

Rapport

Utfallet för statens budget

– del av ESV:s underlag för årsredovisning
för staten 2015

EKONOMISTYRNINGSVERKET

ESV:s rapporter innehåller regeringsuppdrag, uppdrag från myndigheter och andra instanser eller egeninitierade utredningar.

Publikationen kan laddas ner som pdf-fil från www.esv.se.

Datum: 2016-03-14

Dnr: 5.4-207/2016

ESV-nr: ESV 2016:22

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Eva Engberg och Jonas Larsson

Förord

Ekonomistyrningsverket (ESV) överlämnar årligen underlag till årsredovisning för staten i enlighet med 27 § förordningen (2010:1764) med instruktion för ESV. Enligt 3 § förordningen (2011:231) om underlag för årsredovisning för staten ska vårt underlag innehålla sex olika delar, denna rapport innehåller tre av dem:

- en uppföljning av utfallet av utgiftstaket för staten,
- utfallet på budgetens inkomstitlar och anslag samt av statens lånebehov, och
- en redovisning av hur myndigheterna har utnyttjat de bemyndiganden som regeringen gett dem med stöd av 6 kap. 1 § första stycket budgetlagen (2011:203).

Rapporten innehåller även övriga uppgifter som rör utfallet för statens budget mot bakgrund av 23 § förordningen om underlag för årsredovisning för staten. De innefattar bl.a. realekonomisk fördelning av budgetens utgifter, redovisning mot av riksdagen beslutade finansiella befogenheter utöver anslag och beställningsbemyndiganden samt analys av förändring av anslagsbehållningar.

I en annan rapport lämnar ESV samtidigt de återstående tre delarna av underlaget till statens årsredovisning, i enlighet med förordningen. De är:

- En resultaträkning, en balansräkning, en finansieringsanalys och noter
- En redovisning av utvecklingen av statsskulden
- En resultaträkning och en balansräkning avseende EU-medel samt en kassamässig redovisning av anslag och inkomstitlar avseende in- och utbetalningar till och från Europeiska unionen.

Enligt 10 kap. budgetlagen (2011:203) är regeringen redovisningsskyldig inför riksdagen för de tillgångar som regeringen förvaltar och förfogar över. Regeringen ska också redovisa den verksamhet som bedrivs av staten, statens skulder och övriga ekonomiska åtaganden.

Årsredovisningen ska bl.a. innehålla en uppföljning av utgiftstaket, utfallet på budgetens inkomstitlar och anslag samt statens lånebehov.

ESV överlämnar *Utfallet för statens budget – del av ESV:s underlag till årsredovisning för staten 2015* till regeringen senast den 14 mars 2016. Vi publicerar det på vår webbplats den 15 mars 2016. De statliga myndigheternas slutliga rapportering till statsredovisningen vid ESV ligger till grund för utfallet. Utfallet för

statens budget ingår efter beredning i Regeringskansliet i Årsredovisning för staten 2015, som ska lämnas till riksdagen senast den 15 april året efter budgetåret.

Kvalitetsgranskning av årsredovisning för staten

Myndigheternas inrapportering till statsredovisningen ska stämma överens med myndigheternas årsredovisningar. Därmed ligger myndigheternas årsredovisningar till grund för bl.a. resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalysen samt utfallet för statens budget i detta underlag. Riksrevisionen genomför en årlig revision av myndigheterna och deras årsredovisningar vilket är den huvudsakliga kvalitetsgranskningen av underlaget. ESV har också etablerade rutiner för att kvalitetssäkra underlaget till Årsredovisning för staten, under arbetets gång. Underlaget kvalitetskontrolleras också genom Finansdepartementets arbete med att producera skrivelsen till riksdagen. Kvalitetssäkringen vid ESV innefattar bl.a. formella kontroller, rimlighetskontroller och kontroller av att myndigheternas rapporterade finansiella information överensstämmer med deras respektive årsredovisningar. Vi analyserar dessutom informationen med dokumenterade metoderna för de beräkningar och förutsättningar som gäller för konsolideringsarbetet.

I detta ärende har generaldirektör Mats Wikström beslutat. Experten Eva Engberg och utredaren Jonas Larsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även avdelningschefen Pia Heyman, enhetschefen Kristina Johansson, experten Svante Hellman samt utredarna Christina Bergström, Anna Daniels, Michael Lemdal, Maria Palm och Kayan Yau deltagit.

Innehåll

1 Sammanfattning	1
2 Utfallet för statens budget	2
2.1 Saldot i statens budget 2015	2
2.2 Statens budget 2014 och 2015.....	4
2.3 Utgiftstak för staten	6
3 Konsekvenser av att riksdagen antog Alliansens budget, i stället för regeringens	7
3.1 De största skillnaderna mellan budgetpropositionen och beslutad budget	7
3.2 Beslutad budget och ändringsbudgetarna under 2015	11
4 Inkomster i statens budget 2015	17
4.1 Statens skatteinkomster	17
4.2 Övriga inkomster	26
5 Utgifter i statens budget 2015	40
5.1 Utgifter i statens budget – sammanfattning	40
5.2 Systematisering av avvikelserna mot budgeten	50
5.3 Indragningar	54
5.4 Överskridanden	55
6 Utfall per utgiftsområde	58
6.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	60
6.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	63
6.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	68
6.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	69
6.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	72
6.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap	74
6.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	78
6.8 Utgiftsområde 8 Migration	81
6.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	85
6.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	89
6.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	94
6.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	97
6.13 Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet	100
6.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.....	103
6.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd	109
6.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	112
6.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	118
6.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	121
6.19 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt	124
6.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	126
6.21 Utgiftsområde 21 Energi.....	129

6.22	Utgiftsområde 22 Kommunikationer	132
6.23	Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	140
6.24	Utgiftsområde 24 Näringsliv	143
6.25	Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	147
6.26	Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.....	149
6.27	Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen	153
6.28	Förändring av anslagsbehållningar	155
6.29	Riksgäldskontorets nettoutlåning.....	158
6.30	Kassamässig korrigerig	165
6.31	Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	167
7	Underliggande saldo och engångseffekter	171
7.1	Underliggande saldo 1990–2015.....	171
7.2	Engångseffekter 2015	172
8	Realekonomisk fördelning av anslagen i statens budget	177
8.1	Transfereringar.....	178
8.2	Konsumtion	181
8.3	Investeringar.....	182
8.4	Räntor och finansiella transaktioner	183
9	Beställningsbemyndiganden	184
10	Övriga finansiella befogenheter och garantier	186
10.1	Utlåning	186
10.2	Garantier	187
10.3	Övriga krediter.....	190
10.4	Inomstatliga lån	191
Bilaga 1 Specifikation av inkomster i statens budget 2013-2015		
Bilaga 2 Specifikation av utgifter i statens budget 2015		
Bilaga 3 Specifikation av bemyndiganden 2015		
Bilaga 4 Realekonomisk fördelning av statens budget 2011-2015		

1 Sammanfattning

Enligt riksdagens beslut uppgick utgiftstaket för staten till 1 158 miljarder kronor för 2015. De statliga utgifter, som omfattades av utgiftstaket, uppgick till 1 135 miljarder kronor. Taket för statens utgifter 2015 underskreds alltså med 23 miljarder kronor.

Inkomsterna i statens budget blev 23 miljarder kronor högre än beräkningen i statens budget.

Utgifterna m.m. i statens budget blev 23 miljarder kronor högre än beräkningen i statens ursprungliga budget. I förhållande till totalt anvisat belopp (den ursprungliga budgeten och ändringsbudgetarna) blev utgifterna knappt 13 miljarder kronor lägre. På ändringsbudgetarna anvisades knappt 36 miljarder kronor.

Saldot i statens budget 2015 blev ett underskott på nästan 33 miljarder kronor. I den ursprungliga budgeten beräknades ett underskott på 33 miljarder kronor. Saldot blev alltså i princip som beräknat.

2 Utfallet för statens budget

Enligt 10 kap. 6 § budgetlagen (2011:203) ska årsredovisningen för staten innehålla utfallet på budgetens inkomstitlar, anslag och statens lånebehov. Statens lånebehov är detsamma som saldot i statens budget men med omvänt tecken. Ett positivt saldo innebär att staten har möjlighet att amortera på statsskulden. Ett negativt saldo innebär att staten behöver låna.

Med statens budget menas den ursprungliga budgeten sammanställd av riksdagen i december 2014 (2014/15:FiU10, rskr. 2014/15:29). Med totalt anvisade medel menas däremot summan av både statens ursprungliga budget och de beslut om ändringar i budgeten som riksdagen har fattat under året. En mer utförlig redovisning finns i bilaga 1 Specifikation av inkomster i statens budget och bilaga 2 Specifikation av utgifter i statens budget.

2.1 Saldot i statens budget 2015

Budgetsaldot blev -33 miljarder kronor 2015 (tabell 1). I budgeten beräknades saldot till -33 miljarder kronor. Saldot blev därmed i princip samma som beräknat. Inkomsterna blev 23 miljarder kronor högre och även utgifterna blev 23 miljarder kronor högre än vad som beräknades i statens budget.

Tabell 1 Utfallet för statens budget 2015

Miljoner kronor

	Statens budget	Ändrings-budget	Utfall 2015	Skillnad mot statens budget
Totala inkomster	837 017		859 529	22 512
Statens skatteinkomster	859 116		894 042	34 926
Övriga inkomster	-22 099		-34 513	-12 414
Totala utgifter m.m.	869 586	35 565	892 179	22 594
Utgiftsområden exkl. statsskuldsräntor m.m.	853 331	26 765	867 409	14 078
Statsskuldsräntor m.m.	20 526	8 800	21 936	1 410
Förändring av anslagsbehållningar	-4 593			4 593
Riksgäldskontorets nettoutlåning	322		10 094	9 773
Kassamässig korrigerig	0		-7 260	-7 260
Budgetsaldo	-32 569		-32 650	-81

Höga inkomster från skatt på företagsvinster 2015

Inkomsterna i statens budget beräknades uppgå till 837 miljarder kronor. Utfallet blev 859 miljarder kronor, vilket är 23 miljarder kronor högre än beräknat. Skatteinkomsterna för staten blev 35 miljarder kronor högre än beräknat och övriga

inkomster blev 12 miljarder kronor lägre än beräknat. Det är främst skatt på kapital som blivit högre än beräknat. Det beror främst på högre inkomster från skatt på företagsvinster än väntat.

Övriga inkomster blev drygt 12 miljarder kronor lägre än den av riksdagen beslutade budgeten för 2014. Det beror främst på att inga större försäljningar av egendom gjordes under 2015. Beräkningstekniskt antogs inkomster från försäljning av egendom uppgå till 15 miljarder kronor i statens budget för 2014.

I tabell 2 redovisas de utgiftsområden m.m. som har mer än 1 miljard kronor i skillnad mellan riksdagens anvisade belopp och utfallet.

Tabell 2 Utgifter som skiljer sig mer än en miljard mot statens budget 2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Statens budget	Ändringsbudget	Utfall	Skillnad mot statens budget
7 Internationellt bistånd	29 509	-229	32 213	2 704
8 Migration	17 433	1 440	18 725	1 292
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	61 898	2 870	64 979	3 080
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	100 474	2 561	102 603	2 129
13 Integration och jämställdhet	16 747	14	15 362	-1 385
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	67 783	1 531	64 971	-2 812
15 Studiestöd	20 302	664	19 216	-1 086
22 Kommunikationer	48 871	579	47 242	-1 629
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	15 656	25	13 398	-2 258
25 Allmänna bidrag till kommuner	91 441	10 663	102 037	10 596
26 Statsskuldräntor m.m.	20 526	8 800	21 936	1 410
27 Avgiften till Europeiska unionen	40 126	3 728	44 232	4 105
Riksgäldskontorets nettoutlåning	322		10 094	9 773
Kassamässig korrigerig	0		-7 260	-7 260
Övriga utgifter	338 497	2 918	342 431	3 935
Summa utgifter m.m. i statens budget	869 586	35 565	892 179	22 594

Förskottsbetalningar medförde att de totala utgifterna blev högre än anvisat

Utgifterna i statens budget uppgick till 892 miljarder kronor. Det är 23 miljarder kronor (2,6 procent) högre än vad som anvisats i den ursprungliga budgeten. De allmänna bidragen till kommunerna blev 11 miljarder kronor högre, Avgiften till Europeiska unionen blev 4 miljarder kronor högre och utgifterna för Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev 3 miljarder kronor högre än anvisat. Även utgifterna för Internationellt bistånd blev 3 miljarder kronor högre och tillsammans blev utfallet

för dessa poster 20 miljarder kronor högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Dessa utgifter är till största delen förskottsbetalningar som avser 2016.

I förhållande till det totalt anvisade beloppet, den ursprungliga budgeten och de ändringar i budgeten som riksdagen beslutat om, blev utgifterna 13 miljarder kronor lägre. Den största skillnaden mellan det totalt anvisade beloppet och utfall är utgifterna för Statsskuldräntor m.m. som blev 7 miljarder kronor lägre än totalt anvisat. Utgifterna för Arbetsmarknad och arbetsliv blev 4 miljarder kronor lägre än totalt anvisat.

2.2 Statens budget 2014 och 2015

I tabell 3 redovisas utfallet för statens budget för 2014 och 2015. Statens budget visar för 2015 ett underskott på 33 miljarder kronor, jämfört med ett underskott på 72 miljarder kronor 2014, vilket är en förbättring med nästan 40 miljarder kronor.

Tabell 3 Utfallet för statens budget 2014-2015

Miljoner kronor

	Utfall 2015	Utfall 2014	Skillnad mot 2014
Totala inkomster	859 529	790 210	69 320
Statens skatteinkomster	894 042	801 952	92 090
Övriga inkomster	-34 513	-11 743	-22 770
Totala utgifter m.m.	892 179	862 404	29 776
Utgiftsområden exkl. statsskuldräntor m.m.	867 409	837 546	29 863
Statsskuldräntor m.m.	21 936	3 325	18 610
Riksgäldskontorets nettoutlåning	10 094	22 023	-11 929
Kassamässig korrigerig	-7 260	-491	-6 768
Budgetsaldo	-32 650	-72 194	39 544

Skatteinkomsterna ökade men statens övriga inkomster minskade

Statens inkomster ökade med 69 miljarder kronor mellan 2014 och 2015. Statens skatteinkomster ökade med 92 miljarder kronor (11,5 procent).

Statens skatteintäkter, dvs. periodiserade skatter för 2015, beräknas öka med drygt 75 miljarder kronor (9,1 procent). Direkta skatter på arbete beräknas öka med 33 miljarder kronor (6,3 procent) och indirekta skatter på arbete beräknas öka med 34 miljarder kronor (7,6 procent). Skatt på kapital beräknas ha ökat med 22 miljarder kronor (11,2 procent) och Skatt på konsumtion och insatsvaror beräknas öka med knappt 28 miljarder kronor (5,9 procent).

Övriga inkomster minskade med knappt 23 miljarder kronor jämfört med 2014. Orsaken är främst att avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet och utgifter som redovisas som krediteringar på skattekontot ökat 2015.

Utgifterna ökade bl.a. på grund av ökad asylinvandring

Utgifterna i statens budget ökade med nästan 30 miljarder kronor (3,5 procent) mellan 2014 och 2015. Utgifterna för Statsskuldräntorna m.m. ökade med nästan 19 miljarder kronor. Utgifterna för utgiftsområdena Migration och Integration och jämställdhet ökade tillsammans med drygt 9 miljarder kronor (37,6 procent). Även de allmänna bidragen till kommunerna ökade med drygt 8 miljarder kronor p.g.a. ett tillfälligt stöd till kommuner och landsting med nästan 10 miljarder kronor (9,0 procent) med anledning av att antalet asylsökande ökade dramatiskt under hösten 2015. Riksgäldskontorets nettoutlåning minskade med nästan 12 miljarder kronor (4,6 procent) jämfört med föregående år framför allt med anledning av ändrade redovisningsprinciper för studielån 2014.

Tabell 4 visar de poster på budgetens utgiftssida som hade störst förändringar av utfallet mellan 2014 och 2015.

Tabell 4 Utfallet för statens budget 2014-2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2015	Utfall 2014	Skillnad mot 2014
7 Internationellt bistånd	32 213	31 027	1 186
8 Migration	18 725	12 551	6 174
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	64 979	61 589	3 390
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	102 603	99 036	3 567
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	82 931	80 809	2 121
13 Integration och jämställdhet	15 362	12 225	3 138
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	64 971	66 901	-1 930
16 Utbildning och universitetsforskning	62 954	59 419	3 535
22 Kommunikationer	47 242	45 962	1 281
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	13 398	16 203	-2 805
25 Allmänna bidrag till kommuner	102 037	93 599	8 438
26 Statsskuldräntor m.m.	21 936	3 325	18 610
27 Avgiften till Europeiska unionen	44 232	41 553	2 679
Riksgäldskontorets nettoutlåning	10 094	22 023	-11 929
Kassamässig korrigerering	-7 260	-491	-6 768
Övriga utgifter	215 763	216 673	-909
Summa utgifter m.m. i statens budget	892 179	862 404	29 776

2.3 Utgiftstak för staten

Riksdagen fastställde det statliga utgiftstaket för 2015 till 1 125 miljarder kronor i samband med att budgeten för 2015 beslutades. I vårändringsbudgeten för 2015 ändrades utgiftstaket till 1 158 miljarder kronor. Samtliga utgiftsområden, exklusive utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m., omfattas av utgiftstaket. I de takbegränsade utgifterna ingår även pensionsutgifter som inte ingår i budgeten. De benämns därför ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten. Enligt utfallet för statens budget 2015 uppgick de utgifter som omfattas av utgiftstaket till 1 135 miljarder kronor. Det innebär att det statliga utgiftstaket underskreds med 23 miljarder kronor. År 2014 underskreds taket med 11 miljarder kronor.

Tabell 5 Takbegränsade utgifter 2015

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
Utgiftsområden exkl. statsskuldsräntor m.m.	848 744	867 409	18 665	837 546
Ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten	267 831	267 466	-365	257 988
Takbegränsade utgifter	1 116 575	1 134 875	18 300	1 095 534
Marginal till utgiftstaket	41 425	23 125	-18 300	11 466
Utgiftstak	1 158 000	1 158 000		1 107 000

Under 2015 har regeringen fattat flera beslut om att statens budget för 2015 ska belastas med takbegränsade utgifter som i huvudsak avser 2016. Totalt uppgick dessa tidigareläggningar och nya medel till 22 miljarder kronor. Tabell 5 visar vilka utgiftsområden och poster det gäller. Under respektive utgiftsområde (avsnitt 6) kommenteras de närmare.

Tabell 6 Utgifter som belastar utgiftstaket 2015 men i huvudsak avser 2016

Miljoner kronor

Utgiftsområde, post	Belopp
7 Internationellt bistånd	2 498
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, läkemedelsförmånen	1 819
16 Utbildning och universitetsforskning, lågstadielyftet	994
16 Utbildning och universitetsforskning, Skolverket, migrationsmedel	200
25 Allmänna bidrag till kommuner, Tillfälligt stöd till kommuner och landsting med anledning av flyktingsituationen	9 800
27 Avgiften till Europeiska unionen	6 700
Summa	22 011

3 Konsekvenser av att riksdagen antog Alliansens budget, i stället för regeringens

I december 2014 beslutade riksdagen att anta Alliansens motioner för statens budget 2015 i stället för regeringens budgetproposition för 2015. Förutom ekonomiska och politiska konsekvenser har riksdagens beslut även fått konsekvenser för analysen av både inkomst- och utgiftssidan i Utfallet för statens budget 2015. Riksdagen beslutade om budgetens inkomster på en övergripande nivå. Detta innebär att redovisningen och analysen av skillnaden mellan budget och utfall i uppföljningen av statens budget 2015 i många fall är mindre detaljerad än normalt.

På utgiftssidan har riksdagens beslut fått konsekvensen att anvisade medel till flera utgiftsområden skiljer sig åt från regeringens förslag i budgetpropositionen. Skillnaderna beror framför allt på att fördelningen av medel på anslag skiljer sig åt. Det beror också på att anslag som fanns med i budgetpropositionen inte ingick i budgeten som riksdagen beslutade, men även på anslag som tillkommit i Alliansens motioner. I bilaga 1 till sammanställning av riksdagens beslut om statens budget för 2015 redovisas avvikelserna från regeringens förslag och riksdagens beslut per anslag (bet. 2014/15:FiU10).

En ytterligare omständighet som har försvårat analysen på både inkomst- och utgiftssidan är att det inte finns några detaljerade beräkningsunderlag till den budget som riksdagen beslutade. Alliansen har dock använt samma makroförutsättningar som låg till grund för regeringens budget, vilket ändå inneburit att det har varit möjligt att förklara skillnaden mellan den beslutade budgeten och det beräknade utfallet för 2015 på en övergripande nivå.

3.1 De största skillnaderna mellan budgetpropositionen och beslutad budget

Inkomster

Inkomstsidan domineras av en stor skillnad mellan den beslutade budgeten och budgetpropositionen. I budgetproposition föreslog regeringen att nedsättningen av socialavgifter för unga skulle trappas av. Förslaget finns inte med i Alliansens budgetmotioner. Nedtrappningen av nedsättningen beräknades tillföra staten ytterligare 14 000 miljoner kronor i inkomster i form av arbetsgivaravgifter.

Tabell 7 Statens budget för 2015

Miljoner kronor

	Riksdagens beslut 2015	Avvikelse från BP 2015
1000 Statens skatteinkomster	859 116	-17 057
<i>1100 Direkta skatter på arbete</i>	<i>566 190</i>	
1111 Statlig inkomstskatt	51 381	-1 810
1115 Kommunal inkomstskatt	637 637	3 680
1120 Allmän pensionsavgift	109 241	
1130 Artistskatt	-1	
1140 Skattereduktioner	-232 069	-1 679
<i>1200 Indirekta skatter på arbete</i>	<i>486 102</i>	
1210 Arbetsgivaravgifter	478 343 *	-14 000
1240 Egenavgifter	13 697	
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-33 813	-1
1270 Särskild löneskatt	42 565	
1280 Nedsättningar	-15 365	
1290 Tjänstegrupp liv	675	
<i>1300 Skatt på kapital</i>	<i>190 422</i>	
1310 Skatt på kapital. Hushåll	41 042	-130
1320 Skatt på företagsvinster	95 119	990
1330 Kupongskatt	4 351	
1340 Avkastningsskatt	9 143	
1350 Fastighetsskatt	31 492	
1360 Stämpelskatt	9 275	
1380 Arvsskatt	0	
<i>1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror</i>	<i>493 874</i>	
1410 Mervärdesskatt	371 046	400
1420 Skatt på alkohol och tobak	24 940	
1430 Energiskatt	41 757	-360
1440 Koldioxidskatt	25 057	
1450 Övriga skatter på energi och miljö	5 034	-667
1470 Skatt på vägtrafik	19 037	
1480 Övriga skatter	7 004	
<i>1500 Skatt på import</i>	<i>5 956</i>	
<i>1600 Restförda och övriga skatter</i>	<i>3 407</i>	
<i>1700 Avgående poster, skatter till EU</i>	<i>-5 956</i>	
<i>1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer</i>	<i>-877 921</i>	<i>-3 682</i>
<i>1900 Periodiseringar</i>	<i>-2 957</i>	<i>201</i>
2000 Inkomster av statens verksamhet	33 650	
3000 Inkomster av försåld egendom	15 000	
4000 Återbetalning av lån	876	
5000 Kalkylmässiga inkomster	9 998	
6000 Bidrag m.m. från EU	10 333	

7000	Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-83 524	
	Utgifter som redovisas som krediteringar på		
8000	skattekonto	-8 432	
	Inkomster i statens budget (kassamässigt)	837 017	-17 057

Källa: Finansutskottets betänkande 2014/15:FiU10

* I beslutad budget för 2015 redovisas inkomstförsvagningen av att behålla nedsättningen av socialavgifter för unga under inkomstgrupp Arbetsgivaravgifter 1210 och inte under inkomstgrupp Nedsättningar 1280. I vårpropositionen har inkomstförsvagningen flyttats till 1280.

Utgifter

Regeringens budgetproposition innehöll sammanlagt utgifter som uppgick till 17 043 miljoner kronor mer än vad som beslutades av riksdagen. De utgiftsområden där skillnaderna är störst är 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, 20 Allmän miljö- och naturvård, 22 Kommunikationer och 25 Allmänna bidrag till kommuner.

I budgetpropositionen föreslog regeringen att utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg skulle anvisas 64 441 miljoner kronor, vilket var 2 543 miljoner kronor mer än vad som beslutades av riksdagen. Skillnaden beror framför allt på två anslag. Regeringen föreslog i budgetpropositionen 1 000 miljoner kronor för att höja kvaliteten inom hälso- och sjukvården. Dessa medel skulle tillföras anslaget *1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård*. På samma anslag föreslogs även ytterligare 400 miljoner kronor till insatser som rör barnmorskor, förlossningsvård och för att stärka kvinnors hälsa. Förslagen fanns inte med i Alliansens budgetmotion för utgiftsområdet. Regeringen ville också genomföra en satsning på ökad bemanning och kvalitet i äldreomsorgen. Därför föreslog regeringen att anslaget *4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* skulle tillföras 2 000 miljoner kronor. Alliansen föreslog andra åtgärder under anslaget som beräknades kosta 947 miljoner kronor, det vill säga 1 053 miljoner kronor mindre än förslagen i budgetpropositionen.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen ett flertal nya insatser under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Sammanlagt uppgick skillnaden mellan regeringens och Alliansens förslag till 4 063 miljoner kronor. Regeringen föreslog bland annat att en 90-dagarsgaranti för arbetslösa unga skulle införas. Som en del av 90-dagarsgarantin ämnade regeringen introducera traineejobb som skulle innehålla både utbildning och arbete. Totalt beräknades 90 dagarsgarantin inklusive traineejobben kosta 787 miljoner kronor under 2015. Förslaget fanns inte med i Alliansens budgetmotion för utgiftsområdet.

Skillnaden mellan av riksdagen beslutad budget och budgetpropositionen beror även på att regeringen föreslog en höjning av ersättningsnivåerna i A-kassan. Den höjda

ersättningen beräknades kosta 1 870 miljoner kronor under 2015. I budgetpropositionen föreslogs även att Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag skulle höjas med 898 miljoner kronor. Det var 414 miljoner kronor mer än vad Alliansen föreslog i sin motion.

I budgetpropositionen ingick förslag om flera mindre höjningar av anslagen på utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Totalt uppgick skillnaden mellan budgetpropositionen och av riksdagen beslutad budget till 1 540 miljoner kronor. I budgetpropositionen föreslog regeringen att anslaget 1:16 *Skydd av värdefull natur* skulle anvisas ytterligare 640 miljoner kronor för att öka skyddet av värdefulla områden. Regeringen föreslog även att anslaget 1:3 *Åtgärder för värdefull natur* skulle anvisas ytterligare medel och att ett nytt anslag skulle uppföras på budgeten, under utgiftsområdet. Anslaget skulle ha benämnts Klimatinvesteringar i kommuner och regioner och anvisats 200 miljoner kronor. Alliansens förslag var på samma nivåer som tidigare år för utgiftsområdet. Alliansen föreslog, till skillnad från regeringen, att staten skulle fortsätta betala ut en premie till de som investerar i en s.k. supermiljöbil, vilket beräknades kosta 115 miljoner kronor.

För utgiftsområde 22 Kommunikationer beror nästan hela skillnaden på 1 207 miljoner kronor mellan budgetpropositionen och den beslutade budgeten på olikheter i förslagen för anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur*. Regeringen föreslog att en satsning om 1 240 miljoner kronor skulle göras för förstärkt underhåll av järnvägen, vilket Alliansen inte gjorde.

Utgiftsområdet 25 Allmänna bidrag till kommunerna påverkas av olika förslag som finns i budgetpropositionen respektive av riksdagen beslutad budget, då kommunerna och landstingen bl.a. kompenseras för beslut som påverkar deras skatteunderlag negativt. I regeringens budgetproposition fanns det ett förslag om att ta bort den nedsatta arbetsgivaravgiften för unga. Därför föreslog regeringen att kommunerna och landstingen skulle kompenseras med 1 500 miljoner kronor under 2015, då de har anställda som omfattas av nedsättningen och därför skulle få ökade utgifter med anledning av beslutet. Regeringen ville också införa ett förhöjt grundavdrag för personer äldre än 65 år. Det skulle ha lett till minskade skatteintäkter i kommunerna och därför skulle de ha kompensats med 1 913 miljoner kronor under 2015. Totalt uppgick skillnaden mellan förslagen till 3 050 miljoner kronor.

3.2 Beslutad budget och ändringsbudgetarna under 2015

Inkomster

Tabell 8 visar regeringens beräkningar i vårändringsbudgeten för inkomsterna i statens budget. I budgetpropositionen föreslog regeringen regeländringar som inte beslutades av riksdagen i december 2014. I vårändringsbudgeten föreslogs regeländringarna på nytt och som en följd av decemberöverenskommelsen kunde regeländringarna beslutas av riksdagen i juni 2015. Beräkningarna i vårändringsbudgeten påverkas av flera faktorer. Förutom de regeländringar som regeringen föreslog redan i budgetpropositionen påverkades beräkningarna i vårändringsbudget även av en ny bedömning av den makroekonomiska utvecklingen och justeringar till följd av senare utfall. Även andra faktorer kan ha påverkat beräkningarna.

Den regeländring som påverkat Utfallet för statens budget 2015 allra mest är beslutet om att minska nedsättningen av socialavgifter för unga (inkomsttitel 1280 *Nedsättningar*). Skälet till att beräkning av inkomster i 2015 års ekonomiska vårproposition presenteras i årsredovisning för staten 2015 är att visa att delar av förslagen i budgetpropositionen för 2015 ändå beslutades under 2015, och har påverkat utfallet för statens budget 2015.

Övriga ändringsbudgetar under 2015 har inte beaktats i analysen av inkomstsidan eftersom de inte innehåller lagförändringar som haft väsentlig betydelse för utfallet 2015.

Tabell 8 Specifikation av ändrad beräkning av inkomster för 2015 i vårproposition 2015

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Riksdagens beslut	Förändring vårproposition	Ny beräkning	Bruttoeffekt av åtgärder på inkomstsidan
1140 Skattereduktioner	-232 069	-980	-233 048	20
1154 Husavdrag			-20 329	20
1280 Nedsättningar	-15 365 *	-5 280	-20 645	6 615
1410 Mervärdesskatt	371 046	-4 170	366 876	-400
1411 Mervärdesskatt	-	-	366 876	-400
1440 Koldioxidskatt		-302	24 755	5
1442 Koldioxidskatt oljeprodukter	-	-	15 386	5
1450 Övriga skatter på energi och miljö	5 034	-349	4 685	282
1454 Skatt på bekämpningsmedel och gödsel	-	-	114	4
1455 Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer			3 957	267
1458 Övriga skatter	-	-	131	11
2000 Inkomster av statens verksamhet	33 650	6 436	40 086	121
2525 Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor	-	-	2 898	121
6000 Bidrag m.m. från EU	10 333	-1 171	9 162	67
6414 Bidrag från Europeiska socialfonden 2014-2020	-	-	211	50
6911 Övriga bidrag från EU	-	-	200	17

* I beslutad budget för 2015 redovisas inkomstförsvagningen av att behålla nedsättningen av socialavgifter för unga under inkomstgrupp Arbetsgivaravgifter 1210 och inte under inkomstgrupp Nedsättningar 1280. Eftersom effekten av förslaget att ta bort nedsättningen av socialavgifter för unga redovisas under inkomstgrupp Nedsättningar 1280 i Ny beräkning blir inkomstgrupp Nedsättningar 1280 i Godkänd respektive Ny beräkning inte helt jämförbara med varandra. För att dessa skulle ha varit jämförbara borde inkomstförändringen ha bokförts på inkomstgrupp 1280 även i Godkänd beräkning. Därmed skulle det ha redovisats ett belopp på ca -27 miljarder kronor i stället för nuvarande 15,4 miljarder kronor, dvs. ytterligare ca 12 miljarder kronor vilket motsvarar effekten av att inte trappa ned nedsättningen fr.o.m. den 1 januari 2015.

Utgifter

I enlighet med förslagen i vårändringsbudget för 2015 beslutade trappa ned riksdagen om ändrade anslagsramar som delvis innebar en återgång till regeringens förslag i budgetpropositionen. Det medförde att vårändringsbudgeten blev mer omfattande än vanligt. I vårändringsbudgeten lämnades förslag med ändringar av anvisat belopp för samtliga utgiftsområden, utom tre (utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen). Förändringarna innebar att de beräknade utgifterna i statens budget ökade

netto med 19 050 miljoner kronor. För nitton utgiftsområden ökade och för fyra minskade utgiftsramarna.

Störst skillnad mot den ursprungliga budgeten blev det på utgiftsområdena 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, 25 Allmänna bidrag till kommunerna och 26 Statsskuld räntor m.m. Av dessa fanns det stora skillnader mellan budgetpropositionen och den beslutade budgeten för utgiftsområdena 9, 14 och 25. Vårändringsbudgeten innehöll många av regeringens satsningar från budgetpropositionen, men beloppen är inte helt desamma som de som föreslogs i budgetpropositionen.

De budgeterade utgifterna inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökade med 1 922 miljoner kronor. Den största delen av dessa medel avser anslaget 1:5 *Bidrag för läkemedelsförmånerna*. Anslaget anvisades ytterligare 1 690 miljoner kronor med anledning av en ny överenskommelse mellan regeringen och Sveriges kommuner och landsting och introduktionen av nya läkemedel under slutet av 2014. Inom utgiftsområde 9 föreslog regeringen en satsning på barnmorskor. Denna satsning beräknades kosta 400 miljoner kronor i budgetpropositionen. Anslaget anvisades 200 miljoner kronor av riksdagen i enlighet med förslaget i vårändringsbudgeten för denna satsning. Även satsningen på ökad bemanning inom äldre vården föreslogs på nytt under anslaget 4:5 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken*. Satsningen finansierades framför allt genom att medel som i den ursprungligen beslutade budgeten anvisades för andra satsningar omprioriterades till satsningen för ökad bemanning inom äldre vården.

Anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering* under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ökades med 2 482 miljoner kronor i vårändringsbudgeten. Det berodde framför allt på att antalet sjukfall blev högre än prognosticerat. I enlighet med förslaget i vårändringsbudgeten anvisades dessutom för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ytterligare 1 531 miljoner kronor. Flera av de förslag som regeringen lämnade i budgetpropositionen och avvisades av riksdagen, anvisades medel utifrån förslagen i vårändringsbudgeten. Bland annat tillfördes medel till traineejobb, utbildningskontrakt, extratjänster och förändringar av ersättningsnivåerna i A-kassan.

Inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner kompenseras kommunerna med 863 miljoner kronor för att regeringen börjar fasa ut nedsättningen av socialavgifter för unga. Eftersom kommunerna har anställda som omfattas av nedsättningar innebär förslaget utgiftsökningar för dem. Utgiftsområde 26

Statsskuldsräntor m.m. tillfördes ytterligare medel för att i huvudsak hantera valutakursförluster.

Höständringsbudgeten för 2015 var mindre omfattande än vårändringsbudgeten. Den beräknade utgiftsökningen uppgick till 5 554 miljoner kronor. Framför allt ökade utgifterna på utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg och 27 Avgiften till Europeiska unionen. Sammanlagt uppgick ökningen för de två utgiftsområdena till 4 676 miljoner kronor. Inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg anvisade riksdagen 948 miljoner kronor till anslag 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning*. Anslaget hade belastat anslagskrediten tidigare år och beräknades även i år att förbruka mer än anvisat belopp. Även på utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen bedömde regeringen att det fanns en risk att myndigheterna inte skulle kunna hantera eventuella sent beslutade ändringbudgetar i EU-budgeten, i och med att anslagskrediten hade utnyttjats under 2014 med 3 728 miljoner kronor.

Under hösten 2015 ingick regeringen, Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna en migrationspolitisk överenskommelse. Överenskommelsen föranledde en Extra ändringsbudget för 2015 som beslutades av riksdagen den 10 december (prop. 2015/16:47, bet. 2015/16:FiU18, rskr. 2015/16:94). Med anledning av de stora flyktingströmmarna under hösten 2015 beslutade riksdagen att anvisa ytterligare 10 961 miljoner kronor i statens budget. Ett nytt anslag, 1:5 *Tillfälligt stöd till kommunerna och landstingen* anvisades 9 800 miljoner kronor. I enlighet med förslagen i den extra ändringsbudgeten anvisades även ytterligare 961 miljoner kronor till anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader för asylsökande* inom utgiftsområde 8 Migration. Dessutom anvisades 200 miljoner kronor på några anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, vilka skulle användas för extra stöd till det civila samhällets insatser för asylsökande.

Tabell 9 Budgetpropositionen och ändringsbudgetarna för 2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	BP ¹	SB ²	VÄB ³	HÄB ⁴	EÄB ⁵	Skillnad SB-BP	Skillnad (SB+VÄB) -BP	Skillnad (SB+ÄB)- BP
1 Rikets styrelse	12 413	12 199	104			-215	-110	-110
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	14 590	14 600	0	2		10	10	12
3 Skatt, tull och exekution	10 581	10 574				-7	-7	-7
4 Rättsväsendet	40 758	40 758	17	30		0	17	47
5 Internationell samverkan	1 899	1 919	50			20	70	70
6 Försvar och samhällets krisberedskap	48 589	48 451	-4			-137	-142	-142
7 Internationellt bistånd	30 009	29 509	-229			-500	-729	-729
8 Migration	17 433	17 433	479		961	0	479	1 440
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	64 441	61 898	1 922	948		-2 543	-621	327
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	101 016	100 474	2 561	0		-542	2 019	2 019
11 Ekonomisk trygghet vid älderdom	38 166	38 015	133	462		-151	-18	444
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	83 909	83 125	172	223		-784	-612	-389
13 Integration och jämslällhet	16 807	16 747	-2	16		-60	-62	-46
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	71 846	67 783	1 531			-4 063	-2 532	-2 532
15 Studiestöd	21 177	20 302	664			-875	-211	-211
16 Utbildning och universitetsforskning	64 153	63 636	336			-517	-181	-181
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	13 151	12 785	351		200	-366	-15	185
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 509	1 208	15	1		-301	-286	-285
19 Regional tillväxt	2 701	2 701				0	0	0
20 Allmän miljö- och naturvård	6 881	5 341	572	134		-1 540	-968	-834
21 Energi	2 496	2 470	-87			-26	-113	-113
22 Kommunikationer	50 078	48 871	579			-1 207	-628	-628
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	15 787	15 656	25			-131	-106	-106
24 Näringsliv	5 366	5 309	197	10		-57	140	150

25	Allmänna bidrag till kommuner	94 491	91 441	863	9 800	-3 050	-2 187	7 613	
26	Statsskuldsräntor m.m.	20 526	20 526	8 800		0	8 800	8 800	
27	Avgiften till Europeiska unionen	40 126	40 126	3 728		0	0	3 728	
Totalt		890 900	873 857	19 050	5 554	10 961	-17 043	2 007	18 522

¹ Budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1)

² Statens budget för 2015 (bet. 2014/15:FiU10)

³ Vårändringsbudget för 2015 (prop. 2014/15:99, bet. 2014/15:FiU21)

⁴ Höständringsbudget för 2015 (prop.2015/16:2, bet. 2015/16:FiU11)

⁵ Extra ändringsbudget för 2015 (prop. 2015/16:47, bet. 2015/16:FiU18)

4 Inkomster i statens budget 2015

I inkomsterna i statens budget ingår de kassamässiga skatteinkomsterna samt övriga inkomster. Skillnaden mellan skatteinkomster och skatteintäkter är att inkomsterna visar den skatt som betalas in respektive år, medan intäkterna redovisar skatterna det år de avser, dvs. det år den skattepliktiga händelsen äger rum. Statens skatteinkomster för 2015 är ett slutligt utfall, medan skatteintäkterna till stor del är en prognos och blir definitiva först ett och ett halvt år efter budgetårets utgång. Detta gäller främst de årligt fastställda inkomstskatterna för individer och företag. En fullständig redovisning av utfallet på inkomstitlar i statens budget finns i bilaga 1.

4.1 Statens skatteinkomster

Tabell 10 Statens skatteinkomster

Miljarder kronor

	Prognos/ utfall	Prognos/ utfall	Skillnad mot statens budget	
	2015	2014	2015	2014
1100 Direkta skatter på arbete	563,6	530,3	-2,6	-1,1
1200 Indirekta skatter på arbete	489,9	455,5	3,8	-5,4
1300 Skatt på kapital	222,5	200,2	32,1	14,9
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	497,3	469,5	3,4	-3,9
1500 Skatt på import	6,3	5,8	0,3	0,6
1600 Restförda och övriga skatter	8,1	8,6	4,7	3,0
1700 Avgående poster, skatter till EU	-6,3	-8,4	-0,3	-0,6
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-876,7	-831,9	1,3	0,3
= Statens skatteintäkter	904,7	829,6	42,7	7,9
1900 Periodiseringar	-10,7	-27,7	-7,7	-17,8
1000 Statens skatteinkomster	894,0	802,0	34,9	-9,9

I tabellerna för skatterna jämförs utfallen med beräkningarna i statens budget för 2015 och 2014.

Statens skatteinkomster högre än statens budget och jämfört med 2014

Statens skatteinkomster uppgick till 894,0 miljarder kronor under 2015, vilket är 34,9 miljarder kronor högre (4,1 procent) än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten, som riksdagen antog i december 2014. De högre inkomsterna beror främst på högre inkomster från skatt på kapital.

För 2015 blev statens skatteinkomster 92,0 miljarder kronor (11,5 procent) högre än för 2014. Det högre utfallet beror på högre intäkter från arbetsgivaravgifter (indirekt skatter på arbete) och mervärdesskatt.

1100–1200 Skatt på arbete

Tabell 11 Skatt på arbete

Miljarder kronor

	Prognos/ utfall	Prognos/ utfall	Skillnad mot statens budget	
	2015	2014	2015	2014
<i>1100 Direkta skatter på arbete</i>	563,6	530,3	-2,6	-1,1
1111 Statlig inkomstskatt	51,8	47,4	0,4	2,0
1115 Kommunal inkomstskatt	636,9	602,7	-0,7	-0,3
1121 Allmän pensionsavgift	108,0	104,0		
1131 Artistskatt	0,0	0,0		
1140 Skattereduktioner	-233,2	-223,8	-1,1	-2,5
<i>1200 Indirekta skatter på arbete</i>	489,9	455,5	3,8	-5,4
1210 Arbetsgivaravgifter	491,4	471,1	13,1	0,6
1240 Egenavgifter	12,2	11,7	-1,5	-2,5
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-33,6	-31,9	0,2	0,2
1270 Särskild löneskatt	38,4	37,0	-4,2	-3,2
1280 Nedsättningar	-19,0	-33,1	-3,7	-0,5
1290 Tjänstegruppliv	0,5	0,7	-0,2	-0,2
Skatt på arbete	1 053,5	985,7	1,2	-6,5

Skatt på arbete uppgick till 1 053,5 miljarder kronor, vilket är 1,2 miljarder kronor (0,1 procent) högre än i beräkningen till statens budget och 67,7 miljarder kronor (6,9 procent) högre än 2014. Lönesumman styr utvecklingen av både de direkta och indirekta skatterna. De direkta skatterna beror dessutom på hur de skattepliktiga transfereringarna utvecklas.

Direkta skatter på arbete något lägre än beräknat

För inkomståret 2015 beräknas de *direkta skatterna på arbete* uppgå till 563,6 miljarder kronor. Det är 2,6 miljarder kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. Intäkterna från *Statlig inkomstskatt* för inkomståret 2015 beräknas ha uppgått till 51,8 miljarder kronor, före skattereduktioner. Det är 0,4 miljarder kronor högre än beräkningen i statens budget. *Den kommunala inkomstskatten* uppgick till 636,9 miljarder kronor. Det är en minskning med 0,7 miljarder kronor (0,1 procent) jämfört med beräkningen i statens budget. *Skattereduktionerna*, som minskar intäkterna från direkta skatter, blev 1,1 miljarder kronor högre än i den ursprungliga budgeten. Orsaken är framför allt högre hus- och jobbskatteavdrag.

Minskade nedsättningar av arbetsgivaravgifter för unga under 2015

Indirekta skatter på arbete beräknas ha uppgått till 489,9 miljarder kronor, vilket är 3,8 miljarder kronor högre än vad som beräknades i statens budget. Av de indirekta skatterna är huvuddelen *Arbetsgivaravgifter*, vilka uppgick till 491,4 miljarder kronor för inkomståret 2015. Det är 13,1 miljarder kronor högre jämfört med statens budget. Orsaken till avvikelserna beror på att nedsättningarna av arbetsgivaravgifter för unga (-14,0 miljarder kronor) budgeterats under gruppen arbetsgivaravgifter i stället för i gruppen nedsättningar. Med hänsyn tagen till detta blev intäkterna från arbetsgivaravgifterna 0,9 miljarder kronor lägre. Nedsättningarna och andra sidan blev 3,7 miljarder kronor högre. Med en korrekt budgetering hade de blivit 10,3 miljarder kronor lägre. Orsaken till de lägre nedsättningarna är att riksdagen under våren 2015 beslutade att nedsättningarna av arbetsgivaravgifter för unga skulle minskas från och med den 1 augusti 2015. Se även tabell 8.

Lönesumman ökade med 4,4 procent 2015

Jämfört med 2014 blev intäkterna från *Skatt på arbete* 67,7 miljarder kronor (6,9 procent) högre. *Direkta skatter på arbete* ökade med 33,3 miljarder kronor (6,3 procent). Den kommunala inkomstskatten ökade med 34,3 miljarder kronor (5,7 procent) och den statliga med 4,4 miljarder kronor. Det beror på att lönesumman bedöms ha ökat med 4,4 procent.

Rot- och rutavdragens fortsätter att öka 2015

Skattereduktionerna beräknas ha ökat med 9,4 miljarder kronor. Den allmänna pensionsavgiften liksom jobbskatteavdragen ökade med 4,0 miljarder kronor respektive 3,2 miljarder kronor som en följd av den högre lönesumman. Avdragen för husarbeten fortsatte att öka. ROT-avdragen uppgår till 18,0 miljarder kronor, vilket är en ökning med 1,8 miljarder kronor jämfört med 2014. RUT-avdragen fortsätter också att öka och uppgick till ca 3,3 miljarder kronor 2015 jämfört med 2,9 miljarder kronor 2014.

Högre lönesumma och minskade nedsättningar ger högre indirekta skatter 2015

Indirekta skatter på arbete ökade med 34,4 miljarder kronor (7,6 procent) jämfört med 2014. Arbetsgivaravgifterna ökade med 20,3 miljarder kronor, vilket beror på den högre lönesumman. Nedsättningarna har blivit 14,1 miljarder kronor lägre, vilket dels beror på att nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga minskat från och med den 1 augusti 2015, dels på att nedsättningen för nystartsjobb i år redovisas som en kreditering på skattekontot (se även 8000 *Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto*).

1300 Skatt på kapital**Tabell 12 Skatt på kapital**

Miljarder kronor

	Prognos/ utfall	Prognos/ utfall	Skillnad mot statens budget	
	2015	2014	2015	2014
1310 Skatt på kapital, hushåll	48,4	48,0	7,4	13,6
1320 Skatt på företagsvinster	117,7	96,5	22,6	-0,7
1330 Kupongskatt	4,6	4,2	0,3	-0,2
1340 Avkastningsskatt	8,5	10,2	-0,7	0,3
1350 Fastighetskatt	32,4	32,0	1,0	1,0
1360 Stämpelskatt	10,9	9,3	1,6	0,9
1380 Arvsskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
1300 Skatt på kapital	222,5	200,2	32,1	14,9

Större intäkter än väntat från skatt på företagsvinster

Intäkterna från *Skatt på kapital* beräknas ha uppgått till 222,5 miljarder kronor 2015. Det är en ökning med 32,1 miljarder kronor jämfört med statens budget.

Intäkterna från *Skatt på kapital, hushåll* uppgick till 48,4 miljarder kronor under inkomståret 2015. Det är 7,4 miljarder kronor (17,9 procent) högre än vad som beräknades i budgeten.

Intäkterna från *Skatt på företagsvinster* beräknas ha uppgått till 117,7 miljarder kronor 2015, vilket är 22,6 miljarder kronor högre än beräkningen i budgeten. Den främsta orsaken är att en enskild koncern gjorde oväntat stora vinster under 2015. Stämpelskatten blev 1,6 miljarder kronor högre än budget.

Jämfört med 2014 blev intäkterna från *Skatt på kapital* 22,3 miljarder kronor (11,2 procent) högre. Skatt på företagsvinster ökade med 21,1 miljarder kronor (21,9 procent).

1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror

Under inkomsthuvudgruppen *Skatt på konsumtion och insatsvaror* redovisas mervärdesskatt och skatt på alkohol och tobak, skatt på energi och miljö samt skatt på vägtrafik och vissa andra skatter och avgifter.

Tabell 13 Skatt på konsumtion och insatsvaror

Miljarder kronor

	Prognos/ utfall	Prognos/ utfall	Skillnad mot statens budget	
	2015	2014	2015	2014
1410 Mervärdesskatt	376,0	355,0	5,0	2,4
1420 Skatt på alkohol och tobak	25,6	24,2	0,6	-0,5
1421 Skatt på tobak	11,8	11,4		
1422 Skatt på etylalkohol	4,2	4,1		
1423 Skatt på vin	5,5	5,0		
1424 Skatt på mellanklassprodukter	0,2	0,2		
1425 Skatt på öl	3,9	3,5		
1426 Privatinförsel av alkohol och tobak	0,0	0,0		
1430 Energiskatt	40,7	39,0	-1,1	-2,6
1440 Koldioxidskatt	24,6	23,3	-0,5	-0,8
1450 Övriga skatter på energi och miljö	4,7	4,4	-0,3	-1,6
1470 Skatt på vägtrafik	18,8	16,8	-0,3	-0,2
1480 Övriga skatter	6,9	6,8	-0,1	-0,5
Summa	497,3	469,5	3,4	-3,9

Intäkterna från *Skatt på konsumtion och insatsvaror* uppgick till 497,3 miljarder kronor, vilket är 3,4 miljarder kronor högre än beräkningen till statens budget. Jämfört med 2014 ökade skatten på konsumtion och insatsvaror med 27,8 miljarder kronor (5,9 procent).

1410 Mervärdesskatt

På inkomstiteln 1411 *Mervärdesskatt* redovisas ett netto av intäkter och kostnader. Intäkterna består till största delen av debiterad mervärdesskatt för företag, i de fall den ingående mervärdesskatten överstiger den utgående. Kostnaderna däremot består främst av återbetalningar till de företag vars ingående mervärdesskatt överstiger den utgående. Det är t.ex. aktuellt vid export, eftersom mervärdesskatt inte tas ut vid försäljning av varor till andra länder.

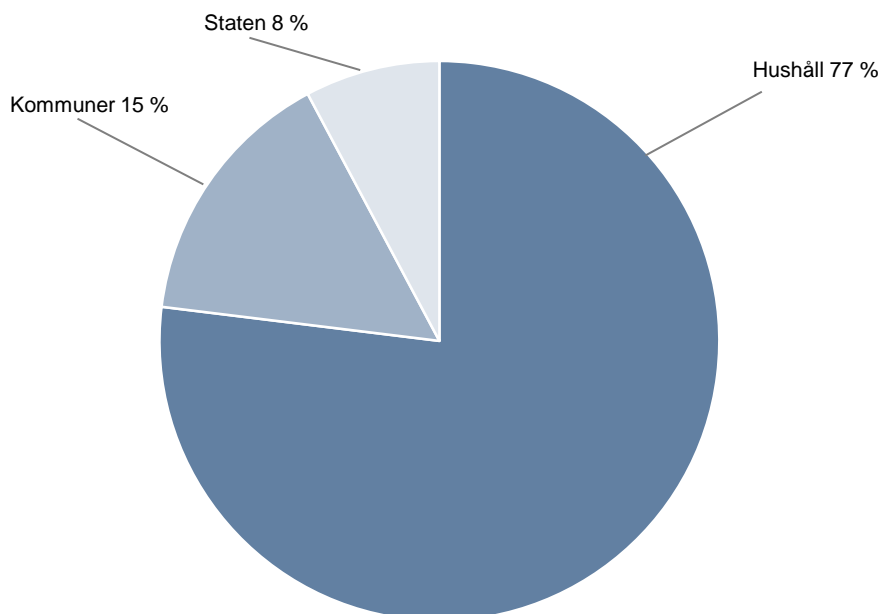
Investeringarna högre än väntat 2015

Intäkterna av *Mervärdesskatt* uppgick till 376,0 miljarder kronor, vilket är 5,0 miljarder kronor högre (1,3 procent) än beräknat i budgeten. Det beror på att de totala bruttoinvesteringarna, främst i bostäder, blev högre än beräknat. Även de kommunala konsumtionsutgifterna i löpande priser blev högre än väntat. Intäkterna från mervärdesskatt har påverkats av höstens stora flyktingströmmar.

Jämfört med 2014 blev intäkterna av mervärdesskatt 21,0 miljarder kronor (5,9 procent) högre. Det beror dels på att investeringarna ökade med 9,2 procent, dels på att hushållens konsumtionsutgifter ökade med 3,7 procent.

Förutom hushållens konsumtionsutgifter påverkas mervärdesskatten främst av statens och kommunsektorns investeringar och förbrukning. I diagram 1 är mervärdesskatten fördelad på sektorer. I diagrammet ingår även mervärdesskatt på investeringar och förbrukning i de företag som har undantag från skatteplikt. Dessa företag har ingen avdragsrätt för sin ingående mervärdesskatt, det får till följd att mervärdesskatten implicit belastar de tre sektorerna ovan. Staten och kommunerna bedriver även skattepliktig verksamhet och denna beläggs, med utgående mervärdesskatt, precis som för privat näringsverksamhet. Till slut belastar det hushållens konsumtion.

Diagram 1 Mervärdesskatt 2015

1420 Skatt på alkohol och tobak

Intäkterna från skatt på *Alkohol och tobak* uppgick till 25,6 miljarder kronor, vilket är 0,6 miljarder kronor högre (2,6 procent) än beräknat i budgeten och 1,4 miljarder kronor högre (5,8 procent) än 2014.

Intäkterna från *Skatt på tobak* blev 11,8 miljarder kronor. Jämfört med 2014 är intäkten 0,4 miljarder kronor högre. 2015 höjdes skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, rökto bak och tuggtobak med 7 procent och med 12 procent på snus.

Intäkterna av skatt på etylalkohol, vin, mellanklassprodukter och öl uppgick till 13,8 miljarder kronor. Jämfört med 2014 är intäkten 1,0 miljard kronor högre. Orsaken är dels högre försäljningsvolym, dels höjdes skatten 2015 med 9 procent på vin, öl, andra jästa drycker och mellanklassprodukter.

Tabell 14 Skatt på energi och miljö

Miljarder kronor

	Prognos/ utfall	Prognos/ utfall	Skillnad mot statens budget	
	2015	2014	2015	2014
1430 Energiskatt	40,7	39,0	-1,1	-2,6
1431 Skatt på elektrisk kraft	20,4	19,7		
1432 Energiskatt bensen	10,7	10,7		
1433 Energiskatt oljeprodukter	9,2	8,3		
1434 Energiskatt övrigt	0,3	0,3		
1440 Koldioxidskatt	24,6	23,3	-0,5	-0,8
1441 Koldioxidskatt bensen	8,6	8,5		
1442 Koldioxidskatt oljeprodukter	15,4	14,3		
1443 Koldioxidskatt övrigt	0,6	0,6		
1450 Övriga skatter på energi och miljö	4,7	4,4	-0,3	-1,6
1451 Svavelskatt	0,0	0,0		
1452 Skatt på råttolja	0,0	0,0		
1453 Särskild skatt mot förurning	0,1	0,0		
1454 Skatt på bekämpningsmedel	0,1	0,1		
1455 Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	3,8	3,8		
1456 Avfallsskatt	0,2	0,1		
1457 Avgifter till Kemikalieinspektionen	0,0	0,0		
1458 Övriga skatter	0,2	0,1		
Summa	70,0	66,8	-1,8	-5,0

1430-1450 Skatt på energi och miljö

Intäkterna från *Skatt på energi och miljö* uppgick till 70,0 miljarder kronor och var därmed 1,8 miljarder kronor lägre än budgeterat. Orsaken är främst lägre intäkter från elektrisk kraft, vilket bedöms bero på lägre elanvändning i bostads- och servicesektorn.

Jämfört med 2014 ökade intäkterna med 3,3 miljarder kronor (4,9 procent). Intäkterna från energi- och koldioxidskatt på oljeprodukter ökade med 0,9 miljarder kronor respektive 1,1 miljarder kronor. Det beror främst på högre skattesatser, minskade återbetalningar av koldioxidskatt för diesel i jord- och skogsbruksmaskiner samt något högre försäljningsvolym av diesel 2015.

1470 Skatt på vägtrafik

I gruppen *Skatt på vägtrafik* redovisas fordonsskatt, vägavgifter, trängselskatt och skatt på trafikförsäkringspremier. Intäkterna av *Skatt på vägtrafik* uppgick till 18,8 miljarder kronor och är därmed 0,3 miljarder kronor lägre än budgeterat. Jämfört med 2014 ökade intäkterna av skatt på vägtrafik med 1,9 miljard kronor. Intäkterna från fordonsskatt ökade med 1,7 miljarder kronor. 2015 höjdes skatten för personbilar, husbilar, lätta lastbilar och lätta bussar.

1480 Övriga skatter

Övriga skatter består av överskott från Svenska Spel AB och Systembolaget AB samt skatt på spel, lotteri, annonser och reklam m.m. Totalt beräknas dessa skatter uppgå till 6,9 miljarder kronor, vilket är 0,1 miljarder kronor lägre än statens budget. Jämfört med 2014 ökade intäkterna från övriga skatter med 0,1 miljard kronor.

1500 Skatt på import

Skatt på import består av tullmedel, jordbrukstullar och sockeravgifter. Tillsammans uppgick de till 6,3 miljarder kronor, vilket är 0,3 miljarder kronor högre än beräknat i budgeten. Jämfört med föregående år ökade intäkterna med 0,5 miljarder kronor.

1600 Restförda och övriga skatter

I denna inkomsthuvudgrupp redovisas bl.a. restförda skatter (uppbördsförluster), omprövningar, anstånd, skattetillägg, förseningsavgifter och intäkter som förs till fonder.

Tabell 15 Restförda och övriga skatter

Miljarder kronor

	Prognos/ utfall	Prognos/ utfall	Skillnad mot statens budget	
	2015	2014	2015	2014
1610 Restförda skatter	-4,3	-5,9		
1620 Övriga skatter, hushåll	4,5	3,0		
1630 Övriga skatter, företag	-1,1	3,8		
1640 Intäkter som förs till fonder	9,0	7,7		
Summa	8,1	8,6	4,7	3,0

Restförda och övriga skatter uppgick till 8,1 miljarder kronor för 2015, vilket är 4,7 miljarder kronor högre än budgeterat. Jämfört med 2014 minskade intäkterna med 0,5 miljarder kronor.

1700–1900 Avgående poster och periodiseringar

Tabell 16 Avgående poster och periodiseringar

Miljarder kronor

	Prognos/ utfall	Prognos/ utfall	Skillnad mot statens budget	
	2015	2014	2015	2014
1700 Avgående poster, skatter till EU	-6,3	-8,4	-0,3	-0,6
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-876,7	-831,9	1,3	0,3
1811 Kommunala inkomstskatter	-652,9	-618,3		
1812 Avgifter till AP-fonder	-223,8	-213,7		
1900 Periodiseringar	-10,7	-27,7	-7,7	-17,8
1910 Uppbördsförskjutningar	-7,5	-8,7		
1920 Betalningsförskjutningar	-2,6	-18,9		
1930 Anstånd	-0,6	0,0		
Summa	-893,6	-868,0	-6,8	-18,0

1700 Avgående poster, skatter till EU

I inkomsthuvudgruppen *Avgående poster, skatter till EU* görs avdrag för skatter till EU. Dessa läggs sedan till i inkomstitelgruppen 7110 EU-skatter.

1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer

I inkomsthuvudgruppen *Avgående poster, skatter till andra sektorer* görs avdrag för kommunala inkomstskatter och avgifter till AP-fonder. Totalt uppgick avgående poster, skatter till andra sektorer till 876,7 miljarder kronor. Det är 1,3 miljarder kronor lägre än beräknat och 44,8 miljarder kronor högre än föregående år. Eftersom kommunsektorns och ålderspensionssystemets intäkter i huvudsak består av skatt på arbete (kommunal inkomstskatt, ålderspensionssystemet, ålderspensionsavgift) beror avvikelserna mot 2014 främst på att lönesumman är högre 2015.

1900 Periodiseringar

I inkomsthuvudgruppen *Periodiseringar* redovisas uppbördsförskjutningar, betalningsförskjutningar och anstånd, så att summan av skatterna blir kassamässig.

Periodiseringarna för 2015 beräknas uppgå till -10,7 miljarder kronor. I statens budget för 2015 beräknades periodiseringarna uppgå till -3,0 miljarder kronor. Skillnaden är alltså -7,7 miljarder kronor. Det beror främst på stora uppbördsförskjutningar dvs skatt som tillhör 2015 ännu inte har betalats in till staten.

För 2014 uppgick periodiseringarna till -27,7 miljarder kronor. Skillnaden jämfört med 2015 är 17,0 miljarder kronor.

4.2 Övriga inkomster

Övriga inkomster omfattar inkomsttyperna Inkomster av statens verksamhet, Inkomster av försåld egendom, Återbetalning av lån, Kalkylmässiga inkomster och Bidrag m.m. från EU. Dessutom ingår inkomsttyperna Avräkningar i anslutning till skattesystemet och Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto. Det totala utfallet för övriga inkomster 2015 uppgick till -34 513 miljoner kronor och var därmed 12 414 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten. Övriga inkomster blev 22 770 miljoner kronor lägre jämfört med föregående år.

Tabell 17 Övriga inkomster, sammanfattning

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
2000 Inkomster av statens verksamhet	33 650	38 970	5 320	41 712
3000 Inkomster av försåld egendom	15 000	134	-14 866	182
4000 Återbetalning av lån	876	912	36	945
5000 Kalkylmässiga inkomster	9 998	9 748	-250	9 868
6000 Bidrag m.m. från EU	10 333	9 733	-600	11 864
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-83 524	-85 855	-2 331	-76 313
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	-8 432	-8 155	277	0
Övriga inkomster	-22 099	-34 513	-12 414	-11 743

2000 Inkomster av statens verksamhet

Inom inkomsttypen redovisas bl.a. rörelseöverskott från statliga affärsverk och Riksbanken samt överskott av statens fastighetsförvaltning. Dessutom redovisas ränteinkomster, aktieutdelningar från bolag med statligt ägande, offentligrättsliga avgifter, försäljningsinkomster, böter och övriga inkomster av statens verksamhet.

Tabell 18 Inkomster av statens verksamhet, översikt

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
2100 Rörelseöverskott		6 983		4 149
2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning		260		488
2300 Ränteinkomster		1 345		2 074
2400 Inkomster av statens aktier		19 521		12 436
2500 Offentligrättsliga avgifter		8 490		8 308
2600 Försäljningsinkomster		68		62
2700 Böter m.m.		1 243		1 130
2800 Övriga inkomster av statens verksamhet		1 060		13 065
2000 Inkomster av statens verksamhet	33 650	38 970	5 320	41 712

Inkomsterna inom inkomsttypen uppgick till 38 970 miljoner kronor, vilket är 5 320 miljoner kronor (15,8 procent) högre än beräknat i statens budget för 2015.

Inkomsterna av statens verksamhet blev 2 742 miljoner kronor (6,6 procent) lägre än 2014. Utfallet för Rörelseöverskott blev 4 160 miljoner kronor högre än 2014. Även Inkomster av statens aktier blev högre än föregående år (+7 085 miljoner kronor). Den huvudsakliga anledningen till att utfallet för inkomsttypen blev lägre än 2014 är att utfallet för Övriga inkomster av statens verksamhet blev 12 005 miljoner kronor lägre än 2014. Det beror på införandet av en ny kreditmodell för studielånen 2014 vilket medförde en engångsinbetalning på 11 700 miljoner kronor.

2100 Rörelseöverskott

Högre rörelseöverskott än beräknat från Riksbanken

Rörelseöverskotten uppgick till 6 983 miljoner kronor, vilket är 4 160 miljoner kronor (147,4 procent) högre än 2014. Exportkreditnämnden levererade in myndighetskapital om 2 288 miljoner kronor på 2127 Inlevererat överskott från övriga myndigheter som fördes upp i vårändringsbudgeten.

Tabell 19 Rörelseöverskott

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
2114 Luftfartsverkets inlevererade överskott				
2116 Affärsverket Svenska Kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt		475		553
2118 Sjöfartsverkets inlevererade överskott				
2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet		18		42
2126 Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit		100		254
2127 Inlevererat överskott från övriga myndigheter		2 290		
2131 Riksbankens inlevererade överskott		4 100		3 300
2100 Rörelseöverskott		6 983		4 149

Affärsverket svenska kraftnät redovisade 2014 681 miljoner kronor i resultat efter finansiella poster, vilket är en försämring med 169 miljoner kronor jämfört med året innan. Av affärsverkens utdelningspolicy framgår att 65 procent av resultatet ska utdelas till staten. Detta innebär att affärsverken levererade in 475 miljoner kronor i utdelning till staten under 2015. Utdelningen var 78 miljoner kronor (14,1 procent) lägre än 2014.

Aktiebolaget Svensk Exportkredit ska för varje kvartal redovisa resultatet av den statsstödda kreditverksamheten. Överskottet redovisas på inkomsttitel. Överskottet uppgick till 100 miljoner kronor. Överskottet är 154 miljoner kronor (60,6 procent) lägre än 2014.

I vårändringsbudgeten tillkom inkomsttiteln 2127 *Inlevererat överskott från övriga myndigheter*. År 2014 gjorde Exportkreditnämnden en analys av verksamhetens kapitalkrav och fann att kapitalet kunde minskas. Under 2015 levererade Exportkreditnämnden in 2 288 miljoner kronor till staten i form av myndighetskapital på inkomsttitel 2127 *Inlevererat överskott från övriga myndigheter*. Av beloppet finansierades 1 791 miljoner kronor från kontot i Riksgäldskontoret. Det betyder att saldot för statens budget endast påverkades med resterande del på 497 miljoner kronor.

Riksbankens inlevererade överskott uppgick till 4 100 miljoner kronor, vilket är 800 miljoner kronor högre än föregående år. Det inlevererade överskottet uppgår till 80 procent av Riksbankens genomsnittliga resultat under den senaste femårsperioden, före bokslutsdispositioner m.m. Riksbanken redovisade ett positivt resultat på 3 267 miljoner kronor för 2014. Efter justeringar och återföringar av bokslutsdispositioner uppgick resultatet till 9 019 miljoner kronor. Att resultatet blev

så högt förklarar till stor del skillnaden på det inlevererade överskottet jämfört med 2014.

2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning

Lägre överskott av statens fastighetsförvaltning

Överskotten av statens fastighetsförvaltning uppgick till 260 miljoner kronor, vilket är 228 miljoner kronor (46,6 procent) lägre än föregående år.

Överskottet från Statens fastighetsverk var 224 miljoner kronor. Överskottet består dels av en definitiv inleverans av avkastningskrav för 2014 på 110 miljoner kronor, dels av en preliminär inleverans av avkastningskrav för 2015 på 114 miljoner kronor. Fortifikationsverket levererade ett överskott på 36 miljoner kronor. Även detta består av dels en definitiv inleverans av avkastningskrav för 2014 på 11 miljoner kronor, dels en preliminär inleverans av avkastningskrav för 2015 på 25 miljoner kronor.

2300 Ränteinkomster

Lägre kostnadsräntor på skattekontot

Ränteinkomster uppgick till 1 345 miljoner kronor, vilket är 729 miljoner kronor (35,1 procent) lägre än föregående år.

Tabell 20 Ränteinkomster

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
2320 Räntor på näringslån		-1		-1
2340 Räntor på studielån		40		37
2390 Övriga ränteinkomster		1 306		2 038
2300 Ränteinkomster		1 345		2 074

Övriga ränteinkomster uppgick till 1 306 miljoner kronor, vilket är 729 miljoner kronor (35,1 procent) lägre än föregående år. Räntor på skattekonto sorterar under övriga ränteinkomster och utgör 95,5 procent av utfallet för dessa inkomster. Skillnaden jämfört med föregående år beror framför allt på att utfallet för kostnadsräntor vid underskott på skattekontot uppgick till 1 248 miljoner kronor, vilket är 554 miljoner kronor lägre än föregående år.

*2400 Inkomster av statens aktier***Flera extraordinära inkomster av statens aktier under hösten 2015**

Inkomsttiteln Inkomster av statens aktier består av utdelning och andra inkomster från statligt ägda bolag. Den utbetalade utdelningen baseras generellt på bolagens resultat från året innan. Inkomster av statens aktier uppgick till 19 521 miljoner kronor, vilket är 7 085 miljoner kronor (57,0 procent) högre än föregående år. Under hösten har extraordinära inkomster inkommit från Akademiska hus AB, SJ AB och Specialfastigheter AB.

Tabell 21 Aktieutdelning 2014 och 2015*Miljoner kronor*

	Utfall 2015	Utfall 2014	Skillnad
Akademiska hus AB	5 945	1 374	4 571
Apoteket AB	158	150	8
Apoteket Produktion & Laboratie AB		3	-3
Apoteksgruppen i Sverige Holding AB		4	-4
AB Bostadsgaranti	138	9	129
Ersättningsmark i Sverige AB		113	-113
Fouriertransform	100		100
Inlandsinnovation	100		100
Jernhusen AB	113	100	13
Lernia AB	235	58	177
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	139	3 500	-3 361
Metria	3		3
Nordiska investeringsbanken	193	190	3
PostNord AB		78	-78
SBAB	502		502
SJ AB	1 930	73	1 857
Specialfastigheter AB	3 000	481	2 519
Sveaskog AB	800	450	350
Svensk bilprovning AB	48	290	-242
Svensk exportkredit AB	378	327	51
Svenska Rymdaktiebolaget	10	3	7
Svevia	120		120
Swedavia	231		231
Teliasonera	4 844	4 844	0
Teracom Group AB	235	290	-55
Vasallen AB	300	100	200
Totalt	19 521	12 436	7 085

Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB) har en utdelningspolicy som innebär att utdelning till ägaren långsiktigt ska vara 30 till 50 procent av resultatet efter skatt.

Utdelningen ska anpassas till en genomsnittlig resultatnivå över en konjunkturcykel. LKAB:s resultat efter skatt uppgick för 2014 till 722 miljoner kronor, vilket är 3 590 miljoner kronor (83,3 procent) lägre än 2013 års resultat. Utdelningen från LKAB uppgick till sammanlagt 139 miljoner kronor 2015, vilket är 3 361 miljoner kronor lägre än 2014.

Utdelningen från TeliaSonera AB uppgick till 4 844 miljoner, vilket är identiskt med 2014. Resultatet för 2014 uppgick till 10 061 miljoner kronor, vilket är 7 067 miljoner kronor (41,3 procent) lägre än 2013.

Inlandsinnovation AB beslutade under 2014 om en utdelning på 100 miljoner kronor. Beloppet betalades ut under 2015.

Under hösten 2015 inkom extraordinära inkomster från tre bolag. Specialfastigheter AB:s årsstämma beslutade i april att återbetala aktiekapital till den enda aktieägaren, Svenska staten. Totalt innebar det att 2 071 miljoner kronor återbetalades utöver den ordinarie utdelningen på 929 miljoner kronor. SJ AB beslutade på en extrastämma i september om en efterutdelning på 1 700 miljoner kronor till staten. Det innebär att aktieutdelningarna från SJ AB totalt uppgick till 1 930 miljoner kronor 2015. Även Akademiska hus AB beslutade om en extrautdelning. Totalt beslutade bolaget på extrastämman i oktober att dela ut 6 500 miljoner kronor, varav 4 500 miljoner betalades ut under 2015. Resterande 2 000 miljoner kronor avser bolaget betala ut under 2016. Sammanlagt uppgick utdelningarna från Akademiska hus AB till 5 945 miljoner kronor under 2015. Inkomster från statens aktier utöver ordinarie aktieutdelningar uppgick till 8 271 miljoner kronor 2015.

2500 Offentligrättsliga avgifter

Högre inkomster från Offentligrättsliga avgifter än 2014

Inkomsterna från inkomsttypen Offentligrättsliga avgifter var 8 490 miljoner kronor, vilket är 182 miljoner kronor (2,2 procent) högre än föregående år.

Finansieringsavgiften från arbetslöshetskassor uppgick till 2 997 miljoner kronor, vilket är 183 miljoner kronor (2,2 procent) högre än 2014. Taket för den inkomstrelaterade ersättning i A-kassan höjdes i september 2015. Det medförde att finansieringsavgiften som arbetslöshetskassorna betalar till staten ökade.

2600 Försäljningsinkomster

Högre inkomster av felparkeringsavgifter

Statens försäljningsinkomster uppgick till 68 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor (8,7 procent) högre än föregående år. I inkomstgruppen

Försäljningsinkomster ingår även felparkeringsavgifter. Dessa förklarar ökningen i inkomstgruppens utfall.

2700 Böter m.m.

Högre inkomster från Böter m.m. på grund av ersättning för oljeutsläppet vid Tjörn 2011

Inkomsterna från Böter m.m. uppgick till 1 243 miljoner kronor, vilket är 113 miljoner kronor (8,7 procent) högre än föregående år. Det högre utfallet beror framför allt på att utfallet för inkomstiteln 2713 *Vattenföroreningsavgifter m.m.* blev 89 miljoner kronor högre än föregående år. Det beror på att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tog emot ersättning med anledning av att rättegångsprocessen mot den som orsakade oljeutsläppet utanför Tjörn 2011 avslutades.

2800 Övriga inkomster av statens verksamhet

Införandet av kreditmodell för studielånen 2014 försvårar jämförelsen mellan åren

De övriga inkomsterna av statens verksamhet uppgick till 1 060 miljoner kronor, vilket är 12 005 miljoner kronor lägre än 2014.

Den stora skillnaden mellan åren förklaras av en engångsinbetalning på 11 700 miljoner kronor från Centrala studiestödsnämnden i januari 2014 med anledning av att de införde en kreditmodell för studielån, i enlighet med budgetlagens bestämmelser. Kreditmodellen innebär bland annat att kapitaliserad ränta från och med 2014 lånefinansieras. En engångseffekt uppstod eftersom Centrala studiestödsnämnden tog upp lån i Riksgäldskontoret för ackumulerad kapitaliserad ränta. Den ökade upplåningen motsvarades av en engångsinbetalning på inkomstitel, vilket innebär att budgetsaldot inte påverkades.

3000 Inkomster av försåld egendom

Under denna inkomsttyp redovisas bland annat inkomster av försålda byggnader och maskiner, mark och annan egendom som exempelvis gruvegendom och aktier.

Tabell 22 Inkomster av försåld egendom

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
3000 Inkomster av försåld egendom	15 000	134	-14 866	182

Låga inkomster av försåld egendom år 2015

Inkomsterna av försåld egendom uppgick till 134 miljoner kronor, vilket är 14 866 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget och 49 miljoner kronor lägre än 2014. Det beräknade beloppet utgör en beräkningsteknisk schablon på 15 000 miljoner kronor.

Inkomsterna för 2015 avser andelar av intäkter på de exportaffärer som Försvarsexportmyndigheten förvaltar (Gripenkontraktet) och överskott från försäljningar av fastigheter som Fortifikationsverket gjorde under år 2014.

4000 Återbetalning av lån

Under inkomsttypen Återbetalning av lån redovisas återbetalningar av olika typer av lån där den största delen är återbetalning av studiemedel.

Tabell 23 Återbetalning av lån

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
4100 Återbetalning av näringslån		1		1
4300 Återbetalning av studielån		711		818
4500 Återbetalning av övriga lån		200		127
4000 Återbetalning av lån	876	912	36	945

Återbetalning av lån lägre än föregående år

Utfallet på inkomsttypen uppgick till 912 miljoner kronor, vilket är 36 miljoner kronor (4,2 procent) högre än beräknat i statens budget och 33 miljoner kronor (3,5 procent) lägre än 2014.

Återbetalningen av studiemedel blev 106 miljoner kronor lägre än 2014.

Förändringen mellan åren beror till största delen på att amorteringarna för studiemedel har minskat eftersom antalet återbetalningsskyldiga för denna lånetyp, som avser lån upptagna före 1989, blir allt färre. Återbetalningen av övriga lån blev 73 miljoner kronor högre än föregående år och avser bl.a. återbetalning av lån för svenska FN-styrkor.

5000 Kalkylmässiga inkomster

Inkomsttypen Kalkylmässiga inkomster består av vissa amorteringar och statliga pensionsavgifter.

Tabell 24 Kalkylmässiga inkomster

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
5100 Avskrivningar och amorteringar		154		541
5120 Avskrivningar på fastigheter		154		541
5130 Uppdragsmyndigheters komplementkostnader				
5200 Statliga pensionsavgifter		9 594		9 327
5000 Kalkylmässiga inkomster	9 998	9 748	-250	9 868

Inkomsterna uppgick till 9 748 miljoner kronor, vilket är 250 miljoner kronor (2,5 procent) lägre än beräknat i statens budget för 2015. Utfallet för statliga pensionsavgifter blev 9 594 miljoner kronor.

De statliga pensionsavgifterna ökade

Inkomsterna av statliga pensionsavgifter uppgick totalt till 9 594 miljoner kronor under 2015. Avgifterna för statlig tjänstepensionering uppgick till 7 831 miljoner kronor, medan den särskilda löneskatten på pensionskostnader uppgick till 1 826 miljoner kronor. Administrationskostnaderna för det statliga tjänstepensions-systemet blev 188 miljoner kronor. Jämfört med föregående år har avgifterna ökat med 267 miljoner kronor (2,9 procent).

Tabell 25 Statliga pensionsavgifter

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
Statlig tjänstepensionering		7 831		7 654
Särskild löneskatt på pensionskostnader		1 826		1 747
Statlig grupplivförsäkring		49		49
Premieskatt, gruppliv		38		38
Statlig personskadeförsäkring		50		49
Avdrag för administrationskostnader		-188		-197
Administration, personskadeförsäkring		-12		-12
Statliga pensionsavgifter		9 594		9 327

6000 Bidrag m.m. från EU

Under inkomsttypen Bidrag m.m. från EU redovisas bidrag från olika EU-fonder inom EU:s budget. De största enskilda bidragen erhålls från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska jordbruksfonden. Bidragen är främst kopplade till utgifter på anslag under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, utgiftsområde 19 Regional tillväxt, utgiftsområde 22 Kommunikationer samt utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Tabell 26 Bidrag m.m. från EU

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
6100 Bidrag från EU:s jordbruksfonder		8 221		8 110
6111 Gårdsstöd		6 272		5 859
6112 Kompletterande åtgärder perioden 1995-1999				
6113 Övriga interventioner		122		124
6114 Exportbidrag				
6115 Djurbidrag		0		0
6116 Offentlig lagring				
6117 Miljö-, struktur- och regionala åtgärder perioden 2000-2006				
6118 EU:s landsbygdsfond 2007-2013				
6119 Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket		206		181
6120 Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen		1 621		1 945
6200 Bidrag från EU till fiskenäringen		103		38
6300 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden		509		1 395
6400 Bidrag från Europeiska socialfonden		524		1 982
6500 Bidrag till transeuropeiska nätverk		123		294
6900 Övriga bidrag från EU		253		45
6000 Bidrag m.m. från EU	10 333	9 733	-600	11 864

Inkomsterna uppgick till 9 733 miljoner kronor och är 600 miljoner kronor (5,8 procent) lägre än beräknat i statens budget för 2015. Jämfört med 2014 blev inkomsterna 2 131 miljoner kronor (18,0 procent) lägre.

De flesta programmen inom den nya långtidsbudgeten för 2014–2020 var fortfarande i en uppstartsfas under 2015.

Bidragen från EU:s jordbruksfonder ökade jämfört med 2014

Bidragen från EU:s jordbruksfonder uppgick till 8 221 miljoner kronor 2015. Jämfört med 2014 ökade bidragen från EU:s jordbruksfonder med 111 miljoner kronor.

Inkomsterna för gårdsstödet uppgick till 6 272 miljoner kronor och var 413 miljoner kronor högre än 2014. Ökningen beror till största delen på kursdifferenser mellan åren. Större del av stöden betalades ut i december 2014 och kom sedan in på inkomstiteln i början av 2015.

Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket var 206 miljoner kronor, vilket är 13,7 procent högre än 2014. Löpande redovisningar till EU:s jordbruksfonder (garantifonden för jordbruket och jordbruksfonden för landsbygdsutveckling) sker i euro vilket innebär att Sverige bär kursrisken. År 2015 uppgår kursvinsten för de belopp som EU betalade till Sverige till ca 202 miljoner kronor. Den främsta orsaken till vinsten är att gårdsstödet för stödåret 2014 utbetalats med kursen 9,15 kronor per euro samtidigt som den svenska kronan har stärkts i värde mot euron under vintern/våren 2015 när inbetalningar inkom från EU för förskottade stöd.

Bidragen från EU till landsbygdsutvecklingen uppgick till 1 621 miljoner kronor. Utfallet avser den nya programperioden 2014–2020. Jämfört med 2014 minskade bidragen med 324 miljoner kronor. Utfallet 2014 avsåg programperioden 2007–2013.

Lägre inkomster från regionala utvecklingsfonden och socialfonden än 2014
Bidragen från Europeiska regionala utvecklingsfonden blev 509 miljoner kronor. Jämfört med 2014 minskade inkomsterna med 886 miljoner kronor (63,5 procent).

Bidragen från Europeiska socialfonden blev 524 miljoner kronor, vilket är en minskning med 1 458 miljoner kronor (73,6 procent) jämfört med 2014.

Orsaken till de lägre utfallen är framför allt att projekt inom ramen för den nya programperioden 2014–2020 varit i en uppstartsfas, vilket innebär att ersättningar från EU inte rekvirerats i någon stor utsträckning.

Bidragen till transeuropeiska nätverk var lägre

Bidragen till transeuropeiska nätverk blev 170 miljoner kronor (58,1 procent) lägre än 2014 och uppgick till 123 miljoner kronor. Bidrag från EU har bl.a. utbetalats för finansiering av projekten NEXT-ITS-North European Cross-Border ITS, The Bergslagen Freight Line (utbyggnad till dubbelspår) samt Baltic Link, Karlskrona—Gdynia (upprustning Emmaboda—Karlskrona).

Högre inkomster från övriga bidrag från EU

Övriga bidrag från EU ökade med 208 miljoner kronor jämfört med 2014. Det beror bl.a. på bidrag från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF), inkomster

från Europeiska flyktingfonden III samt Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare.

7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Denna inkomsttyp omfattar tillkommande EU-skatter och utjämningsavgifter för LSS-kostnader (lagen om stöd- och service för vissa funktionshindrade). Dessutom ingår olika avräkningar som avser, dels intäkter som förs till fonder, dels kompensation för mervärdesskatt till statliga myndigheter och kommuner.

7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Tabell 27 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
7100 Tillkommande skatter		9 872		14 511
7110 EU-skatter		6 226		11 045
7111 Momsbaserad EU-avgift		0		5 252
7112 Tullmedel		6 194		5 724
7113 Jordbrukstullar och sockeravgifter		32		70
7114 Avgifter till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn		0		0
7120 Kommunala utjämningsavgifter		3 646		3 465
7121 Utjämningsavgift för LSS-kostnader		3 646		3 465
7200 Avräkningar		-95 726		-90 824
7210 Intäkter som förs till fonder		-9 034		-7 655
7211 Intäkter som förs till fonder		-9 034		-7 655
7220 Kompensation för mervärdesskatt		-86 692		-83 169
7221 Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter		-29 312		-28 712
7222 Kompensation för mervärdesskatt, kommuner		-57 381		-54 458
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-83 524	-85 855	-2 331	-76 313

I statens budget beräknades avräkningarna uppgå till -83 524 miljoner kronor. Utfallet blev -85 855 miljoner kronor. Skillnaden mot beräkningen i statens budget blev alltså -2 331 miljoner kronor.

Jämfört med 2014 ökade Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet med 9 542 miljoner kronor, vilket dels beror på att de tillkommande skatterna från EU blivit 4 639 miljoner kronor lägre. Orsaken är att den momsbaseade EU-avgiften inte längre redovisas som en EU-skatt. Åt motsatt håll går avräkningarna för kompensation för mervärdesskatt till kommunerna som ökat med 2 923 miljoner kronor.

8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto

Denna inkomsttyp omfattar utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonton. De flesta av de krediteringar som tidigare krediterades skattekonto hade innan 2015 upphört eller flyttats till utgiftssidan i statens budget. För 2015 beslutade dock riksdagen att flytta ett antal nedsättningar från indirekta skatter (se 1200 Indirekta skatter) till utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto, bland annat Sjöfartsstöd och Nystartsjobb. Detta är orsaken till varför krediteringarna ökat med 8 156 miljoner kronor jämfört med 2014. Från och med 2016 redovisas samtliga stöd och subventioner på utgiftssidan i statens budget.

Tabell 28 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto*Miljoner kronor*

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall 2014
8111 Anställningsstöd		0		0
8123 Jämställdhetsbonus		0		0
8124 Sjöfartsstöd		-1 426		0
8125 Nystartsjobb		-6 670		0
8126 Stöd till yrkesintroduktionsanställning		-56		0
8127 Korttidsarbete		0		0
8128 Ersättning för höga sjuklönekostnader		-2		0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	-8 432	-8 155	277	0

5 Utgifter i statens budget 2015

Utgifterna i statens budget är indelade i 27 utgiftsområden. Därutöver ingår även posterna Förändring av anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och Kassamässig korrigerig på budgetens utgiftssida.

Posten Förändring av anslagsbehållningar används endast vid budgetering. Utfallet påverkar anslagsbehållningarna för respektive anslag.

Skillnaden mellan utfallet och de medel som anvisades av riksdagen i statens budget för 2015 redovisas i tabell 29. Riksdagen sammanställde statens budget den 19 december 2014. Under 2015 har riksdagen vid tre tillfällen beslutat om justerade anslagsnivåer, efter förslag om ändringar från regeringen. Totalt anvisade medel för budgetåret är summan av det som ursprungligen anvisades och det som anvisats efter riksdagens beslut om ändringar av budgeten.

5.1 Utgifter i statens budget – sammanfattning

I tabell 29 jämförs utfallet för utgifterna, dvs. den faktiska förbrukningen, dels med ursprungligen anvisade medel, dels med totalt anvisade medel. En högre förbrukning än anvisade medel möjliggörs genom att utnyttja ett eventuellt ingående anslagssparande, eller anslagskredit.

Tabell 29 Utgifter i statens budget 2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Statens budget	Ändringsbudget	Totalt anvisat	Utfall	Utfall - statens budget	Utfall - totalt anvisat
1 Rikets styrelse	12 199	104	12 303	12 281	82	-22
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	14 600	2	14 601	14 442	-158	-160
3 Skatt, tull och exekution	10 574		10 574	10 754	180	180
4 Rättsväsendet	40 758	47	40 805	40 429	-329	-376
5 Internationell samverkan	1 919	50	1 969	1 934	15	-35
6 Försvar och samhällets krisberedskap	48 451	-4	48 447	48 271	-181	-177
7 Internationellt bistånd	29 509	-229	29 280	32 213	2 704	2 933
8 Migration	17 433	1 440	18 873	18 725	1 292	-148
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	61 898	2 870	64 768	64 979	3 080	210
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	100 474	2 561	103 035	102 603	2 129	-432
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	38 015	595	38 611	38 136	120	-475
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	83 125	395	83 519	82 931	-194	-589
13 Integration och jämställdhet	16 747	14	16 761	15 362	-1 385	-1 399
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	67 783	1 531	69 314	64 971	-2 812	-4 343
15 Studiestöd	20 302	664	20 967	19 216	-1 086	-1 750
16 Utbildning och universitetsforskning	63 636	336	63 972	62 954	-682	-1 018
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	12 785	551	13 336	13 281	495	-56
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 208	16	1 224	1 074	-134	-150
19 Regional tillväxt	2 701		2 701	2 243	-458	-458
20 Allmän miljö- och naturvård	5 341	706	6 047	5 938	597	-109
21 Energi	2 470	-87	2 383	2 291	-179	-92
22 Kommunikationer	48 871	579	49 450	47 242	-1 629	-2 208
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	15 656	25	15 681	13 398	-2 258	-2 283
24 Näringsliv	5 309	207	5 516	5 475	166	-41
25 Allmänna bidrag till kommuner	91 441	10 663	102 104	102 037	10 596	-67
26 Statsskuldräntor m.m.	20 526	8 800	29 326	21 936	1 410	-7 390
27 Avgiften till Europeiska unionen	40 126	3 728	43 855	44 232	4 105	377
Förändring av anslagsbehållningar	-4 593		-4 593		4 593	4 593
Summa	869 264	35 565	904 829	889 345	20 081	-15 484
Riksgäldskontorets nettoutlåning	322		322	10 094	9 773	9 773
Kassamässig korrigerig	0		0	-7 260	-7 260	-7 260
Summa utgifter m.m. i statens budget	869 586	35 565	905 150	892 179	22 594	-12 971

Förskottsbetalningar medförde att de totala utgifterna blev högre än anvisat

Utgifterna i statens budget uppgick till 892 179 miljoner kronor. Det är 22 594 miljoner kronor (2,6 procent) högre än vad som anvisats i den ursprungliga budgeten. De allmänna bidragen till kommunerna blev 10 596 miljoner kronor högre, Avgiften till Europeiska unionen blev 4 105 miljoner kronor högre och utgifterna för Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev 3 080 miljoner kronor högre än anvisat. Även utgifterna för Internationellt bistånd blev 2 704 miljoner kronor högre och tillsammans blev utfallet för dessa poster 20 485 miljoner kronor högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Dessa utgifter är till största delen förskottsbetalningar som avser 2016.

I förhållande till det totalt anvisade beloppet, den ursprungliga budgeten och de ändringar i budgeten som riksdagen beslutat om, blev utgifterna 12 971 miljoner kronor lägre. Den största skillnaden mellan det totalt anvisade beloppet och utfall är utgifterna för Statsskuldsräntor m.m. som blev 7 390 miljoner kronor lägre än totalt anvisat. Utgifterna för Arbetsmarknad och arbetsliv blev 4 343 miljoner kronor lägre än totalt anvisat.

Förskottsutbetalningar till FN medförde högre utgifter

Inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppgick utgifterna till 32 213 miljoner kronor, vilket är 2 704 miljoner kronor högre än i statens budget för 2015. Det beror framför allt på att regeringen i december 2015 beslutade att betala ut delar av Sveriges kärnstöd för 2016 i förskott. Förskotten har framför allt betalats till humanitära aktörer inom FN-systemet.

Fler asylsökande medförde högre utgifter

Inom utgiftsområde 8 Migration uppgick utgifterna till 18 725 miljoner kronor, vilket är 1 292 miljoner kronor (8,2 procent) högre än i statens budget för 2015. Det beror framför allt på att antalet asylsökande ökade mer än beräknat. I ändringsbudget anvisades ytterligare 1 440 miljoner kronor.

Nya och dyrare läkemedel och utbetalning för 2016 ger högre utgifter

För utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev utgifterna 3 080 miljoner kronor högre än vad riksdagen anvisade i den ursprungliga budgeten. Det beror dels på att nya och dyrare läkemedel och behandlingsmetoder (t.ex. för Hepatit C) omfattas av en ny överenskommelse mellan staten och Sveriges kommuner och landsting, dels på att bidrag för Hepatit C behandlingar under 2014 betalats ut till landstingen 2015, men även på att regeringen beslutade att en extra utbetalning om 1 819 miljoner kronor skulle göras 2015. I ändringsbudget anvisades utgiftsområdet ytterligare 2 870 miljoner kronor.

Fler sjuka än beräknat

För utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning blev utgifterna 102 603 miljoner kronor, vilket är 2 129 miljoner kronor högre än vad riksdagen anvisade. Det beror bl.a. på att fler personer fick sjukpenning, än beräknat i statens budget. I ändringsbudget anvisade riksdagen ytterligare 2 561 miljoner kronor.

Färre kommunmottagna flyktingar än beräknat

Utfallet för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet blev 1 385 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att kommunerna tog emot färre flyktingar än beräknat.

Färre arbetslösa än beräknat medför lägre utgifter än anvisat

Inom utgiftsområdet 14 Arbetsmarknad och arbetsliv blev utfallet 64 971 miljoner kronor, vilket är 2 812 miljoner kronor lägre än vad som anvisades av riksdagen i statens budget för 2015. Det beror dels på att antalet arbetslösa blev färre än beräknat, dels på att färre har varit berättigade till arbetslöshetsersättning än beräknat. Det beror också på att antalet beslut om lönebidrag och lönegarantiersättning blev lägre än beräknat i statens budget.

Färre studerande än beräknat

Inom utgiftsområde 15 Studiestöd blev utfallet 19 216 miljoner kronor, vilket är 1 086 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Det beror framför allt på att antalet studerande blev färre än beräknat.

Lågt ränteläge medför lägre utgifter för Kommunikationer än anvisat

Utgifterna inom utgiftsområde 22 Kommunikationer uppgick till 47 242 miljoner kronor, vilket är 1 629 miljoner kronor lägre än anvisat. En orsak till de lägre utgifterna är det låga ränteläget som ledde till lägre räntekostnader på infrastrukturlån med 803 miljoner kronor.

Förseningar medförde lägre utgifter för gårdsstöd och EU-program för landsbygden.

Utgifterna inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel uppgick till 13 398 miljoner kronor. Det är 2 258 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Det beror framför allt på olika förseningar för utbetalningar av gårdsstöd och inom vissa delar av landsbygdsprogrammet.

Ökning av antal asylsökande medförde högre bidrag till kommunerna

För utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppgick utgifterna till 102 037 miljoner kronor, vilket är 10 596 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Skillnaden mot ursprunglig budget förklaras av två beslut. I vårändringsbudgeten beslutade riksdagen att nedsättningen av socialavgifterna för unga skulle trappas av fr.o.m. den 1 augusti 2015. Eftersom kommunerna har många unga anställda kompenseras de med totalt 863 miljoner kronor för detta i vårändringsbudgeten. I en extra ändringsbudget i november beslutade riksdagen att anvisa ytterligare 9 800 miljoner kronor i ett tillfälligt stöd till kommuner och landsting med anledning av att antalet asylsökande ökade dramatiskt under hösten 2015.

Valutakursförluster medförde högre räntor på statsskulden än beräknat, trots låga räntor

Utgifterna inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. uppgick till 21 936 miljoner kronor, vilket är 1 410 miljoner kronor högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Valutakursförlusterna och kursförlusterna blev högre än beräknat. Åt motsatt håll verkade lägre räntor på lån i svenska kronor och överkurser vid emission eftersom marknadsräntorna blev lägre än beräknat. I vårändringsbudgeten anvisades ytterligare 8 800 miljoner kronor med anledning av de stora valutakursförluster som berodde på kronans försvagning mot den amerikanska dollarn, och schweizerfrancen.

EU-avgiften högre än anvisat - förtidsbetalning för 2016

Avgiften till Europeiska unionen uppgick till 44 232 miljoner kronor, vilket är 4 105 miljoner kronor högre än vad riksdagen anvisat. I höständringsbudgeten anvisades anslaget ytterligare 3 728 miljoner kronor. Det högre utfallet för anslaget beror framför allt på att regeringen beslutade att belasta anslaget med en förskottsbetalning för EU-avgiften 2016 om 6 700 miljoner kronor. Hela beloppet belastar statens budget 2015. Eftersom förskottsbetalningen inte rekvirerats utan sitter på EU-kommissionens konto i Riksgäldskontoret påverkas den Kassamässiga korrigeringsposten åt motsatt håll.

Högre dollar- och eurokurs ökade Riksbankens lån

Utfallet på posten Riksgäldskontorets nettoutlåning blev 9 773 miljoner kronor högre än anvisat. Det beror bl.a. på att lånen till Riksbanken ökade med 9 966 miljoner kronor när de refinansierades. Eftersom lånen är upptagna i dollar och euro påverkas nettoutlåningen av ändrade valutakurser då enskilda lån refinansieras.

Tabell 30 Utfallet för statens budget 2014-2015*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Utfall 2015	Utfall 2014	Skillnad mot 2014
1 Rikets styrelse	12 281	12 902	-622
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	14 442	14 122	320
3 Skatt, tull och exekution	10 754	10 384	370
4 Rättsväsendet	40 429	40 194	235
5 Internationell samverkan	1 934	1 662	272
6 Försvar och samhällets krisberedskap	48 271	47 978	293
7 Internationellt bistånd	32 213	31 027	1 186
8 Migration	18 725	12 551	6 174
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	64 979	61 589	3 390
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	102 603	99 036	3 567
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	38 136	39 313	-1 177
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	82 931	80 809	2 121
13 Integration och jämställdhet	15 362	12 225	3 138
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	64 971	66 901	-1 930
15 Studiestöd	19 216	19 953	-737
16 Utbildning och universitetsforskning	62 954	59 419	3 535
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	13 281	12 827	453
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 074	1 076	-2
19 Regional tillväxt	2 243	2 879	-636
20 Allmän miljö- och naturvård	5 938	5 085	853
21 Energi	2 291	2 858	-568
22 Kommunikationer	47 242	45 962	1 281
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	13 398	16 203	-2 805
24 Näringsliv	5 475	5 439	36
25 Allmänna bidrag till kommuner	102 037	93 599	8 438
26 Statsskuldräntor m.m.	21 936	3 325	18 610
27 Avgiften till Europeiska unionen	44 232	41 553	2 679
Summa	889 345	840 872	48 473
Riksgäldskontorets nettoutlåning	10 094	22 023	-11 929
Kassamässig korrigerig	-7 260	-491	-6 768
Summa utgifter m.m. i statens budget	892 179	862 404	29 776

Högre utgifter för statsskuldräntorna, migration och integration

Utgifterna i statens budget ökade med 29 776 miljoner kronor (3,5 procent) mellan 2014 och 2015. Utgifterna för utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. blev 18 610 miljoner kronor (559,6 procent) högre än 2014. Utgifterna för migration och integration ökade med totalt 19 573 miljoner kronor (79,0 procent) se tabell 31, Särskilda utgifter för migration och integration i staten. Riksgäldskontorets nettoutlåning minskade med 11 929 miljoner kronor (54,2 procent), till stor del beroende på engångseffekter under 2014.

Förskottsutbetalningar av bistånd medför högre utgifter 2015

Utgifterna för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd blev 1 186 miljoner kronor (3,8 procent) högre än 2014. Orsaken är att regeringen beslutade att betala ut 2 498 miljoner kronor av det svenska kärnstödet för 2016 i förskott.

Antalet asylsökande ökade

Inom utgiftsområde 8 Migration blev utgifterna högre än 2014. Ökningen uppgår till 6 174 miljoner kronor (49,2 procent) och beror på att antalet asylsökande till Sverige har ökat.

Bidrag till läkemedelsförmånerna ökade

Utgifterna för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökade med 3 390 miljoner kronor (5,5 procent). Bidrag till läkemedelsförmånerna ökade med 2 922 miljoner kronor (13,6 procent). Det beror dels på nya dyrare läkemedel och behandlingsmetoder, dels på att bidrag för Hepatit C behandlingar för 2014 har betalats ut och även på en extra utbetalning för 2016. Kostnaderna för statlig assistansersättning ökade med 1 096 miljoner kronor (4,6 procent) på grund av fler utnyttjade timmar.

Ökade utgifter för sjukpenning

Även utgifterna för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning blev högre än 2014. Utgifterna inom utgiftsområdet ökade med 3 567 miljoner kronor (3,6 procent). Ökningen beror bland annat på att fler erhåller sjukpenning och att fler får sjukpenning under en längre tid.

Utgifterna för föräldraförsäkring och barnbidrag ökade

Inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade utgifterna med 2 121 miljoner kronor (3,6 procent). Utgifterna för föräldraförsäkringen ökade med 973 miljoner kronor (2,6 procent), eftersom både ersättningen per dag blev högre och antalet uttagna dagar blev fler än 2014. Utgifterna för barnbidrag ökade

med 544 miljoner kronor (2,2 procent) då antalet barn som är berättigade till barnbidrag ökade.

Fler kommunmottagna ger högre utgifter

Utgifterna för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet ökade med 3 138 miljoner kronor (25,7 procent), vilket beror på att kommunerna tagit emot fler flyktingar 2015 jämfört med föregående år.

Förbättrad arbetsmarknad medför färre arbetslösa och lägre utgifter

Utgifterna för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv blev 1 930 miljoner kronor (2,9 procent) lägre än 2014, vilket framför allt beror på att antalet arbetslösa minskade till följd av en förbättrad arbetsmarknad.

Satsningar inom utbildningsområdet medför högre utgifter

Inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ökade utgifterna med 3 535 miljoner kronor (5,9 procent). Den enskilt största orsaken till det högre utfallet är det s.k. Lågstadielyftet. Utgifterna för den nya satsningen uppgick till 1 987 miljarder kronor 2015. Anslaget som finansierar utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ökade med 653 miljoner kronor (29,7 procent). Av dessa utgifter användes bl.a. 200 miljoner kronor till kommuner som tagit emot en stor andel asylsökande eller kommunplacerade barn och ungdomar. Även utgifterna för maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet ökade.

Järnvägsinvesteringarna ökade

Utgifterna för utgiftsområde 22 Kommunikationer ökade med 1 281 miljoner kronor (2,8 procent). Det var framför allt utvecklingen av statens infrastruktur som ökade. Dessa utgifter ökade med 1 172 miljoner kronor (6,4 procent).

Förseningar ger lägre utgifter för gårdsstöd och landsbygden

Inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel minskade utgifterna med 2 805 miljoner kronor (17,3 procent). Det beror till största delen beror på förseningar i projekt, men även på problem med det nya it-system som ska betala ut gårdsstöd, vilket innebar att utbetalningarna blev försenade.

Bidrag till kommunerna ökade med drygt 8 miljarder kronor

Utfallet för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner ökade med 8 438 miljoner kronor (9,0 procent). Det beror dels på att kommunerna kompenseras med 9 800 miljoner kronor med anledning av att antalet asylsökande ökade dramatiskt under hösten 2015, dels på att kommunerna kompenseras med

863 miljoner kronor p.g.a. nedsättningen av socialavgifterna för unga trappades av fr.o.m. den 1 augusti 2015. Åt motsatt håll verkade att avdragsrätten för pensionssparande begränsades. Detta medförde att kommunerna fick ökade skatteinkomster, vilket reducerade bidragen till kommunerna med 2 571 miljoner kronor.

Valutakursförluster bidrog till högre räntor på statsskulden

Inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. ökade utgifterna med 18 610 miljoner kronor (559,6 procent). Det högre utfallet beror främst på höga valutakursförluster och höga kursförluster som påverkar anslaget räntor på statsskulden. I motsatt riktning påverkades statsskuldräntorna av låga marknadsräntor. Utgifterna 2014 var historiskt låga.

Förskottsbetalning av EU-avgiften medför högre utgifter

Utgifterna inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen blev 2 679 miljoner kronor (6,4 procent) högre än 2014. Det beror på att Sverige gjorde en förskottsbetalning till EU-kommissionens konto i Riksgäldskontoret på 6 700 miljoner kronor i december 2015, som avser del av BNI-avgiften för 2016. EU-avgiften påverkades dessutom av andra engångseffekter som tillsammans medförde att avgiften blev 8 961 miljoner kronor högre under 2015. Under 2014 blev EU-avgiften högre på grund av engångseffekter om 5 789 miljoner kronor.

Ny kreditmodell för studielån påverkar jämförelsen mellan åren

Utfallet för Riksgäldskontorets nettoutlåning blev 11 929 miljoner kronor (54,2 procent) lägre 2015 jämfört med 2014. Det beror bl. a. på att den nya kreditmodellen för studielån engångsvis ökade nettoutlåningen för 2014. Åt motsatt håll verkade refinansieringen av lånen till Riksbanken som ökade nettoutlåningen 2015.

Tidigarelagd betalning till EU ökade posten Kassamässig korrigering

Utfallet för den kassamässiga korrigeringsposten blev 6 768 miljoner kronor lägre 2015 än 2014. Det beror till största delen på den tidigarelagda betalningen till EU-kommissionens konto i Riksgäldskontoret.

Statens utgifter för migration och integration

Under 2015 har antalet asylsökande nästan fördubblats jämfört med 2014. Därmed har också statens utgifter för migration och integration ökat. Det är svårt att presentera en samlad bild över alla utgifter för migration och integration då de i många fall inte är direkt spårbara i statens budget. Med anledning av det stora antalet asylsökande har flera statliga myndigheter omprioriterat verksamheten. Detta har i

många fall gjorts inom ramen för myndigheternas ordinarie verksamhet och dessa utgifter är inte spårbara i nuvarande uppställning av statens budget. Det är alltså viktigt att understryka att tabell 31 Särskilda utgifter för migration och integration i staten inte visar en heltäckande bild av utgifterna för migration och integration, utan endast de utgiftsposter som på ett uttalat sätt är direkt kopplade till migration och integration 2015.

Tabellen presenterar en samlad bild av utfallet inom utgiftsområdena för migration, integration och jämställdhet samt de medel som riksdagen anvisade i en extra ändringsbudget, som beslutades 10 december 2015. Utöver de 10 961 miljoner kronor som anvisades i den extra ändringsbudgeten anvisades 555 miljoner kronor i ordinarie ändringsbudgetar. Dessutom omfördelades medel inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning till förmån för insatser direkt kopplade till migration och integration.

Kommuner och landsting har också kostnader för migration och integration

Kostnaderna för migration och integration finns till stor del i kommunerna. Staten lämnar bidrag till kommunerna för migration och integration genom specialdestinerade anslag inom utgiftsområde 8 Migration och 13 Integration och jämställdhet. Utöver de specialdestinerade anslagen lämnar staten också generella bidrag till kommunerna. Både det tillfälliga stödet och de bidrag som kommuner och landsting får via anslaget Kommunalekonomisk utjämning är generella bidrag som kommunerna inte behöver återrapportera till staten hur de använt. I tabell 31 ingår enbart det tillfälliga stödet och inte bidrag för migration och integration som görs via anslaget Kommunalekonomisk utjämning.

Tabell 31 Särskilda utgifter för migration och integration i staten

Miljoner kronor

Utgiftsområde, post	Statens budget	Ändringsbudget	Utfall 2015	Utfall 2014
Utgiftsområde 8 Migration	17 433	1 440	18 725	12 551
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet ¹	16 747	14	15 362	12 225
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, utbildningsmedel för asylsökande/kommunplacerade barn och ungdomar			200	
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, insatser för nyanlända		262	262	
Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, tillfälligt stöd		9 800	9 800	
Summa	34 180	11 516	44 349	24 776

¹ Varav 291 miljoner kronor avser jämställdhet m.m.

Utgifterna för migration och integration ökade

I den ursprungliga budgeten anvisade riksdagen totalt 34 180 miljoner kronor för utgiftsområdet 8 Migration och utgiftsområdet 13 Integration och jämställdhet. I ändringsbudgetarna anvisades ytterligare totalt 11 454 miljoner kronor som rör migration och integration. Utöver de medel som anvisats har även 200 miljoner kronor fördelats om från andra utgiftsposter. De totala utgifterna i statens budget för migration och integration uppgår till 44 349 miljoner kronor. Det är 10 169 miljoner kronor högre än den ursprungliga budgeten, men 1 347 miljoner kronor lägre än totalt anvisat. Jämfört med 2014 är utgifterna 19 573 miljoner kronor (79,0 procent) högre.

5.2 Systematisering av avvikelserna mot budgeten

Utgifterna i statens budget blev 22,6 miljarder kronor högre än den budget som riksdagen ursprungligen fastställde. I detta avsnitt analyseras hur stor del av denna skillnad som beror på ändrade makroekonomiska förutsättningar och nya beslut. Det gäller sådana beslut som fattats av riksdagen, regeringen, EU eller Riksbanken. Resterande skillnad beror på andra förklaringsfaktorer och redovisas i kategorin Övrigt. Skillnaderna fördelas också på Utgiftsområden exkl. räntor, Statsskuldräntor m.m. och Riksgäldskontorets nettoutlåning. Resultatet sammanfattas i följande tabell 32 och kommenteras därefter.

Tabell 32 Skillnaden mellan utfall och budget för 2015

Miljarder kronor

	Totalt	Makroförutsättn.	Beslut	Övrigt ²
Utgiftsområden, exklusive räntor ¹	18,7	-1,7	25,9	-5,6
Statsskuldräntor m.m.	1,4	1,4	0,0	0,0
Riksgäldskontorets nettoutlåning ³	2,5	10,5	-4,9	-3,0
Budgetens utgifter m.m.	22,6	10,2	21,0	-8,6

¹ Utgiftsområden som omfattas av det statliga utgiftstaket.

² Under Utgiftsområden, exkl. räntor ingår förändring av anslagsbehållningar enligt ursprunglig budget.

³ Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringsposten.

Skillnader till följd av den makroekonomiska utvecklingen

Skillnader till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar medförde att utgifterna blev 10,2 miljarder kronor högre än i statens budget.

Den största skillnaden återfinns på utgifterna för Riksgäldskontorets nettoutlåning som blev 10,5 miljarder kronor högre än i statens budget. Det beror främst på att en svagare krona än beräknat medfört att Riksbankens lån i Riksgäldskontoret blev

10,0 miljarder kronor högre när enskilda lån refinansierades till en högre dollar- respektive eurokurs.

Utgifterna för utgiftsområdena, exkl. utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m., blev 1,7 miljarder kronor lägre än i statens budget beroende på makroutvecklingen. Utgifterna inom utgiftsområde 22 Kommunikationer blev 0,8 miljarder kronor lägre till följd av lägre räntor på Trafikverkets lån för infrastrukturinvesteringar. Införandet av traineejobb och extratjänster innebar att arbetslösheten blev lägre vilket minskade utgifterna inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv med 0,4 miljarder kronor. Utgifterna inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen blev 0,4 miljarder kronor lägre. Orsaken är en lägre eurokurs än beräknat. Lägre medelersättning vid uttag av föräldraförsäkring sänkte utgifterna inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn med 0,3 miljarder kronor.

Anslaget för statsskuldräntor blev 1,4 miljarder kronor högre till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar. Det beror främst på att valutakursförlusterna (netto) blev 10,2 miljarder kronor högre än i budgeten. Orsaken var att kronan försvagades kraftigt framför allt jämfört med dollarn. En bidragande orsak var även valutakursförluster i schweizerfranc på 5 miljarder kronor till följd av det oväntade beslutet av Schweiz centralbank att överge kopplingen till euron i januari 2015. Åt motsatt håll bidrog däremot marknadsräntorna som blev markant lägre än i budgeten. Ränteanslaget påverkas av många tekniska faktorer som beror på Riksgäldskontorets upplånings- och skuldförvaltningsteknik. Hela skillnaden för statsskuldräntorna klassificeras som makroberoende, utom den del som är en följd av ett annat lånebehov än beräknat. Denna skillnad, som för 2015 endast var marginell, redovisas under kategorin Övrigt.

Tabell 33 Makroekonomiska förutsättningar

	Utfall 2014	SB 2015	Utfall 2015	Skillnad utfall 2015-SB 2015
<i>Procentuell förändring från föregående år:</i>				
BNP (fp)	2,3	3,0	4,1	1,1
KPI (årsgenomsnitt)	-0,2	0,9	0,0	-0,9
Antal sysselsatta, 15-74 år	1,4	1,4	1,4	0,0
<i>Nivåer:</i>				
Arbetslöshet, 15-74 år, procent av arbetskraften	7,9	7,3	7,4	0,1
SEK/Euro, årsgenomsnitt	9,10	9,00	9,36	0,36
SEK/USD, årsgenomsnitt	6,86	6,65	8,43	1,78
6-mån ränta, årsgenomsnitt	0,4	0,4	-0,3	-0,7
5-årig statsobligation, årsgenomsnitt	0,9	1,0	0,1	-0,9

fp=fasta priser, SB=Statens budget.

Skillnader till följd av beslut

De totala utgifterna blev 21,0 miljarder kronor högre än i statens budget till följd av beslut fattade av riksdagen, regeringen, EU eller Riksbanken.

Tabell 34 Regeringsbeslut om tidigareläggningar av utgifter från 2016 till 2015

Miljarder kronor

	Tidigareläggning
7 Internationellt bistånd	2,5
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1,8
16 Utbildning och universitetsforskning	1,0
27 Avgiften till Europeiska unionen	6,7
Totalt	12,0

Utfallet för samtliga utgiftsområden, exkl. utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m., blev till följd av beslut 25,9 miljarder kronor högre än beräknat i budgeten. Av dessa är 12,0 miljarder kronor en följd av den tidigareläggning av utgifter från 2016 till 2015 som regeringen beslutade om i slutet av året. Dessutom beslutades om ett tillfälligt stöd på 9,8 miljarder kronor till kommuner och landsting med anledning av flyktingsituationen. Det utbetalades i december 2015 men väntas i huvudsak användas under 2016.

En analys per utgiftsområde visar att den största skillnaden finns på utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Av höjningen på 10,9 miljarder kronor förklaras 9,8 miljarder kronor av de extra medel kommunerna fick för flyktingkostnader. Resterande del förklaras av den kompensation som kommunerna fick i samband med att nedsättningen av socialavgifter för unga har börjat trappas av.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev 3,8 miljarder kronor högre till följd av ändringar rörande Bidrag för läkemedelsförmånerna. Av dessa beror 1,8 miljarder kronor på en tidigarelagd utbetalning från 2016 till 2015 och 1,7 miljarder kronor på en ny överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Av de 2,7 miljarder kronor som utgiftsområde 7 Internationellt bistånd blev högre på grund av beslut härrör 2,5 miljarder kronor från tidigareläggningen.

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv blev 0,6 miljarder kronor högre. Utgifterna har höjts med 0,6 miljarder kronor till följd av höjt tak i a-kassan samt 0,2 miljarder kronor för förstärkt förvaltningsanslag. Effekterna av införandet av traineejobb och extratjänster var däremot mycket små 2015, varför utgifterna för arbetsmarknadspolitiska program inte blev högre till följd av detta. Däremot blev

utgifterna för aktivitetsstöd 0,2 miljarder kronor lägre då sysselsättningsfasen trappades ned redan 2015.

Utgiftsområde 15 Studiestöd blev 0,7 miljarder kronor högre än i budgeten. Det ökade antalet platser har höjt utgifterna för studiemedel med 0,3 miljarder kronor och beslutet att behålla åldersavskrivning av studielån höjde avsättningarna för kreditförluster med 0,4 miljarder kronor.

Tidigareläggningen av Lågstadielyftet höjde utgifterna för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning med 1,0 miljard kronor och flera satsningar inom skolområdet, främst satsningen ”Samverkan för bästa skolan”, höjde utgifterna med 0,3 miljarder kronor. Totalt sett blev höjningen till följd av beslut 1,3 miljarder kronor.

Ett flertal reformer i vårpropositionen, bland annat satsningar för värdefull natur och utökade medel för supermiljöbilspremien, höjde utgifterna med 0,6 miljarder kronor inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer blev 0,6 miljarder kronor högre till följd av satsningar i vårändringsbudgeten på utökat järnvägsunderhåll.

Förseningar med anledning av att EU-kommissionen inte beslutat om programmen inom fonderna, innebär att dessa inte kunde påbörjas som planerat under 2014. Detta medförde att utgifterna för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel blev 2,1 miljarder kronor lägre.

Tidigareläggningen av EU-avgiften höjde utgifterna för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen med 6,7 miljarder kronor. Under året tillkom även flertalet ändringsbudgetar till EU-budgeten vilka sänkte utgifterna med 1,1 miljard kronor. Den totala påverkan på utgiftsområdet till följd av beslut blev en höjning med 5,6 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets nettoutlåning (inkl. kassamässig korrigeringspost) blev 4,9 miljarder kronor lägre till följd av beslut. Den kassamässiga korrigeringsposten blev 6,7 miljarder kronor lägre till följd av regeringens beslut om att tidigarelägga en del av EU-avgiften för 2016 till december 2015. Åt motsatt håll påverkade Riksgäldskontorets nettoutlåning som blev 1,8 miljarder kronor högre, vilket främst beror på att regeringen beslutade om en inleverans av myndighetskapital från Exportkreditnämnden som till stor del finansierades från nämndens kontobehållning i Riksgäldskontoret.

Skillnader till följd av övriga orsaker

Av övriga orsaker blev utgifterna 8,6 miljarder kronor lägre än i statens budget. Riksgäldskontorets nettoutlåning (inkl. kassamässig korrigering) blev 3,0 miljarder kronor lägre och utgiftsområdenas utgifter (exkl. statsskuldräntor) 5,6 miljarder kronor lägre. Detta nettobelopp innefattar vissa utgiftsområden med lägre utgifter än anvisat i budgeten medan andra områden hade högre utgifter.

Inom framför allt följande sex områden blev utgifterna lägre än i statens budget:

- 13 Integration och jämställdhet
- 14 Arbetsmarknad och arbetsliv
- 15 Studiestöd
- 16 Utbildning och universitetsforskning
- 22 Kommunikationer
- 27 Avgiften till Europeiska unionen

Inom två områden blev utgifterna högre än i budgeten:

- 8 Migration
- 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Skillnaderna till följd av övriga orsaker förklaras i det inledande utgiftsavsnittet (5.1) och i de detaljerade kommentarerna per utgiftsområde (avsnitt 6).

5.3 Indragningar

Enligt 3 kap. 12 § budgetlagen får regeringen besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas, om det är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av statsfinansiella eller andra samhällsekonomiska skäl. År 2015 har regeringen dragit in anslagsmedel på totalt 31 036 miljoner kronor. Det är 9 577 miljoner kronor mer än 2014. De 27 största indragningarna, som översteg 100 miljoner kronor, svarar för 92 procent av totalbeloppet under 2015. I tabell 35 redovisas samtliga indragningar som är större än 100 miljoner kronor.

De flesta indragningarna av anslagsmedel rör anslagssparande

Den största indragningen, som uppgick till 18 729 miljoner kronor, avser räntor på statsskulden. Den näst största indragningen gjordes av medel på anslaget för bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd och uppgick till 2 067 miljoner kronor. Båda är indragningar av anslagssparande.

Tabell 35 Indragningar 2015

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Indragning
5	1:1	Avgifter till internationella organisationer	325
6	1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	256
6	2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	135
8	1:2	Ersättningar och bostadskostnader	709
9	1:4	Tandvårdsförmåner	459
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	104
9	1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	169
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	140
9	4:8	Ersättning för vanvård i den sociala barn- och ungdomsvården	123
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	251
12	1:2	Föräldraförsäkring	509
13	1:2	Kommunersättningar vid flyktmottagande	473
13	1:3	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	108
13	1:4	Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	148
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	2 067
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	597
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	282
14	1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	265
15	1:2	Studiemedel	1 044
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	510
16	1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	133
16	1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning	122
16	2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	108
23	1:18	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	350
23	1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	246
24	1:5	Näringslivsutveckling	152
26	1:1	Räntor på statsskulden	18 729
		Övriga indragningar	2 522
Summa			31 036

5.4 Överskridanden

Medgivna överskridanden

Enligt 3 kap. 8 § budgetlagen får ett anslag tillfälligt överskridas genom att en kredit, motsvarande högst tio procent av det anvisade anslaget (anslagskredit), tas i anspråk. Året därpå ska tillgängliga medel reduceras med ett belopp som motsvarar den utnyttjade anslagskrediten. Med riksdagens bemyndigande får regeringen även besluta att ett anslag får överskridas, om det är nödvändigt för att täcka särskilda utgifter i en verksamhet. Utgifterna ska inte ha varit kända då anslaget anvisades.

Regeringen får även fatta beslut om att överskrida ett anslag för att uppfylla ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget. Regeringen beslutade om ett medgivet överskridande för 2015.

Tabell 36 Medgivna överskridande 2015

Miljoner kronor			Medgivet överskridande	Utnyttjat medgivet överskridande
UO	Anslag	Anslagsnamn		
4	1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	3	2
Summa			3	2

I statens budget anvisades 40 miljoner kronor på anslaget 1:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* som ligger under utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Regeringen medgav i beslut den 4 februari 2016 att anslaget fick överskridas med 2,5 miljoner kronor (dnr Ju2016/00417). Hela anslagskrediten på 8 miljoner kronor utnyttjades och av det medgivna överskridandet utnyttjades 2,1 miljoner kronor.

Icke medgivna överskridanden

Under 2015 har tre anslag överskridits utöver den tillåtna anslagskreditgränsen och utan medgivande från regeringen. Tabell 37 visar dessa anslagsöverskridanden.

Tabell 37 Icke medgivna överskridande 2015

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl reg.brev	Indragningar	Om-fördelningar	Med-givet över-skridan-de	Totalt tilldelade medel	Utgifter	An-slags-kredit	Utgåen-de över-förings-belopp	Icke medgivet överskri-dande
16	1:4	Sameskolstyrelsen	-0,31	34,08				33,78	40,97	3,41	-7,19	-3,78
16	2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 901,33				1 901,33	1 915,53	0,00	-14,20	-14,20
16	2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	0,62	92,78				93,39	93,69	0,00	-0,30	-0,30
Summa icke medgivet överskridande												-18,27

Totalt disponibelt belopp inklusive anslagskredit för anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning har överskridits med 3,78 miljoner kronor. Regeringen beslutade under 2015 om en höjd anslagskredit för Sameskolstyrelsen motsvarande 10 procent, som uppgick till 3,41 miljoner kronor.

Sameskolstyrelsens intäkter från kommuner är svåra att beräkna och under 2015 har intäkterna blivit lägre än budgeterat.

Totalt disponibelt belopp för anslaget 2:7 *Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning har överskridits med 14,2 miljoner kronor. Anslaget saknar anslagskredit. Överskridandet beror på att anslaget belastades med utgifter som avsågs belasta anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* anslagpost 82 Kvalitetsförstärkning.

Totalt disponibelt belopp inklusive anslagskredit för anslaget 2:37 *Gymnastik- och idrotthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning har överskridits med 0,3 miljoner kronor. Överskridandet beror att anslaget belastades med utgifter som avsågs belasta anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* anslagpost 78 Kvalitetsförstärkning.

6 Utfall per utgiftsområde

I följande avsnitt (6.1-6.27) presenteras utfallet per utgiftsområde. Här ges en samlad bild över hur regeringen har utnyttjat de finansiella befogenheter som regeringen har inom respektive utgiftsområde.

Anslagen redovisas i tabeller som i första hand visar utfallet för de största anslagen inom respektive utgiftsområde. Tabellerna visar även anslag vars utfall avviker från statens ursprungliga budget med mer än 10 procent. Anslag som anvisats mindre än 100 miljoner kronor visas dock bara om utfallet avviker mer än 50 procent. Under 2015 har ovanligt många anslag påverkats av ändringsbudgetar. Det beror på att riksdagen, i december 2014, beslutade om att anta Alliansens budgetmotioner för statens budget 2015 i stället för regeringens budgetproposition för 2015 (se avsnitt 3). Konsekvenser av att riksdagen antog Alliansens budget i stället för regeringens). Med anledning av detta visar tabellerna också anslag där utfallet avviker från de totalt anvisade medlen för 2015 (statens budget och ändringsbudgetarna) med mer än 10 procent. Anslag som totalt anvisats mindre än 100 miljoner visas endast då utfallet avviker mer än 50 procent.

För varje utgiftsområde kommenteras först skillnader mellan ursprunglig budget och utfall. Därefter jämförs även utfallet för 2015 med utfallet 2014. I de fall förklaringarna sammanfaller görs analysen samlad, under utgiftsområdet. En redovisning av samtliga anslag finns i bilaga 2.

Förutom anslagsutfallet redovisas, per utgiftsområde, hur regeringen har utnyttjat beställningsbemyndiganden samt bemyndiganden avseende statlig utlåning, garantier, inomstatliga lån och övriga krediter. I redovisningen framgår även hur bemyndiganden att lämna kapitaltillskott till bolag eller utvecklingsbanker har utnyttjats. Flertalet av bemyndigandena utgörs av årliga bemyndiganden som riksdagen lämnar i samband med besluten om statens budget och om ändringar i denna. I redovisningen hänvisas inte till riksdagsbeslutet i de fall ett bemyndigande har lämnats i samband med besluten om statens budget för 2015 eller i beslut om ändring i budgeten för detta år. Om däremot ett bemyndigande har lämnats före 2015 görs en hänvisning till riksdagsbeslutet. En redovisning av samtliga beställningsbemyndiganden finns i bilaga 3.

Efter de 27 avsnitten om de olika utgiftsområdena följer en redogörelse för posterna Förändring av anslagsbehållningar (avsnitt 6.28), Riksgäldskontorets nettoutlåning (avsnitt 6.29), och Kassamässig korrigering (avsnitt 6.30). Alla dessa poster hör till

budgetens utgiftssida. Avslutningsvis redovisas även Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget (avsnitt 6.31).

6.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Utgiftsområdet omfattar utgifter för statschefen, riksdagen och Regeringskansliet. Även utgifter för bl.a. länsstyrelserna, allmänna val och stöd till politiska partier ingår i utgiftsområdet.

Anslag

Tabell 38 UO 1 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
2:1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	852		876	24	2,8	837
2:2	Riksdagens förvaltningsanslag	706		701	-5	-0,6	703
4:1	Regeringskansliet m.m.	6 699	93	6 834	135	2,0	6 926
5:1	Länsstyrelserna m.m.	2 534		2 543	8	0,3	2 529
6:1	Allmänna val och demokrati	48	14	53	4	9,1	630
8:2	Presstödet	567		487	-80	-14,2	519
	Övriga anslag	792	-3	787	-5	-0,6	759
Summa		12 199	104	12 281	82	0,7	12 902

Utfallet uppgick till 12 281 miljoner kronor, vilket är 82 miljoner kronor (0,7 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 minskade utgifterna med 622 miljoner kronor (4,8 procent).

Regeringskansliet anvisades ytterligare 93 miljoner kronor i vårändringsbudgeten

Utfallet för anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* blev 6 834 miljoner kronor, vilket är 135 miljoner kronor (2,0 procent) högre än vad som anvisades i budgeten. Jämfört med 2014 blev utfallet 92 miljoner kronor lägre. För att kunna upprätthålla vad regeringen bedömde som en nödvändig verksamhetsnivå anvisades anslaget ytterligare 93 miljoner kronor i vårändringsbudgeten, vilket till stor del förklarar skillnaden mellan utfallet och den ursprungliga budgeten. Skillnaden mot föregående år beror på minskade personalkostnader 2015. På grund av regeringsskiftet 2014 belastades anslaget med avgångsvederlag 2014, vilket bidrog till tillfälligt högre personalkostnader än 2015.

Utgifterna för presstödet minskar då upplagorna fortsätter sjunka

Utfallet för anslaget 8:2 *Presstödet* uppgick till 487 miljoner kronor för 2015. Det är 80 miljoner kronor (14,2 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med 2014 blev utgifterna för presstödet 32 miljoner kronor lägre. Presstödet omfattar driftsstöd

och distributionsstöd till företag som ger ut dagstidningar. Utgifterna för såväl driftsstödet som distributionsstödet minskade jämfört med 2014. I juli avvecklades Presstödsnämnden och verksamheten fördes över till Myndigheten för press, radio och tv. Tillsammans betalade Presstödsnämnden och Myndigheten för press, radio och tv under 2015 ut driftsstöd om 436 miljoner kronor (464 miljoner kronor föregående år) till 87 (88 föregående år) tidningar. De lägre utgifterna för driftsstödet 2015 förklaras främst av att driftsstödet till storstadstidningar successivt minskar på grund av ändringar i presstödsförordningen (1990:524) som infördes 2011. Dessutom sjönk upplagorna för många tidningar. Under 2015 fick 137 tidningar distributionsstöd. Sammanlagt betalades distributionsstöd om 51 miljoner kronor ut, vilket är ca 4 miljoner kronor mindre än 2014. Denna minskning förklaras framför allt av att tidningarnas upplagor fortsätter att sjunka.

Valen 2014 påverkar jämförelsen mellan åren

Utfallet för anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* blev 53 miljoner kronor, vilket är 577 miljoner kronor lägre än 2014. År 2014 inföll val till såväl Europaparlamentet som till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige vilket förklarar den stora skillnaden mellan åren.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 1 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
6:6	Stöd till politiska partier	171	129
Summa		171	129

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 171 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 129 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandet och de utestående åtagandena uppgick till 42 miljoner kronor.

Garantier

Tabell UO 1 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2015-12-31
Kreditgarantier till UD-anställda ¹	50	0
Summa	50	0

¹ Regeringen har beslutat att Riksgäldskontoret får lämna statlig kreditgaranti för banklån till personal inom utrikesförvaltningen inom en ram för samtliga garantiengagemang om 50 miljoner kronor (UD2000/1146/P-AV)

Inomstatliga lån

Tabell UO 1 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2015-12-31
Riksdagsförvaltningens investeringar som används i verksamheten	100	53
Riksdagsförvaltningens investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar	500	398
Summa	600	451

Riksdagen har beslutat om låneramar på 600 miljoner kronor för Riksdagsförvaltningen. Utestående lån vid utgången av 2015 var 451 miljoner kronor.

6.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Utgiftsområdet omfattar utgifter för allmän offentlig förvaltning, inklusive finansförvaltning och finansiell tillsyn m.m., utgifter för de statliga tjänstepensionerna, statistik och fastighetsförvaltning.

Anslag

Tabell 39 UO 2 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall- SB 2015	Utfall- SB Procent 2015	Utfall 2014
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	12 221		12 135	-86	-0,7	11 857
1:9	Statistiska centralbyrån	545		545	0	0,0	541
1:12	Riksgäldskontoret	304		258	-47	-15,4	253
	Övriga anslag	1 529	2	1 504	-25	-1,6	1 471
Summa		14 600	2	14 442	-158	-1,1	14 122

Utfallet uppgick till 14 442 miljoner kronor och blev därmed 158 miljoner kronor (1,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utfallet 320 miljoner kronor (2,3 procent) högre.

Utfallet för statliga tjänstepensioner något lägre än budgeterat men högre än 2014

Utfallet för anslaget 1:5 *Statliga tjänstepensioner m.m.* blev 12 135 miljoner kronor, vilket är 86 miljoner kronor (0,7 procent) lägre än budgeterat. Det beror på att kostnaderna för förmåner kopplade till statlig grupplivförsäkring och statlig personskadeförsäkring blev lägre än väntat. Jämfört med 2014 ökade utgifterna med 278 miljoner kronor (2,3 procent). Det beror på att förmånsbeloppen ökade överlag som följd av att de indexeras upp med prisbasbeloppets utveckling. Dessutom tillkommer fler individer och nivån på de nytillkomnas förmåner är dessutom generellt sett högre då deras löner varit högre.

Utfallet för anslaget 1:12 *Riksgäldskontoret* blev 258 miljoner kronor, vilket är 47 miljoner kronor (15,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror framför allt på det extraordinärt låga ränteläget, vilket i sin tur medfört att mycket begränsade marknadsföringsinsatser har gjorts i samband med emission av premielån. Dessutom har lägre it-kostnader avseende hårdvara, licenser och it-konsulter medfört lägre kostnader 2015 än beräknat.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 2 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:10	Bidragsfastigheter	30	0
Summa		30	0

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 30 miljoner kronor. Bemyndigandet har inte utnyttjats, varför det inte fanns något utestående åtagande vid utgången av 2015.

Utlåning

Tabell UO 2 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2015-12-31
Kredit till Irland ¹	EUR 600	SEK 5 519
Riksbanken ²		241 089
Summa		246 608

¹ prop. 2011/12:119, bet 2011/12:FiU41, rskr. 2011/12:209

² Lån till Riksbanken ges med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

Lånet till Irland är ett tillägg till ett lånepaket som IMF och EU gett, på villkor att Irland genomför ett ekonomiskt reformprogram. Sverige betalade ut lånet till Irland i fyra delar efter att IMF och EU godkänt landets framsteg under reformprogrammet. De första två delarna betalades ut under 2012 och de andra två under 2013. Lånet på motsvarande 5 519 miljoner kronor ska vara återbetalt senast 2022.

I Riksgäldskontorets nettoutlåning redovisas lånen till Riksbanken kassamässigt, och uppgår till 208 491 miljoner kronor, utan valutaomvärdering. Jämfört med 2014 ökade utlåningen till Riksbanken med 9 966 miljoner kronor. I ovanstående tabell redovisas lånen valutaomvärderade till bokslutskurs.

Garantier

Tabell UO 2 Garantier

Miljoner kronor eller annan angiven valuta

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2015-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta
Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	1 500 736	
Garanti till insättare i utländska instituts filialer i Sverige ²	Obegränsad		
Investerarskyddet ³	Obegränsad		
Garantier till banker m.m. för skuldförbindelser ⁴	Obegränsad	0	
Garantikapital i Europeiska investeringsbanken (EIB) ⁵	EUR 6 565	59 969	EUR 6 565
Garantikapital i Nordiska investeringsbanken (NIB) ⁶	EUR 1 963	17 935	EUR 1 963
Nordiska investeringsbanken, projektinvesteringslån ⁷	EUR 671	5 566	EUR 609
Garantikapital i Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) ⁸	EUR 542	4 947	EUR 542
Garantikapital till Europarådets utvecklingsbank (CEB) ⁹	EUR 124	1 130	EUR 124
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen) Akademiska Hus ¹⁰	Obegränsad	74	
A/O Dom Shvetsii ¹¹	100	1	
Summa		1 590 358	

¹ Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Åtagandet för insättningsgarantin avser 31 december 2014.

² Om vissa villkor i lag (2008:812) är uppfyllda ges en möjlighet att ställa ut garantier för att skydda dessa insättare.

³ Lagen (1999:158) om investerarskydd. För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.

⁴ Lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut.

⁵ prop. 2008/09:116, bet. 2008/09: FiU36, rskr. 2008/09:200

⁶ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139

⁷ prop. 2003/04:162, bet. 2004/05:FiU15, rskr. 2004/05:16

⁸ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139

⁹ prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU2, rskr. 2011/12:104

¹⁰ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per den 31 december 2014.

¹¹ prop. 1994/95:78, bet. 1994/95:FiU4, rskr. 1994/95:75

Valutakurser från Riksbanken per 30 december 2015

EUR=9,135

Inomstatliga lån

Tabell UO 2 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2015-12-31
Statens fastighetsverks investeringar i fastigheter	13 600	11 946
Statens järnvägars långfristiga lån exkl. finansiell leasing ¹	2 915	1 158
Fortifikationsverkets investeringar i mark, anläggningar och lokaler	11 700	10 233
Riksrevisionen - anläggningstillgångar som används i verksamheten	15	8
7 AP-fondens investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten	5	0
Summa	28 235	23 345

¹ prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU2, rskr. 2013/14:135

Riksdagen har beslutat om låneramar på 28 235 miljoner kronor inom utgiftsområdet. Utestående lån vid utgången av 2015 var 23 345 miljoner kronor.

Övriga krediter

Tabell UO 2 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2015-12-31
Insättningsgaranti ¹	Obegränsad	0
Investerarskyddet ²	Obegränsad	119
Garantier till banker m.m. för skuldförbindelser ³	Obegränsad	0
Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner ⁴	Obegränsad	0
Kredit för infriande av Riksgäldskontorets garantier (ordinarie garantireserv) ⁵	Obegränsad	0
För Riksgäldskontorets utlåningsverksamhet ⁶	Obegränsad	0
7 AP-fondens kredit på räntekonto	40	0
Kammarkollegiets behov av likviditet för inrättande av nya myndigheter	355	0
Statens tjänstepensionsverk - behov av likviditet i pensionshanteringen	100	15
Kammarkollegiets kredit för statliga försäkringssystemet ⁷	100	0
Summa		135

¹ lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

² lagen (1999:158) om investerarskydd

³ lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut

⁴ prop. 2001/02:1 (vol 1), bet. 2001/02:FiU1, rskr. 2001/02:34

⁵ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203)

⁶ Budgetlag (2011:203), förordning (2011:211)

⁷ prop. 1995/96:105, bet. 1995/96:FiU11, rskr. 1995/96:191

Riksdagen har beviljat krediter inom utgiftsområdet, bl.a. för insättningsgarantin och investerarskyddet.

6.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utgiftsområdet omfattar beskattning, uppörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. Förutom dessa verksamheter ingår även verksamhet för bl.a. folkbokföring, fastighetstaxering och brottsbekämpning. Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är förvaltningsmyndigheter för respektive område. Även Kustbevakningen har viss verksamhet inom utgiftsområdet.

Anslag

Tabell 40 UO 3 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB	
						Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Skatteverket	7 086		7 193	106	1,5	6 970
1:2	Kronofogdemyndigheten	1 806		1 787	-19	-1,0	1 763
1:3	Tullverket	1 681		1 774	92	5,5	1 651
Summa		10 574		10 754	180	1,7	10 384

Utfallet uppgick till 10 754 miljoner kronor och blev därmed 180 miljoner kronor (1,7 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 ökade utgifterna med 370 miljoner kronor (3,6 procent).

Skatteverket och Tullverket utnyttjade anslagssparande 2015

Utfallet för anslaget 1:1 *Skatteverket* blev 7 193 miljoner kronor, vilket är 106 miljoner kronor högre än anvisat i budgeten och 223 miljoner kronor högre än föregående år. Skatteverket har under året förbrukat anslagssparande från tidigare år. Anslagssparandet har bland annat använts till att behålla samma antal årsarbetskrafter inom kontrollverksamheten.

Utgifterna för anslaget 1:2 *Kronofogdemyndigheten* uppgick till 1 787 miljoner kronor, vilket är 19 miljoner kronor lägre än anvisat i budgeten. Utfallet blev 24 miljoner kronor högre än föregående år.

Utfallet för anslaget 1:3 *Tullverket* uppgick till 1 774 miljoner kronor. Det är 92 miljoner kronor högre än anvisat i budgeten och 123 miljoner kronor högre än föregående år. Tullverket inledde året med ett anslagssparande på 90 miljoner kronor. Anslagssparandet har under året förbrukats och har använts till fortsatt utveckling av ett nytt tullhanteringssystem och ett system för automatisk riskhantering.

6.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak utgifter för kriminalpolitiskt inriktad verksamhet. Även verksamhet inriktad på att avgöra rättsliga tvister mellan enskilda samt mellan enskilda och det allmänna ingår. Utgiftsområdet innefattar myndigheter inom polisen och åklagarväsendet, Sveriges Domstolar samt Kriminalvården. Dessutom ingår bl.a. Rättsmedicinalverket, Brottsförebyggande rådet och Brottsoffermyndigheten.

Anslag

Tabell 41 UO 4 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Polismyndigheten	21 160	2	20 758	-401	-1,9	21 079
1:2	Säkerhetspolisen	1 142		1 147	4	0,4	1 106
1:3	Åklagarmyndigheten	1 396		1 356	-40	-2,9	1 310
1:5	Sveriges Domstolar	5 371		5 325	-46	-0,9	5 226
1:6	Kriminalvården	7 884	-42	7 974	89	1,1	7 744
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	122		98	-25	-20,2	111
1:12	Rättsliga biträden m.m.	2 469	30	2 544	76	3,1	2 432
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	40	40	90	50	124,3	67
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet		17	1	1	0,0	
	Övriga anslag	1 174		1 136	-38	-3,2	1 118
Summa		40 758	47	40 429	-329	-0,8	40 194

Utfallet uppgick till 40 429 miljoner kronor och blev därmed 329 miljoner kronor (0,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utgifterna 235 miljoner kronor (0,6 procent) högre.

Färre anställda vid polisen

Utfallet för anslaget 1:1 *Polismyndigheten* uppgick till 20 758 miljoner kronor, vilket är 401 miljoner kronor (1,9 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Antalet årsarbetskrafter vid Polismyndigheten uppgick till 25 055 personer 2015. Det är en minskning med 593 personer (2,3 procent). Under 2015 har avgångarna varit högre än föregående år och Polismyndigheten har inte hunnit rekrytera i motsvarande omfattning.

Antalet platser i kriminalvården ökade

Utfallet för anslaget 1:6 *Kriminalvården* blev 7 974 miljoner kronor. Det är 89 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens budget och 230 miljoner kronor (3,0 procent) högre än 2014. En stor del av det högre utfallet 2015 beror på ökade personalkostnader, framför allt inom anstaltsverksamheten. Medelbeläggningen på anstalter och häkten minskade med 5 procent till 79 procent, vilket beror på att antalet platser ökade.

Färre avgjorda brottsskademål medförde lägre brottsskadeersättning

Utfallet för anslaget 1:11 *Ersättning för skador på grund av brott* blev 98 miljoner kronor vilket är 25 miljoner kronor (20,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Utfallet blev 13 miljoner kronor (11,7 procent) lägre än föregående år vilket beror på att antalet avgjorda ärenden minskade med 741 stycken (7,5 procent). Under 2015 avgjordes 9 055 ärenden. Samtidigt har ärendebalansen, där ärenden under beredning och ärenden färdiga för avgörande, ökat med 1036 ärenden till 2 900 stycken 2014. Även den längre handläggningstiden förklarar det lägre utfallet. En ansökan om brottsskadeersättning tog i genomsnitt 86 dagar (81 dagar) att handlägga.

Utgifterna för Rättsliga biträden m.m. blev högre än anvisat och högre än 2014

Utfallet för anslaget 1:12 *Rättsliga biträden m.m.* blev 2 544 miljoner kronor, vilket är 76 miljoner kronor (3,1 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utgifterna 112 miljoner kronor (4,6 procent) högre. Ökningen beror delvis på att timkostnadsnormen för offentliga försvarare höjdes och att antalet ansökningar till Rättshjälpsmyndigheten ökade med nästan 1 300 ärenden till 31 852 ärenden.

Utfallet för anslaget 1:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* blev 90 miljoner kronor, vilket är 50 miljoner kronor (124,3 procent) högre än ursprungligen anvisade medel. Anslaget används bl.a. för ersättning vid frihetsinskränkningar, frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder. Det används också till skadestånd på grund av fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Det är framför allt utgifterna för ersättning vid frihetsinskränkning som ökat under året. Under 2015 avgjordes 2 201 ärenden där ersättning utbetalades, vilket innebär en ökning med 14,8 procent jämfört med 2014. Andelen ärenden där ersättning för frihetsinskränkning beviljats har de senaste tre åren varit cirka 90 procent. Regeringen medgav i beslut den 4 februari 2016 att anslaget fick överskridas med 2,5 miljoner kronor (dnr Ju2016/00417). Hela anslagskrediten på 8 miljoner kronor utnyttjades och av det medgivna överskridandet utnyttjades 2,1 miljoner kronor.

Europeiska fonden för inre säkerhet

Utfallet för anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet* blev 1 miljon, vilket är 16 miljoner lägre än vad som anvisades i vårändringsbudgeten. Anslaget är nytt för 2015 och ska användas för utgifter för verksamhet som bedrivs inom ramen för inre säkerhet och administration av fonden. Fonden är kopplad till EU:s fleråriga budgetram 2014-2020 som inte kommit igång än. Under 2015 har Polismyndigheten arbetat med att ta fram system för förvaltning och kontroll av fondens medel.

Beställningsbemyndiganden**Tabell UO 4 Beställningsbemyndiganden***Miljoner kronor*

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	20	0
Summa		20	0

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 20 miljoner kronor. Polismyndigheten utsågs 2015 till nationellt ansvarig för EU:s fond för inre säkerhet. Under 2015 har arbetet med att ta fram ett system för förvaltning och kontroll av fondens medel påbörjats. Inga åtaganden för framtida utgifter har gjorts under 2015.

6.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Utgiftsområdet omfattar frågor som gäller Sveriges förhållande till och överenskommelser med andra stater och internationella organisationer.

Anslag

Tabell 42 UO 5 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 329	87	1 398	70	5,3	1 104
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	158	-24	133	-25	-16,0	155
	Övriga anslag	432	-13	403	-30	-6,9	404
Summa		1 919	50	1 934	15	0,8	1 662

Utfallet uppgick till 1 934 miljoner kronor, vilket är 15 miljoner kronor (0,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utfallet 272 miljoner kronor (16,3 procent) högre.

Försvagad krona medför högre avgifter till FN och andra internationella organisationer

Utfallet för anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* uppgick till 1 398 miljoner kronor, vilket är 70 miljoner kronor (5,3 procent) högre än anvisat i statens budget. Anslaget får användas för utgifter för avgifter avseende Sveriges medlemskap i internationella organisationer, främst FN, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, Nordiska ministerrådet och OECD.

Riksdagen beslutade i vårändringsbudgeten att anslaget skulle anvisas ytterligare 87 miljoner kronor med anledning av att den försvagade kronkursen ledde till högre avgifter än vad regeringen tidigare hade bedömt.

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 295 miljoner kronor (26,7 procent) högre. Det beror främst på att avgifterna till FN:s fredsbevarande operationer blev 216 miljoner kronor högre än 2014. Dessa avgifter uppgick till 611 miljoner kronor 2015.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 5 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:11	Samarbete inom Östersjöregionen	160	199
Summa		160	199

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 160 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick den sista december till 199 miljoner kronor. I februari 2016 innan fastställandet av Sidas bokslut justerades avtalsbeloppen så att utestående åtaganden för anslaget uppgick till 154 miljoner kronor, vilket är inom bemyndiganderamen.

6.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Utgiftsområdet omfattar utgifter för försvar, samhällets krisberedskap, strålsäkerhet och elsäkerhet.

Anslag

Tabell 43 UO 6 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	24 364		24 885	521	2,1	23 483
1:2	Försvarens insatser internationellt	1 879		923	-956	-50,9	972
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	9 777		9 845	68	0,7	10 864
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	6 547		6 745	198	3,0	6 564
1:8	Försvarets radioanstalt	864		882	18	2,1	852
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	21		11	-10	-49,1	128
	Övriga anslag	4 999	-4	4 979	-20	-0,4	5 115
Summa		48 451	-4	48 271	-181	-0,4	47 978

Utfallet uppgick till 48 271 miljoner kronor och blev därmed 181 miljoner kronor (0,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utfallet 293 miljoner kronor (0,6 procent) högre.

Utökad utbildnings- och övningsverksamhet

Utfallet för anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* uppgick till 24 885 miljoner kronor, vilket är 521 miljoner kronor (2,1 procent) högre än vad som anvisades i budgeten och 1 402 miljoner kronor (6,0 procent) högre än föregående år. Försvarens insatser disponerade inför 2015 ett anslagsparande på 248 miljoner kronor på anslaget. Att utgifterna ökade beror framför allt på att utgifterna för materielunderhåll ökade som en följd av den mer omfattande utbildnings- och övningsverksamheten. Drift och underhåll som tidigare genomfördes direkt av Försvarens insatser belastar förbandsanslaget. Det rör sig generellt om förbandsnära underhåll, t.ex. åtgärdande underhåll i samband med övningar. Sådant underhåll som upphandlas av Försvarens materielverk och utförs av industrin i huvudsak belastar anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar*.

Utfallet för anslaget 1:2 *Försvarens insatser internationellt* uppgick till 923 miljoner kronor, vilket är 956 miljoner kronor (50,9 procent) lägre än vad som

anvisades i budgeten och 49 miljoner kronor (5,0 procent) lägre än föregående år. Skillnaden i förhållande till budgeten beror i huvudsak på att regeringen valt att reservera 900 miljoner kronor av anslaget för en eventuell insats med Nordic Battlegroup 15 (NBG 15). NBG 15 är en av EU:s snabbinsatsstyrkor som ska kunna vara på plats i ett krisområde inom 10 dagar efter ett EU-beslut. Då ingen insats genomfördes under året användes inte heller de anvisade 900 miljoner kronorna.

Högre utgifter för anskaffning av materiel och anläggningar

Utfallet för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* blev 9 845 miljoner kronor. Det är 68 miljoner kronor (0,7 procent) högre än anvisade medel. I utgifterna ingår bl.a. leveranser av modifierad korvett Visby, JAS 39 C/D, radarjaktrobot Meteor, mörkerstridsutrustning samt bandvagn 410. Under året har anslaget även använts till att hantera leveransförseningar. Detta är den främsta orsaken till att utfallet blev högre än anvisat.

Utfallet för anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* blev 6 745 miljoner kronor, vilket är 198 miljoner kronor (3,0 procent) högre än anvisat. Utfallet följer Försvarmaktens långsiktiga plan för vidmakthållandet av materieleet.

Inga större katastrofer 2015 medförde låga ersättningar till kommunerna för räddningstjänst

Utfallet för anslaget 2:3 *Ersättning för räddningstjänst m.m.* uppgick till 11 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor (49,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Anslagets utfall är beroende av vilka händelser som inträffar och som ger rätt till ersättning. Under 2015 har kommunerna inte genomfört några större insatser som faller inom ramen för anslaget. Utfallet för anslaget är 117 miljoner kronor lägre än föregående år. Det beror på att kommunerna kompensades för de utgifter som uppstod i samband med skogsbranden i Västmanland under 2014.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 6 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	66 000	63 848
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	19 500	16 756
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	30	21
2:4	Krisberedskap	712	634
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	55	46
Summa		86 297	81 305

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 86 297 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 81 305 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 4 992 miljoner kronor och den är huvudsakligen hänförlig till anslagen 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* och 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar*. För *Anskaffning av materiel och anläggningar* är skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden 2 152 miljoner kronor (3,2 procent).

Det beslutade beställningsbemyndigandet för anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* uppgick till 19 500 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 16 756 miljoner kronor. Skillnaden på 2 744 miljoner kronor beror främst på att Försvarsmakten inte ingick nya åtaganden i planerad omfattning, på grund av den pågående förändringen av försvarslogistiken.

Garantier

Tabell UO 6 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2015-12-31
Stiftelsen Gällöfsta kurscentrum ¹	24	9
Summa	24	9

¹ prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:FöU:1 och rskr. 1998/99:74

Inomstatliga lån

Tabell UO 6 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2015-12-31
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskapsverksamhet	300	0
Summa	300	0
Krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden	40 000	0

Riksdagen har beslutat om låneramar på 300 miljoner kronor för inomstatliga lån, exklusive den särskilda krediten för krig och krigsfara på 40 000 miljoner kronor. Det fanns inga utestående lån vid utgången av 2015.

Övriga krediter

Tabell UO 6 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2015-12-31
Försvarets materielverks behov av rörelsekapital	12 000	4 216
Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital	7 000	46
Summa	19 000	4 262

Inom utgiftsområdet har riksdagen beviljat övriga krediter på 19 000 miljoner kronor. Utnyttjade krediter vid utgången av 2015 uppgick till 4 262 miljoner kronor.

6.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Utgiftsområdet omfattar internationellt utvecklingssamarbete.

Anslag

Tabell 44 UO 7 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Biståndsverksamhet	28 337	-237	31 009	2 672	9,4	29 856
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 003	8	1 032	29	2,9	973
	Övriga anslag	169		172	3	2,0	198
Summa		29 509	-229	32 213	2 704	9,2	31 027

Utfallet blev 32 213 miljoner kronor, vilket är 2 704 miljoner kronor (9,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utfallet 1 186 miljoner kronor (3,8 procent) högre.

Förskottsutbetalningar medför högre utgifter 2015

Utfallet för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* uppgick till 31 009 miljoner kronor, vilket är 2 672 miljoner kronor (9,4 procent) högre än anvisat i den ursprungliga budgeten och 1 153 miljoner kronor (3,9 procent) högre än 2014. Orsaken till det högre utfallet är att regeringen i december 2015 beslutade att Sida skulle betala ut 2 498 miljoner kronor av Sveriges kärnstöd för 2016 i förskott. Förskotten har främst betalats ut till humanitära aktörer inom FN-systemet som FN:s flyktingkommissarie (UNHCR) och FN:s fond för katastrofbistånd (CERF) men även till Europeiska utvecklingsfonden (EUF).

Höjd biståndsram 2015

Anslagstilldelningen för utgiftsområdet är huvudsakligen baserad på bruttonationalinkomstens (BNI) utveckling. BNI räknas fram med hjälp av det internationella regelverket i Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS). Biståndsramens storlek bestäms utifrån den procentsats som riksdagen beslutat om för varje enskilt år. Biståndsramen för 2015 var 1,0 procent av BNI enligt ENS1995 eller 0,96 procent av BNI enligt ENS2010. ENS2010 infördes 2014. Vid beräkningen av biståndsramen i budgetpropositionen används den senaste tillgängliga BNI-prognosen. Den totala svenska biståndsramen under ett år rapporteras årligen till OECD:s biståndskommitté DAC, som ansvarar för att sammanställa medlemsländernas biståndsstatistik. Rapporteringen till DAC görs under våren efter avslutat budgetår. I den ingår samtliga kostnader, inklusive kostnader under andra

utgiftsområden än utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, som klassificeras som bistånd enligt DAC:s definition. Utgifterna inom andra utgiftsområden avser huvudsakligen kostnader för flyktingar från biståndsländer (utgiftsområde 8 Migration), administration av bistånd inom Utrikesdepartementet samt den del av Sveriges bidrag till EU:s gemensamma bistånd som finansieras över EU:s reguljära budget.

Den budgeterade biståndsramen för 2015 uppgår till 40 445 miljoner kronor, vilket motsvarar en procent av vid budgeteringstillfället beräknad BNI. Det är 2 075 miljoner kronor (5,4 procent) högre än 2014. Den del av biståndsramen som avser utgiftsområde 7 Internationellt bistånd har minskat med 1 360 miljoner kronor medan den del som avser flyktingskostnader har ökat med 3 427 miljoner kronor.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 7 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:1	Biståndsverksamhet	71 071	56 190
1:5	Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	25	21
Summa		71 096	56 211

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 71 096 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 56 211 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 14 885 miljoner kronor och var huvudsakligen hänförlig till anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet*. De största beloppsmässiga skillnaderna inom detta anslag är relaterade till områdena Afrika, Asien, Globala insatser för ekonomiskt hållbar utveckling samt Multilaterala och internationella organisationer och fonder.

Utestående åtaganden för projekt under anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* påverkas av osäkerhet kring framtida volymer, att strategier förlängs årsvis och så kallade 50/75 villkor innebär att Sida inte kan ingå längre avtal för strategier som befinner sig i slutet av en period. Villkoret innebär att 50 respektive 75 procent av nuvarande årsvolym ska vara ointecknad ett respektive två år efter strategin löper ut.

Garantier

Tabell UO 7 Garantier

Miljoner kronor eller annan angiven valuta

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2015-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta
Garantikapital, Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) ¹	USD 2 247	17 977	USD 2 152
Garantikapital, Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) ²	SDR 971	10 850	SDR 937
Garantikapital, Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB) ³	USD 538	4 123	USD 494
Garantikapital, Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB) ⁴	SDR 343	4 151	USD 497
Garantier inom biståndsverksamheten	10 000	3 739	
EIB-lån inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet ⁵	EUR 152	247	EUR 27
Nordiska Investeringsbankens miljöinvesteringslån ⁶	EUR 104	194	EUR 21
Garantikapital Multilaterala investeringsorganet MIGA ⁷	USD 16	135	USD 16
Summa		41 416	

¹ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:UU2, rskr. 2010/11:98

² Bemyndigandet gavs i Units of Accounts (UoA), vilket är den valutaenhet AfDB räknar i. Eftersom det är en intern valuta i banken och motsvarar i valör Special drawing rights (SDR), anges utfallet i SDR. (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:UU2, rskr. 2012/13:91)

³ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:UU2, rskr. 2010/11:98

⁴ prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UU2, rskr. 2009/10:88

⁵ prop. 2013/14:2, bet. 2013/14:FiU11, rskr. 2013/14:41

⁶ prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:UU2, rskr. 2012/13:91

⁷ prop. 1987/88:9, bet. 1987/88:UU9. Den svenska andelen av MIGA:s kapital är 1,049 % eller 10,49 miljoner SDR. SEK-kursen för SDR var 11,58 den 30/12 2015.

* Valutakurser från Riksbanken per 30 december 2015

USD=8,3524

EUR=9,135

SDR=11,5836

Övriga krediter

Tabell UO 7 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2015-12-31
Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner ¹	Obegränsad	0
Kredit för infriande av Riksgäldskontorets garantier (ordinarie garantireserv) ²	Obegränsad	0
Kredit för infriande av Sidas garantier ³	Obegränsad	0
Summa		0

¹ prop. 2001/02:1 (vol 1), bet. 2001/02:FiU1, rskr. 2001/02:34

² Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

³ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

6.8 Utgiftsområde 8 Migration

Utgiftsområdet omfattar frågor som rör migration till och från Sverige, flyktingpolitik inklusive mottagande av asylsökande samt utlänningars rätt att vistas i Sverige

Anslag

Tabell 45 UO 8 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Migrationsverket	4 539		4 719	180	4,0	3 608
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	10 861	1 438	12 405	1 544	14,2	7 315
1:5	Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	161		99	-62	-38,3	121
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	382		254	-128	-33,5	245
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	305		237	-69	-22,5	242
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	205		47	-159	-77,3	87
	Övriga anslag	980	2	965	-15	-1,5	933
Summa		17 433	1 440	18 725	1 292	7,4	12 551

Utfallet uppgick till 18 725 miljoner kronor och är därmed 1 292 miljoner kronor (7,4 procent) högre än vad som ursprungligen anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utgifterna 6 174 miljoner kronor (49,2 procent) högre.

Antalet årsarbetskrafter vid Migrationsverket ökade med 28 procent

Utgifterna för anslaget 1:1 *Migrationsverket* uppgick till 4 719 miljoner kronor 2015, vilket är 180 miljoner kronor (4,0 procent) högre än vad som ursprungligen anvisades i budgeten och 1 111 miljoner kronor högre (30,8 procent) än 2014.

Orsaken till att utgifterna ökat mellan åren är främst att det skett en utbyggnad av kapaciteten inom mottagande- och prövningsverksamheten vid Migrationsverket för att möta det kraftigt ökade antalet asylsökande. Jämfört med 2014 ökade personalkostnaderna med drygt 697 miljoner kronor (29 procent) till 3 131 miljoner kronor och medelantalet anställda ökade med 1 313 (26 procent) till totalt 6 265 personer. Antalet årsarbetskrafter ökade med från 4 174 till 5 330 (27,7 procent).

Fler asylsökande medför högre ersättningar och bostadskostnader än anvisat

Utgifterna för anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* blev 12 405 miljoner kronor. Det är 1 544 miljoner kronor (14,2 procent) högre än ursprungligen anvisat i statens budget. Det genomsnittliga antalet inskrivna personer i Migrationsverkets mottagande uppgick till ca 89 000 personer, vilket är 6 000 fler än beräknat. För att finansiera de högre utgifterna beslutade riksdagen om ändringar i statens budget under våren och hösten 2015 och anvisade sammantaget ytterligare 1 438 miljoner kronor. Det stora antalet asylsökande under hösten, särskilt antalet ensamkommande barn och ungdomar, har medfört ökade utgifter på anslaget men de ekonomiska konsekvenserna har ändå inte slagit fullt ut under 2015. Många ansökningar om ersättningar från kommunerna har ännu inte behandlats, samtidigt som vissa ersättningar söks i efterskott, och kommer därför att belasta anslaget först 2016.

Tabell 46 Asylsökande m.m. 2015

	2015	2014	Förändring	Förändring %
Antal asylsökande jan-dec	162 877	81 301	81 576	100,3%
- varav kvinnor	48 149	26 484	21 665	81,8%
- varav män	114 728	54 817	59 911	109,3%
- varav ens. barn och ungdomar	35 369	7 049	28 320	401,8%
- varav flickor	2 847	1 363	1 484	108,9%
- varav pojkar	32 522	5 686	26 836	472,0%
Avgjorda asylärenden	58 802	53 503	5 299	9,9%
-varav bifall	32 631	31 220	1 411	4,5%
-bifallsandel	55%	58%		
Beviljade uppehållstillstånd till flyktinganhöriga	16 251	13 100	3 151	24,1%
	December 2015	December 2014	Förändring	Förändring %
Boende i Migrationsverkets mottagningssystem *	181 890	79 387	102 503	129,1%
- varav med uppehållstillstånd	13 937	12 460	1 477	11,9%
- varav ens. barn och ungdomar	33 634	5 055	28 579	565,4%
- Anläggningsboende (ABO)	101 120	52 674	48 446	92,0%
- Eget boende	47 724	24 179	23 545	97,4%
- Övrigt boende	33 046	2 534	30 512	1204,1%

* Sammanställningen över 2015 och 2014 utgår från situationen den sista december respektive år.

Antalet ensamkommande barn och ungdomar ökade med över 400 procent

Utgifterna för anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* ökade med 5 090 miljoner kronor (69,6 procent) jämfört med 2014. Ersättningarna till asylsökande, kommuner och landsting ökade med 3 269 miljoner kronor (65,4 procent) och utgifterna för anläggningsboende ökade med 1 821 miljoner kronor (78,7 procent). Antalet inskrivna i mottagningssystemet uppgick i slutet av året till 181 890 personer. Det är en ökning med 102 503 personer jämfört med 2014. Antalet personer i anläggningsboende ökade med över 90 procent från cirka 53 000 år 2014 till drygt 101 000 i slutet av 2015. Den stora ökningen av antalet asylsökande och att efterfrågan på platser i anläggningsboende överstiger antalet avtalade platser har inneburit att Migrationsverkets tvingats direktupphandla så kallade tillfälliga boenden, vilket är betydligt dyrare.

År 2015 ansökte 162 877 personer om asyl i Sverige, vilket är en ökning med 81 576 (100,3 procent) jämfört med föregående år. Till följd av konflikten i Syrien är syriska medborgare fortsatt den största gruppen med 51 338 ansökningar, vilket är en ökning med 67,9 procent. Antalet asylansökningar från Afghanska medborgare uppgår till 41 564, vilket är en ökning med 1 239,0 procent. Antalet ansökningar från ensamkommande barn och ungdomar ökade från 7 049 till 35 369, vilket är en ökning med 401,8 procent jämfört med föregående år. Majoriteten (66,4 procent) av de ensamkommande kommer ifrån Afghanistan.

År 2015 avgjorde Migrationsverket 58 802 asylansökningar varav 32 631 beviljades (55,0 procent). År 2014 avgjorde Migrationsverket 53 503 asylansökningar varav 31 220 beviljades (58,0 procent). Sökande från Syrien och Eritrea samt statslösa beviljades flest uppehållstillstånd 2015.

År 2015 beviljades 43 414 personer arbets- och uppehållstillstånd på grund av familjanknytning, vilket är en ökning med 2,3 procent jämfört med 2014. Ökningen avser främst uppehållstillstånd för anhöriga till flyktingar som ökat med 3 151 (24,1 procent). Kategorin med familjanknytning utgör den till antalet största gruppen av personer som 2015 beviljades uppehållstillstånd.

Migrationsverket beviljade 13 313 personer arbetstillstånd 2015, vilket är en ökning med 1 268 personer (10,1 procent) jämfört med föregående år.

EU-finansierade insatser för flyktingar och asylsökande lägre än budget

Utgifterna för anslaget 1:6 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* blev 128 miljoner kronor lägre än statens budget. Orsaken är att färre asylansökningar avgjordes än beräknat på grund av den ansträngda situationen under hösten.

Utgifterna för anslaget 1:7 *Utresor för avvisade och utvisade* blev 69 miljoner kronor lägre än väntat. Antalet utresor ökade dock 2015 från 8 006 till 10 663.

Utgifterna för anslaget 1:8 *Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar* blev 159 miljoner kronor lägre än beräknat. Orsaken är att det tagit längre tid än väntat att uppfylla ett antal villkor som krävdes innan regeringen formellt kunde utse Migrationsverket till ansvarig myndighet för Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Ett av villkoren för att kunna betala ut medel från AMIF var att det nationella programmet för Sverige skulle vara antaget av EU-kommissionen., vilket skedde först i augusti 2015.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 8 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	198	1
Summa		198	1

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 198 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 miljon kronor. Skillnaden mellan bemyndigandet och de utestående åtagandena uppgick till 197 miljoner kronor. Arbetet med bidragsansökningar från EU:s Asyl-, migrations- och integrationsfond (AMIF) har inte startat under året. Det beror på att godkännandet av det svenska nationella programmet för AMIF försenats. Då ingen utlysning av medel har kunnat genomföras under 2015 har inga nya utestående åtaganden uppstått. De utestående åtaganden som finns rör EU:s tidigare ramprogram Solidaritet om hantering av flyktingströmmar och beräknas infrias under 2016.

6.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utgiftsområdet omfattar hälso- och sjukvårdspolitik, folkhälsopolitik, funktionshinderspolitik, politik för sociala tjänster, omsorg om äldre, individ- och familjeomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning samt barnrättspolitik.

Anslag

Tabell 47 UO 9 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB	ÄB	Utfall	Utfall-SB	Utfall-SB	Utfall
		2015	2015	2015	2015	Procent 2015	2014
1:4	Tandvårdsförmåner	5 786		5 271	-514	-8,9	5 226
1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	20 960	1 690	24 469	3 509	16,7	21 546
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	1 245	198	1 257	12	1,0	1 625
1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	612		457	-155	-25,3	489
1:12	E-hälsomyndigheten	114		78	-36	-31,5	54
2:2	Insatser för vaccinberedskap	85		1	-84	-98,3	0
4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	24 421	948	24 890	469	1,9	23 794
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	1 360	60	1 360	0	0,0	1 605
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	487	-30	394	-93	-19,2	451
	Övriga anslag	6 829	3	6 802	-27	-0,4	6 800
Summa		61 898	2 870	64 979	3 080	5,0	61 589

Utfallet uppgick till 64 979 miljoner kronor och är därmed 3 080 miljoner kronor (5,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 ökade utgifterna med 3 390 miljoner kronor (5,5 procent).

Högre utfall än budgeterat för läkemedelsförmånerna, men lägre för tandvårdsförmåner

Utfallet för anslaget 1:4 *Tandvårdsförmåner m.m.* uppgick till 5 271 miljoner kronor, vilket är 514 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. De lägre utgifterna beror dels på att referenspriserna för tandvårdsstödet ändrades i september 2014 (TLVFS 2014:1) vilket sammantaget ledde till lägre utgifter för staten. Att utgifterna blivit lägre än anvisat beror också på en senareläggning av de nya referenspriserna från Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket. Uppdateringen av föreskriften (TLVFS 2015:1) trädde först ikraft den 15 januari 2016. Den nya föreskriften beräknas leda till högre utgifter 2016 för tandvårdsförmånerna p.g.a. justerade referenspriser.

Utfallet för anslaget 1:5 *Bidrag för läkemedelsförmånerna* uppgick till 24 469 miljoner kronor, vilket är 3 509 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ingick 2015 den första överenskommelsen om bidragen för läkemedelsförmånernas kostnader sedan 2011. Skillnaden mot den ursprungliga budgeten beror på att nya och dyrare läkemedel och behandlingsmetoder (t.ex. för Hepatit C) omfattats av den nya överenskommelsen, att landstingen fick 657 miljoner kronor i bidrag för Hepatit C-behandlingar utförda 2014 samt att i december betalades bidraget för läkemedelsförmånerna för både oktober och november 2015 ut i enlighet med regeringens beslut. Det innebär att bidrag har betalats ut för sammanlagt 13 månader under 2015, i stället för de 12 månader som var planerade vid budgeteringen. Den extra utbetalningen uppgick till 1 819 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 1:7 *Sjukvård i internationella förhållanden* uppgick till 457 miljoner kronor, vilket är 155 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statens budget. Den lagstiftning som reglerar kostnader för sjukvård inom andra ESS länder, Kostnadsansvarslagen (2013:513), har fått full effekt tidigare än beräknat, vilket har lett till lägre kostnader än budgeterat. Lagen innebär att kostnader för planerad sjukvård inom andra ESS länder endast ersätts upp till den nivå som vården hade kostat om den hade getts i Sverige. Tidigare ersattes de faktiska vårdkostnaderna enligt vårdlandets utgiftsnivåer.

Arbetet med HälsaFörMig kom igång under andra halvåret 2015

Utfallet för anslaget 1:12 *E-hälsomyndigheten* uppgick till 78 miljoner kronor, vilket är 36 miljoner kronor (31,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det låga utfallet kan till stor del förklaras av att upphandlingen av internethälsoplattformen HälsaFörMig försenats. Arbetet med plattformen påbörjades först under andra halvåret 2015.

Utfallet för anslaget 2:2 *Insatser för vaccinberedskap* uppgick till 1 miljon kronor, vilket är 84 miljoner kronor (98,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Då ingen pandemisk influensa har inträffat under året har anslaget endast använts till att ingå avtal med vaccinproducenter om pandemivaccin.

Utgifterna för assistansersättningen fortsätter att öka

Utfallet för anslaget 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning* uppgick till 24 890 miljoner kronor. Det är 469 miljoner kronor (1,9 procent) högre än budgeterat. Anslaget tillfördes medel i vårändringsbudgeten då anslagskrediten var belastad och utgifterna beräknades bli högre än anvisade medel i budgeten.

Under december 2015 hade 16 142 personer assistansersättning, vilket är en marginell minskning (16 personer) mot december föregående år. Det genomsnittliga antalet beviljade timmar per vecka och person fortsatte dock att öka. Det genomsnittliga antalet beviljade timmar ökade från 123,9 timmar per vecka i december 2014 till 127,1 timmar per vecka i december 2015.

Schablonbeloppet som Försäkringskassan betalar ut för varje timme utförd assistans ökar varje år, detsamma gäller det högsta möjliga timbeloppet. För 2015 var schablonbeloppet 284 kronor per timme och det högsta möjliga timbeloppet 318 kronor. Det genomsnittliga timbeloppet i assistansersättningen 2015 var 287 kronor. Schablonbeloppet för 2014 var 280 kronor per timme och det högsta möjliga timbeloppet 314 kronor. Det genomsnittliga timbeloppet i assistansersättningen 2014 var 283 kronor.

Utfallet för stimulansbidrag lägre än 2014

Utfallet för anslaget 4:7 *Bidrag till utveckling av socialt arbetet m.m.* blev 394 miljoner kronor, vilket är 93 miljoner kronor (19,2 procent) lägre än anvisat i budgeten. Under året har återbetalningar av medel från tidigare år på 20 miljoner kronor redovisats under anslaget. Det förklarar delvis det låga utfallet.

Utfallet för anslaget 4:5 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* blev 245 miljoner kronor lägre än 2014. Även utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* blev lägre (368 miljoner kronor) 2015 än 2014. Från båda anslagen betalades prestationsbaserad ersättning ut till kommunerna och landstingen för överenskommelsen mellan staten och Sveriges kommuner och landsting om en satsning på sammanhållen vård av de mest sjuka äldre. Satsningen var tidsbegränsad mellan 2010–2014. År 2014 betalades sammanlagt ca 1 000 miljoner kronor ut uppdelat på de två anslagen med anledning av överenskommelsen.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 9 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:8	Bidrag till psykiatri	21	17
2:2	Insatser för vaccinberedskap	510	0
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	500	430
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	50	50
7:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	961	934
Summa		2 043	1 431

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om beställningsbemyndiganden på 2 043 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 431 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 612 miljoner kronor. Huvuddelen av skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden avser anslaget 2:2 Insatser för vaccinberedskap. Sverige behövde inte ingå ekonomiska åtaganden för pandemivaccin mot influensa under 2015.

Inomstatliga lån

Tabell UO 9 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2015-12-31
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Folkhälsomyndighetens verksamhet	350	1
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet	350	58
Summa	700	59

6.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Utgiftsområdet omfattar ersättningar vid sjukdom och funktionsnedsättning, bl.a. sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, handikappersättning och bidrag för sjukskrivningsprocessen. Området omfattar även myndigheterna Försäkringskassan och Inspektionen för socialförsäkringen.

Anslag

Tabell 48 UO 10 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	34 611	2 482	36 635	2 024	5,8	32 300
1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	50 027	60	50 550	523	1,0	50 828
1:4	Arbetsskadeersättningar m.m.	3 358		3 397	39	1,1	3 610
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	3 142	-128	2 747	-395	-12,6	3 056
2:1	Försäkringskassan	7 883	147	7 824	-59	-0,7	7 811
	Övriga anslag	1 453		1 451	-2	-0,2	1 432
Summa		100 474	2 561	102 603	2 129	2,1	99 036

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 102 603 miljoner kronor och blev därmed 2 129 miljoner kronor (2,1 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utfallet 3 567 miljoner kronor (3,6 procent) högre. Det beror främst på att utgifterna för sjukpenning ökade.

Utgifterna för sjukpenning ökade

Utfallet för anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* blev 36 635 miljoner kronor, vilket är 2 024 miljoner kronor (5,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I vårändringsbudgeten anvisades anslaget ytterligare 2 482 miljoner kronor då utgifterna för sjukpenning har ökat mer än beräknat främst på grund av ett ökat antal sjukfall.

Utfallet för anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* blev 50 550 miljoner kronor. Det är 523 miljoner kronor (1,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I vårändringsbudgeten anvisades anslaget ytterligare 60 miljoner kronor då beräkningen av antagandeinkomst för sjuk- och aktivitetsersättning beräknades öka.

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen* blev 2 747 miljoner kronor. Det är 395 miljoner kronor (12,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget och 309 miljoner kronor (10,1 procent) lägre än 2014. Det lägre utfallet beror främst på att endast 21 miljoner kronor av 308 miljoner kronor betalades ut till Sveriges kommuner och landsting (SKL). Dessa medel avser den rörliga delen i överenskommelsen mellan staten och SKL om en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess 2014-2015 och som finansieras genom anslagsposten Bidrag till hälso- och sjukvården.

Fortsatt ökade utgifter för sjukpenning jämfört med föregående år

Jämfört med föregående år blev utfallet på anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* 4 335 miljoner kronor (13,4 procent) högre. Ökningen förklaras av ett ökat inflöde av sjukfall och en ökad varaktighet. Inflödet uppvisar ett likartat mönster för kvinnor och män, men med stor nivåskillnad då kvinnorna är nästan dubbelt så många. För båda könen gäller att psykiatriska diagnoser ökar snabbare än övriga diagnoser. Även sjukfallens varaktighet hänger samman med ett ökat inflöde av psykiatriska diagnoser eftersom dessa i regel blir längre än genomsnittet av samtliga sjukfall. Ökningen i inflöde och varaktighet har medfört en ökning av antalet pågående sjukfall. Andelen pågående sjukfall med psykiatriska diagnoser var 43 procent i september 2015.

Under året startade i genomsnitt 32 000 sjukfall per månad för kvinnor och 18 000 för män. I juli år 2015 var varaktigheten i genomsnitt 54 dagar, en ökning med nästan 3 dagar för kvinnor och 2 dagar för män.

Antalet personer som fick sjukpenning ökade från 202 000 i december 2014 till 220 000 personer för samma månad 2015, vilket är en ökning med 7 procent för män och 10 procent för kvinnor. Den största ökningen gäller sjukpenning på fortsättningsnivå, det vill säga sjukfall längre än ett år. Där har antalet personer ökat med 18 procent sedan december 2014.

Utfallet för anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* blev 278 miljoner kronor (0,5 procent) lägre än för 2014. Det beror i huvudsak på en minskning i antalet personer som uppbär sjukersättning. Sjukersättning beviljas till personer som är mellan 30 och 64 år och har varaktigt nedsatt arbetsförmåga. De flesta har kvar ersättningen tills de fyller 65 år och går i pension, vilket innebär att det är inflödet till förmånen som är intressant. Under 2015 fick 11 700 personer sjukersättning för första gången. Det är en minskning jämfört med 2014, då 13 100 nybeviljades ersättning. Minskningen beror till stor del på ett lägre antal övergångar från sjukpenning till sjukersättning.

Antalet personer med aktivitetsersättning ökade däremot under motsvarande period. Aktivitetsersättning ges till personer i åldrarna 19-29 år vid långvarigt nedsatt arbetsförmåga.

Under 2015 har 8 700 personer, 4 100 kvinnor och 4 600 män, beviljats aktivitetsersättning.

Det kan jämföras med 8 400 personer för år 2014. Den vanligaste orsaken till att aktivitetsersättning beviljas är nedsatt arbetsförmåga. Det är också den kategorin som ökar mest.

I december 2015 uppgick antalet personer som erhöll aktivitets- och sjukersättning till 345 045, varav 201 133 var kvinnor och 143 912 var män. Jämfört med december 2014 minskade antalet kvinnor med 3,0 procent och antalet män med 2,4 procent.

I november 2015 uppgick antalet pågående sjukfall till 193 372 personer, vilket är 9,7 procent högre än i november 2014 då motsvarande siffra var 176 293 personer. Utfallet för pågående sjukfall sker med tre månaders eftersläpning.

Utfallet för anslaget 1:4 *Arbets-skadeersättningar m.m.* uppgick till 3 397 miljoner kronor, vilket är 213 miljoner kronor (5,9 procent) lägre än 2014. Utgifterna för egenlivräntorna enligt nuvarande lagstiftning står för ca 85 procent av de totala utgifterna. Utgifterna minskade från 2,8 miljarder kronor 2014 till 2,6 miljarder kronor 2015. Egenlivräntorna enligt äldre regelverk står för ca 11 procent av utgifterna. Även dessa minskade med knappt 9 procent mellan 2014 och 2015. Minskningen förklaras med att personer i denna grupp når pensionsålder och då fasas ut från förmånen. År 2015 var antalet personer med egenlivränta enligt äldre regelverk 26 142, vilket innebär en minskning med drygt 7 procent jämfört med 2014. Bland de övriga arbets-skadeersättningarna, som utgör 4 procent av utgifterna, står efterlevandelivräntorna för den största delen. De övriga utgifterna uppgick till 129 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 2,4 procent.

*Sjukpenningtalet för kvinnor ökar mer än för män***Tabell 49 Ohälsomått**

	2015	2014
Ohälsotalet	28,0	27,3
därav kvinnor	33,8	32,8
därav män	22,4	22,1
Sjukpenningtalet	10,5	9,4
därav kvinnor	13,7	12,2
därav män	7,3	6,7

Källa: Försäkringskassan

Ohälsotalet är ett mått som fångar utvecklingen inom hela sjukförsäkringen under en 12-månadersperiod. Det definieras som antal utbetalda nettodagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning och aktivitetsersättning per registrerad försäkrad (16-64 år). Alla dagar är omräknade till nettodagar, t.ex. 2 dagar med halv ersättning blir 1 dag. I december 2015 var ohälsotalet 28,0 dagar, vilket är en ökning från 27,3 dagar år 2014.

Ohälsotalet är något högre för kvinnor, och skillnaden har blivit större under det senaste året. Ohälsotalet för kvinnor har ökat med 3 procent de senaste tolv månaderna medan män under samma period har ökat med 2 procent.

Sjukpenningtalet anger hur många frånvarodagar som ersätts med sjukpenning eller rehabiliteringspenning per registrerad försäkrad (16-64 år) exklusive personer med hel sjuk- eller aktivitetsersättning. Alla dagar är omräknade till nettodagar.

I december 2015 var sjukpenningtalet 10,5 dagar, vilket är en ökning med 12 procent sedan december 2014. Kvinnor har i likhet med tidigare år ett högre sjukpenningtal (13,7) än män (7,3). Ökningen är störst bland kvinnor och gäller framför allt psykiatriska diagnoser. Dessa är nu den vanligaste orsaken till sjukfrånvaro i pågående sjukfall, både för kvinnor och män.

Beställningsbemyndiganden**Tabell UO 10 Beställningsbemyndiganden**

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	3 250	2 951
Summa		3 250	2 951

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om ett beställningsbemyndigande på 3 250 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 2 951 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 299 miljoner kronor.

Övriga krediter

Tabell UO 10 Övriga krediter

Miljoner kronor

	Kredit	Utnyttjad kredit 2015-12-31
Övriga krediter i Riksgäldskontoret		
Försäkringskassans behov av likviditet i utbetalning av ersättning för vård i andra länder	100	77
Summa	100	77

6.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Utgiftsområdet omfattar ersättning vid ålderdom (garantipension, bostadstillägg till pensionärer samt äldreförsörjningsstöd) och ersättning vid dödsfall (omställningspension, änkepension och särskild efterlevandepension samt garantipension till dessa förmåner).

Inkomstrelaterad ålderspension redovisas under avsnittet 6.31 Ålderspensions-systemet vid sidan av statens budget.

Anslag

Tabell 50 UO 11 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB	ÄB	Utfall	Utfall-SB	Utfall-SB	Utfall
		2015	2015	2015	2015	Procent 2015	2014
1:1	Garantipension till ålderspension	15 879		15 761	-118	-0,7	16 539
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	12 460		12 427	-32	-0,3	13 035
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	8 338	588	8 589	251	3,0	8 493
1:4	Äldreförsörjningsstöd	805	7	803	-2	-0,2	724
2:1	Pensionsmyndigheten	534		555	21	4,0	522
Summa		38 015	595	38 136	120	0,3	39 313

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 38 136 miljoner kronor och blev därmed 120 miljoner kronor (0,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 minskade utgifterna med 1 172 miljoner kronor (3,0 procent).

Höjda ersättningar och fler pensionärer som är berättigade till bostadstillägg

Utgifterna för anslaget 1:1 *Garantipension till ålderspension* uppgick till 15 761 miljoner kronor, vilket är 118 miljoner kronor (0,7 procent) lägre än det anvisade beloppet. Det beror framför allt på att antalet förmånstagare blev lägre än beräknat.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Bostadstillägg till pensionärer* uppgick till 8 589 miljoner kronor, vilket är 251 miljoner kronor (3,0 procent) högre än vad som anvisats i den ursprungliga budgeten. Det beror dels på ökade ersättningsnivåer, dels på att fler pensionärer än beräknat fått bostadstillägg. Anslaget anvisades ytterligare 126 miljoner kronor på vårändringsbudgeten med anledning av att den del av bostadskostnaden som ersätts via bostadstillägg höjdes från 93 procent till 95 procent, upp till ett tak på 5 000 kronor och månad från och med den 1 september

2015. I höständeringsbudgeten anvisades ytterligare 462 miljoner kronor till följd av att antalet pensionärer med bostadstillägg ökade mer än beräknat.

Utgifterna för anslaget blev 96 miljoner kronor (1,1 procent) högre än 2014. Ökningen beror huvudsakligen på att bostadstillägget höjdes, men också på att fler pensionärer får bostadstillägg. Bostadstillägget ökar då pensionen minskar. En annan förklaring till ökningen är högre boendekostnader för pensionärerna.

Antalet pensionärer med bostadstillägg uppgick under 2015 till 291 000 personer, en ökning med 5 000 personer jämfört med 2014. För 2015 var det genomsnittliga årsbeloppet 29 500 kronor, en ökning med 500 kronor eller 1,7 procent jämfört med 2014.

Höjd inkomstpension medför lägre utgifter för garantipension

Utgifterna för anslaget 1:1 *Garantipension till ålderspension* uppgick till 15 761 miljoner kronor, vilket är 778 miljoner kronor (4,7 procent) lägre än föregående år. Minskningen beror bl.a. på att inkomstpensionen har höjts mer än prisbasbeloppet. Garantipension avräknas mot höjd inkomstpension.

Ungefär 770 000 ålderspensionärer hade garantipension vid utgången av 2015, vilket är 17 000 färre än föregående år. Den genomsnittliga utbetalda garantipensionen uppgår till 20 200 kronor per år 2015, en minskning med 600 kronor per år jämfört med 2014.

Lägre utgifter då färre får änkepension

Utgifterna för anslaget 1:2 *Efterlevandepensioner till vuxna* uppgick till 12 427 miljoner kronor, vilket är 608 miljoner kronor (4,7 procent) lägre än föregående år. Änkepension svarar för den större delen av utgifterna under anslaget. Eftersom änkepensionssystemet är under avveckling sedan 1990 minskar antalet personer med änkepension successivt. Mellan 2014 och 2015 minskade de med ca 11 000 personer, till 276 000 personer.

Ökad asylinvandring medför högre utgifter för äldreförsörjningsstöd

De personer som är över 65 år och bosatta i Sverige men som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra förmåner inom det allmänna pensionssystemet är berättigade till äldreförsörjningsstöd. Utfallet för anslaget 1:4 *Äldreförsörjningsstöd* är 803 miljoner kronor, vilket är 79 miljoner kronor (10,9 procent) högre än föregående år. Antalet personer med äldreförsörjningsstöd ökade med 9,5 procent jämfört med 2014 och uppgick till 20 800 personer 2015. Det genomsnittliga årsbeloppet ökade med 1,6 procent och uppgick till 39 100 kronor 2015. Ökningen beror på att det är en något större andel

av dem som är födda 1938 eller senare som får äldreförsörjningsstöd. Till skillnad från dem som är födda 1937 eller tidigare är de inte berättigade till garantipension efter att ha bott i Sverige i 10 år utan det krävs en bosättning på 40 år för full garantipension. En annan förklaring till ökningen är ökad asylinvandring.

Övriga krediter

Tabell UO 11 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2015-12-31
Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar	8 000	0
Summa	8 000	0

Riksdagen har beslutat om en övrig kredit inom utgiftsområdet. Krediten är på 8 000 miljoner kronor och avser Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar. Krediten utnyttjades inte vid årsskiftet. Maximalt utnyttjad kredit 2015 var 1 267 miljoner kronor.

6.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utgiftsområdet omfattar bland annat barnbidrag, föräldraförsäkring och bostadsbidrag.

Anslag

Tabell 51 UO 12 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB		Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB	
		2015	ÄB 2015			Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Barnbidrag	25 840		25 764	-76	-0,3	25 220
1:2	Föräldraförsäkring	39 004	-35	38 627	-377	-1,0	37 654
1:3	Underhållsstöd	2 064	207	2 256	192	9,3	2 060
1:4	Adoptionsbidrag	36	-1	15	-21	-58,5	14
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	905		905	0	0,0	876
1:6	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	3 409	223	3 548	139	4,1	3 295
1:7	Pensionsrätt för barnår	6 876		6 876	0	0,0	6 732
1:8	Bostadsbidrag	4 992		4 940	-52	-1,0	4 958
Summa		83 125	395	82 931	-194	-0,2	80 809

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 82 931 miljoner kronor. Det är 194 miljoner kronor (0,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utgifterna 2 121 miljoner kronor (2,6 procent) högre.

Utgifterna för föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning lägre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* blev 38 627 miljoner kronor, vilket är 377 miljoner kronor (1,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror främst på att utgifterna för föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning blev lägre än beräknat.

Underhållsstödet blev högre än anvisat och högre än 2014

Utfallet för anslaget 1:3 *Underhållsstöd* blev 2 256 miljoner kronor, vilket är 192 miljoner kronor (9,3 procent) högre än anvisat i statens budget. Det beror till största delen på att underhållsstödet höjdes med 300 kronor per månad och barn från den 1 september 2015. På vårändringsbudgeten anvisades därför anslaget ytterligare 207 miljoner kronor. Jämfört med föregående år ökade utgifterna för anslaget 1:3 *Underhållsstöd* med 196 miljoner kronor (9,5 procent). Ökningen beror till stor del på att underhållsstödet höjdes. Antalet barn som berättigar till underhållsstöd ligger kvar på samma nivå som förra året.

Utfallet för anslaget 1:4 *Adoptionsbidrag* blev 15 miljoner kronor, vilket är 21 miljoner kronor (58,5 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att antalet barn som adopteras har minskat och att antalet beviljade adoptionsbidrag är färre än förväntat. Det är främst från Kina, Ryssland och några asiatiska länder som Thailand och Taiwan som adoptionerna har minskat.

Utfallet för anslaget 1:6 *Vårdbidrag för funktionshindrade barn* blev 3 548 miljoner kronor, vilket är 139 miljoner kronor (4,1 procent) högre än anvisat i statens budget. Orsaken till det högre utfallet är en fortsatt ökning av andelen barn vars föräldrar beviljas vårdbidrag. På höständringsbudgeten anvisades ytterligare 223 miljoner kronor eftersom utgifterna för vårdbidrag för barn i åldern 10-19 år ökade.

Utgifterna för föräldraförsäkring och barnbidrag ökade jämfört med 2014

Utgifterna för anslaget 1:1 *Barnbidrag* ökade med 544 miljoner kronor (2,2 procent) jämfört med föregående år. Ökningen beror på att antalet barn i åldrar berättigade till barnbidrag har ökat.

Utgifterna för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* ökade med 973 miljoner kronor (2,6 procent). Under anslaget redovisas föräldrapenningen som utgjorde 72,6 procent av utgifterna för anslaget. Utgifterna för föräldrapenning ökade med 675 miljoner kronor jämfört med 2014. Ökningen beror dels på att det betalades ut drygt 1 miljon fler föräldrapenningdagar och dels på att den totala medelersättningen ökade med 0,5 procent jämfört med 2014. Den totala genomsnittliga medelersättningen per dag för föräldrapenningen ökade från 527 kronor 2014 till 530 kronor 2015. År 2015 var den genomsnittliga medelersättningen för kvinnor 491 kronor per dag och för män 652 kronor per dag. Skillnaden förklaras dels av inkomstskillnader mellan könen, dels av att kvinnor använder nästan tre gånger fler lägstanivådagar och nästan tio gånger fler grundnivådagar än män. Under 2015 betalades föräldrapenning för 52,9 miljoner dagar ut, vilket är 2 procent fler än 2014. Ökningen i antal föräldrapenningdagar är främst en följd av att antalet födda barn har stigit de senaste åren.

Även utgifterna för den tillfälliga föräldrapenningen ökade med 265 miljoner kronor. Av nettodagarna för tillfällig föräldrapenning 2015 avsåg 88 procent delförmånen vård av barn. Rekordmånga nettodagar betalades ut i delförmånen under mars 2015. Flera faktorer påverkar utnyttjandet av förmånen. Antal barn i befolkningen har ökat, influensaaktiviteten var hög under första kvartalet 2015 och föräldrars benägenhet att använda förmånen har ökat i samband med att förenklingar i att begära ersättning genomfördes 2013.

Utgifterna för anslaget 1:6 *Vårdbidrag för funktionshindrade barn* ökade med 254 miljoner kronor (7,7 procent). Antalet barn med vårdbidrag fortsatte att öka under 2015 till ungefär 59 900. Sedan höjningen av åldergränsen från 16 till 19 år genomfördes år 2003 har ökningen varit störst i den äldsta åldersgruppen och uppgick i december 2015 till ungefär 17 000 barn. Vårdbidrag är vanligare bland pojkar än flickor i alla åldersgrupper. Det är vanligast med vårdbidrag bland barn i åldern 10-14 år. Antalet nybeviljade vårdbidrag har ökat sedan 2009. År 2015 uppgick antalet nybeviljade vårdbidrag till cirka 10 900 och den vanligaste diagnosgruppen var psykiska sjukdomar och syndrom. Av de föräldrar som får vårdbidrag är 84 procent kvinnor.

Utgifterna för anslaget 1:7 *Pensionsrätt för barnår* ökade med 143 miljoner kronor (2,1 procent). Ökningen beror bland annat på löneökningar och att antal födda barn har ökat.

6.13 Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet

Utgiftsområdet omfattar integrationspolitik, politik mot diskriminering och jämställdhetspolitik.

Anslag

Tabell 52 UO 13 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Integrationsåtgärder	44	30	73	29	66,4	245
1:2	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	9 451	60	8 967	-483	-5,1	6 968
1:3	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	4 029		3 687	-342	-8,5	2 685
1:4	Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	2 710	-117	2 131	-579	-21,4	1 743
1:5	Hemutrustningslån	217	16	197	-21	-9,6	171
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	138	25	152	15	10,8	244
	Övriga anslag	159		155	-4	-2,3	168
Summa		16 747	14	15 362	-1 385	-8,3	12 225

Utgifterna uppgick till 15 362 miljoner kronor och är därmed 1 385 miljoner kronor (8,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 ökade utgifterna med 3 138 miljoner kronor (25,7 procent)

Färre kommunmottagna flyktingar än beräknat för 2015 men fler än 2014

Utfallet för anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* blev 8 967 miljoner kronor, vilket är 483 miljoner kronor (5,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Kommunerna tog under 2015 emot 51 197 personer¹, vilket är ca 8 000 personer färre än beräknat i statens budget. Jämfört med 2014 blev kommunersättningar vid flyktingmottagande 1 999 miljoner kronor högre (28,7 procent). Det högre utfallet beror på att kommunerna tagit emot fler nyanlända invandrare 2015 jämfört med föregående år. Antalet kommunmottagna ökade med 4 693 från 46 504 personer 2014 till 50 863 personer 2015. Antalet barn och ungdomar ökade från 18 310 till 20 549, varav ensamkommande barn och ungdomar ökade från 3 396 till 3 794.

¹ Antalet ansökningar om asyl uppgick 2015 till 162 877 (varav 35 369 från ensamkommande barn och ungdomar). Under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet redovisas enbart de som Migrationsverket beviljat uppehållstillstånd och som omfattas av förordningen om statlig ersättning för vissa utlänningar. Statens utgifter för de som inte beviljats uppehållstillstånd eller inte tagits emot av en kommun redovisas under utgiftsområde 8 Migration.

Tabell 53 Kommunmottagna m.m. 2015

Antal personer	2015	2014	Förändring	Förändring %
Antal kommunmottagna jan-dec	51 197	46 504	4 693	10,1%
-varav män	29 671	27 078	2 593	9,6%
-varav kvinnor	21 526	19 426	2 100	10,8%
 Antal kommunmottagna under 18 år	 20 549	 18 310	 2 239	 12,2%
-varav pojkar	11 566	10 173	1 383	13,6%
-varav flickor	8 993	8 173	820	10,0%
 Antal ensamkommande barn och ungdomar	 3 794	 3 396	 398	 11,7%
-varav pojkar	2 948	2 643	305	11,5%
-varav flickor	846	753	92	12,4%

Färre än beräknat i etableringsinsats men fler än förra året

Utgifterna för anslaget 1:3 *Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare* blev 342 miljoner kronor (8,5 procent) lägre än anvisat i statens budget. Orsaken är ett lägre antal nyanlända i etableringsinsatser än beräknat. Detta förklaras bland annat av att antalet uppehållstillstånd blev lägre än väntat på grund av ökade handläggningstider hos Migrationsverket. Jämfört med 2014 ökade utgifterna med 1 002 miljoner kronor (37,3 procent). Orsaken är att antalet nyanlända i etableringsuppdraget ökade från i snitt 36 478 deltagare 2014 till 48 358 deltagare 2015.

Tjänsten etableringslotsar avslutades 2015

Utfallet för anslaget 1:4 *Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare* blev 579 miljoner kronor (22,2 procent) lägre än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2015. Orsaken är främst att tjänsten etableringslotsar avslutades under 2015. Jämfört med 2014 så har utgifterna ökat med 388 miljoner kronor.

Beställningsbemyndiganden**Tabell UO 13 Beställningsbemyndiganden**

Miljoner kronor		Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
Anslag	Anslagsnamn		
1:4	Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	3 500	468
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	27	11
Summa		3 527	479

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 3 527 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 479 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 3 048 miljoner kronor. Större delen av skillnaden härrör från bemyndigandet för anslaget 1:4 *Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare*. Anledningen är att tjänsten Lots har avslutats under året och större delen av bemyndigandet var avsett för den tjänsten.

6.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Utgiftsområdet omfattar områdena arbetsmarknad och arbetsliv och består i huvudsak av utgifter för matchning av arbetssökande och lediga jobb, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen, lönegarantiersättning och Europeiska socialfonden samt arbetsmiljö, arbetsrätt och lönebildning. Myndigheter inom området är bl.a. Arbetsförmedlingen, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Arbetsmiljöverket och Arbetsdomstolen.

Anslag

Tabell 54 UO 14 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB	
						Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 236	210	7 467	231	3,2	6 919
1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	30 411	880	28 988	-1 423	-4,7	30 067
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	9 276	354	8 891	-385	-4,2	8 662
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	17 712		17 160	-552	-3,1	17 549
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014-2020 ¹	186	50	85	-101	-54,5	9
1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	1 775		1 231	-544	-30,6	1 587
1:12	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007-2013 ¹	160		112	-48	-29,9	1 132
	Övriga anslag	1 028	37	1 037	9	0,9	974
Summa		67 783	1 531	64 971	-2 812	-4,1	66 901

¹ Inkl. den svenska medfinansieringen.

Utfallet uppgick till 64 971 miljoner kronor, vilket är 2 812 miljoner kronor (4,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utfallet 1 930 miljoner kronor (2,9 procent) lägre.

Antalet arbetslösa minskade med cirka 25 000

Tabell 55 visar arbetsmarknadsstatistik från Arbetskraftsundersökning (AKU) som görs av Statistiska centralbyrån (SCB). Statistiken är från helårsundersökningarna för 2015 och 2014.

Tabell 55 Arbetslöshet

	2015				2014			
	Antal personer	Procent	Kvinnor	Män	Antal personer	Procent	Kvinnor	Män
Antal arbetslösa, 15-74 år	386 100		180 300	205 800	411 000		188 800	222 300
varav heltidsstuderande	125 600	32,5	62 300	63 300	135 300	32,9	65 900	69 400
varav personer med utomnordiskt ursprung	153 100	39,7	73 200	80 000	145 900	35,5	69 300	76 500
varav långtidsarbetslösa	109 700	29,8	46 300	63 400	116 700	28,4	49 800	67 000
varav långtidsarbetslösa personer med utomnordiskt ursprung	55 200	14,3	24 500	30 700	53 600	13,0	24 400	29 200
varav ungdomar, 15-24 år	132 100	34,2	62 700	69 400	152 600	37,1	70 200	82 400
Arbetslösheten, 15-74 år (arbetslösa som andel av arbetskraften)		7,4	7,2	7,5		7,9	7,7	8,2
Ungdomsarbetslösheten, 15-24 år (arbetslösa ungdomar som andel av samtliga ungdomar i arbetskraften)		20,3	19,4	21,2		22,9	21,5	24,3

Anm. Statistiken i tabellen avser genomsnitt för helåren 2014 respektive 2015.

Källa: SCB

Det genomsnittliga antalet arbetslösa 15–74 år enligt AKU minskade med 24 900 personer mellan 2014 och 2015. Antalet arbetslösa som är heltidsstuderande minskade med 9 700 personer mellan åren. Antalet långtidsarbetslösa, dvs. personer som varit arbetslösa i mer än sex månader, minskade med 7 000 personer jämfört med 2014. Antalet arbetslösa personer med utomnordiskt ursprung ökade med 7 200 personer och antalet personer med utomnordiskt ursprung i långtidsarbetslöshet ökade med 1 600 personer jämfört med 2014. Ungdomar 15–24 år utgör 34,2 procent av samtliga arbetslösa. Antalet arbetslösa ungdomar minskade med 20 500 personer mellan åren, varav antalet män minskat mer än antalet kvinnor.

Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader ökade 2015

Utfallet för anslaget 1:1 *Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader* blev 7 467 miljoner kronor, vilket är 231 miljoner kronor (3,2 procent) högre än anvisade medel och 547 miljoner kronor högre än 2014. Riksdagen beslutade i vårändringsbudgeten om en ökning av anslaget med 210 miljoner kronor med anledning av satsningarna på traineejobb, utbildningskontrakt och extratjänster samt för etableringsuppdraget. Till följd av förstärkningen bedrev Arbetsförmedlingen under 2015 ett rekryteringsarbete. Antalet årsarbetskrafter ökade med 885 och uppgick vid utgången av 2015 till 12 337 årsarbetskrafter.

Lägre arbetslöshet ledde till lägre utgifter

Utgifterna för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* blev 28 988 miljoner kronor, vilket är 1 423 miljoner kronor (4,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Riksdagen beslutade även om en ökning av anslaget med 880 miljoner kronor i vårändringsbudgeten med anledning av ett flertal reformer inom arbetsmarknadsområdet. Det lägre utfallet beror framför allt på den minskande arbetslösheten och att färre har varit berättigade till arbetslöshetsersättning. Grundbeloppet och taket i a-kassan höjdes fr.o.m. september 2015 men färre personer fick arbetslöshetsersättning. Antalet personer som fick arbetslöshetsersättning har minskat med 7,4 procent. En orsak till det lägre utfallet för aktivitetsstöd är bl.a. att antalet deltagare inom jobb- och utvecklingsgarantin fas 1 och 2 har minskat till följd av en förbättrad arbetsmarknad.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* blev 8 891 miljoner kronor, vilket är 385 miljoner kronor (4,2 procent) lägre än anvisat i statens budget. Utgifterna under anslaget påverkas främst av omfattningen av de arbetsmarknadspolitiska programmen. I vårändringsbudgeten anvisades 354 miljoner kronor med anledning av nya reformer. Det lägre utfallet beror bl.a. på att antalet subventionerade anställningar inte ökat i samma omfattning som beräknat. Dessutom har införandet av de nya formerna av anställningsstöd, extratjänster och traineejobb, tagit längre tid än förväntat.

Utfallet för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* blev 17 160 miljoner kronor, vilket är 552 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Det lägre utfallet beror främst på att antalet beslut om lönebidrag blev färre än vad som bedömdes vid budgetberäkningen. Antalet deltagare med lönebidrag har minskat samtidigt som den totala ersättningen till arbetsgivare har minskat.

Lägre utgifter för arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd jämfört med föregående år

Utgifterna för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* minskade med 1 079 miljoner kronor jämfört med 2014. Det är en minskning av utgifterna för främst arbetslöshetsersättningen men även för aktivitetsstödet. Andelen av de öppet arbetslösa som fick ersättning uppgick under perioden oktober 2014–september 2015 till ca 41 procent. Motsvarande period året innan var andelen 43 procent.

Utgifterna för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ökade jämfört med 2014

Utgifterna för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* ökade med 230 miljoner kronor jämfört med 2014. Utgifterna under anslaget påverkas främst av omfattningen av de arbetsmarknadspolitiska programmen. I tabell 56 visas statistik om deltagandet i arbetsmarknadspolitiska program. Av de inskrivna arbetslösa deltog i genomsnitt 48 procent i arbetsmarknadspolitiska program under 2015. Det är en något högre andel än 2014. Antalet utrikesfödda i program med aktivitetsstöd ökade med 11,7 procent jämfört med 2014.

Tabell 56 Arbetsmarknadspolitiska program och insatser

	2015			2014		
	Antal personer	Kvinnor	Män	Antal personer	Kvinnor	Män
Sökande i program totalt med aktivitetsstöd	176 495	80 103	96 392	176 624	81 030	95 594
varav utrikesfödda	78 868	36 179	42 689	70 582	32 464	38 118
Jobb- och utvecklingsgarantin	103 282	46 565	56 716	103 026	47 219	55 807
varav utrikesfödda i jobb- och utvecklingsgarantin	47 413	22 256	25 157	42 763	20 025	22 738
antal personer i sysselsättningsfasen	36 885	16 939	19 946	34 386	16 158	18 228
varav utrikesfödda i sysselsättningsfasen	14 972	6 971	8 001	12 703	5 892	6 811
Jobbgaranti för ungdomar	27 011	10 686	16 325	33 199	13 453	19 746
varav utrikesfödda	5 850	2 377	3 473	6 183	2 508	3 675

Anm. Statistiken i tabellen avser genomsnitt för helåren 2014 respektive 2015 beräknad utifrån Arbetsförmedlingens Månadsstatistik.

Källa: Arbetsförmedlingen

Det största programmet, sett till antal deltagare, är jobb- och utvecklingsgarantin som svarade för 59 procent av det genomsnittliga antalet deltagare i samtliga program med aktivitetsstöd. Antalet deltagare i jobb- och utvecklingsgarantins fas 1 och 2 var i genomsnitt 66 396 personer, vilket är en minskning med 3,3 procent jämfört med 2014. Andelen kvinnor var 45 procent och andelen män 55 procent. År 2015 ingick i genomsnitt 36 885 arbetsökande per månad i sysselsättningsfasen, vilket är en ökning med 7,3 procent jämfört 2014.

Antalet deltagare i jobbgarantin för ungdomar var i genomsnitt 27 011 personer. Det är en minskning med 18,6 procent jämfört med 2014.

Färre i anställning med lönebidrag jämfört med föregående år

Utgifterna för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* minskade med 389 miljoner kronor jämfört med föregående år. De särskilda subventionerade

anställningarna för arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, dvs. anställningar med lönebidrag, trygghetsanställning, utvecklingsanställning och offentligt skyddat arbete, minskade sammantaget för 2015. Minskningen avser antalet anställningar med lönebidrag, offentligt skyddat arbete och utvecklingsanställningar. En ökning har dock skett av antalet trygghetsanställningar.

Färre företagskonkurser under 2015

Utfallet för anslaget 1:11 *Bidrag till lönegarantiersättning* uppgick 2015 till 1 231 miljoner kronor, vilket är 544 miljoner kronor (30,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Antalet personer som omfattades av lönegarantin minskade 2015. I tabell 57 visas omfattningen av lönegarantiersättningen och antalet konkurser och rekonstruktioner.

Tabell 57 Bidrag till lönegarantiersättning

	2015	2014
Antal personer med lönegarantiersättning	19 728	23 708
Antal företagskonkurser och företagsrekonstruktioner	2 704	3 080
Genomsnittligt antal dagar	60	63
Genomsnittlig ersättning per person	72 837	74 473

Källa: Kammarkollegiet

Utgifterna för anslaget minskade med 356 miljoner kronor mellan åren 2014 och 2015. Antalet personer som fick lönegarantiersättning 2015 var 19 728, en minskning med 16,8 procent. Det genomsnittliga antalet dagar som ersättning betalades ut minskade till 60 dagar. Den genomsnittliga ersättningen per person minskade med 2,2 procent och uppgick till 72 837 kronor. Antalet företagskonkurser och företagsrekonstruktioner var färre än 2014 och minskade med 12,2 procent till 2 704 stycken.

Lägre utgifter för Europeiska socialfonden

Utfallet för anslaget 1:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020* blev 101 miljoner kronor (54,5 procent) lägre än anvisat i statens budget och uppgick till 85 miljoner kronor. Anslaget anvisades även ytterligare medel i vårändringsbudgeten för att påskynda genomförandet av EU:s sysselsättningsinitiativ för unga och det nationella socialfondsprogrammet i övrigt. Det lägre utfallet beror på att systemet för ärendehandläggning inte kunnat färdigställas enligt plan och att tillräcklig volym därför inte har kunnat nås.

Utfallet för anslaget 1:12 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007–2013* blev 48 miljoner kronor (29,9 procent) lägre än anvisat i statens budget och uppgick

till 112 miljoner kronor. År 2015 fanns ett negativt ingående överföringsbelopp på ca 30 miljoner kronor. En förklaring till det lägre utfallet är att beviljade bidrag inte nyttjats fullt ut.

Jämfört med 2014 blev utgifterna 75 miljoner kronor högre för anslaget 1:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020* men 1 020 miljoner kronor lägre för 1:12 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007–2013*.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 14 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	7 010	4 112
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	13 000	11 751
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014-2020	2 000	1 865
1:7	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9	7
1:10	Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	33	33
2:1	Arbetsmiljöverket	18	18
Summa		22 071	17 787

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 22 071 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 17 787 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 4 284 miljoner kronor. Skillnaden för anslag 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* beror på att bemyndiganderamen ökade med 2 000 miljoner kronor för 2015 för att täcka åtagande för regeringens reformer, t.ex. traineejob för arbetslösa ungdomar. Reformerna infördes dock först under hösten vilket ledde till att de utestående åtagandena inte hunnit öka i samma takt som bemyndiganderamen. Det finns också en stor osäkerhet i budgeteringen av de utestående åtagandena för utgiftsområdet då dessa bl.a. beror på längden och omfattningen av besluten om insatser och vid vilken tidpunkt arbetsgivare och anordnare av insatser rekvirerar bidrag.

6.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd

Utgiftsområdet omfattar utgifter för ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser. Området omfattar även utgifter för att hantera studiestöden, vilket huvudsakligen sköts av Centrala studiestödsnämnden (CSN). Även ärendehantering inom Överklagandenämnden för studiestöd ingår i utgiftsområdet.

Anslag

Tabell 58 UO 15 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB	ÄB	Utfall	Utfall-SB	Utfall-SB	Utfall
		2015	2015	2015	2015	Procent 2015	2014
1:1	Studiehjälp	3 405	-91	3 324	-81	-2,4	3 365
1:2	Studiemedel	14 290	400	13 037	-1 252	-8,8	13 037
1:3	Avsättning för kreditförluster	1 372	419	1 767	395	28,8	1 569
1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	886	1	803	-83	-9,4	1 620
1:7	Examenspremie	60	-60		-60	0,0	
1:8	Centrala studiestödsnämnden	189	-5	193	4	2,3	288
	Övriga anslag	102		93	-9	-9,1	76
Summa		20 302	664	19 216	-1 086	-5,3	19 953

Utfallet uppgick till 19 216 miljoner kronor och blev därmed 1 086 miljoner kronor (5,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utgifterna 737 miljoner kronor (3,7 procent) lägre.

Utgifterna för studiemedel blev lägre än anvisat i statens budget

Utfallet för anslaget 1:2 *Studiemedel* uppgick till 13 037 miljoner kronor, vilket är 1 252 miljoner kronor (8,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Anslaget används till utgifter för studiebidrag, tilläggsbidrag och pensionsavgifter. I vårändringsbudgeten anvisade riksdagen ytterligare 400 miljoner kronor som en följd av ett flertal satsningar inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

För studiebidraget finns två olika nivåer: en generell nivå där bidragsdelen utgör ca 30 procent av totalbeloppet för studiemedel (studiebidrag och studielån) och en högre nivå där bidragsdelen utgör ca 70 procent av totalbeloppet. Det är främst utgifterna för studerande med rätt till den högre bidragsnivån som blev lägre än beräknat. Inom denna grupp är det huvudsakligen utgifterna för studier på grundskolenivå och gymnasial nivå för vuxna studerande som saknar fullständig grundskole- eller gymnasieutbildning som blev lägre än beräknat. Antalet studerande blev färre än det antal studerande som anslaget beräknades för. En annan förklaring

till det lägre utfallet är att rekryteringen av studerande med utbildningskontrakt inte kommit igång som planerat.

Högre avsättningar för kreditförluster

Utfallet för anslaget 1:3 *Avsättning för kreditförluster* blev 395 miljoner kronor (28,8 procent) högre än budget och uppgick till 1 767 miljoner kronor. I vårändringsbudgeten anvisade riksdagen ytterligare 419 miljoner kronor. Det avsåg framför allt åldersavskrivning för studieskulder som riksdagen beslutade att behålla. Åldersavskrivningen av studielån sker vid utgången av det år då låntagaren fyller 67 år.

Avsättning görs för konstaterade förluster på utlåning t.o.m. 2013 och för förväntade förluster på utlåning fr.o.m. 2014. Den årliga avsättningen för förväntade förluster motsvarar 7,3 procent av utlånade medel. Utlåningen av studiemedel ökade med 15 procent jämfört med 2014, vilket bl.a. förklaras av att möjligheterna att ta lån blev fler och att beloppen höjdes.

Små förändringar för studiehjälp och studiemedel jämfört med 2014

Utfallet för anslaget 1:1 *Studiehjälp* blev 41 miljoner kronor lägre än föregående år och uppgick till 3 324 miljoner kronor. Det totala antalet studerande som fick studiehjälp under 2015 var 398 162 stycken. Det är en minskning med 2,0 procent jämfört med 2014. Antalet studerande med studiehjälp har minskat under de senaste tre åren. Förändringen följer befolkningsutvecklingen i åldern 16–20 år. Det utbetalda beloppet har minskat med 1 procent. Orsaken till att utbetalat belopp inte har minskat i motsvarande omfattning som antal studerande är att fler studerande har beviljats extra tillägg och lärlingsersättning jämfört med 2014.

Utfallet för anslaget 1:2 *Studiemedel* motsvarar utfallet föregående år. Det totala antalet studerande som fick studiemedel under 2015 var 475 863 stycken. Det är en minskning med 1,3 procent, jämfört med 2014. Minskningen av antalet studerande med studiemedel på gymnasial nivå är den främsta förklaringen till att det totala antalet studerande med studiemedel minskade under 2015. Utbetalade bidrag minskade som en följd av färre studerande med studiemedel. Studiemedlen är till övervägande del rättighetsstyrda. Utgifterna påverkas framför allt av antalet studerande med studiebidrag och tilläggsbidrag men även av andra faktorer såsom beslut om antal platser eller ändrade belopp, de studerandes studietakt och studietid samt den allmänna prisutvecklingen i samhället genom att studiebidraget och tilläggsbidraget är indexerade med prisbasbeloppet.

Lägre utgifter med anledning av förändringar

Utfallet för det nya anslaget 1:4 *Statens utgifter för studiemedelsräntor* blev 803 miljoner kronor, vilket är 817 miljoner kronor lägre än 2014. Skillnaden förklaras främst av en förändrad hantering av studielånen 2014. Det uppstod en övergångseffekt vid betalning av ränta till Riksgäldskontoret på ca 600 miljoner kronor då bl.a. bruttoredovisningen av studiemedelsräntor avskaffades.

Utfallet för anslaget 1:8 *Centrala studiestödsnämnden* blev 95 miljoner kronor (32,9 procent) lägre än 2014. De anvisade medlen minskade 2015 med 155 miljoner kronor med anledning av att vissa administrationsavgifter för studielån höjdes. Inkomsterna disponerades av myndigheten under 2015.

Beställningsbemyndiganden**Tabell UO 15 Beställningsbemyndiganden***Miljoner kronor*

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	4	3
Summa		4	3

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 4 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 3 miljoner kronor.

Utlåning**Tabell UO 15 Utlåning***Miljoner kronor*

Utlåning	Låneram	Lån 2015-12-31
Studielån	206 000	204 810
Summa	206 000	204 810

Låneramen för studielån uppgick till 206 000 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2015 var 204 810 miljoner kronor.

6.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Utgiftsområdet omfattar skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet, vuxenutbildning och eftergymnasial yrkesutbildning samt högskoleutbildning och forskning. Området omfattar även myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

Anslag

Tabell 59 UO 16 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall- SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 711	-152	2 851	-860	-23,2	2 198
1:6	Särskilda insatser inom skolområdet	468		415	-53	-11,4	415
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	4 055	25	3 934	-121	-3,0	3 689
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	355	-61	287	-69	-19,3	265
1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 396	301	2 568	173	7,2	2 786
1:18	Lågstadielyftet	1 987		1 987	0	0,0	
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 559	-1	1 557	-1	-0,1	1 523
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 984		1 984	0	0,0	1 969
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 848	22	1 870	22	1,2	1 840
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 043		2 143	100	4,9	2 008
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 905	-4	1 916	11	0,6	1 872
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 455		1 455	0	0,0	1 463
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 600	-20	1 580	-20	-1,2	1 629
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 531		1 531	0	0,0	1 520
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 250	2	1 252	2	0,1	1 236
2:12	Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 047		1 047	0	0,0	1 035
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 382	-3	1 379	-3	-0,2	1 354
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 458		1 458	0	0,0	1 460
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning	1 055	5	1 063	8	0,8	1 058

på grundnivå och avancerad nivå							
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 388		1 388	0	0,0	1 371
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	2 930	14	2 963	33	1,1	2 889
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	574	-14	501	-73	-12,6	525
2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	680	125	786	106	15,6	592
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 397		2 391	-6	-0,2	2 315
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	5 617	2	5 620	3	0,1	5 750
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	280	46	340	60	21,4	274
	Övriga anslag	16 682	49	16 687	5	0,0	16 383
Summa		63 636	336	62 954	-682	-1,1	59 419

Utfallet uppgick till 62 954 miljoner kronor och blev därmed 682 miljoner kronor (1,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 ökade utgifterna med 3 535 miljoner kronor (5,9 procent).

För universitet och högskolor belastas anslagen till forskning och forskarutbildning när anslaget erhålls. Till följd av den särskilda anslagsredovisningen blir det därför inga skillnader mellan budget och utfall. I det följande kommenteras de anslag inom utgiftsområdet där avvikelser finns.

Utgifterna för utveckling av skolväsendet blev lägre än anvisat i statens budget

Utgifterna för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* blev 2 851 miljoner kronor, vilket är 860 miljoner kronor (23,2 procent) lägre än anvisat. Anslaget används bl.a. för utgifter för att främja utveckling av skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet. Anslaget används även för utgifter för administration, uppföljning och utvärdering av uppdrag och satsningar, utredningar samt statsbidrag och stipendier.

Det lägre utfallet jämfört med anvisade medel i statens budget förklaras bl.a. av att huvudmän (t.ex. kommuner och enskilda huvudmän inom skolväsendet) har rekviderat statsbidrag i mindre omfattning än planerat för karriärsteg för lärare, statsbidrag för sommarskola eller undervisning under andra skollov och försöksverksamhet med ökad undervisningstid i svenska eller svenska som andraspråk för nyanlända elever i grundskolan. Även statsbidrag för behörighetsgivande utbildning för lärare i yrkesämnena, fortbildning av matematiklärare och för vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år har

rekvирerats i en mindre omfattning. En ytterligare förklaring till det lägre utfallet är att flera uppdrag inte kom igång som planerat. Vidare beslutade riksdagen i vårändringsbudgeten att anslaget skulle minskas med 152 miljoner kronor. Minskningen omfattade ett flertal olika insatser.

Utfallet för anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* blev 415 miljoner kronor, vilket är 53 miljoner (11,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Anslaget används främst för utgifter för särskilda insatser inom skolområdet för elever med funktionsnedsättning och för utgifter för statsbidrag för insatser för elever med funktionsnedsättning eller med andra särskilda behov. En orsak till det lägre utfallet är att elevantalet sjunkit över tid, vilket har lett till att nyttjandegraden på anslaget har minskat.

Utfallet för anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* blev 3 934 miljoner kronor, vilket är 121 miljoner kronor lägre än anvisat, men 245 miljoner kronor (6,6 procent) högre än 2014. Skillnaderna avser främst statsbidrag till huvudmän i förskolan för insatser som syftar till att minska barngruppernas storlek. Anslaget anvisades medel för detta ändamål 2015. Det lägre utfallet jämfört med anvisat i statens budget förklaras av att huvudmännen ansökt om bidrag i lägre grad än beräknat.

Utgifterna för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* blev 287 miljoner kronor, vilket är 69 miljoner kronor (19,3 procent) lägre än anvisat i statens budget. I vårändringsbudgeten minskades anslaget med 61 miljoner kronor med anledning av en indragen satsning på vidareutbildning av förskolelärare.

Högre utgifter för vuxenutbildning jämfört med budget men lägre än 2014

Utgifterna för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* blev 2 568 miljoner kronor. Det är 173 miljoner kronor (7,2 procent) högre än anvisat i statens budget. Riksdagen beslutade i vårändringsbudgeten om en ökning av anslaget med 301 miljoner kronor för att bl.a. bidra till en ökad volym av utbildningsplatser i komvux och satsningen på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) och för att möjliggöra studier inom ramen för utbildningskontrakt. Utfallet för anslaget blev 218 miljoner kronor lägre än föregående år. Det lägre utfallet avser främst statsbidrag för yrkesutbildning inom komvux. De fördelade medlen för statsbidraget var lägre 2015 än föregående år.

År 2015 betalades 1 680 miljoner kronor ut i statsbidrag till yrkeshögskoleutbildningar. Myndigheten för yrkeshögskolan betalade ut medel för 27 014 årsplatser, vilket är en ökning med 1 674 årsplatser jämfört med föregående år. Statens skolverk betalade ut 412 miljoner kronor som avser statsbidrag för

yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå och statsbidrag för kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Från anslaget betalades även medel ut för bl.a. statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna, statsbidrag för utbildning som kombineras med traineejobb och för satsningen på utbildningskontrakt. För satsningen på utbildningskontrakt blev utfallet lägre än beräknat på grund av att endast ett fåtal kommuner hade kommit i gång med satsningen.

En miljard till forskningsanläggningen European Spallation Source

Utfallet för anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* blev 100 miljoner kronor (4,9 procent) högre än anvisat i statens budget. Under 2015 överfördes 512 miljoner kronor från anslaget till European Spallation Source ESS AB 2015. Av dessa medel var 100 miljoner kronor ett ingående överföringsbelopp 2015 på anslagsposten Internationell forskningsanläggning. Medel till ESS utbetalades även från anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* med 468 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* blev 501 miljoner kronor, vilket är 73 miljoner kronor (12,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det lägre utfallet avser bl.a. medel för integrationssatsningar.

Utfallet för anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* blev 786 miljoner kronor. Det är 106 miljoner kronor (15,6 procent) högre än anvisat i den ursprungliga budgeten och 194 miljoner kronor (32,7 procent) högre än föregående år. Riksdagen anvisade ytterligare 125 miljoner kronor på anslaget i vårändringsbudgeten för en kvalitetsförstärkning av högskoleutbildning inom humaniora och samhällsvetenskap samt lärar- och förskollärarytbildningar.

Högre avgifter till internationella organisationer på grund av valutakursförändring

Utfallet för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* blev 340 miljoner kronor, vilket är 60 miljoner kronor (21,4 procent) högre än anvisat i statens budget. Anslaget används för avgifter till internationella organisationer och avser långsiktiga åtaganden. Utfallet påverkades av BNP-utvecklingen och valutakurser. Riksdagen anvisade ytterligare 46 miljoner kronor i vårändringsbudgeten med anledning av att åtagandena bedömdes bli högre än enligt tidigare beräkningar till följd av en valutakursförstärkning av schweizerfrancen gentemot den svenska kronan.

Fler anställda i lågstadiet gav en ökning av utgifterna med 2 miljarder kronor jämfört med 2014

Utgifterna för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* blev 653 miljoner kronor (29,7 procent) högre än 2014. Ökningen jämfört med föregående år avser bl.a. utgifter för karriärsteg för lärare, gymnasial lärlingsutbildning och medel till de kommuner som tagit emot en stor andel asylsökande och kommunplacerade barn och ungdomar. Till de kommuner som under 2015 tagit emot en stor andel asylsökande och kommunplacerade barn och ungdomar i åldern 1–19 år utbetalades 200 miljoner kronor från anslaget. (Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende Statens skolverk den 10 december 2015 (dnr. U2015/05782/S)). Medlen betalades ut 2015, men avses täcka kostnader som kan förväntas uppstå 2016.

Utfallet för det nya anslaget 1:18 *Lågstadielyftet* blev 1 987 miljoner kronor. Anslaget används främst för utgifter för att öka antalet anställda i förskoleklassen och lågstadiet. Utbetalningarna av statsbidrag till huvudmän för de lägre årskurserna i grundskolan och motsvarande skolformer gällde för ansökningar som avsåg bidragsåret 2015/16.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 16 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	2 716	1 771
1:6	Särskilda insatser inom skolområdet	34	31
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.	415	270
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	266	74
1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning	3 725	3 712
1:17	Skolforskningsinstitutet	5	0
1:18	Lågstadielyftet	2 000	0
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	60	42
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	20 084	16 762
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	1 835	1 634
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	1 600	1 218
3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	2 000	1 775
4:1	Internationella program	153	90
Summa		34 893	27 380

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 34 893 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 27 380 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 7 513 miljoner kronor och hänför sig huvudsakligen till anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*, anslaget 1:18 *Lågstadielyftet* och anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation*.

För anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* beror skillnaden på 945 miljoner kronor mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden framför allt på uppdraget Samverkan för bästa skola. Bemyndigandet uppgick för uppdraget till 920 miljoner kronor. Endast 7 miljoner kronor har utnyttjats då Skolverket ännu inte har haft behov av mer.

Det beslutade bemyndigandet för anslaget 1:18 *Lågstadielyftet* uppgick till 2 000 miljoner kronor. Skolverket betalade i december ut bidrag för alla ansökningar som avser bidragsåret 2015/16. Därför har det inte funnits något behov av beställningsbemyndigandet 2015.

För anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* beror skillnaden på 3 322 miljoner kronor mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden bl.a. på att utrymmet för att bevilja bidrag till internationella toppforskare blev mindre än vad som förutsågs när bemyndiganderamen upprättades. Även en annan hantering av rådsprofessorsprogrammet och register för forskning bidrog till att bemyndigandet inte utnyttjades fullt ut.

Garantier

Tabell UO 16 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2015-12-31
Pensionsgaranti (inkl efterborgen) Chalmers Tekniska Högskola AB ¹	Obegränsad	378
Summa		378

¹ I samband med ombildningen av statlig verksamhet till annan associationsform beslutade riksdagen om statliga borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per den 31 december 2014.

6.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Utgiftsområdet omfattar utgifter för bl.a. folkbildning, ungdomsfrågor, det civila samhället, idrott, trossamfund, teater, dans och musik samt museer och utställningar.

Anslag

Tabell 60 UO 17 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 279	20	1 297	18	1,4	1 313
13:1	Stöd till idrotten	1 706	52	1 758	52	3,1	1 705
13:6	Insatser för den ideella sektorn	25	305	329	304	1 226,9	25
14:1	Bidrag till folkbildningen	3 581	45	3 626	45	1,3	3 625
14:3	Särskilda insatser inom folkbildningen		105	105	105	0,0	
	Övriga anslag	6 194	24	6 165	-29	-0,5	6 159
Summa		12 785	551	13 281	495	3,9	12 827

Utfallet uppgick till 13 281 miljoner kronor och blev därmed 495 miljoner kronor (3,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 ökade utgifterna med 453 miljoner kronor (3,5 procent).

Extra medel tillförda med anledning av migrationen

Riksdagen beslutade att anvisa anslagen 13:1 *Stöd till idrotten*, 13:6 *Insatser för den ideella sektorn* och, det i vårändringsbudgeten nya anslaget, 14:3 *Särskilda insatser inom folkbildningen extra medel* om totalt 262 miljoner kronor för att stödja insatser för asylsökande och nyanlända. I den extra ändringsbudgeten anvisades 200 miljoner kronor fördelat på de tre anslagen. Bidragen betalades till organisationerna och avräknades anslagen under december 2015 men avses även täcka kostnader som kan förväntas uppstå 2016. Resterande 62 miljoner kronor fördelades om från anslaget 1:4 *Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare* inom utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet.

Anslaget 13:1 *Stöd till idrotten* anvisades 20 miljoner kronor i den extra ändringsbudgeten för att ge nyanlända som fått uppehållstillstånd i Sverige förutsättningar att engagera sig i idrottsrörelsen.

Anslaget 13:6 *Insatser för den ideella sektorn* anvisades 105 miljoner kronor i den extra ändringsbudgeten för asylsökande och etablering av nyanlända. Utbetalningar

har gjorts till bl.a. Svenska Röda korset, Svenska kyrkan, Rädda barnen och statsbidragsberättigade trossamfund.

Anslaget 14:3 *Särskilda insatser inom folkbildningen* anvisades 75 miljoner kronor i den extra ändringsbudgeten för att bl.a. finansiera studiecirkel som lokala studieförbund anordnat för asylsökande i samverkan med Migrationsverket.

Bidrag till folkhögskolor och studieförbund m.m. fick extra medel

Utfallet för anslag 14:1 *Bidrag till folkbildningen* blev 3 626 miljoner kronor, vilket är 45 miljoner högre än vad som anvisades i statens budget. Anslaget anvisades motsvarande ökning på utfallet i vårändringsbudgeten som är tänkt att gå till fler utbildningsplatser i folkhögskolan. Bidrag har betalats ut till Folkbildningsrådet som i sin tur beslutar om bidrag till folkhögskolor, studieförbund m.m.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 17 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:3	Skapande skola	100	0
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9	7
2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	137	102
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	25	20
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	136	96
7:2	Bidrag till kulturmiljövård	80	72
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	100	100
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	32	28
13:3	Bidrag för kvinnors organisering	29	20
13:5	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15	15
14:1	Bidrag till folkbildningen	13	0
14:2	Bidrag till kontakttolkutbildning	30	20
Summa		706	480

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 706 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 480 miljoner kronor, vilket är 226 miljoner kronor lägre än beslutade bemyndiganden. Bidragen för hösterterminen 2015 och vårterminen 2016 för anslaget 1:3 *Skapande skola* beslutades våren 2015, vilket innebär att insatserna kunde påbörjas under 2015. Det i sin tur betyder att bemyndigandet inte behövde utnyttjas.

Utlåning

Tabell UO 17 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2015-12-31
Nordiska museet	20	20
Summa	20	20

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om en låneram på högst 20 miljoner kronor för lån till viss ombyggnation av Nordiska museet och klimatanpassning av arkiven. Utestående lån vid utgången av 2015 var 20 miljoner kronor.

6.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Inom utgiftsområdet ingår utgifter för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande, lantmäteriverksamhet och konsumentpolitik. Området innefattar bl.a. myndigheterna Boverket och Lantmäteriet.

Anslag

Tabell 61 UO 18 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	100		6	-93	-93,9	14
1:3	Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	43		1	-42	-98,7	1
1:5	Boverket	225		234	9	4,2	230
1:8	Lantmäteriet	503		509	6	1,3	495
1:10	Stöd gällande utveckling i strandnära lägen	2		4	2	80,3	4
1:13	Upprustning av skollokaler		15	3	3	0,0	
2:2	Konsumentverket	135		135	0	-0,2	127
	Övriga anslag	201	1	182	-18	-9,1	205
Summa		1 208	16	1 074	-134	-11,1	1 076

Utfallet uppgick till 1 074 miljoner kronor, vilket är 134 miljoner kronor (11,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 minskade utgifterna med 2 miljoner kronor (0,2 procent).

Låg tillströmning av ansökningar till olika stödprogram

Utfallet för anslaget 1:2 *Omstrukturering av kommunala bostadsföretag* blev 93 miljoner kronor lägre än anvisat. Kommunerna får stöd för att underlätta ekonomiskt nödvändiga omstruktureringar av kommunala bostadsföretag eller för att underlätta bördorna av deras åtaganden för boendet. Stöd får bara ges om statens och kommunens åtaganden har reglerats i ett avtal mellan parterna. År 2015 tecknades inga nya avtal. Vid utgången av 2015 återstår tre aktiva avtal, ett med Ånge, ett med Hagfors och ett med Sorsele.

Utfallet för anslaget 1:3 *Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad* blev 1 miljon kronor, vilket är 42 miljoner kronor lägre än vad som anvisats i statens budget. Boverket har under 2015 beviljat 110 garantier till 14 kommuner, jämfört

med 179 garantier till 16 kommuner för 2014. Anslaget används för statsbidrag till kommuner för hyresgarantier för enskilda hushålls räkning. Garantierna ges som ett stöd när ett hushåll har ekonomisk förmåga att klara av ett eget boende, men ändå har svårigheter att etablera sig på bostadsmarknaden.

Utfallet för anslaget 1:10 *Stöd gällande utveckling i strandnära lägen* uppgick till 4 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor (80,3 procent) högre än anvisat i statens budget. Eftersom det vid årets början fanns ett anslagsparande på 6,6 miljoner kronor, behövde inte anslagets kredit utnyttjas. Kommuner, länsstyrelser, kommunala samverkansorgan och regionala självstyrelseorgan kan ansöka om stöd till planeringsinsatser för att klarlägga om det finns lämpliga områden för att utveckla landsbygden inom strandnära lägen. Antalet ansökningar uppgick till 5 under 2015 och totalt rörde det sig om 2 miljoner kronor i bidrag. Det har dock inte funnits tillräckligt med medel på anslaget för att kunna bevilja stöd till någon av de ansökningar som kom in 2015. Fler kommuner har även efter kontakt med Boverket valt att avstå från att ansöka.

Anslaget 1:13 *Upprustning av skollokaler* fördes upp i vårändringsbudgeten. Totalt anvisades anslaget 15 miljoner kronor, varav 3 miljoner kronor förbrukades 2015. Sammanlagt inkom 24 ansökningar om bidrag varav Boverket beviljade 3 stycken.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 18 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	60	11
1:4	Innovativt byggande	10	6
1:10	Stöd gällande utveckling i strandnära lägen	2	0
1:11	Utvecklingsprojekt för jämställda offentliga rum	10	6
1:13	Upprustning av skollokaler	150	4
Summa		232	27

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 232 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 27 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 205 miljoner kronor. Den största skillnaden är på anslaget 1:13 *Upprustning av skollokaler* och beror främst på att förordningen först trädde i kraft den 1 november 2015 vilket medförde att få beslut om framtida åtaganden hann fattas.

Garantier

Tabell UO 18 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2015-12-31
Kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder m.m.	10 000	1 489
Kreditgarantier för förvärv av bostad	5 000	0
Summa	15 000	1 489

Övriga krediter

Tabell UO 18 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2015-12-31
Kredit för infriande av Boverkets garantier ¹	Obegränsad	0
Summa		0

¹ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

6.19 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak medel för hållbara regionala tillväxtinsatser i form av projektverksamhet och olika former av regionala företagsstöd och utbetalningar från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Anslag

Tabell 62 UO 19 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB	
						Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	1 470		1 410	-60	-4,1	1 543
1:2	Transportbidrag	401		354	-47	-11,6	369
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013	589		385	-204	-34,7	966
1:4	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014-2020	241		93	-148	-61,3	
Summa		2 701		2 243	-458	-17,0	2 879

Utfallet blev 2 243 miljoner kronor, vilket är 458 miljoner kronor (17,0 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utgifterna 636 miljoner kronor (22,1 procent) lägre.

Färre beviljade transportbidrag

Utfallet för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* blev 1 410 miljoner kronor, vilket är 60 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget.

Utfallet för anslaget 1:2 *Transportbidrag* uppgick till 354 miljoner kronor, vilket är 47 miljoner kronor lägre än anvisat. Transportbidrag är en kompensation till företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor. Bidraget ska också stimulera höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv. Att utfallet är lägre än budgeterat beror på att det råder oklarhet i tillämpningen av regelsystemet. Därav blev det ett tillfälligt uppehåll i beredningen av ärenden i slutet av året.

Lägre utfall för 2015 då regionalfonden är mellan olika programperioder

Utfallet för anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013* blev 385 miljoner kronor, vilket är 204 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget och 966 miljoner kronor lägre än föregående års utfall. Det beror på att programperioden avslutats.

Anslaget 1:4 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* är fortfarande i uppstartsfasen vilket förklarar det relativt låga utfallet på 93 miljoner kronor som är 241 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 19 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	2 895	1 934
1:4	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014-2020	3 550	3 164
Summa		6 445	5 098

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 6 445 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 5 098 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 1 347 miljoner kronor. Övervägande delen av de stöd som beslutas inom ramen för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* är antingen fleråriga samverkansprojekt med många olika offentliga och privata aktörer eller fleråriga företagsinvesteringar. De aktörer som kan fatta beslut om framtida åtaganden mot anslaget har därför små möjligheter att påverka stödets utbetalningstakt. Behovet av att fatta långsiktiga beslut, med stöd av bemyndigande, har varit mindre än vad som tidigare beräknats.

6.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Utgiftsområdet omfattar områdena miljöpolitik och miljöforskning. Området miljöpolitik avser bl.a. frågor som rör klimat, naturvård, havs- och vattenvård. Området miljöforskning består främst av forskning om miljö- och samhällsbyggande vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas).

Anslag

Tabell 63 UO 20 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÅB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB	
						Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Naturvårdsverket	378	15	397	19	5,0	386
1:2	Miljöövervakning m.m.	281	25	303	21	7,6	292
1:3	Åtgärder för värdefull natur	650	110	738	88	13,6	639
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	420		446	26	6,1	387
1:7	Avgifter till Internationella organisationer	183	7	203	20	10,8	157
1:8	Supermiljöbilspremie	215	132	347	132	61,4	117
1:12	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	667	20	687	20	3,0	668
1:14	Internationellt miljösamarbete	34	22	53	19	55,0	24
1:15	Hållbara städer	80		-6	-86	-107,5	6
1:16	Skydd av värdefull natur	715	245	955	240	33,6	811
1:18	Klimatinvesteringar i kommuner och regioner		125	99	99	0,0	
	Övriga anslag	1 718	5	1 718	-1	-0,1	1 598
Summa		5 341	706	5 938	597	11,2	5 085

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 5 938 miljoner kronor och är därmed 597 miljoner kronor (11,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utfallet 853 miljoner kronor (16,8 procent) högre.

Medel som tillförts i vårändringsbudgeten möjliggör fler beslut om bidrag

Utfallet för anslaget 1:3 *Åtgärder för värdefull natur* blev 738 miljoner kronor, vilket är 88 miljoner kronor (13,6 procent) högre än anvisat i statens budget. Anslaget anvisades ytterligare 110 miljoner kronor i vårändringsbudgeten. Det medförde att Naturvårdsverket kunde öka antalet beslut om bidrag till länsstyrelserna, stiftelser och en lokal förvaltningsorganisation. Av de extra medlen som anvisades i vårändringsbudgeten fördelades 87 miljoner kronor till länsstyrelserna för underhåll av Naturvårdsverkets byggnader.

Utfallet för anslaget 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* blev 446 miljoner kronor, vilket är 26 miljoner kronor (6,1 procent) högre än anvisat i statens budget. Naturvårdsverket har fattat 51 beslut om åtgärder för att återställa och sanera förorenade områden 2015 jämfört med 40 beslut 2014. Saneringen av Oskarshamns hamnbassäng är fortsatt försenad, men 2015 startade arbete med att iordningställa deponiytor för de förorenade muddringsmassorna. Naturvårdsverket och länsstyrelserna har under året arbetat med att minska de oförbrukade bidragen för efterbehandlingen. De har 2015 fördelat 99 procent av tillgängliga medel att jämföra med 92 procent 2014.

Utfallet för anslaget 1:7 *Avgifter till internationella organisationer* blev 203 miljoner kronor, vilket är 20 miljoner kronor (10,8 procent) högre än anvisat i statens budget. Storleken på avgifterna är ofta angiven i andra valutor än svenska kronor. Därför är storleken på många av avgifterna beroende av svenska kronans växelkurs i relation till den valuta som bidraget ska betalas ut i. Den relativt svaga kronkursen bidrog till att utfallet blev högre än beräknat.

Supermiljöbilspremierna fortsatt populära

Utfallet för anslaget 1:8 *Supermiljöbilspremie* blev 347 miljoner kronor vilket är 132 miljoner kronor (61,4 procent) högre än anvisat i statens budget. Föregående år förbrukades anvisade medel för supermiljöbilspremierna redan i augusti. Även 2015 visade sig supermiljöbilspremierna vara populära, vilket resulterade i att anslaget anvisades ytterligare 132 miljoner kronor i höständringsbudgeten. Supermiljöbilspremierna uppgick till 40 000 kronor per fordon under 2015.

Utfallet för anslaget 1:8 *Supermiljöbilspremie* blev 230 miljoner kronor högre 2015 än 2014. Eftersom medlen förbrukades innan året var slut 2014 innebar det att bidrag som betalas ut 2015 även avser supermiljöbilar som ställts på efter augusti 2014.

Utfallet för Hållbara städer negativt

Utfallet för anslaget 1:15 *Hållbara städer* blev -6 miljoner kronor vilket innebär att staten har haft högre inkomster på anslaget än utgifter. Anslaget utnyttjades inte för nya ansökningar under 2015. Inkomsterna under anslaget beror på att återkrav av tidigare utbetalade bidrag översteg utbetalade bidrag under 2015. Den vanligaste orsaken till återkrav är att bidragstagaren inte har fullgjort de åtaganden som utgjorde grunden för rätten till bidrag.

Utfallet för anslaget 1:16 *Skydd av värdefull natur* uppgick till 955 miljoner kronor, vilket är 240 miljoner kronor mer än budgeterat. Anslaget tillfördes 245 miljoner kronor på vårändringsbudgeten. Totalt har anslaget bidragit till att ca 25 000 hektar

mark säkrats för naturvårdsändamål, vilket är ca 10 000 hektar mer än anslaget bidrog med 2014.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 20 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:2	Miljöövervakning m.m.	100	60
1:3	Åtgärder för värdefull natur	350	226
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	1 040	840
1:5	Miljöforskning	102	100
1:10	Klimatanpassning	50	1
1:12	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	215	199
1:13	Insatser för internationella klimatinvesteringar	1 700	1 385
1:14	Internationellt miljösamarbete	23	3
1:16	Skydd av värdefull natur	45	41
1:18	Klimatinvesteringar i kommuner och regioner	300	187
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	1 600	1 071
Summa		5 525	4 113

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 5 525 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 4 113 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 1 412 miljoner kronor.

Skillnaden för anslaget 2:2 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning* var den enskilt största för utgiftsområdet och en bidragande orsak till skillnaden mellan bemyndiganderamen och utestående åtagande. Anledningen till att bemyndigandet inte utnyttjades fullt ut under 2015 kan förklaras med att vid tidpunkten för budgeteringen är en betydande andel av utlysningarna för de kommande åren ännu inte planerade. Detta medför svårigheter att fullt ut förutse kommande åtaganden, framför allt för den senare delen av perioden.

6.21 Utgiftsområde 21 Energi

Utgiftsområdet omfattar frågor om tillförsel, distribution och användning av energi och syftar till att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Det är främst Statens energimyndighet, Energimarknadsinspektionen och affärsverket Svenska kraftnät som ansvarar för att genomföra åtgärderna inom området.

Anslag

Tabell 64 UO 21 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Statens energimyndighet	274	-12	265	-9	-3,4	279
1:2	Insatser för energieffektivisering	243		195	-48	-19,7	113
1:4	Energiforskning	1 193		1 140	-52	-4,4	1 401
1:11	Laddinfrastruktur	75	-75		-75	0,0	
1:10 (2014)	Energieffektiviseringsprogram				0	0,0	258
	Övriga anslag	685		690	5	0,8	807
Summa		2 470	-87	2 291	-179	-7,2	2 858

Utfallet uppgick till 2 291 miljoner kronor och blev därmed 179 miljoner kronor (7,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 minskade utgifterna med 568 miljoner kronor (19,9 procent).

Lägre utfall inom insatser för energieffektivisering

Utfallet för anslaget 1:2 *Insatser för energieffektivisering* blev 195 miljoner kronor, vilket är 48 miljoner kronor (19,7 procent) lägre än anvisat i statens budget. Orsaken till det lägre utfallet är framför allt att medfinansiering av det nationella regionalfondsprogrammet blev 25 miljoner kronor lägre än beräknat på grund av förseningar. Medfinansieringen uppgick till 15 miljoner kronor 2015.

Lägre utfall för forskningsprojekt 2015

Utfallet för anslaget 1:4 *Energiforskning* blev 1 140 miljoner kronor, vilket är 52 miljoner kronor lägre än anvisat. Det lägre utfallet beror framför allt på projekt och utredningar som inte kunnat genomföras på grund av resursbrist hos Statens energimyndighet.

Omfördelning av anslag i statens budget

Anslaget 1: 11 *Laddinfrastruktur* minskades med 75 miljoner kronor i vårändringsbudgeten. Det är samma belopp som anvisades i den ursprungliga budgeten. Anslaget var avsett för laddinfrastruktur för elfordon samt berörda myndigheters arbete för att genomföra insatserna. Satsningen finansieras i stället av det nya anslaget inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, anslag 1:18 *Klimatinvesteringar i kommuner och regioner*.

Högre utgifter för energiforskning 2014 påverkar jämförelsen mellan åren

Utfallet för anslaget 1:4 *Energiforskning* blev 261 miljoner kronor lägre än föregående år. Det beror framför allt på att utfallet 2014 belastades med utgifter gällande forskningsprojekt för 2013.

Beställningsbemyndiganden**Tabell UO 21 Beställningsbemyndiganden**

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:2	Insatser för energieffektivisering	384	115
1:3	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	8	4
1:4	Energiforskning	3 500	1 902
1:8	Energiteknik	140	130
1:9	Elberedskap	330	159
1:10	Avgifter till Internationella organisationer	30	28
1:11	Laddinfrastruktur	150	0
Summa		4 542	2 338

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 4 542 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 2 338 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 2 204 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslaget 1:5 *Energiforskning*. Skillnaden på 1 598 miljoner kronor för detta anslag beror till stor del på att bemyndigandet innefattade planerade åtaganden för storskaliga demonstrationsanläggningar. Några större sådana åtaganden har dock inte ingåtts 2015.

Utlåning

Tabell UO 21 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2015-12-31
Delägarlån till bolag i vilka Svenska Kraftnät förvaltar statens aktier	300	0
Summa	300	0

Inom utgiftsområdet uppgick låneramen som riksdagen beslutat om till 300 miljoner kronor. Låneramen utnyttjades inte 2015.

Inomstatliga lån

Tabell UO 21 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2015-12-31
Svenska Kraftnäts lån i och utanför Riksgäldskontoret	10 300	5 087
Summa	10 300	5 087

Inom utgiftsområdet har riksdagen fastställt en låneram på 10 300 miljoner kronor för Svenska kraftnät. Utestående lån vid utgången av 2015 var 5 087 miljoner kronor.

6.22 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Utgiftsområdet omfattar transportpolitiken och politiken för informationssamhället.

Anslag

Tabell 65 UO 22 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall- SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	21 719		19 491	-2 228	-10,3	17 935
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	19 582	620	20 706	1 124	5,7	19 716
1:3	Trafikverket	1 283		1 287	4	0,3	1 361
1:5	Ersättning för viss kanal- och slussinfrastruktur	162		89	-74	-45,4	162
1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	349		123	-225	-64,7	309
1:11	Trängselskatt i Stockholm	1 005		1 007	2	0,2	435
1:14	Trängselskatt i Göteborg	889		825	-64	-7,2	897
1:1 (2013)	Väghållning				0	0,0	1 615
	Övriga anslag	3 883	-41	3 716	-168	-4,3	3 531
Summa		48 871	579	47 242	-1 629	-3,3	45 962

Utfallet uppgick till 47 242 miljoner kronor och är därmed 1 629 miljoner kronor (3,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 ökade utgifterna med 1 281 miljoner kronor (2,8 procent).

Trafikverket ansvarar för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för att bygga och driva statliga vägar och järnvägar. Hur mycket Trafikverket investerar bestäms av anvisade anslag, de lån som Trafikverket tar upp och tillskott de får via medfinansiering i form av externa bidrag. Utfallet som redovisas här är endast den verksamhet som är finansierad med anslag.

Från och med 2014 redovisas den största delen av utgiftsområdet på två trafikslags-överskridande anslag. Anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* används för investeringar och andra åtgärder för att utveckla transportsystemet och anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* används för att vidmakthålla den befintliga infrastrukturens funktion.

Lågt ränteläge medför lägre utgifter för utveckling av statens transportinfrastruktur

Utfallet för anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* blev 19 491 miljoner kronor, vilket är 2 228 miljoner kronor (10,3 procent) lägre än anvisat i statens budget. Räntekostnaderna blev 803 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget på grund av det låga ränteläget under 2015. År 2014 utnyttjades en anslagskredit på 906 miljoner kronor under anslaget, 2015 blev i stället utgående överföringsbelopp ett anslagssparande på 1 321 miljoner kronor. Båda dessa faktorer medför att utfallet blev lägre än anvisat i statens budget.

Utfallet för anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* blev 20 706 miljoner kronor, vilket är 1 124 miljoner kronor (5,7 procent) högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. I vårändringsbudgeten anvisades ytterligare 620 miljoner kronor för att förstärka underhållet av järnvägen. Utgifterna för transportinfrastruktur förskjuts ofta mellan åren.

Utfallet för anslaget 1:5 *Ersättning till viss kanal- och slussinfrastruktur* uppgick till 89 miljoner kronor, vilket är 74 miljoner kronor längre än anvisat. Utgifterna avser statsbidrag för att täcka underskott vid drift av Trollhätte kanal och Säffle kanaler. Under 2015 har Sjöfartsverket återbetalat en del av anslagsmedlen, eftersom alla utgifter inte fick finansieras med anslag. Detta förklarar skillnaden mellan utfallet och anvisat i statens budget. Det förklarar också skillnaderna i utfall mellan 2015 och 2014.

EU senarelade TEN-T bidrag

Europeiska unionen (EU) ger årligen bidrag till projekt och studier för investeringar i transportinfrastruktur som ingår i det transeuropeiska transportnätverket (TEN-T). Bidragen från EU redovisas på inkomstsidan av statens budget (inkomsttitel 6511) och de aktuella projektens utfall belastar sedan anslaget 1:10 *Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk*. Bidragen från EU är en medfinansiering som utökar den totala ramen för Sveriges investeringar i transportinfrastruktur. Utfallet för anslaget blev 123 miljoner kronor, vilket är 225 miljoner kronor (64,7 procent) lägre än anvisat i statens budget. Att utfallet blev lägre än budgeterat beror på att EU senarelagt bidragsutbetalningarna. Under 2015 fick exempelvis Baltic Link Karlskrona–Gdynia (upprustning av järnvägen mellan Emmaboda och Karlskrona) bidrag. Även muddring i Trelleborgs hamn samt åtgärder inom det internationella trafiksäkerhetsområdet fick bidrag från EU. Utfallet minskade med 186 miljoner kronor (60,2 procent) jämfört med 2014.

Trängselskatt i Stockholm

Utfallet för anslaget 1:11 *Trängselskatt i Stockholm* blev 825 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor (0,2 procent) lägre än anvisat. Anslaget används huvudsakligen till investeringar i Förbifart Stockholm och andra väganknutna projekt i Stockholmsområdet, i enlighet med den s.k. Stockholmsöverenskommelsen. Anslaget finansierar även system- och administrationskostnader för trängselskattesystemet i Stockholm. De anvisade medlen i statens budget är en beräkning av hur stora intäkterna från trängselskattesystemet förväntas bli. Det största objektet i Stockholmsöverenskommelsen är E4 Förbifart Stockholm som är en ny sträckning för E4 väster om Stockholm. Arbetsplanen vann laga kraft under sensvåren 2014. I oktober 2014 beslutade regeringen att frysa produktionen. Frysningen upphävdes fr.o.m. den 1 januari 2015 och produktionen återupptogs.

Utfallet för anslaget 1:14 *Trängselskatt i Göteborg* blev 825 miljoner kronor, vilket är 64 miljoner kronor (7,2 procent) lägre än anvisat. Anslaget används i huvudsak till investeringar i kollektivtrafik, järnväg och väg. Några sådana investeringar är Västlänken och en ny vägtunnel under och järnvägsbro över Göta älv vid Marieholm. Anslaget finansierar även system- och administrationskostnader för trängselskattesystemet i Göteborg. Anslagskonstruktionen är densamma som för trängselskatteanslaget för Stockholm.

Svårt att göra jämförelser mellan åren

Eftersom underindelningen av anslagen förändrats mellan åren är det svårt att göra jämförelser mellan åren på lägre nivå än anslagsnivå. I tabell 66 och 67 jämförs utfallen för anslagen 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* och anslag 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* med motsvarande anslags- och eller delposter för 2014. I flera fall är det omöjligt att jämföra posterna med varandra, i dessa fall redovisas de på olika rader i tabellerna.

Tabell 66 Utveckling av statens transportinfrastruktur*Miljoner kronor*

	2015	2014
Investeringar i regional plan	2 958	2 404
Räntor och återbetalning av lån för järnvägar	1 452	1 412
Räntor och återbetalning av lån för vägar	306	307
Bidrag till Inlandsbanan och Öresundsbrokonsortiet	476	431
Delsumma	5 192	4 554
Större järnvägsinvesteringar enligt nationell plan	8 269	
Större väginvesteringar enligt nationell plan	2 368	
Trimning och effektivisering samt miljöinvesteringar	1 998	
Planering, stöd och myndighetsutövning	1 010	
Järnvägsinvesteringar i nationell plan		7 207
Väginvesteringar i nationell plan		5 584
Övrigt	654	590
Delsumma	14 299	13 381
Summa anslag utveckling av statens transportinfrastruktur	19 491	17 935
Äldre anslag		385
Summa		18 319

Utfallet för anslag 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* blev 19 491 miljoner kronor. Under 2014 användes även en del av det under 2013 års budget uppförda anslaget 1:1 (2013) *Väghållning* till viss del för utveckling av statens transportinfrastruktur. Sammantaget innebär det att utgifterna för utveckling av transportinfrastrukturen ökade med 1 172 miljoner kronor (6,4 procent).

De största utgifterna under anslaget är större järnvägsinvesteringar enligt nationell plan. Dessa utgifter uppgick till 8 269 miljoner kronor, eller 42 procent av utgifterna under anslaget. Stora banprojekt som ingår i den nationella planen och som pågick under 2015 är:

- Citybanan i Stockholm, en 6 kilometer lång pendeltågstunnel under centrala Stockholm, med två nya stationer: Stockholm city och Stockholm Odenplan. Dessutom byggs en 1,4 kilometer lång järnvägsbro i Årsta.
- Tunneln genom Hallandsåsen.
- Dubbelspår på hamnbanan i Göteborg. I dag har järnvägslänken mellan Göteborgs hamn och övriga Sverige enkelspår på den nästan 10 kilometer långa banan.
- Södra Marieholmsbron, en ny bro över Göta älv med gång- och cykelbana samt spår.
- Dubbelspår mellan Strängnäs och Härad.

Större väginvesteringar enligt nationell plan uppgick till 2 368 miljoner kronor eller 12 procent av anslaget. Stora vägprojekt som ingår i den nationella planen och som pågick under 2015 är:

- E4 Förbifart Stockholm.
- Riksväg 40 Ulricehamn (Rångedala - Hester).
- E4 Sundsvall.
- Bättre vägar för tyngre trafik mellan Kaunisvaara och Svappavaara. Till följd av att brytningen av järnmalm har minskat har förutsättningarna för vägprojekten ändrats och förbifarterna är avbrutna. Övriga byggnationer som har påbörjats längs sträckan färdigställs.
- Riksväg 56 Stingtorpet-Tärnsjö.

Tabell 67 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur

Miljoner kronor

	2015	2014
Drift och underhåll av vägar	10 333	9 333
Bärighet och tjälsäkring av vägar	1 787	1 767
Drift, underhåll och trafikledning på järnväg	7 346	7 511
Bidrag för drift av enskild väg	1 093	1 105
Forskning och innovation	146	
Delsumma	20 706	19 716
Äldre anslag		828
Summa		20 543

Utfallet för anslag 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* blev 20 706 miljoner kronor. Under 2014 användes även en del av det under 2013 års budget uppförda anslaget 1:1 (2013) *Väghållning* för vidmakthållande av statens transportinfrastruktur. Sammantaget innebär det att utgifterna för vidmakthållande ökade med 163 miljoner kronor (0,8 procent).

Drift och underhållsutgifterna för det statliga vägnätet och tillhörande gång- och cykelvägar uppgick till 10 333 miljoner kronor, vilket är 1 000 miljoner kronor (10,7 procent) högre än 2014. Utgifterna för drift, underhåll och trafikledning på järnväg minskade med 165 miljoner kronor (2,2 procent) och uppgick till 7 346 miljoner kronor 2015.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 22 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	94 800	84 906
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	18 008	17 464
1:7	Trafikavtal	7 500	6 408
1:11	Trängselskatt i Stockholm	12 500	10 929
1:14	Trängselskatt i Göteborg	4 000	2 540
2:2	Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade	170	167
2:3	Grundläggande betaltjänster	36	33
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	110	71
Summa		137 124	122 518

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 137 124 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 122 518 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 14 606 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur*, 1:11 *Trängselskatt i Stockholm* och 1:14 *Trängselskatt i Göteborg*.

För anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* uppgår skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden till 9 894 miljoner kronor. Det beror bl.a. på att avtalen om medfinansiering har ökat jämfört med tidigare beräkningar och att räntekostnaderna för upptagna lån blev lägre än väntat på grund av den låga marknadsräntan.

För anslaget 1:11 *Trängselskatt i Stockholm* beror skillnaden på 1 571 miljoner kronor mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden på att investeringar förskjutits och avtal därmed inte tecknats som planerat.

För anslaget 1:14 *Trängselskatt i Göteborg* beror skillnaden på 1 460 miljoner kronor på att investeringar förskjutits och avtal därmed inte tecknats som planerat.

Utlåning

Tabell UO 22 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2015-12-31
A-train AB ¹	1 000	1 000
SVEDAB AB ²	5 800	5 369
Summa	6 800	6 396

¹⁾ prop. 1993/94:213, bet. 1993/94:TU36, rskr. 1993/94:436

²⁾ prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:TU1, rskr. 2009/10:117. Låneramen för Svedab AB är 3 361 miljoner kronor exklusive räntor och mervärdesskatt.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om låneramar på 6 800 miljoner kronor för utlåning. Utestående lån vid utgången av 2015 var 6 396 miljoner kronor.

Lånet till Svensk-Danska Broförbindelsen Svedab AB (Svedab), får enligt riksdagens beslut uppgå till 3 361 miljoner kronor i 2009 års priser och därutöver mervärdesskatt och ränta. Lånet uppgick vid utgången av 2015 till 5 396 miljoner kronor. Enligt Svedab uppgick mervärdesskatten till 230 miljoner kronor och räntan till 1 752 miljoner kronor i löpande priser, fram till den 31 december 2015. Utnyttjad ram exklusive dessa poster var därmed 3 413 miljoner kronor i löpande priser, vilket motsvarades av 3 311 miljoner kronor i 2009 års priser.

Garantier

Tabell UO 22 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2015-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta
Kreditgaranti till Öresundsbro Konsortiets upplåning ¹	Obegränsad	18 512	
Kapitaltäckningsgaranti Arlandabanan Infrastructure AB ²			
Kapitaltäckningsgaranti SVEDAB AB ³			
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen), Posten AB (inkl. Posten Logistik AB, Posten Meddelande AB) ⁴	Obegränsad	6 033	
Garantikapital Eurofima ⁵	CHF 42		
Kreditgaranti Eurofima ⁶	CHF 52	438	
Summa		24 983	

¹ prop. 1990/91:158, bet. 1990/91:TU31, rskr. 1990/91:379

² prop. 1995/96:65, bet. 1995/96:TU5, rskr. 1995/96:97

³ prop. 1992/93:100; bet. 1994/95:TU2, rskr. 1994/95:50

⁴ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per den 31 december 2014.

⁵ Den beslutade garantiramen (prop. 1992/93:176, bet. 1992/93:TU36, rskr. 1992/93:116) uppgår endast till 33 600 000 CHF. Resterande åtagande om 8 000 000 schweizerfranc uppstod i samband med emissionen 1997 då aktierna förvaltades av affärsverket Statens järnvägar.

⁶ prop. 2011/12:99, bet. 2011/12:FiU21, rskr. 2011/12:282

Valutakurser från Riksbanken 0er 30 december 2015.

CHF=8,428701

Inomstatliga lån

Tabell UO 22 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2015-12-31
Vissa infrastruktursprojekt	43 000	41 507
Sjöfartsverkets lång- och kortfristiga lån i eller utanför Riksgäldskontoret	500	0
Luffartsverkets lån i och utanför Riksgäldskontoret	1 500	0
Summa	45 000	41 507

Riksdagen har fattat beslut om låneramar på 45 000 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2015 var 41 507 miljoner kronor.

6.23 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak verksamhet inom områdena jordbruks- och trädgårdsnäring, fiskerinäring, livsmedel, skog, djur, landsbygd och jakt samt rennäring och samefrågor.

Anslag

Tabell 68 UO 23 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:10	Gårdsstöd m.m.	6 097		5 607	-490	-8,0	6 149
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	129		112	-17	-13,3	131
1:14	Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	143		51	-92	-64,2	66
1:18	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 741		1 789	-951	-34,7	3 075
1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 084		1 427	-657	-31,5	2 340
1:24	Sveriges lantbruksuniversitet	1 716	7	1 723	7	0,4	1 706
	Övriga anslag	2 746	18	2 688	-58	-2,1	2 736
Summa		15 656	25	13 398	-2 258	-14,4	16 203

Utfallet uppgick till 13 398 miljoner kronor och är därmed 2 258 miljoner kronor (14,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 minskade utgifterna inom området med 2 805 miljoner kronor (17,3 procent).

Lägre utgifter för gårdsstöd

Utfallet för anslaget 1:10 *Gårdsstöd m.m.* blev 5 607 miljoner kronor, vilket är 490 miljoner kronor (8,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med 2014 blev utfallet 542 miljoner kronor (8,8 procent) lägre. Det lägre utfallet förklaras främst av att utbetalningarna blev försenade på grund av it-system som ännu inte var i funktion. En lägre andel av gårdsstödet för stödåret 2015 kunde därför betalas ut under 2015. Även kursdifferenser påverkar anslaget. Den försvagade kronkursen ledde till högre utgifter 2015, vilket påverkade utfallet åt motsatt håll.

Utfallet för anslaget 1:14 *Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.* blev 51 miljoner kronor. Det är 92 miljoner kronor (64,2 procent) lägre än anvisat. Orsaken till det lägre utfallet är förseningar i programstart och ett lägre nyttjande av medel.

Förseningar i program för landsbygden

Utfallet för anslaget 1:18 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* blev 1 789 miljoner kronor. Det är 951 miljoner kronor (34,7 procent) lägre än anvisat i statens budget och 1 286 miljoner kronor (41,8 procent) lägre än föregående år. Anslaget används främst för utgifter för nationell medfinansiering av åtgärder i enlighet med landsbygdsprogrammet för Sverige för perioderna 2007–2013 och 2014–2020. Det låga utfallet beror i huvudsak på förseningar inom vissa delar av programmet.

Utgifterna för anslaget 1:19 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* blev 1 427 miljoner kronor, vilket är 657 miljoner kronor (31,5 procent) lägre än anvisat. Anledningen till minskningen är förseningar inom vissa delar i programmet för den nya programperioden och färre antal slututbetalningar samt lägre belopp per ärende än beräknat för den gamla programperioden. Utfallet blev 913 miljoner kronor (39,0 procent) lägre än 2014.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 23 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:2	Insatser för skogsbruket	120	46
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	102	68
1:13	Strukturstöd till fisket m.m.	194	0
1:14	Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	915	0
1:18	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	13 306	418
1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	9 682	286
1:20	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	175	115
1:25	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 400	733
Summa		25 894	1 665

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 25 894 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 665 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 24 229 miljoner kronor och var främst hänförlig till anslagen 1:18 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* och 1:19 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*. Huvudelen av bemyndigandena för dessa två anslag avser ekonomiska åtaganden som planeras inom ramen för

Landsbygdsprogram för Sverige 2014–2020. Anslagen ska gälla för hela programperioden och ett bemyndigande finns eftersom landsbygdsprogrammet till stor del består av fleråriga åtaganden. Det låga utnyttjandet av bemyndiganderamarna beror på att de avser beslut för hela programperioden.

Garantier

Tabell UO 23 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtagande 2015-12-31
Programgarantier		1
Kreditgarantier för mjölkföretag	500	0
Summa	500	1

Övriga krediter

Tabell UO 23 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2015-12-31
Viltvårdsfondens kredit i Riksgäldskontoret	5	0
Summa	5	0

6.24 Utgiftsområde 24 Näringsliv

Utgiftsområdet omfattar näringspolitik, politik för utrikeshandel samt politik för handels- och investeringsfrämjande.

Anslag

Tabell 69 UO 24 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 449	-30	2 443	-6	-0,2	2 413
1:5	Näringslivsutveckling	292	50	345	53	18,1	575
1:7	Turistfrämjande	110	30	140	30	27,3	120
1:15	Konkurrensverket	215	-28	175	-40	-18,6	140
1:21	Finansiering av rättegångskostnader	18		2	-16	-87,6	1
1:22	Bidrag till företagsutveckling och innovation	198	71	269	71	35,9	260
1:23	Upphandlingsmyndigheten		28	23	23	0,0	
2:3	Exportfrämjande verksamhet	244	69	308	64	26,2	243
	Övriga anslag	1 784	17	1 771	-13	-0,7	1 687
Summa		5 309	207	5 475	166	3,1	5 439

Utfallet uppgick till 5 475 miljoner kronor, vilket är 166 miljoner kronor (3,1 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 blev utfallet 36 miljoner kronor (0,7 procent) högre.

Regeringen genomförde satsningar för att stärka Sveriges konkurrenskraft

År 2015 uppgick utfallet för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* till 345 miljoner kronor. Det är 53 miljoner kronor mer än vad riksdagen anvisade i den ursprungliga budgeten. I vårändringsbudgeten anvisades anslaget ytterligare 50 miljoner kronor för att stärka Sveriges konkurrens- och innovationskraft. Hela beloppet betalades ut som bidrag till insatser som syftar till att stärka Sveriges konkurrens- och innovationskraft. Från anslaget har 30 miljoner kronor betalats ut i bidrag till Almi Företagspartner AB (Almi) för innovationslån och 44 miljoner kronor till Vinnova för två digitaliseringsprojekt samt diverse mindre övriga bidrag.

Utfallet för anslaget 1:7 *Turistfrämjande* uppgick till 140 miljoner kronor, vilket är 30 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Ytterligare 30 miljoner kronor anvisades i vårändringsbudgeten. Anslaget användes för bidrag till V.S. VisitSweden AB och 2015 har hela det anvisade beloppet rekviderats. V.S.

VisitSweden AB:s uppdrag är att marknadsföra Sverige som resmål och hjälpa till att bygga varumärket Sverige internationellt.

Utfallet för anslaget 1:15 *Konkurrensverket* uppgick till 175 miljoner kronor vilket är 40 miljoner kronor lägre än anvisat i den ursprungliga budgeten. I september bildades Upphandlingsmyndigheten. Upphandlingsstödet utfördes innan dess av Konkurrensverket. I vår- och höständringsbudgeten flyttades sammanlagt 28 miljoner kronor från Konkurrensverkets förvaltningsanslag till det nya anslaget 1:23 *Upphandlingsmyndigheten*, då pengarna bedömdes höra till funktionen för upphandlingsstöd. Det förklarar till stor del varför anslagsutfallet blev lägre än ursprungligen budgeterat.

Kostnaderna för finansiering av rättegångskostnader lägre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:21 *Finansiering av rättegångskostnader* uppgick till 2 miljoner kronor, vilket är 16 miljoner kronor (87,6 procent) lägre än vad som beräknades i budgeten. Föregående år uppgick utfallet för anslaget till 1 miljon kronor. Utfallet för anslaget beror på utgången i olika domstolsförhandlingar och är därför svårt att beräkna i förväg.

Utfallet för anslaget 1:22 *Bidrag till företagsutveckling och innovation* uppgick till 269 miljoner kronor. Det är 71 miljoner kronor mer än anvisat i den ursprungliga budgeten. Anslaget användes för att lämna bidrag till Almi. Anslaget anvisades ytterligare 71 miljoner kronor i vårändringsbudgeten. Pengarna ska användas för Almis finansiering av företag i tidiga skeden. Av det totala beloppet ska 20 miljoner kronor användas för Almis rådgivning till företagare med utländsk bakgrund.

Utfallet för anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet* uppgick till 308 miljoner kronor, vilket är 64 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Den största delen av anslaget, 265 miljoner kronor, betalades ut i bidrag till Sveriges export- och investeringsråd. Pengarna används bland annat till att identifiera små och medelstora svenska företag med exportpotential och erbjuda dessa företag rådgivning och kompetensutveckling i syfte att förbereda dem för internationalisering av sin verksamhet. Anslaget anvisades ytterligare 69 miljoner kronor i vårändringsbudgeten som ett led i regeringens exportoffensiv.

Beställningsbemyndiganden

Tabell UO 24 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2015-12-31
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 100	2 070
1:5	Näringslivsutveckling	241	91
1:9	Geovetenskaplig forskning	5	5
Summa		2 346	2 165

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 2 346 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 2 165 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 181 miljoner kronor.

Utlåning

Tabell UO 24 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2015-12-31
Civila flygutvecklingsprojekt ¹	1 110	225
SAS ²	0	0
Summa	1 110	225

¹ prop. 2007/08:1, bet. 2007/08:FiU11, rskr. 2007/08:24

² prop. 2012/13:46, bet. 2012/13:NU10, rskr. 2012/13:102. SAS sa upp det villkorade lånelöftet under 2014

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om låneramar för utlåning på 1 110 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2015 var 225 miljoner kronor.

Flygbolaget SAS avslutade under våren 2014 det villkorade lånelöfte som svenska staten, genom Riksgäldskontoret, tillsammans med andra långgivare ställt till bolaget. Lånelöftet gav SAS initialt rätt att låna upp till totalt 3,5 miljarder kronor förutsatt att vissa villkor är uppfyllda. SAS utnyttjade aldrig lånelöftet som skulle upphört att gälla den 31 mars 2015.

Garantier

Tabell UO 24 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2015-12-31
Exportkreditgarantier	500 000	259 497
Investeringsgarantier	10 000	4 633
Grundförsäkring förbindelse Svenska skeppshypotekskassan ¹	350	350
Grundförsäkring förbindelse Fonden för den mindre skeppsfarten ²	55	55
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Sveaskog AB ³	Obegränsad	560
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Vattenfall AB ³	Obegränsad	1 254
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen), Nordea AB (f.d. Postgirot) ³	Obegränsad	231
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Svenska Skogsplanter ³	Obegränsad	22
Pensionsgaranti SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut ³	Obegränsad	18
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Teracon ³	Obegränsad	2
Pensionsgaranti Svensk Maskinprovning AB ³	Obegränsad	4
Summa		266 626

¹ Lagen (1980:1097) om svenska skeppshypotekskassan

² prop. 2003/04:128, bet. 2003/04:FiU21, rskr. 2003/04:273

³ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, bet. 1991/92:FiU31, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per den 31 december 2014.

Inomstatliga lån

Tabell UO 24 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2015-12-31
AB Svensk Exportkredits lån i Riksgäldskontoret för systemet med statsstöda exportkrediter	80 000	0
Summa	80 000	0

Övriga krediter

Tabell UO 24 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2015-12-31
Exportkreditnämnden upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning ¹	Obegränsad	0
Summa		0

¹ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203)

6.25 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Utgiftsområdet omfattar knappt två tredjedelar av statens bidrag till kommuner och landsting. Resterande bidrag från staten till kommunerna redovisas under andra utgiftsområden (se bilaga 5, Transfereringar till kommuner 2011–2015).

Anslag

Tabell 70 UO 25 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall- SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Kommunalekonomisk utjämning	87 723		87 723	0	0,0	90 128
1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	3 713		3 646	-67	-1,8	3 465
1:3	Bidrag till kommunalekonomiska organisationer	5		5	0	0,0	5
1:4	Stöd till kommuner och landsting		863	863	863	0,0	
1:5	Tillfälligt stöd till kommuner och landsting		9 800	9 800	9 800	0,0	
Summa		91 441	10 663	102 037	10 596	11,6	93 599

Utfallet uppgick till 102 037 miljoner kronor och blev därmed 10 596 miljoner kronor (11,6 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2014 ökade utgifterna med 8 438 miljoner kronor (9,0 procent).

Begränsad avdragsrätt för pensionssparande medför lägre bidrag till kommunerna

Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* fördelas enligt systemet för kommunalekonomisk utjämning. Systemet finansieras i huvudsak med statliga medel men också med avgifter från vissa kommuner och landsting. Utjämningsystemet regleras i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning och förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning. Systemets syfte är att ge kommuner och landsting likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Utgifterna för anslaget uppgick till 87 723 miljoner kronor, vilket är 2 405 miljoner kronor mindre än 2014. Anslaget minskades med 2 571 miljoner kronor eftersom begränsningar i avdragsrätten för pensionssparande infördes 2015. Avdragsrätten begränsades till 1 800 kronor per år och det beräknades medföra att skatteinkomsterna för kommunerna skulle öka med 1 662 miljoner kronor och för landstingen med 909 miljoner kronor. Därför minskades anslaget med motsvarande belopp. Bidragen till kommunerna uppgick till 62 707 miljoner kronor, en minskning med 1 524 miljoner kronor (2,4 procent). Bidrag till landstingen uppgick till 25 016 miljoner kronor, en minskning med 881 miljoner kronor (4,4 procent).

Anslaget 1:2 *Utjämningsbidrag för LSS-kostnader* används för att jämna ut kostnaderna mellan kommuner för verksamhet de utför enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS. Bidraget finansieras med en utjämningsavgift för kommuner, som redovisas på budgetens inkomstsida (inkomsttitel 7121 *Utjämningsavgift för LSS-kostnader*).

I vårändringsbudgeten uppfördes ett nytt anslag i statens budget. Anslaget 1:4 *Stöd till kommuner och landsting* ger kommunerna kompensation för de ökade kostnaderna som kommunerna och landstingen fick då nedsättningen av socialavgifterna för unga gradvis minskades fr.o.m. den 1 augusti 2015 (se även avsnitt 3.2 Beslutad budget och ändringsbudgetarna under 2015). Eftersom många unga är anställda i kommunsektorn anvisades 863 miljoner kronor i statsbidrag till kommunerna på det nya anslaget 1:4 *Stöd till kommuner och landsting*. Av beloppet fördelades 734 miljoner kronor till kommunerna och 129 miljoner kronor till landstingen. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* är inte möjligt att ändra under pågående budgetår. Från och med 2016 kompenseras dock kommuner och landsting för de ökade kostnaderna som uppstår, via anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning*.

Extra ändringsbudget täcker även utgifter för 2016

I en extra ändringsbudget i december 2015 beslutade riksdagen om att uppföra ytterligare ett nytt anslag inom utgiftsområdet (prop. 2015/16:47 utg.omr. 25, bet. 2015/16:FiU18, rskr. 2015/16:93). Anslaget 1:5 *Tillfälligt stöd till kommuner och landsting* anvisades 9 800 miljoner kronor med anledning av att antalet asylsökande ökade dramatiskt under hösten. Det tillfälliga stödet betalades ut till kommuner och landsting 2015, men avses även täcka kostnader som kan förväntas uppstå 2016. Av beloppet betalades 8 330 miljoner kronor till kommuner och 1 470 miljoner kronor till landstingen.

6.26 Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Utgiftsområdet omfattar främst räntor på statsskulden, men också Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning. I utgiftsområdet ingår även ett särskilt anslag för oförutsedda utgifter. Utgifterna inom utgiftsområdet ingår inte under utgiftstaket för staten. Regeringen får, enligt 3 kap. 9 § budgetlagen (2011:203), besluta att anslag för räntor på statsskulden samt andra utgifter för upplåning och skuldförvaltning får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden.

Anslag

Tabell 71 UO 26 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2015	ÄB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB	
						Procent 2015	Utfall 2014
1:1	Räntor på statsskulden	20 371	8 800	21 797	1 426	7,0	3 200
1:2	Oförutsedda utgifter	10			-10	0,0	10
1:3	Riksgäldskontorets provisionsutgifter	145		139	-6	-4,3	115
Summa		20 526	8 800	21 936	1 410	6,9	3 325

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 21 936 miljoner kronor och är därmed 1 410 miljoner kronor (6,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Utgifterna för utgiftsområdet blev 18 610 miljoner kronor (559,6 procent) högre än 2014.

Utgifterna för statsskuldräntor påverkas främst av statsskuldens storlek, räntenivåer och växelkurser. De påverkas också av tekniska faktorer till följd av Riksgäldskontorets upplånings- och skuldförvaltningsteknik. Riksgäldskontoret redovisar mot anslag enligt utgiftsmässiga principer. Redovisningen är ett netto av inkomster och utgifter i Riksgäldskontorets upplåningsverksamhet. Därmed påverkas anslaget av realiserade valutakursdifferenser, men inte orealiserade. Anslaget påverkas inte av Riksgäldskontorets nettoutlåning eftersom anslaget nettoredovisas. Högre ränteutgifter som beror på att statsskulden ökar till följd av större nettoutlåning motsvaras av en lika stor ökning av ränteinkomsterna. Inkomsterna redovisas under posten Räntor på in- och utlåning.

Valutakursförluster och kursförluster högre än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* blev 21 797 miljoner kronor, vilket är 1 426 miljoner kronor (7,0 procent) högre än anvisat i statens budget. I vårändringsbudgeten anvisades anslaget ytterligare 8 800 miljoner kronor i huvudsak på grund av valutakursförluster. Valutakursförlusterna berodde på kronans

försvagning mot den amerikanska dollarn och euron samt försvagningar mot schweizerfrancen till följd av den schweiziska centralbankens oväntade beslut att överge kopplingen till euron i januari 2015.

Tabell 72 Räntor på statsskulden 2011–2015, fördelning på anslagens komponenter

<i>Miljarder kronor</i>							
	Utfall 2011	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015
Räntor på lån i svenska kronor	29,3	28,9	22,7	24,6	27,9	23,0	-4,9
Räntor på lån i utländsk valuta ¹	3,2	2,9	1,5	1,9	1,0	1,9	0,9
Över- (-)/underkurser (+) vid emission	-6,0	-9,5	0,8	-16,7	-7,0	-18,9	-11,9
<i>Summa räntor</i>	<i>26,6</i>	<i>22,3</i>	<i>25,1</i>	<i>9,9</i>	<i>21,9</i>	<i>6,0</i>	<i>-15,9</i>
Räntor på in- och utlåning ¹	-5,7	-4,7	-4,2	-5,2	-3,5	-5,9	-2,4
Valutakursförluster (+)/vinster (-)	3,7	-2,9	-10,2	-5,0	0,0	10,2	10,2
Kursförluster (+)/vinster (-)	9,8	12,5	6,1	3,6	2,0	11,4	9,4
Summa ränteutgifter	34,4	27,3	16,7	3,2	20,4	21,8	1,4

¹ Räntor på lån till Riksbanken och på lån till andra länder (2,0 miljarder kronor 2015) är bruttoredovisade, till skillnad från i statens budget och i Riksgäldskontorets årsredovisning.

Tabell 73 Räntor och valutakurser 2011–2015 årsgenomsnitt

	Utfall 2011	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	SB 2015	Utfall 2015
Ränta 5 år %	2,31	1,14	1,56	0,92	1,05	0,15
Ränta 6 mån %	1,69	1,21	0,91	0,43	0,44	-0,30
KIX-index ¹	108	106	103	107	106	113
SEK/EUR	9,03	8,71	8,65	9,10	9,00	9,36
SEK/USD	6,50	6,78	6,51	6,86	6,65	8,43

¹ Växelkurs, kronindex KIX

Utgifterna för räntor på lån i svenska kronor blev 4 948 miljoner kronor lägre än beräknat. Räntorna på lån i utländsk valuta blev 928 miljoner kronor högre än beräknat. Den största skillnaden från beräkningen i budgeten är inkomster av överkurser vid emission som beräknades uppgå till 7 000 miljoner kronor. Utfallet blev 18 867 miljoner kronor, dvs. en skillnad på 11 867 miljoner kronor. De stora inkomsterna av överkurserna vid emission beror i sin tur på de lägre marknadsräntorna. Överkurser uppstår då Riksgäldskontoret emitterar i obligationer med kupongräntor som överstiger de aktuella marknadsräntorna. I stället blir ränteutgifterna högre de kommande åren. Sett över en längre tidsperiod påverkas inte ränteutgifterna.

Valutakursförlusterna (netto) blev 10 221 miljoner kronor högre än beräknat. Hur stora valutakursförluster respektive valutakursvinster det blir beror på när lån i utländsk valuta förfaller och hur valutakurserna rört sig jämfört med när lånen togs. Dessutom påverkas posten av Riksgäldskontorets derivataffärer. Derivataffärerna gör Riksgäldskontoret för att anpassa sin sammansättning i valutaskulden till det gällande riktvärdet och till eventuella placeringar i utländska valutor. Kursförlusterna (netto) blev 9 413 miljoner kronor högre än budgeterat. Kursförluster uppstår när Riksgäldskontoret löser in lån i förtid, om lånen har en högre kupongränta än marknadsräntan vid återköpstillfället. Kursvinster uppstår vid motsatt förhållande. Byten som leder till kursförluster gör att ränteutgifterna blir lägre kommande år, eftersom Riksgäldskontoret ersätter lån som har höga årliga räntebetalningar med lån som har lägre årliga räntebetalningar. Sett över en längre tidsperiod påverkas alltså inte ränteutgifterna.

Stora valutakursförluster bidrog till högre räntor på statsskulden jämfört med 2014

Utgifterna på utgiftsområdet blev 18 610 miljoner kronor (559,6 procent) högre än 2014. Det beror främst på att utgifterna på anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* blev 18 597 miljoner kronor (581,2 procent) högre. Det högre utfallet beror främst på höga valutakursförluster och höga kursförluster. Bland annat bidrog valutakursförluster i schweizerfranc med omkring 5 miljarder kronor på grund av den schweiziska centralbankens beslut att överge kopplingen till euron i januari 2015. Dessutom realiserade Riksgäldskontoret valutakursförluster mot den amerikanska dollarn och det brittiska pundet under första halvåret 2015. Ränteutgifterna påverkades också av att Riksgäldskontoret betalade upplupen inflationskompensation på ca 5 miljarder kronor då en realobligation (SGB IL 3105) förföll i december 2015. Trots ökningen mellan 2014 och 2015 har låga marknadsräntor till följd av Riksbankens räntesänkningar och den utdragna lågkonjunkturen i världsekonomin successivt bidragit till att sänka statens ränteutgifter. Det sker bland annat genom att gamla lån som gavs ut i ett högre ränteläge gradvis ersätts av nya, där räntan bestäms av det nuvarande ränteläget.

Den okonsoliderade statsskulden ökade under 2015 med 9 100 miljoner kronor till 1 403 414 miljoner kronor medan budgetunderskottet uppgick till 32 650 miljoner kronor.

Utgifterna för anslaget 1:2 *Oförutsedda utgifter* uppgick till 0 miljoner kronor. I statens budget anvisades 10 miljoner kronor för 2015. Utfallet föregående år uppgick till 10 miljoner kronor.

Anslaget är avsett för oförutsedda utgifter som är så brådskande att ärendet inte hinner underställas riksdagen samtidigt som utgifterna inte lämpligen kan täckas av andra anslagsändamål. Regeringen beslutar i varje enskilt fall om medel från anslaget ska tas i anspråk. Finansiering av utgifter från anslaget ska ske genom motsvarande indragning från annat anslag.

6.27 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Utgifterna inom utgiftsområdet utgörs av Sveriges betalningar till Europeiska kommissionen för EU-budgeten. Europeiska unionens allmänna budget upprättas inom en flerårig budgetram.

Anslag

Tabell 74 UO 27 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB	ÄB	Utfall	Utfall-SB	Utfall-SB	Utfall
		2015	2015	2015	2015	Procent	2014
1:1	Avgiften till Europeiska unionen	40 126	3 728	44 232	4 105	10,2	41 553
Summa		40 126	3 728	44 232	4 105	10,2	41 553

EU-budgetens utgifter och inkomster ska balansera. Eftersom EU-budgetens inkomster huvudsakligen utgörs av avgifter från medlemsstaterna styr EU-budgetens utgiftsnivå i stor utsträckning utgiftsnivån inom utgiftsområde 27.

Sveriges avgift kan förändras under året och avvika från beräkningen i statens budget beroende på ett flertal faktorer, såsom faktisk uppbörd av tullar och importavgifter, revideringar av medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI), revideringar av baser för mervärdesskatt, utfallet av EU-budgeten för tidigare år, och ändringsbudgetar på unionsnivå.

Högt utfall för EU-avgiften på grund av förskottsbetalning

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 44 232 miljoner kronor och är därmed 4 105 miljoner kronor (10,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det ingående överföringsbeloppet var negativt till följd av ett kreditutnyttjande 2014. Med anledning av detta anvisade riksdagen ytterligare 3 728 miljoner kronor i höständringsbudgeten.

I december 2015 belastades anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* med en förskottsbetalning för 2016 på 6 700 miljoner. Betalningen fördes till EU-kommissionens konto i Riksgäldskontoret. Förskottsbetalningen avser den del av avgiften som baseras på bruttonationalinkomsten (se även avsnitt 6.30 Kassamässig korrigerings). Åt motsatt håll verkade beslut om ändringsbudgetar på unionsnivå, som fattades i slutet av 2014, som medförde att betalningarna till EU blev lägre 2015.

Högre EU-avgift än 2014

Jämfört med 2014 ökade avgiften till EU med 2 679 miljoner kronor (6,4 procent). Det högre utfallet förklaras främst av utgifterna för den del av Sveriges avgift till EU-budgeten som baseras på bruttonationalinkomsten. Utfallet för den delen av avgiften uppgick till 34 478 miljoner kronor, vilket var 2 415 miljoner kronor högre än föregående år, och beror framför allt på förskottsbetalningen för 2016. Utfallet i jämförelse med 2014 påverkades utöver förskottsbetalningen även av dels en tilläggsbetalning i slutet av 2014, dels beslut om ändringsbudgetar som medförde lägre betalningar 2015.

Utfallet för den del som avser tullavgiften var 525 miljoner kronor högre än 2014 och uppgick till 4 711 miljoner kronor. Den mervärdeskattebaserade avgiften var däremot 233 miljoner kronor lägre än 2014 och uppgick till 5 019 miljoner kronor.

Utfallet för den mervärdesskattebaserade avgiften var 2014 högre än året dessförinnan beroende på att kommissionen gjort ett högre avgiftsuttag i avvaktan på realisering av Sveriges rabatt för 2014. När Europeiska unionens rådsbeslut om systemet för egna medel, för perioden 2014–2020, har trätt ikraft kommer Sverige att ha en nedsatt mervärdesskattebaserad avgift och en reduktion av den BNI-baserade avgiften. Detta kommer att hanteras retroaktivt.

EU-avgiften påverkades 2015 av stora engångseffekter vilka redovisas i avsnitt 7. Underliggande saldo och engångseffekter. Sveriges avgift till EU redovisas även utförligare i underlaget till statens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys m.m. 2015.

6.28 Förändring av anslagsbehållningar

Tabell 75 Förändring av anslagsbehållningar exkl. UO 26 Statsskuldsräntor m.m. 2011-2015

Miljoner kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Ingående ramöverföringsbelopp	47 421	27 571	20 465	18 499	10 310
Anvisat i statens budget (UO 1-27 exkl. UO 26)	784 476	794 788	812 303	834 674	853 331
Ändringsbudget	1 734	4 848	10 897	10 480	26 765
Utnyttjade medgivna överskridanden	235	351	0	273	2
Indragningar	-39 330	-23 386	-14 541	-16 065	-12 277
Utfall	766 987	783 706	810 614	837 546	867 409
Utgående ramöverföringsbelopp	27 550	20 465	18 510	10 313	10 721
Förändring av anslagsbehållningar	-19 871	-7 106	-1 955	-8 186	412

Anm: Tekniska justeringar medför att ingående överföringsbelopp inte alltid stämmer med utgående överföringsbelopp

Ramanslag kan både sparas och överskridas

Anslagen i statens budget är ramanslag. Ramanslag kan både överskridas och sparas till kommande år. I statens budget budgeteras därför även förändring av anslagsbehållningar. Denna budgetpost är inte fördelad per anslag utan tas upp under posten Minskning av anslagsbehållningar. I budgeten har posten de senaste åren varit negativ eftersom regeringen beräknat att anslagsbehållningarna ska öka. Regeringen beräknade posten till -4 593 miljoner kronor i budgeten för 2015. Det innebär en budgeterad ökning av anslagsbehållningarna. Posten utgör ett netto av anslagsbehållningar från föregående budgetår, sparade medel från aktuellt budgetår och utnyttjande av anslagskrediter. I redovisningen av det slutliga utfallet ingår däremot förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskredit i utgifterna för respektive anslag och utgiftsområde.

Vid budgeteringen beräknades anslagsbehållningarna under utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. öka med 6 miljoner kronor. Utgiftsområdet ingår inte under utgiftstaket. Nettosumman av förändringen av anslagsbehållningar 2015, exklusive utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m., framgår av tabell 75.

Anslagsbehållningarna ökade med 412 miljoner kronor

Anslagsbehållningarna, exklusive utgiftsområde 26, ökade under 2015 från 10 310 miljoner kronor vid ingången av året till 10 721 miljoner kronor vid utgången av året. De ökade alltså med 412 miljoner kronor, att jämföra med den ökning på 4 587 miljoner kronor som beräknades i budgeten. I budgeten beräknades anslagsbehållningarna inom utgiftsområde 26 öka med 6 miljoner kronor.

Indragningarna minskade med 4 miljarder kronor

Indragningar av anslagsmedel uppgick till 12 277 miljoner kronor under året. Det är en minskning med 3 788 miljoner kronor (23,6 procent) jämfört med 2014.

I tabell 76 redovisas de anslag som uppvisade utgående anslagsbehållningar och utnyttjade anslagskrediter över 1 000 miljoner kronor under något av åren 2011–2015.

Tabell 76 Specifikation av anslagsbehållningar och utnyttjade anslagskrediter över 1 000 miljoner kronor*Miljoner kronor*

UO	Anslag	Anslagsnamn	2011	2012	2013	2014	2015
6	1:2	Försvarens insatser internationellt	690	811	1 066	256	956
7	1:1	Biståndsverksamhet	1 117	479	510	343	-2 596
9	1:4	Tandvårdsförmåner	1 729	505	1 007	459	514
9	1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	643	399	1 375	-316	-2 135
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	300	-399	-582	-1 141	-662
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	-1 958	-2 331	-73	-13	194
10	1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	-311	-452	-1 375	-178	-642
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	5 934	3 517	2 913	2 067	2 303
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	623	1 222	235	620	763
15	1:2	Studiemedel	1 535	1 159	1 840	997	1 606
21	1:4	Energiforskning	1 071	552	193	11	59
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur				-906	1 321
22	1:11	Trängselskatt i Stockholm	424	933	1 120	1 559	1 557
22	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur				1 217	713
22	1:1 (2013)	Väghållning	2 041	1 544	1 620	0	0
23	1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 106	812	843	256	667
27	1:1	Avgiften till Europeiska unionen	-685	-846	-142	-3 728	-4 105

Anslagsbehållningen för Biståndsverksamhet minskade med 2,9 miljarder kronor

Det anslag där anslagsbehållningen förändrades mest 2015 är anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Anslagsbehållningen (ramöverföringsbeloppet) minskade med 2 939 miljoner kronor och 2015 utnyttjades anslagskrediterna med 2 596 miljoner kronor.

Anslagsbehållningen för Utveckling av statens transportinfrastruktur ökade mest

För anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer ökade anslagsbehållningarna med 2 227 miljoner kronor. Anslaget hade ett negativt överföringsbelopp 2014 då anslagskrediten hade utnyttjats med 906 miljoner kronor. Vid utgången av 2015 var anslagsbehållningen 1 321 miljoner kronor.

Avgiften till EU högsta utnyttjade anslagskrediten – Bidrag till arbetslöshetsersättning högsta anslagssparandet

Den högsta anslagsbehållningen 2015 har anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Behållningen uppgår till 2 303 miljoner kronor, en ökning med 235 miljoner kronor jämfört med 2014.

Den högsta anslagskrediten 2015 har anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen. Anslagskrediten uppgick till 4 105 miljoner kronor, vilket innebär att anslagets utnyttjade kredit ökade med 377 miljoner kronor 2015. Det betyder att anslagsbehållningen på anslaget minskade.

6.29 Riksgäldskontorets nettoutlåning

För att statens budgetsaldo ska överensstämma med statens lånebehov, med omvänt tecken, redovisas posten Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost på budgetens utgiftssida. Riksgäldskontorets nettoutlåning utgörs av in- och utlåning till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder. Utfallet för nettoutlåningen uppgick till 10 094 miljoner kronor under 2015, vilket var 9 773 miljoner kronor högre än beräkningen i statens budget. I tabell 77 specificeras nettoutlåningens största poster. Alla dessa poster är dock inte specificerade i statens budget. År 2014 var nettoutlåningen 22 023 miljoner kronor.

Tabell 77 Riksgäldskontorets nettoutlåning 2015

Miljoner kronor

	SB ¹ 2015	Utfall 2015	Utfall- SB	
			2015	Utfall 2014
Premiepensionsavgifter, inbetalning	-37 000	-37 336	-336	-35 334
Premiepensionsmedel, utbetalning	37 000	36 716	-284	35 650
Övrig förvaltning av premiepensionsmedel i Riksgäldskontoret		1 464	1 464	-1 074
Myndigheters räntekonton (se tabell 78)	-1 000	-798	202	-224
CSN, studielån	3 000	6 266	3 266	15 922
CSN, kreditreserv		-1 109	-1 109	-1 139
CSN, servicekonto för räntebetalningar		-41	-41	232
Investeringslån myndigheter	1 000	-119	-1 119	1 169
Kärnavfallsfonden		314	314	4 636
Stabilitetsfonden (se tabell 79)	-4 000	-3 389	611	-3 492
Insättningsgarantifonden		-289	-289	-68
Batterifonden, Naturvårdsverket		139	139	111
Fortifikationsverket, investeringslån för fastigheter		214	214	453
Trafikverket, infrastrukturlån	1 000	-638	-1 638	904
Exportkreditnämnden, placering av verksamhetsöverskott		796	796	-1 773
Försvarets materielverk, lån till rörelsekapital		-539	-539	1 716
<i>Statliga bolag m.m.</i>				
Radiotjänst i Kiruna AB, rundradiokontot		171	171	253
Lån till Svensk-Danska Broförbindelsen AB		50	50	155
Övriga statliga bolag m.m.		-62	-62	219
<i>Affärsverk</i>				
Affärsverket Svenska kraftnät		-1 115	-1 115	2 427
Sjöfartsverket		45	45	64
<i>Övrigt</i>				
Lån till Riksbanken		9 966	9 966	4 467
Lån till Irland				
Lån till Island				-1 939
Övrigt, netto		-612		-1 312
Summa	322	10 094	9 773	22 023

¹ Endast vissa delposter är specificerade.

Premiepensionsmedlen ökade nettoutlåningen

Inbetalningar av premiepensionsavgifter till Riksgäldskontoret beräknades i statens budget uppgå till 37 000 miljoner kronor. Utfallet för inbetalningarna blev 37 336 miljoner kronor, dvs. 336 miljoner kronor högre än i budgeten. Utbetalningarna av premiepensionsmedel blev 36 716 miljoner kronor, dvs. 284 miljoner kronor lägre än budgetens beräkning på 37 000 miljoner kronor. Premiepensionsmedlens samlade effekt på nettoutlåningen, inklusive den övriga förvaltningens, blev en ökning med 844 miljoner kronor 2015. I statens budget för 2015 beräknades inbetalningarna av premiepensionsavgifter vara lika stora som utbetalningarna. År 2014 blev den samlade effekten en minskad nettoutlåning med 758 miljoner kronor.

Den sammanlagda behållningen på myndigheternas räntekonton ökade

Den sammanlagda behållningen på myndigheternas räntekonton och vissa särskilda räntebelagda konton ökade 2015 med 798 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen. I budgeten beräknades de sammanlagda behållningarna öka med 1 000 miljoner kronor. I tabell 78 redovisas de största förändringarna.

Tabell 78 Förändring av nettobehållningar på myndigheters räntekonton*Miljoner kronor*

	Utfall 2015	Utfall 2014
Arbetsförmedlingen	54	-302
Domstolsverket	-155	10
Försvarets materielverk	-40	2 331
Försvarsexportmyndigheten	-10	-302
Försvarsmakten	2 286	-3 577
Försäkringskassan	-173	-139
Göteborgs universitet	-203	-170
Karolinska institutet	-19	-417
Kriminalvården	-307	-78
Lunds universitet	766	305
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	-56	-117
Regeringskansliet	223	-60
Riksgäldskontorets kredit- och garantireserv	-104	-156
Polismyndigheten	-708	293
Skatteverket	142	-174
Statens fastighetsverk	65	435
Statens institutionsstyrelse	134	-45
Sveriges lantbruksuniversitet	-108	-14
Trafikverket	-2 587	1 569
Transportstyrelsen	-124	207
Uppsala universitet	166	-74
Övriga räntekonton	-40	251
Summa förändrade nettobehållningar på myndigheters räntekonton (omvänt tecken)	-798	-224

Studielånen m.m. blev 2 miljarder kronor högre än i budgeten.

Studielånen som redovisas av Centrala studiestödsnämnden (CSN) ökade med 6 266 miljoner kronor.

CSN:s medel i kreditreserven ökade med 1 109 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen. Statens budget belastas med konstaterade förluster på lån upptagna före 2014 och med förväntade förluster på nya lån. Dessa medel förs till en kreditreserv, ett konto i Riksgäldskontoret som används för att återbetala upptagna lån i Riksgäldskontoret.

CSN har ett servicekonto i Riksgäldskontoret för löpande räntebetalningar. Detta konto minskade nettoutlåningen med 41 miljoner kronor 2015. Inbetalda räntor från låntagarna förs fr.o.m. 2014 till kontot till dess CSN betalar fakturerade ränteutgifter till Riksgäldskontoret. Den ränta som låntagarna betalar är 30 procent lägre än den ränta som Riksgäldskontoret fakturerar. Denna subvention finansieras från anslaget 1:4 *Statens utgifter för studiemedelsräntor* i statens budget och förs till servicekontot. De räntor som inte betalas in av låntagarna kapitaliseras. Årets kapitaliserade räntor fastställs av CSN vid årets slut och upplåningen sker i januari året därpå.

Den sammantagna påverkan för studielånen, kreditreserven och servicekontot uppgår till 5 116 miljoner kronor, vilket är 2 116 miljoner kronor (70,5 procent) högre än vad som beräknades i budgeten.

Investeringslånen minskade något

Riksgäldskontoret lånar ut medel till myndigheter för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet. Den sammanlagda summan för sådana investeringslån minskade med 119 miljoner kronor. I statens budget beräknades investeringslånen öka med 1 000 miljoner kronor. Det innebär att skillnaden mellan utfall och budget blev 1 119 miljoner kronor.

Kärnavfallsfonden minskade sina placeringar i Riksgäldskontoret

Kärnavfallsfonden tar emot, förvaltar och betalar ut de avgiftsmedel som kärnkraftsbolagen m.fl. är skyldiga att betala. Avgifterna ska finansiera bl.a. kostnader för att ta hand om använt kärnbränsle och annat radioaktivt avfall samt kostnader för en säker avveckling och rivning av kärnkraftverk. Fonden placerar sina tillgångar i obligationer, statsskuldväxlar och på konto i Riksgäldskontoret. Under 2015 minskade fonden sina placeringar i Riksgäldskontoret med 314 miljoner kronor, vilket därmed ökade årets nettoutlåning.

Stabilitetsavgifter minskar nettoutlåningen

Stabilitetsfonden inrättades 2008 för att finansiera stödåtgärder till banker och andra kreditinstitut. Fonden ökade behållningen på sitt konto med 3 389 miljoner kronor 2015, vilket minskade nettoutlåningen. Det är 611 miljoner kronor mindre än vad som beräknats i statens budget. Fonden finansieras framför allt genom att banker och andra kreditinstitut betalar en årlig stabilitetsavgift. Inkomsterna från avgiften uppgick 2015 till 3 489 miljoner kronor, vilket är 327 miljoner kronor högre än 2014.

De institut som deltog i bankgarantiprogrammet betalade bankgarantiavgifter som fördes till Stabilitetsfonden. Avgifterna uppgick till 5 miljoner kronor 2015, vilket är 55 miljoner kronor lägre än 2014. De lägre avgifterna beror på att omfattningen av Riksgäldskontorets åtaganden inom bankgarantiprogrammet minskat i takt med att de garanterade lånen förfallit. Möjligheten att få garantier upphörde i juni 2011 och det sista garanterade lånet förföll under 2015.

I Stabilitetsfondens ökade behållning ingår även 42 miljoner kronor i nettoinbetalningar avseende Carnegie.

Under 2015 har fondens konto belastats med ränteutgifter på 135 miljoner kronor till följd av att räntan på kontot har varit negativ. År 2014 ökade fondens behållning med 235 miljoner kronor till följd av ränteintäkter.

Fondens konto belastades med administrativa kostnader m.m. på 10 miljoner kronor.

Tabell 79 Stabilitetsfondens konto i Riksgäldskontoret

Miljoner kronor

Typ av transaktion	Utfall 2015	Utfall 2014
Stabilitetsavgifter	-3 489	-3 162
Bankgarantiavgifter	-5	-60
Carnegie	-42	-49
Ränteinkomster(-) /ränteutgifter (+) m.m.	135	-235
Administrativa kostnader m.m.	10	14
Summa kontoförändring	-3 391	-3 492

Trafikverkets infrastrukturlån minskade

I statens budget beräknades en ökning av lån till infrastrukturinvesteringar med 1 000 miljoner kronor. Utfallet blev i stället en minskning med 638 miljoner kronor, dvs. en skillnad på 1 638 miljoner kronor jämfört med beräknat.

Exportkreditnämnden minskade placeringarna i Riksgäldskontoret

Exportkreditnämnden placerar överskottet i sin verksamhet på konto i Riksgäldskontoret. Kontobehållningen minskade 2015 med 796 miljoner kronor, vilket ökade årets nettoutlåning. Under 2015 levererade Exportkreditnämnden in 2 288 miljoner kronor till staten i form av myndighetskapital på inkomsttitel 2127 *Inlevererat överskott från övriga myndigheter*. Av beloppet finansierades 1 791 miljoner kronor från kontot i Riksgäldskontoret. Det betyder att saldot för statens budget endast påverkades med resterande del på 497 miljoner kronor.

Försvarets materielverk minskade sina lån

Försvarets materielverk tar upp lån i Riksgäldskontoret för att finansiera myndighetens behov av rörelsekapital. Myndigheten minskade lånet med 539 miljoner kronor under 2015.

Statliga bolag m.m. ökade sina lån

I posten övriga statliga bolag m.m. ingår bl.a. inlåning från Radiotjänst i Kiruna. Denna inlåning minskade med 171 miljoner kronor till 525 miljoner kronor under 2015. Utlåningen till Svensk-Danska Broförbindelsen AB ökade med 50 miljoner kronor till 5 396 miljoner kronor. Även Riksgäldskontorets utlåning till GKN Aerospace Sweden AB ingår i posten. Denna utlåning minskade med 58 miljoner kronor och uppgick till 225 miljoner kronor vid utgången av 2015.

Svenska kraftnät minskade sina lån

Affärsverket Svenska kraftnät minskade lånen i Riksgäldskontoret med 1 115 miljoner kronor 2015. Det berodde på att de i högre grad än föregående år har kunnat finansiera sina investeringar med internt tillförda medel och kapacitetsavgifter. Affärsverkets totala lån i Riksgäldskontoret uppgick den 31 december 2015 till 5 087 miljoner kronor. Det är riksdagen som sätter ramarna för Svenska kraftnäts investeringar. Stamnätet för el har övergått från en fas av förvaltning med låga investeringsvolym till en fas av omfattande om- och nybyggnad, bl.a. för att utbyggnaden av stamnätet ska följa samhällsutvecklingen med förändrade energi och klimatkrav.

Högre dollar- och eurokurs ökade Riksbankens lån

Riksbanken har sedan 2009 lånat i Riksgäldskontoret för att förstärka valutareserven med anledning av den finansiella krisen. De sammanlagda lånen från Riksgäldskontoret till Riksbanken uppgick den 31 december till 208 491 miljoner kronor. Lånen är tillfälliga men det är inte klart när de kommer att återbetalas. Eftersom lånen är upptagna i dollar och euro påverkas nettoutlåningen av ändrade

valutakurser då enskilda lån refinansieras. Under 2015 ökade lånen med 9 966 miljoner kronor med anledning av högre dollar och eurokurser än de ursprungliga.

Oförändrat lån till Irland

Sverige har beslutat att stödja Irland med lån för att motverka finanskrisens effekter. År 2012 och 2013 lånade Irland sammanlagt 5 243 miljoner kronor Under 2014 och 2015 är lånet oförändrat och påverkar därmed inte Riksgäldskontorets nettoutlåning.

Ny kreditmodell för studielån påverkar jämförelsen mellan åren

År 2015 blev Riksgäldskontorets nettoutlåning 11 929 miljoner kronor lägre än 2014. Den enskilt största förändringen 2014 var att en ny kreditmodell för studielån infördes detta år. En engångseffekt på 11 676 miljoner kronor uppstod då CSN tog upp lån i Riksgäldskontoret för den ingående skuldstocken av kapitaliserade räntor. Denna ökade upplåning inbetalades på inkomstitel 2811 *Övriga inkomster* och påverkade därmed inte budgetsaldot.

6.30 Kassamässig korrigerig

Posten kassamässig korrigerig utgör skillnaden mellan å ena sidan nettot av vad som redovisats mot budgetens anslag och inkomstitlar och å andra sidan nettot av in- och utbetalningar över statens centralkonto i Riksbanken. Kassamässiga korrigeringar uppstår dels till följd av periodiseringsskillnader, dels till följd av att det förekommer transaktioner över statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar och vice versa. Utfallet för den kassamässiga korrigeringen är en restpost, men den kan till stora delar specificeras.

För 2015 blev utfallet för kassamässig korrigerig -7 260 miljoner kronor. I statens budget beräknades den kassamässiga korrigeringen bli 0.

Tabell 80 Kassamässig korrigerig

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall- SB 2015	Utfall 2014
EU-avgiftsbetalningar		-8 010	-8 010	-1 427
Trafikverkets räntekonto/anslag		2 254	2 254	-1 205
Försvarsmaktens räntekonto/anslag		-780	-780	588
Räntor: periodisering		-159	-159	-2
Räntor: Skillnad affärsdag/likviddag		-60	-60	-7
Övrigt		-505	-505	1 562
Summa	0	-7 260	-7 260	-491

Regeringen tidigarelade betalning till EU med 6,7 miljarder kronor

Betalningen av Sveriges avgift till EU medför alltid en kassamässig korrigerig, eftersom Sverige inte betalar avgiften direkt till EU. Avgiften överförs till ett räntefritt konto i Riksgäldskontoret, samtidigt sker redovisning mot anslaget för EU-avgiften. EU rekvirerar sedan via Riksbanken medel från kontot i Riksgäldskontoret. Eftersom tidpunkten för redovisning mot anslag och rekvisition från EU skiljer sig åt, uppstår kassamässiga korrigeringar vid såväl redovisningen mot anslag som vid rekvisitionen. Anslagsbelastning och rekvisition kan också ske under olika budgetår. Betalningen av Sveriges avgift till EU medförde 2015 en kassamässig korrigerig på -8 010 miljoner kronor, eftersom kommissionen rekvirerade ett lägre belopp än de avgifter som redovisades mot anslaget. Av detta beror -6 700 miljoner kronor på att en del av 2016 års EU-avgift betalades i förtid till kontot i Riksgäldskontoret (se även avsnitt 6.27 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen).

Skillnader mellan anslagsavräkning och betalningar skapar kassamässiga korrigeringar

Trafikverket disponerar omfattande anslagsmedel i det räntebärande betalningsflödet. Myndigheten har även en omfattande investeringsverksamhet och annan anskaffning som innebär att betalningarna kortsiktigt kan avvika från redovisningen mot anslag. En sådan avvikelse ger upphov till en kassamässig korrigering. Den kassamässiga korrigeringen för Trafikverkets räntebärande betalningsflöde uppgick under 2015 till 2 254 miljoner kronor. Det betyder att Trafikverket redovisat ett lägre belopp mot anslag, än vad som tillförts Trafikverkets räntekonto.

Även Försvarmakten disponerar omfattande anslagsmedel i det räntebärande betalningsflödet. Myndigheten har en omfattande investeringsverksamhet och annan anskaffning som innebär att betalningarna kortsiktigt kan avvika från redovisningen mot anslag. En sådan avvikelse ger upphov till en kassamässig korrigering. Den kassamässiga korrigeringen för Försvarmaktens räntebärande betalningsflöde uppgick under 2015 till -780 miljoner kronor. Det betyder att anslagsmedel som tillförts Försvarmaktens räntekonto är lägre än vad de redovisat mot anslag.

Redovisningen mot anslaget för statsskuld räntor är inte helt kassamässig. En kassamässig korrigering uppstår dels till följd av att inkomsträntor på studielån periodiseras till det kvartal de avser, dels till följd av att redovisningen baseras på affärsdag vilket skiljer sig något från likviddag. Den sammanlagda korrigeringen för statsskuld räntorna blev -219 miljoner kronor för 2015. Av detta avser -159 miljoner kronor periodiseringsskillnaden för studielånen och -60 miljoner kronor skillnaden mellan affärsdag och likviddag. Enskilda månader kan det uppstå stora korrigeringsposter med anledning av detta.

Övriga korrigeringar

Posten Övrigt, som uppgick till -505 miljoner kronor, är en restpost. Den innehåller bl.a. nettoskillnader mellan tidpunkten för redovisning mot anslag och inkomstitlar i förhållande till tidpunkten för betalning hos andra myndigheter än Trafikverket och Försvarmakten.

Jämförelse med föregående år

Den kassamässiga korrigeringen för 2015 blev 6 769 miljoner kronor mer negativ än 2014. Den främsta förklaringen avser korrigeringen för EU-avgiften som blev 6 583 miljoner kronor mer negativ. Trafikverkets kassamässiga korrigering gick från negativ 2014 till positiv 2015, med en skillnad på 3 459 miljoner. Försvarmaktens kassamässiga korrigering förändrades åt motsatt håll med en skillnad på 1 368 miljoner kronor.

6.31 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget består av premiepensionssystemet (premiepensionen) och fördelningssystemet (inkomstpensionen och tilläggspensionen). I den allmänna ålderspensionen ingår även garantipensionen för dem som saknar eller har låg inkomstgrundande pension. Utgifterna för garantipension belastar statens budget och redovisas under utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.

Premiepensionssystemet ingår inte under utgiftstaket

Premiepensionssystemet är ett helt fonderat pensionssystem, vilket betyder att kapitalet i premiepensionssystemet är avsatt för specifika personers räkning att använda till kommande pensioner. EU:s statistikorgan Eurostat har beslutat att pensionssystem av den typen inte får räknas till den offentliga sektorn i nationalräkenskaperna. Det medför att utbetalningarna av premiepension inte ingår i utgifterna under utgiftstaket för staten.

Inkomst- och tilläggspension ingår under utgiftstaket, men inte i budgeten

Fördelningssystemet, som omfattar inkomstpensionen och tilläggspensionen, är ett autonomt system vilket innebär att det ligger helt utanför statens budget. Utgifterna för inkomst- och tilläggspensionen omfattas dock av utgiftstaket för staten.

Pensionssystemets skulder och tillgångar balanseras per automatik

För att inkomstpensionssystemet ska vara hållbart krävs att avgifterna som arbetsgivarna betalar in till systemet tillsammans med tillgångarna i den s.k. buffertfonden långsiktigt kan finansiera pensionsutbetalningarna, så att inga varaktiga underskott uppstår. Balansen mellan tillgångar och skulder i systemet upprätthålls genom en automatisk balanseringsmekanism. Mekanismen aktiveras om tillgångarna i systemet är lägre än skulderna.

Fördelningssystemets finansiella ställning mäts med balanstalet, vilket enkelt uttryckt är den kvot man får när man delar systemets tillgångar med dess skulder. Om balanstalet är större än 1,0000 är tillgångarna större än skulderna och systemet är i balans. Om balanstalet är mindre än 1,0000 har systemet en skuld som är större än tillgångarna och det leder till att balanseringsmekanismen blir aktiv. En balanseringsperiod inleds därmed av att balanstalet understiger 1, då minskas omräkningen av pensioner och förräntningen av skulden. Detta skedde första gången 2010.

Pensionssystemet befinner sig i en balanseringsperiod

Omräkningen av pensioner följer inkomstindex när balanseringsmekanismen är inaktiverad. Inkomstindex är ett index som mäter den allmänna löneutvecklingen. När balanseringsmekanismen är aktiverad följer pensionerna balansindex i stället för inkomstindex. Under en balanseringsperiod kommer balanstalet både att höja och sänka de årliga pensionsomräkningarna. När balansindex når inkomstindex, upphör balanseringen. Det är regeringen som fastställer både inkomst- och balansindex.

Balanstalet som användes för omräkning av pensionerna var 1,0040 för 2015. För 2014 var balanstalet 0,9837. Trots att balanstalet för 2015 översteg 1 befinner sig pensionssystemet i en balanseringsperiod eftersom balansindex inte nådde upp till nivån för inkomstindex. Pensionssystemet är sedan 2010 inne i en balanseringsperiod och under flera år har den finansiella ställningen i pensionssystemet varit svag med balanstal under 1, vilket lett till sänkta pensioner.

Utbetalning av inkomstpension och tilläggspension från AP-fonderna till pensionärerna

Den inkomstgrundade ålderspensionen (inkomstpensionen, tilläggspensionen och premiepensionen) finansieras genom en allmän pensionsavgift, en ålderspensionsavgift som ingår i arbetsgivaravgiften och egenavgiften, och en statlig ålderspensionsavgift. Den allmänna pensionsavgiften förs i sin helhet till AP-fonderna. Ålderspensionsavgiften däremot fördelas mellan AP-fonderna, premiepensionssystemet och statens budget. Pensionsmyndigheten fördelar de statliga ålderspensionsavgifterna mellan AP-fonderna och premiepensionssystemet. När inkomstpension och tilläggspension betalas ut till pensionärerna hämtas medlen från AP-fonderna.

Pensionsmyndigheten administrerar hela den allmänna pensionen

Inkomstpensionssystemet består av inkomstpension och tilläggspension och belastar fördelningssystemet (AP-fonderna). En ålderspensionär som är född 1937 eller tidigare får tilläggspension som bl.a. baseras på intjänade pensionspoäng i det tidigare ATP-systemet. En ålderspensionär som är född under åren 1938–1953 får såväl inkomstpension som tilläggspension. Vid sidan av AP-fonderna sker en förmögenhetsuppbyggnad också inom premiepensionssystemet.

Pensionsmyndigheten ansvarar för hela den allmänna ålderspensionen, vilket innebär att de även administrerar premiepensionssystemet.

Tabell 81 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Miljoner kronor

	SB 2015	Utfall 2015	Utfall-SB 2015	Utfall-SB Procent 2015	Utfall 2014
AP-fonderna, pensionsutgifter	265 098	264 577	-521	-0,2	255 111
Administrationsutgifter	2 733	2 890	157	5,7	2 877
varav					
<i>Pensionsmyndigheten m.fl. myndigheter</i>		704			895
<i>AP-fonderna, rörelsens kostnader</i>		913			865
<i>AP-fonderna, provisionskostnader</i>		927			828
<i>AP-fonderna, prestationsbaserade avgifter</i>		346			289
	267 831	267 466	-365	-0,1	257 988

AP-fonderna finansieras via ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

AP-fondernas administrationskostnader ingår i utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De kan delas upp i tre typer av utgifter: rörelsens kostnader, provisionskostnader och prestationsbaserade avgifter. I rörelsens kostnader för första till fjärde AP-fonderna ingår samtliga förvaltningskostnader, exklusive courtage, arvoden till externa förvaltare och depåbanksarvoden. AP-fonderna redovisar provisionskostnader som en avdragspost under rörelsens intäkter. Prestationsbaserade avgifter reducerar nettoresultatet för den tillgång som förvaltats.

Förvaltararvoden ingår inte i administrationskostnaderna i tabell 81. Det beror på att förvaltararvodena blir en del av köpesumman när AP-fonderna köper onoterade aktier och andelar, om det är sannolikt att man kan få tillbaka förvaltningsarvodena före vinstdelning. I övriga fall redovisas förvaltararvoden som provisionskostnader. Sjätte AP-fondens gemensamma kostnader och förvaltningskostnader redovisas under posten rörelsens kostnader.

Pensionsutbetalningarna blev något lägre än beräknat medan administrationskostnaderna blev högre

I budgetpropositionen för 2015 beräknade regeringen att utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget skulle uppgå till 267 831 miljoner kronor. Utfallet uppgick till 267 466 miljoner kronor och är därmed 365 miljoner kronor lägre än beräknat.

Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna uppgick till 264 577 miljoner kronor, vilket är 521 miljoner kronor lägre än beräknat. Pensionsutbetalningarna består av inkomstpension med 90 390 miljoner kronor och tilläggspension med 174 175 miljoner kronor. Utöver dessa utbetalningar överfördes 11,8 miljoner kronor

från AP-fonderna till EU:s tjänstepensionssystem för de tjänstemän inom EU som har begärt det. Denna överföring ingår också i pensionsutbetalningarna från AP-fonderna.

Administrationskostnaderna för inkomstpensionen blev 2 890 miljoner kronor, vilket är 157 miljoner kronor högre än beräknat. Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten fick tillsammans 704 miljoner kronor i ersättning för administration från AP fonderna (enligt regeringsbeslut om Ersättning från Första-Fjärde AP-fonderna och premiepensionssystemet för administration av inkomstgrundad ålderspension 2015 den 18 december 2014 (dnr S2014/4473, S2014/8955/SF)).

Indexregler medförde att pensionerna räknades upp med 0,9 procent

Jämfört med 2014 blev utfallet för Ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten 9 478 miljoner kronor (3,7 procent) högre. Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna ökade med 9 466 miljoner kronor (3,7 procent). Ökningen beror främst på att antal ålderspensionärer med rätt till inkomstgrundad pension ökade. På grund av indexeringsreglerna räknades inkomst- och tilläggspensionerna upp med 0,9 procent mellan 2014 och 2015. I december 2015 uppbar 2 057 567 pensionärer inkomstgrundad ålderspension, en ökning med 44 105 personer jämfört med december 2014.

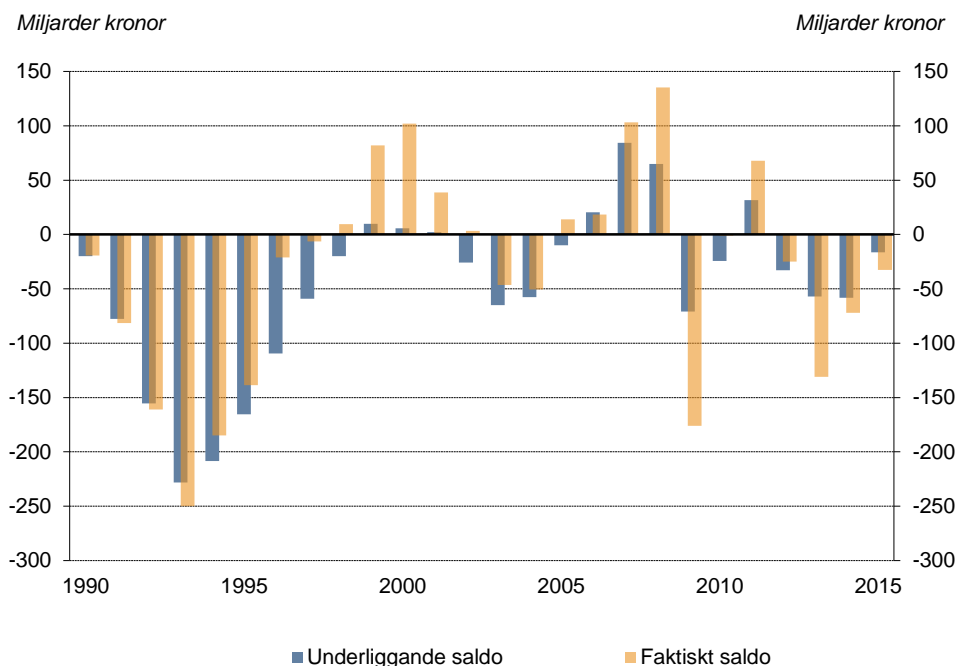
7 Underliggande saldo och engångseffekter

7.1 Underliggande saldo 1990–2015

Det faktiska utfallet för statens budget påverkas av tillfälliga eller engångsvisa händelser, dvs. transaktioner av extraordinär karaktär. Förekomsten av sådana poster försvårar analysen över tid. Genom att exkludera engångseffekterna får man ett bättre mått på saldots underliggande utveckling, det så kallade underliggande saldot. Större poster av engångskaraktär för 2015 och 2014 redovisas i tabell 83. De största posterna för 2015 kommenteras.

I diagrammet visas budgetens faktiska saldo och det underliggande saldot för perioden 1990–2015. I början av perioden har justeringar även gjorts för vissa ändrade redovisningsprinciper för ökad jämförbarhet mellan åren.

Diagram 2 Budgetens faktiska och underliggande saldo åren 1990–2015

År 2015 uppgick det faktiska underskottet i budgeten till 33 miljarder kronor medan det underliggande underskottet var 16 miljarder kronor. Negativa engångseffekter bidrog alltså till att försämra saldot. Framför allt ökade Riksbankens lån i Riksgäldskontoret med 10 miljarder kronor och nästan lika mycket utbetalades till kommunerna med anledning av flyktingsituationen, för utgifter främst under 2016. År 2014 var det faktiska budgetunderskottet 72 miljarder kronor, dvs. mer än dubbelt så stort som 2015. Saldot påverkades även då av negativa engångseffekter, bl.a. var EU-avgiften extra hög och Riksbankens lån ökade även då. De negativa

engångseffekterna 2014 var något mindre än 2015, vilket innebär att det underliggande saldot förbättrades något mer mellan åren än det faktiska saldot.

Det vanligaste är att engångseffekterna är positiva, men vissa år dominerar de negativa engångseffekterna. Under perioden 1990-2015 uppgick engångseffekterna i genomsnitt till 16 miljarder kronor per år. Engångseffekterna var som störst 2009 med -105 miljarder kronor. Förklaringen var då – liksom 2013 – att Riksbanken lånade stora belopp i Riksgäldskontoret för att stärka valutareserven.

Tabell 82 Budgetens faktiska saldo, engångseffekter m.m. och underliggande saldo åren 2010-2015

Miljoner kronor

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Faktiskt saldo	-32 650	-72 194	-130 873	-24 907	67 801	-1 052
Engångseffekter m.m.	-16 390	-14 092	-73 802	7 977	36 274	23 425
Underliggande saldo	-16 260	-58 102	-57 071	-32 884	31 527	-24 477

7.2 Engångseffekter 2015

Engångseffekterna 2015 försämrade saldot med drygt 16 miljarder kronor. Större poster under 2015 kommenteras i detta avsnitt. De kommenteras även under respektive inkomst- och utgiftsområde (avsnitt 4 och 6).

Anslag

EU-avgiften påverkades 2015 av tre stora engångseffekter, varav två negativa och en positiv. De medförde sammanlagt att avgiften blev 9,0 miljarder kronor högre. Den första engångseffekten avser en *försenad rabatt på EU-avgiften*. Förseningen innebar negativa effekter för saldot såväl 2014 som 2015, på 3,2 respektive 3,4 miljarder kronor. En positiv effekt på 6,6 miljarder kronor uppstår 2016 när rabatterna betalas ut retroaktivt i form av en sänkt EU-avgift. Den andra engångseffekten beror på att den årliga revideringen av tidigare års avgiftsbaser var ovanligt stor 2014. En *korrigering av BNI-avgiften* medförde en högre avgift 2014 men också en återbetalning på 1,2 miljarder kronor 2015. En resterande återbetalning väntas 2016. Den tredje och största engångseffekten, på 6,7 miljarder kronor, beror på regeringens beslut om ett *förskott* i december 2015 av en del av 2016 års avgift. Detta beslut innebär en tidigareläggning av belastningen av anslaget och av de takbegränsade utgifterna från 2016 till 2015. Budgetsaldo påverkas dock inte av beslutet. Saldot belastas först när EU-kommissionen tar ut medlen från Sveriges EU-konto i början av 2016.

I slutet av 2015 tog regeringen även beslut om tidigareläggningar av andra utgifter från 2016 till 2015, vilket sammanlagt medförde negativa effekter för 2015 på 5,3 miljarder kronor. Det gällde *biståndsutbetalningar* (2,5 miljarder kronor), utbetalningar av *läkemedelsförmåner* (1,8 miljarder kronor) och bidrag till kommuner för det så kallade *lågstadielyftet* (1,0 miljoner kronor).

Dessutom utbetalades 9,8 miljarder kronor i december 2015 som *ett tillfälligt stöd till kommuner och landsting med anledning av flyktingsituationen*. Stödet väntas i huvudsak användas under 2016 och ses som en negativ engångseffekt för 2015 och en positiv för 2016.

Tabell 83 Vissa större engångsposters påverkan på budgetens saldo 2015 och 2014

Miljoner kronor

Poster	2015	2014
Anslag	-24 072	-5 789
EU-avgift, försenad rabatt	-3 438	-3 214
EU-avgift, periodisering av retroaktiv BNI-korrigerig	1 177	-2 575
EU-avgift, förskott för 2016	-6 700	
Biståndsverksamhet, tidigarelagda bidragsutbetalningar	-2 498	
Läkemedelsförmånerna, tidigarelagd utbetalning	-1 819	
Lågstadielyftet, tidigarelagd bidragsutbetalning	-994	
Tillfälligt stöd till kommuner för flyktingkostnader, främst för 2016	-9 800	
Inkomsttitlar	10 863	11 975
Exportkreditnämnden, inleverans av myndighetskapital	2 272	
Specialfastigheter, återföring av kapital	2 071	
Akademiska Hus, extrautdelning	4 500	
SJ AB, extrautdelning	1 352	
Försäkringsaktiebolaget Bostadsgaranti, extrautdelning	138	
Lernia, extrautdelning	123	
Fouriertransform, extrautdelning	100	
Inlandsinnovation, extrautdelning	100	
Vasallen, extrautdelning	207	47
Svensk Bilprovning, extrautdelning		252
CSN-lån i Riksgäldskontoret för kapitaliserade räntor		11 676
Kassamässig korrigerig	6 700	0
EU-avgift, förskott för 2016	6 700	
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-9 880	-20 278
Lån till Riksbanken	-9 966	-4 467
Lån till Island		1 939
Lån till affärsverket Svenska kraftnät	1 115	-2 427
Kärnavfallsfonden	-314	-4 636
Insättningsgarantifonden	289	68
Carnegie (stabilitetsfonden)	42	49
Exportkreditnämnden	-796	1 773
Premiepensionsavgifter, inbetalning	37 336	35 334
Premiepensionsmedel, utbetalning	-36 716	-35 650
Övrig förvaltning av premiepensionsmedel i Riksgäldskontoret	-1 464	1 074
Lån till CSN för kapitaliserade räntor, till inkomsttitel		-11 676
Övrigt, netto	594	-1 659
Totalt	-16 390	-14 092

Inkomsttitlar

Under 2015 gjorde Exportkreditnämnden och åtta statliga bolag inleverans av myndighetskapital, extrautdelningar och återföring av kapital till staten på totalt 10,9 miljarder kronor, vilka betraktas som engångsvisa inkomster. De största beloppen avser inleverans av myndighetskapital från Exportkreditnämnden (2,3 miljarder kronor), extrautdelning från Akademiska Hus (4,5 miljarder kronor) och SJ AB (1,4 miljarder kronor) samt återföring av kapital från Specialfastigheter (2,1 miljarder kronor). Som extrautdelning räknas sådan utdelning som inte ryms inom föregående års utdelningsbara resultat eller som beror på uppskrivning av tillgångsvärden (samma definition som i nationalräkenskaperna).

Riksgäldskontorets nettoutlåning

Under Riksgäldskontorets nettoutlåning uppstod 2015 såväl positiva som negativa engångseffekter. De negativa effekterna dominerade, främst som en följd av att *Riksbankens lån i Riksgäldskontoret* ökade. Riksbanken lånade 2009 och 2013 totalt cirka 200 miljarder kronor i dollar och euro för att stärka valutareserven. Det totala lånet ökade under 2015 med 10,0 miljarder kronor som en följd av att enskilda lån refinansierades till en högre dollar- respektive eurokurs än när de togs.

Affärsverket Svenska kraftverk gör för närvarande stora investeringar i det svenska stamnätet och finanserar dessa delvis med lån i Riksgäldskontoret. Under 2015 minskade de sina lån med 1,1 miljarder kronor, vilket berodde på att de i högre grad än föregående år har kunnat finansiera sina investeringar med internt tillförda medel och kapacitetsavgifter.

Exportkreditnämnden minskade behållningen på sitt konto i Riksgäldskontoret med 0,8 miljarder kronor. Minskningen beror i stor utsträckning på den ovan nämnda inleveransen av myndighetskapital till staten.

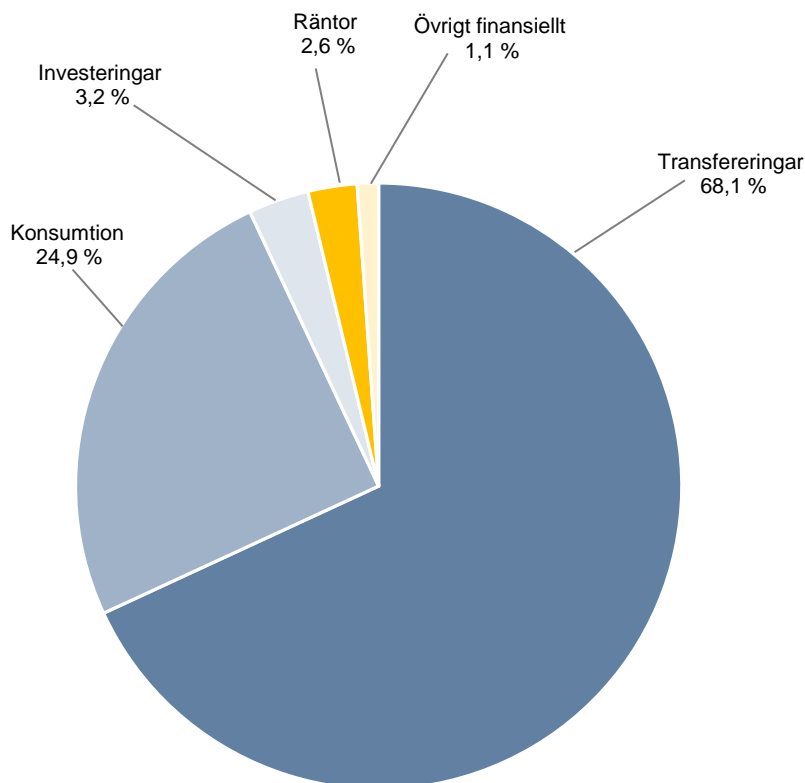
Inbetalningar av premiepensionsavgifter uppgick 2015 till 37,3 miljarder kronor och *utbetalningar av premiepensionsmedel* till 36,7 miljarder kronor. En del av ålderspensionsavgiften inbetalas som premiepensionsavgift till Pensionsmyndighetens konto i Riksgäldskontoret. Inflödet inkluderar regleringar för tidigare år, vilka varierar mellan åren. Medlen placeras tillfälligt på kontot eller i obligationer i avvaktan på att pensionsrätten fastställts. Från kontot betalar Pensionsmyndigheten en gång per år ut premiepensionsmedel (inkl. avkastning) – i december månad året efter intjänandeåret – till de fonder som pensionsspararna valt. *Myndighetens övriga förvaltning av premiepensionsmedel* medförde en minskad behållning på kontot med 1,5 miljard kronor.

Under posten *Övrigt, netto* (0,6 miljarder kronor) ingår nettoutlåning till övriga myndigheter, bolag och affärsverk.

8 Realekonomisk fördelning av anslagen i statens budget

Vid analys av och information om statens budgets storlek och påverkan på samhällsekonomin fördelas utgifterna även på ett annat sätt än efter utgiftsområden och anslag. En sådan fördelning är den realekonomiska fördelningen, som baseras på nationalräkenskapernas definitioner. För att skapa jämförbarhet med andra länder upprättas nationalräkenskaperna enligt internationella principer och riktlinjer, som bl.a. EU har utarbetat. Den realekonomiska fördelning av utgifterna som redovisas här är transfereringar, konsumtion, investeringar, räntor och finansiella transaktioner. Den realekonomiska fördelningen av anslagsutfall baseras på myndigheternas redovisning, men måste på övergripande nivå kompletteras med förenklingar och schabloner. Detta innebär att den realekonomiska fördelningen av ett visst anslag inte är exakt. Den fördelning som redovisas här innehåller därför en viss osäkerhet. Den realekonomiska fördelningen ger en kompletterande bild av hur anslagen i statens budget använts.

Diagram 3 Procentuell fördelning av utgifter i statens budget 2015, realekonomiskt fördelade

Tabell 84 Realekonomisk fördelning av statens budget 2011-2015

Miljoner kronor

Realekonomisk art	Utfall 2015	Utfall 2014	Förändring 2014-2015	Procentuell förändring 2014-2015
Transfereringar	605 756	581 692	24 064	4,1
<i>varav till</i>				
Hushållssektorn	304 050	299 582	4 468	1,5
Kommunala sektorn	164 760	148 986	15 774	10,6
Företagssektorn	34 036	36 981	-2 945	-8,0
Ålderspensionssystemet	22 459	21 399	1 059	5,0
Statliga ideella organisationer	4 583	4 408	175	4,0
Internationell verksamhet	75 869	70 336	5 533	7,9
<i>varav till EU-institutioner</i>	44 232	41 553	2 679	6,4
Konsumtionsutgifter	221 450	214 320	7 129	3,3
<i>varav</i>				
Löner inklusive sociala avgifter	122 043	119 927	2 116	1,8
Omkostnader för konsumtion	67 164	64 193	2 971	4,6
Lokaler	17 436	17 142	294	1,7
Utgifter för försvarsändamål				
Sociala naturaförmåner	14 807	13 058	1 749	13,4
Investeringsverksamhet	28 766	28 978	-212	-0,7
Räntor	23 294	5 589	17 705	316,8
<i>varav</i>				
Räntor på statsskulden	21 797	3 200	18 597	581,2
Finansiella transaktioner	10 079	10 293	-214	-2,1
Summa utgiftsområden	889 345	840 872	48 473	5,8

8.1 Transfereringar

Transfereringar är inkomstöverföringar, dvs. till stor del utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation. Som transfereringar räknas t.ex. sjukpenning och barnbidrag men även internationellt bistånd och Sveriges bidrag till EU-budgeten. Syftet med transfereringar är att omfördela inkomster mellan olika grupper i samhället, mellan olika regioner i landet eller till internationell verksamhet. Transfereringarna utgjorde 68,1 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden 2015.

Transfereringarna till hushåll ökade med 1,1 procent

Hushållen fick 50,2 procent av de totala transfereringarna. Transfereringarna till hushåll ökade med 4 468 miljoner kronor (1,5 procent) jämfört med 2014. Det beror framför allt på att transfereringarna till hushållen för anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ökade med 4 208 miljoner kronor till 29 573 miljoner kronor. Ökningen förklaras främst av fler sjukfall och av att sjukfallen blev längre än tidigare år (se avsnitt 6.10).

Transfereringarna till hushållen för anslaget 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning* under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökade jämfört med 2014. Ökningen uppgick till 1 195 miljoner kronor. Orsaken var att antalet utnyttjade timmar fortsatte att öka. Kommunerna är delvis med och finansierar assistansersättningen. Deras del av bidragen uppgick 2015 till 4 894 miljoner kronor. Kommunernas medfinansiering innebär att utfallet för anslaget är lägre än transfereringen till hushållen i den realekonomiska fördelningen av anslagen.

Även transfereringarna till hushållen för anslaget 1:3 *Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare* under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet ökade jämfört med 2014. För år 2015 uppgick transfereringarna till hushållen till 3 687 miljoner kronor vilket är 1 002 miljoner kronor högre än 2014. Skillnaden mellan åren beror i huvudsak på att antalet nyanlända i etableringsuppdraget ökade från i snitt 36 478 deltagare 2014 till 48 358 deltagare 2015.

Anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning omfattar de största transfereringarna till hushållen. Transfereringarna till hushållen för anslaget minskade 2015 med 633 miljoner kronor till 44 436 miljoner kronor. Under de senaste åren har transfereringarna för anslaget kontinuerligt minskat. De lägre transfereringarna beror framför allt på ett minskat inflöde av nya personer.

Även transfereringarna till hushållen för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv minskade jämfört med 2014. Minskningen blev 1 257 miljoner kronor. Det berodde på att den öppna arbetslösheten minskade 2015, vilket medförde att färre fick arbetslöshetsersättning.

Redovisningen av dagersättning till asylsökande har ändrats 2015. I stället för att redovisas som transferering till hushållen redovisas det som transferering till utlandet. Förändringen är gjord med anledning av att nationalräkenskapernas

definitioner har ändrats. Dagersättningen belastar anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* under utgiftsområde 8 Migration och uppgick 2015 till 1 662 miljoner kronor, vilket är 604 miljoner kronor högre än föregående år. Tidsserien i tabell 84 har justerats retroaktivt.

Ökade transfereringar till kommuner som tar emot flyktingar

Den kommunala sektorn omfattar kommuner, landsting och kommunalförbund. Under 2015 fick kommunsektorn 27,2 procent av de totala transfereringarna och var därmed den näst största mottagaren av transfereringar 2015.

Transfereringarna till kommunsektorn ökade med 15 774 miljoner kronor (10,6 procent) jämfört med 2014. Ökningen berodde framför allt på utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, för vilket utfallet ökade med sammanlagt 8 438 miljoner kronor (9,0 procent). Utgiftsområdet anvisades 9 800 miljoner kronor i den extra ändringsbudgeten som beslutades av riksdagen i december. Pengarna ska gå till ett tillfälligt stöd till kommunerna och landstingen med anledning av att antalet asylsökande ökade dramatiskt under hösten (se avsnitt 6.25 för mer detaljer). Det ökande antalet asylsökande är även orsaken till att transfereringarna till kommuners för anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* under utgiftsområde 8 Migration har ökat med 2 606 miljoner kronor jämfört med 2014.

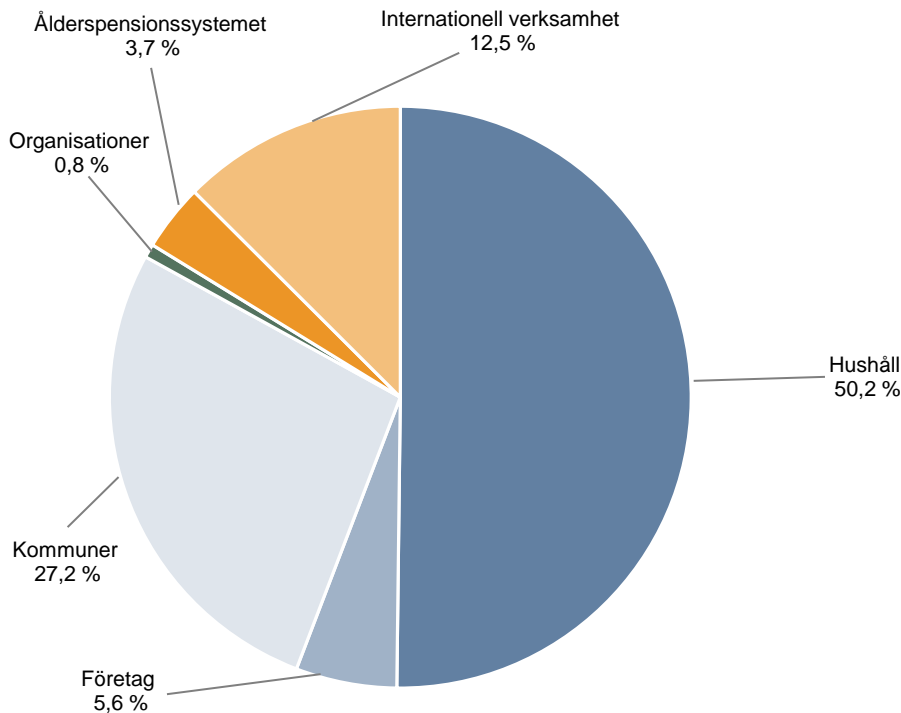
Även utgifterna för anslaget 1:2 *Kommunersättning vid flyktingmottagande* under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet ökade och blev 1 995 miljoner kronor högre (28,6 procent) jämfört med föregående år. Det högre utfallet beror främst på att kommunerna tog emot fler flyktingar 2015 än 2014.

Från anslaget 1:5 *Bidrag för läkemedelsförmånerna* under utgiftsområde 9 Hälsovård sjukvård och social omsorg betalas bidrag ut till landstingen för läkemedelsförmånernas kostnader. De högre transfereringarna 2015 beror dels på att landstingen fick bidrag för Hepatit C behandlingar som utförts under 2014, dels på att regeringen beslutade att bidrag för totalt 13 månader skulle betalas ut 2015 i stället för 12 månader, vilket normalt är fallet.

Förskottsbetalningar medförde ökade transfereringar till utlandet

Transfereringarna till utlandet ökade med sammanlagt 8 212 miljoner kronor 2015. Det högre utfallet beror framför allt på förskottsbetalningar av Sveriges kärnstöd (en del av Sveriges bistånd) och EU-avgiften. Regeringen beslutade i december 2015 att Sida skulle betala ut 2 498 miljoner kronor av Sveriges kärnstöd för 2016 i förskott (se avsnitt 6.7). Regeringen beslutade även i december 2015 att Sverige skulle göra en förskottsbetalning av EU-avgiften för 2016 på 6 700 miljoner kronor (se avsnitt 6.27). Både beloppen belastar budgeten i sin helhet 2015.

Diagram 4 Transfereringar i statens budget, fördelade efter mottagarkategori 2015

8.2 Konsumtion

Statlig konsumtion är förbrukning av resurser som de statliga myndigheterna använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror, inköp av varor och tjänster, underhåll och reparationer. I konsumtionsbegreppet ingår även myndigheternas köp av varor och tjänster som produceras utanför staten och som levereras direkt till hushållen (sociala naturaförmåner). Det gäller t.ex. statens utgifter för köp av arbetsmarknadsutbildning och privat tandläkarvård. Utgifterna för konsumtion uppgick 2015 till 24,9 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden. Utgiftsområdena 4 Rättsväsendet, 6 Försvar och samhällets krisberedskap, 16 Utbildning och universitetsforskning samt 22 Kommunikationer hade de största utgifterna för konsumtion 2015.

Drygt hälften av utgifterna för konsumtion var löner inklusive sociala avgifter. Med sociala avgifter menas främst arbetsgivaravgifter och premier för avtalsförsäkringar för statsanställda. Ökningen av löner inklusive sociala avgifter var 1,8 procent 2015. Utgifterna för lön inklusive sociala avgifter ökade med 713 miljoner kronor (30,9 procent) för anslaget 1:1 *Migrationsverket* under utgiftsområde 8 Migration. På grund av den stora mängden asylsökande under hösten 2015, rekryterade

Migrationsverket ny personal. Antalet årsarbetskrafter ökade från 4 174 till 5 330 (27,7 procent).

Den näst största posten för konsumtion är omkostnader för konsumtion. Till dessa räknas myndigheternas köp av varor och tjänster. Omkostnaderna för konsumtion ökade med 4,6 procent 2015. De största anslagen med omkostnader för konsumtion är anslagen 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* under utgiftsområde 22 Kommunikationer, samt anslagen 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap och 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Redovisningen av boendekostnader för asylsökande har ändrats 2015. I stället för att redovisas som Lokalkostnader redovisas det nu som Sociala naturaförmåner. Förändringen är gjord i enlighet med förändringar i nationalräkenskapernas definitioner. Boendekostnaderna belastar anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* på utgiftsområde 8 Migration och uppgick 2015 till 2 781 miljoner kronor, vilket är 1 200 miljoner kronor högre än föregående år. Tidsserien i tabell 84 har justerats retroaktivt.

8.3 Investeringar

Investeringar är utgifter för att anskaffa infrastruktur, varaktiga materiella tillgångar såsom byggnader och maskiner, immateriella tillgångar som datorprogram, värdeföremål, finansiella tillgångar och lagerinvesteringar som är ämnade att användas i produktion. Av utgifterna inom budgetens utgiftsområden uppgick investeringarna till 3,2 procent. Utgiftsområde 22 Kommunikationer var det utgiftsområde som hade den största andelen av de totala investeringarna inom budgetens utgiftsområden (67,3 procent). Ett ytterligare utgiftsområde med stora investeringar är utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Totalt uppgick investeringar som finansierades genom anslag till 8 594 miljoner för utgiftsområde 6, vilket är 28,8 procent av de totala investeringarna inom budgetens utgiftsområden.

Statliga investeringar finansieras även med lån i Riksgäldskontoret och med finansiell leasing. Utgifterna för dessa investeringar ingår inte under utgiftsområdena utan ingår i Riksgäldskontorets nettoutlåning. Myndigheternas amorteringar och räntor på dessa lån redovisas som finansiella transaktioner i tabell 84.

8.4 Räkningar och finansiella transaktioner

I den realekonomiska gruppen räntor ingår räntor på statsskulden och övriga räntor, t.ex. *Statens utgifter för studiemedelsräntor*. Räntorna uppgick till 2,6 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden 2015. Anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* under utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. är det enskilt största i gruppen räntor. Anslaget svarade för 93,6 procent av de totala ränteutgifterna.

De finansiella transaktionerna uppgick till 1,1 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden. De största anslagen 2015 var anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* under utgiftsområde 22 Kommunikationer och anslaget 1:3 *Avsättning för kreditförluster* under utgiftsområde 15 Studiestöd.

9 Beställningsbemyndiganden

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen beslutat, beställa varor eller tjänster och besluta om bidrag, ersättning, lån eller liknande som medför utgifter under senare budgetår än det år budgeten avser. De åtaganden som görs räknas inte som ekonomiska händelser och ska med andra ord inte redovisas mot anslag. När ett bemyndigande utnyttjas ska detta redovisas mot det av riksdagen beslutade bemyndigandebeloppet. Det totala bemyndigandebeloppet för 2015 var 406 570 miljoner kronor och de utestående åtagandena den 31 december 2015 uppgick till 326 236 miljoner kronor. De totala utestående åtagandena var alltså 80 334 miljoner kronor lägre än det totala bemyndigandebeloppet.

De högsta beslutade bemyndigandebeloppen avsåg utgiftsområde 22 Kommunikationer, utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. De största skillnaderna mellan bemyndigandebelopp och utestående åtaganden återfanns på utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, 22 Kommunikationer samt 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppgick skillnaden till 14 885 miljoner kronor. De största beloppsmässiga skillnaderna inom området avsåg Afrika, Asien, Globala insatser för ekonomiskt hållbar utveckling samt Multilaterala och internationella organisationer och fonder.

Inom utgiftsområde 22 Kommunikationer uppgick skillnaden mellan bemyndigandebelopp och utestående åtaganden till 14 606 miljoner kronor. Skillnaden var störst för anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* och berodde framför allt på att avtalen om medfinansiering har ökat jämfört med tidigare beräkningar och att räntekostnaderna för upptagna lån blev lägre än väntat på grund av den låga marknadsräntan.

Inom utgiftsområdet 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel uppgick skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden till 24 229 miljoner kronor. Huvudelen av de beslutade bemyndigandena för utgiftsområdet avser ekonomiska åtaganden som planeras inom ramen för Landsbygdsprogram för Sverige 2014–2020. Det låga utnyttjandet av bemyndiganderamarna beror på att de avser beslut för hela programperioden.

De utestående åtagandena för anslaget 1:11 *Sammarbete inom Östersjöregionen* under utgiftsområde 5 Internationell samverkan uppgick den sista december till 199 miljoner kronor. I februari 2016 innan fastställandet av Sidas bokslut justerades avtalsbeloppen så att utestående åtaganden för anslaget uppgick till 154 miljoner kronor, vilket är inom bemyndiganderamen.

En specifikation av riksdagen beslutade bemyndiganden och utestående åtaganden den 31 december 2015 per anslag redovisas i bilaga 3. Beställningsbemyndigande och utnyttjandet per anslag finns under respektive avsnitt för utgiftsområdena. Stora skillnader mellan beslutade bemyndiganden och utfall kommenteras i anslutning till bemyndigandetabellen i respektive avsnitt.

Tabell 85 Beställningsbemyndiganden 2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Beställningsbemyndiganden	Utestående åtaganden 2015-12-31
1 Rikets styrelse	171	129
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	30	0
4 Rättsväsendet	20	0
5 Internationell samverkan	160	199 ¹
6 Försvar och samhällets krisberedskap	86 297	81 305
7 Internationellt bistånd	71 096	56 211
8 Migration	198	1
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	2 043	1 431
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	3 250	2 951
13 Integration och jämställdhet	3 527	479
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	22 071	17 787
15 Studiestöd	4	3
16 Utbildning och universitetsforskning	34 893	27 380
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	706	480
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	232	27
19 Regional tillväxt	6 445	5 098
20 Allmän miljö- och naturvård	5 525	4 113
21 Energi	4 542	2 338
22 Kommunikationer	137 124	122 518
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	25 894	1 665
24 Näringsliv	2 346	2 165
Summa utgiftsområden	406 573	326 281

¹ Avtalsbeloppen justerades i februari 2016 så att utestående åtaganden uppgick till 154 miljoner kronor.

10 Övriga finansiella befogenheter och garantier

10.1 Utlåning

Tabell Utlåning

Miljoner kronor

UO	Utlåning	Låneram	Lån 2015-12-31
2	Kredit till Irland ¹	EUR 600	SEK 5 519
2	Riksbanken ²		241 089
15	Studielån	206 000	204 810
17	Nordiska museet	20	20
21	Delägarlån till bolag i vilka Svenska Kraftnät förvaltar statens aktier	300	0
22	A-train AB ³	1 000	1 000
22	SVEDAB AB ⁴	5 800	5 396
24	Civila flygutvecklingsprojekt ⁵	504	225
24	SAS ⁶	0	
Summa			458 059

¹ prop. 2011/12:119, bet. 2011/12:FiU41, rskr. 2011/12:209

² Lån till Riksbanken ges med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

³ prop. 1993/94:213, bet. 1993/94:TU36, rskr. 1993/94:436

⁴ prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:TU1, rskr. 2009/10:117. Låneramen för Svedab AB är 3 361 miljoner kronor exklusive räntor och mervärdesskatt.

⁵ prop. 2007/08:1, bet. 2007/08:FiU11, rskr. 2007/08:24

⁶ prop. 2012/13:46, bet. 2012/13:NU10, rskr. 2012/13:102. SAS sa upp det villkorade lånelöftet under 2014

10.2 Garantier

Tabell Garantier

Miljoner kronor

UO	Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2015-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta
01	Kreditgarantier till UD-anställda ¹	50	0	
02	Insättningsgarantin ²	Obegränsad	1 500 736	
02	Garanti till insättare i utländska instituts filialer i Sverige ³	Obegränsad		
02	Investerarskyddet ⁴	Obegränsad		
02	Garantier till banker m.m. för skuldförbindelser ⁵	Obegränsad	0	
02	Garantikapital i Europeiska investeringsbanken (EIB) ⁶	EUR 6 565	59 969	EUR 6565
02	Garantikapital i Nordiska investeringsbanken (NIB) ⁷	EUR 1 963	17 935	EUR 1963
02	Nordiska investeringsbanken, projektinvesteringslån ⁸	EUR 671	5 566	EUR 609
02	Garantikapital i Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) ⁹	EUR 542	4 947	EUR 542
02	Garantikapital till Europarådets utvecklingsbank (CEB) ¹⁰	EUR 124	1 130	EUR 124
02	Pensionsgaranti (inkl. efterborgen) Akademiska Hus ¹¹	Obegränsad	74	
02	A/O Dom Shvetsii ¹²	100	1	
06	Stiftelsen Gällöfsta kurscentrum ¹³	24	9	
07	Garantikapital, Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) ¹⁴	USD 2 247	17 977	USD 2152
07	Garantikapital, Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) ¹⁵	SDR 971	10 850	SDR 937
07	Garantikapital, Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB) ¹⁶	USD 538	4 123	USD 494
07	Garantikapital, Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB) ¹⁷	SDR 343	4 151	USD 497
07	Garantier inom biståndsverksamheten	10 000	3 739	
07	EIB-lån inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet ¹⁸	EUR 152	247	EUR 27
07	Nordiska Investeringsbankens miljöinvesteringslån ¹⁹	EUR 104	194	EUR 21
07	Garantikapital Multilaterala investeringsorganet MIGA ²⁰	USD 16	135	USD 16
16	Pensionsgaranti (inkl. efterborgen) Chalmers Tekniska Högskola AB ²¹	Obegränsad	378	
18	Kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder m.m.	10 000	1 489	
18	Kreditgarantier för förvärv av bostad	5 000	0	
22	Kreditgaranti till Öresundsbro Konsortiets upplåning ²²	Obegränsad	18 512	
22	Kapitaltäckningsgaranti Arlandabanan			

Infrastructure AB ²³		
22 Kapitaltäckningsgaranti SVEDAB AB ²⁴		
22 Pensionsgaranti (inkl. efterborgen), Posten AB (inkl. Posten Logistik AB, Posten Meddelande AB) ²⁵	Obegränsad	6 033
22 Garantikapital Eurofima ²⁶	CHF 42	
22 Kreditgaranti Eurofima ²⁷	CHF 52	438
23 Programgarantier		1
23 Kreditgarantier för mjölkföretag	500	0
24 Exportkreditgarantier	500 000	259 497
24 Investeringsgarantier	10 000	4 633
24 Grundfondsförbindelse Svenska skeppshypotekskassan ²⁸	350	350
24 Grundfondsförbindelse Fonden för den mindre skeppsfarten ²⁹	55	55
24 Pensionsgaranti (endast efterborgen), Sveaskog AB ³⁰	Obegränsad	560
24 Pensionsgaranti (endast efterborgen), Vattenfall AB ³⁰	Obegränsad	1 254
24 Pensionsgaranti (inkl. efterborgen), Nordea AB (f.d Postgirot) ³⁰	Obegränsad	231
24 Pensionsgaranti (endast efterborgen), Svenska Skogsplantor ³⁰	Obegränsad	22
24 Pensionsgaranti SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut ³⁰	Obegränsad	18
24 Pensionsgaranti (endast efterborgen), Teracom ³⁰	Obegränsad	2
24 Pensionsgaranti Svensk Maskinprovning AB ³⁰	Obegränsad	4
Summa		1 925 261

¹ Regeringen har beslutat att Riksgäldskontoret får lämna statlig kreditgaranti för banklån till personal inom utrikesförvaltningen inom en ram för samtliga garantiengagemang om 50 miljoner kronor (UD2000/1146/P- AV)

² Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Åtagandet för insättningsgarantin avser 31 december 2014.

³ Om vissa villkor i lag (2008:812) är uppfyllda ges en möjlighet att ställa ut garantier för att skydda dessa insättare.

⁴ Lagen (1999:158) om investerarskydd. För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.

⁵ Lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut.

⁶ prop. 2008/09:116, bet. 2008/09: FiU36, rskr. 2008/09:200

⁷ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139

⁸ prop. 2003/04:162, bet. 2004/05:FiU15, rskr. 2004/05:16

⁹ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139

¹⁰ prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU2, rskr. 2011/12:104

¹¹ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per 31 december 2014

¹² prop. 1994/95:78, bet. 1994/95:FiU4, rskr. 1994/95:75

¹³ prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:FöU:1 och rskr. 1998/99:74

¹⁴ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:UU2, rskr. 2010/11:98

¹⁵ Bemyndigandet gavs i Units of Accounts (UoA), vilket är den valutaenhet AfDB räknar i. Eftersom det är en intern valuta i banken och motsvarar i valör Special drawing rights (SDR), anges utfallet i SDR. (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:UU2, rskr. 2012/13:91)

-
- ¹⁶ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:UU2, rskr. 2010/11:98
- ¹⁷ prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UU2, rskr. 2009/10:88
- ¹⁸ prop. 2013/14:2, bet. 2013/14:FiU11, rskr. 2013/14:41
- ¹⁹ prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:UU2, rskr. 2012/13:91
- ²⁰ prop. 1987/88:9, bet. 1987/88:UU9. Den svenska andelen av MIGA:s kapital är 1,049 % eller 10,49 miljoner SDR. SEK-kursen för SDR var 11,58 den 30/12 2015.
- ²¹ I samband med ombildningen av statlig verksamhet till annan associationsform beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per 31 december 2014.
- ²² prop. 1990/91:158, bet. 1990/91:TU31, rskr. 1990/91:379
- ²³ prop. 1995/96:65, bet. 1995/96:TU5, rskr. 1995/96:97
- ²⁴ prop. 1992/93:100; bet. 1994/95:TU2, rskr. 1994/95:50
- ²⁵ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per 31 december 2014.
- ²⁶ Den beslutade garantiramen (prop. 1992/93:176, bet. 1992/93:TU36, rskr. 1992/93:116) uppgår endast till 33 600 000 CHF. Resterande åtagande om 8 000 000 schweizerfranc uppstod i samband med emissionen 1997 då aktierna förvaltades av affärsverket Statens järnvägar.
- ²⁷ prop. 2011/12:99, bet. 2011/12:FiU21, rskr. 2011/12:282
- ²⁸ Lagen (1980:1097) om svenska skeppshypotekskassan.
- ²⁹ prop. 2003/04:128, bet. 2003/04:FiU21, rskr. 2003/04:273
- ³⁰ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, bet. 1991/92:FiU31, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per 31 december 2014.

Valutakurser från Riksbanken per 30 december 2015

USD=8,3524

EUR=9,135

CHF=8,428701

SDR=11,5836

10.3 Övriga krediter

Tabell Övriga krediter

Miljoner kronor

UO	Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2015-12-31
2	Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	0
2	Investerarskyddet ²	Obegränsad	119
2	Garantier till banker m.m. för skuldförbindelser ³	Obegränsad	0
2	Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner ⁴	Obegränsad	0
2	Kredit för infriande av Riksgäldskontorets garantier (ordinarie garantireserv) ⁵	Obegränsad	0
2	För Riksgäldskontorets utlåningsverksamhet ⁶	Obegränsad	0
2	7 AP-fondens kredit på räntekonto	40	0
2	Kammarkollegiets behov av likviditet för inrättande av nya myndigheter	355	0
2	Statens tjänstepensionsverk - behov av likviditet i pensionshanteringen	100	15
2	Kammarkollegiets kredit för statliga försäkringssystemet ⁷	100	0
6	Försvarets materielverks behov av rörelsekapital	12 000	4 216
6	Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital	7 000	46
7	Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner ⁸	Obegränsad	0
7	Kredit för infriande av Riksgäldskontorets garantier (ordinarie garantireserv) ⁹	Obegränsad	0
7	Kredit för infriande av Sidas garantier ¹⁰	Obegränsad	0
10	Försäkringskassans behov av likviditet i utbetalning av ersättning för vård i andra länder	100	77
11	Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar	8 000	0
18	Kredit för infriande av Boverkets garantier ¹¹	Obegränsad	0
23	Viltvårdsfondens kredit i Riksgäldskontoret	5	0
24	Exportkreditnämnden upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning ¹²	Obegränsad	0
	Summa		4 474

¹ lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

² lagen (1999:158) om investerarskydd

³ lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut

⁴ prop. 2001/02:1 (vol 1), bet. 2001/02:FiU1, rskr. 2001/02:34

⁵ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203)

⁶ Budgetlag (2011:203), förordning (2011:211)

⁷ prop. 1995/96:105, bet. 1995/96:FiU11, rskr. 1995/96:191

⁸ prop. 2001/02:1 (vol 1), bet. 2001/02:FiU1, rskr. 2001/02:34

⁹ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

¹⁰ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

¹¹ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

¹² Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

10.4 Inomstatliga lån

Tabell Inomstatliga lån

Miljoner kronor

UO	Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2015-12-31
1	Riksdagsförvaltningens investeringar som används i verksamheten	100	53
1	Riksdagsförvaltningens investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar	500	398
2	Statens fastighetsverks investeringar i fastigheter	13 600	11 946
2	Statens järnvägars långfristiga lån exkl. finansiell leasing ¹	2 915	1 158
2	Fortifikationsverkets investeringar i mark, anläggningar och lokaler	11 700	10 233
2	Riksrevisionen - anläggningstillgångar som används i verksamheten	15	8
2	7 AP-fondens investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten	5	0
6	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskapsverksamhet	300	0
6	Krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden	40 000	0
9	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet	350	1
9	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Folkhälsomyndighetens verksamhet	350	58
21	Svenska Kraftnäts lån i och utanför Riksgäldskontoret	10 300	5 087
22	Vissa infrastrukturprojekt	43 000	41 507
22	Sjöfartsverkets lång- och kortfristiga lån i eller utanför Riksgäldskontoret	500	0
22	Luftfartsverkets lån i och utanför Riksgäldskontoret	1 500	0
24	AB Svensk Exportkredits lån i Riksgäldskontoret för systemet med statsstöda exportkrediter	80 000	0
	Summa	205 135	70 449

¹prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU2, rskr. 2013/14:135

Bilaga 1

Specifikation av inkomster i statens budget 2013-2015

Specifikation av inkomster i statens budget för budgetåren 2013-2015 med 2015 års inkomststruktur

Tusental kronor		Statens budget 2015	Utfall/Prognos 2015	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2014	Utfall 2013	2014 skillnad mot SBU 2014	2013 skillnad mot SBU 2014
1000	Statens skatteinkomster	859 116 281	894 042 328	34 926 047	801 952 123	777 295 459	0	0
	Skatt på arbete	1 052 291 482	1 053 458 802	1 167 319	985 726 895	964 847 580	-306	28
1100	Direkta skatter på arbete	566 189 522	563 564 134	-2 625 387	530 251 516	522 974 629	1 673 910	28
1110	Inkomstskatter		688 744 689		650 087 834	626 746 191	783 127	0
1111	Statlig inkomstskatt	51 380 860	51 810 640	429 780	47 435 920	44 812 429	565 740	0
1115	Kommunal inkomstskatt	637 637 211	636 934 049	-703 162	602 651 914	581 933 762	217 388	0
1120	Allmän pensionsavgift	109 240 622	107 983 081	-1 257 541	103 955 142	100 860 936	-198 102	0
1121	Allmän pensionsavgift		107 983 081		103 955 142	100 860 936	-198 102	0
1130	Artistskatt	-535	1 865	2 400	0	-535	0	0
1131	Artistskatt		1 865		0	-535	0	0
1140	Skattereduktioner	-232 068 636	-233 165 501	-1 096 865	-223 791 461	-204 631 964	1 088 885	28
1141	Allmän pensionsavgift		-107 953 199		-103 926 374	-100 829 588	224 518	28
1144	Fastighetsavgift		-242 042		-234 984	-207 743	-26 140	0
1149	Bredband				0	0	0	0
1151	Sjöinkomst		-54 889		-54 889	-56 440	1 551	0
1152	Stormskador				0	0	0	0
1153	Jobbskatteavdrag		-103 317 122		-100 160 680	-85 795 434	62 357	0
1154	Hus-avdrag		-21 328 249		-19 168 173	-17 532 708	802 959	0
1155	Gåvor till ideell verksamhet		-270 000		-246 360	-210 050	23 640	0
1156	Övriga skattereduktioner							0
1200	Indirekta skatter på arbete	486 101 961	489 894 668	3 792 707	455 475 380	441 872 950	-1 674 216	0
1210	Arbetsgivaravgifter	478 342 548	491 421 876	13 079 328	471 097 866	454 314 191	161 940	0
1211	Sjukförsäkringsavgift		64 332 437		60 287 318	58 364 742	0	0
1212	Föräldraförsäkringsavgift		38 447 831		36 037 568	34 854 497	0	0
1213	Arbetskadeavgift		4 430 576		4 151 354	4 022 490	0	0
1214	Ålderspensionsavgift		161 913 267		154 990 391	149 659 633	0	0
1215	Efterlevandepensionsavgift		17 305 128		16 216 113	15 692 806	0	0
1216	Arbetsmarknadsavgift		37 925 910		39 365 613	39 006 717	0	0
1217	Allmän löneavgift		149 989 175		136 710 685	131 670 284	0	0
1218	Ofördelade avgifter		106 513		235 817	-475 221	114 116	0
1219	Nedsatta avgifter		16 971 040		23 103 006	21 518 243	47 824	0
1240	Egenavgifter	13 696 931	12 232 254	-1 464 677	11 700 533	11 534 991	-636 924	0
1241	Sjukförsäkringsavgift		19 694		0	550 333	-35 033	0
1242	Föräldraförsäkringsavgift		1 032 950		983 165	960 441	-34 286	0
1243	Arbetskadeavgift		119 182		113 248	113 175	-3 948	0
1244	Ålderspensionsavgift, netto		4 804 505		4 604 163	4 438 578	-94 337	0
1245	Efterlevandepensionsavgift		464 562		442 312	441 500	-15 425	0
1246	Arbetsmarknadsavgift		0		0	6 860	-268	0
1247	Allmän löneavgift		3 744 009		3 553 264	3 660 710	-430 053	0
1248	Ofördelade avgifter		0		0	0	0	0
1249	Nedsatta avgifter		2 047 352		2 004 381	1 363 395	-23 574	0
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	-33 812 948	-33 644 777	168 171	-31 875 650	-31 048 242	0	0
1261	Avgifter till premiepensionssystemet		-33 644 777		-31 875 650	-31 048 242	0	0
1270	Särskild löneskatt	42 564 854	38 390 417	-4 174 437	37 021 683	36 832 150	-1 174 982	0
1271	Pensionskostnader, företag		32 242 800		30 957 611	30 922 953	-1 121 061	0
1272	Pensionskostnader, staten		3 743 396		3 615 017	3 416 368	0	0
1273	Förvärvsinkomster		1 590 415		1 668 568	1 690 421	0	0
1274	Egenföretagare		814 006		780 487	802 408	-53 921	0
1275	Övrigt		0		0	0	0	0
1280	Nedsättningar	-15 364 917	-19 018 393	-3 653 476	-33 136 337	-30 437 665	-24 249	0
1281	Sjöfartsstöd		0		-1 414 746	-1 482 619	0	0

Specifikation av inkomster i statens budget för budgetåren 2013-2015 med 2015 års inkomststruktur

Tusental kronor		Statens budget 2015	Utfall/Prognos 2015	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2014	Utfall 2013	2014 skillnad mot SBU 2014	2013 skillnad mot SBU 2014
1282	Arbetsgivaravgifter		-16 971 040		-23 103 006	-21 518 243	-47 824	0
1283	Egenavgifter, generell nedsättning		-1 969 396		-1 928 289	-1 290 295	24 892	0
1284	Egenavgifter, regional nedsättning		-77 957		-76 092	-73 100	-1 318	0
1285	Nystartjobb		0		-6 606 838	-6 073 407	0	0
1286	Stöd till yrkesintroduktionsanställning		0		-7 366	0	0	0
1290	Tjänstegrupppliv	675 492	513 290	-162 202	667 286	677 525	0	0
1291	Tjänstegrupppliv		513 290		667 286	677 525	0	0
1300	Skatt på kapital	190 422 100	222 546 683	32 124 583	200 217 925	172 723 104	7 617 561	0
1310	Skatt på kapital, hushåll	41 041 512	48 397 521	7 356 009	47 978 952	32 300 885	939 289	0
1311	Skatt på kapital		66 181 633		69 322 366	56 128 397	1 520 567	0
1312	Skattereduktion kapital		-17 757 295		-21 317 703	-23 227 583	-486 933	0
1313	Expansionsmedelsskatt		-26 818		-25 712	-599 929	-94 346	0
1314	Skattereduktion riskkapital				0	0	0	0
1320	Skatt på företagsvinster	95 119 123	117 683 569	22 564 447	96 534 319	88 959 569	6 572 185	0
1321	Skatt på företagsvinster		117 683 569		96 534 319	88 959 569	6 572 185	0
1322	Skattereduktioner		0		0	0	0	0
1330	Kupongskatt	4 351 249	4 633 702	282 453	4 209 768	4 144 750	0	0
1331	Kupongskatt		4 633 702		4 209 768	4 144 750	0	0
1340	Avkastningsskatt	9 143 215	8 491 206	-652 008	10 248 562	6 850 326	-183 393	0
1341	Avkastningsskatt hushåll		191 790		191 790	129 505	62 284	0
1342	Avkastningsskatt företag		8 006 079		9 783 121	6 537 640	-245 678	0
1343	Avkastningsskatt på individuellt pensionssparande		293 338		273 651	183 180	0	0
1350	Fastighetsskatt	31 492 316	32 445 767	953 451	31 983 395	31 559 010	289 480	0
1351	Fastighetsskatt hushåll		677 997		671 246	681 625	-13 205	0
1352	Fastighetsskatt företag		15 302 137		15 223 724	14 985 205	303 948	0
1353	Kommunal fastighetsavgift hushåll		13 191 395		12 893 810	12 740 295	-6 512	0
1354	Kommunal fastighetsavgift företag		3 274 238		3 194 614	3 151 886	5 249	0
1360	Stämpelskatt	9 274 685	10 895 050	1 620 364	9 261 456	8 912 902	0	0
1361	Stämpelskatt		10 895 050		9 261 456	8 912 902	0	0
1380	Arvsskatt		-132	-132	1 474	-4 338	0	0
1381	Arvsskatt		-132		1 474	-4 338	0	0
1400	Skatt på konsumtion och insatsvaror	493 874 020	497 299 754	3 425 734	469 529 722	455 845 415	782 291	0
1410	Mervärdesskatt	371 046 054	376 025 887	4 979 834	354 984 075	339 477 048	782 291	0
1411	Mervärdesskatt		376 025 887		354 984 075	339 477 048	782 291	0
1412	Skattelättnad för vissa byggtjänster		0		0	0	0	0
1420	Skatt på alkohol och tobak	24 940 297	25 576 770	636 472	24 173 926	23 352 779	0	0
1421	Skatt på tobak		11 825 215		11 375 777	11 135 834	0	0
1422	Skatt på etylalkohol		4 202 306		4 073 046	3 996 282	0	0
1423	Skatt på vin		5 502 095		5 039 469	4 709 227	0	0
1424	Skatt på mellanklassprodukter		151 654		157 699	177 795	0	0
1425	Skatt på öl		3 894 983		3 509 352	3 328 865	0	0
1426	Privatinförsel av alkohol och tobak		516		18 583	4 777	0	0
1430	Energiskatt	41 756 629	40 696 293	-1 060 336	38 988 850	40 910 722	0	0
1431	Skatt på elektrisk kraft		20 394 756		19 719 457	21 072 592	0	0
1432	Energiskatt bensin		10 749 510		10 656 353	11 099 190	0	0
1433	Energiskatt oljeprodukter		9 243 526		8 311 723	8 361 597	0	0
1434	Energiskatt övrigt		308 502		301 316	377 343	0	0
1440	Koldioxidskatt	25 056 911	24 604 616	-452 295	23 333 823	24 030 964	0	0
1441	Koldioxidskatt bensin		8 573 426		8 489 568	8 845 404	0	0
1442	Koldioxidskatt oljeprodukter		15 397 365		14 262 576	14 454 955	0	0
1443	Koldioxidskatt övrigt		633 825		581 679	730 605	0	0
1450	Övriga skatter på energi och miljö	5 033 962	4 735 069	-298 893	4 437 388	4 356 577	0	0
1451	Svavelskatt		12 286		10 211	14 109	0	0

Specifikation av inkomster i statens budget för budgetåren 2013-2015 med 2015 års inkomststruktur

Tusental kronor		Statens budget 2015	Utfall/Prognos 2015	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2014	Utfall 2013	2014 skillnad mot SBU 2014	2013 skillnad mot SBU 2014
1452	Skatt på råttaloja		0		0	0	0	0
1453	Särskild skatt mot förurning		53 529		49 135	57 402	0	0
1454	Skatt på bekämpningsmedel		114 562		105 112	92 358	0	0
1455	Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer		3 767 510		3 840 689	4 037 578	0	0
1456	Avfallsskatt		216 089		139 808	119 320	0	0
1457	Avgifter till Kemikalieinspektionen		43 717		42 655	2 076	0	0
1458	Övriga skatter		185 377		73 779	33 733	0	0
1459	Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter		342 000		176 000	0	0	0
1470	Skatt på vägtrafik	19 036 612	18 752 203	-284 409	16 807 070	16 501 959	0	0
1471	Fordonsskatt		13 289 578		11 576 354	11 492 382	0	0
1472	Vägavgifter		817 815		753 466	751 503	0	0
1473	Trängselskatt		1 835 907		1 675 834	1 492 600	0	0
1474	Skatt på trafikförsäkringspremier		2 808 903		2 801 416	2 765 474	0	0
1480	Övriga skatter	7 003 556	6 908 916	-94 640	6 804 590	7 215 366	0	0
1481	Systembolaget AB:s överskott		255 976		250 956	115 585	0	0
1482	Inlevererat överskott från Svenska Spel AB		4 834 000		4 762 404	5 268 950	0	0
1483	Skatt på spel		15 733		15 275	15 423	0	0
1484	Lotteriskatt		1 337 074		1 304 724	1 293 087	0	0
1485	Lotteriavgifter		30 590		29 237	34 069	0	0
1486	Skatt på annonser och reklam		200 069		225 130	243 761	0	0
1487	Koncessionsavgifter på televisionens område				0	0	0	0
1488	Lokalradioavgifter		130 097		115 891	128 211	0	0
1489	Avgifter avseende Myndigheten för radio och tv		8 700		8 700	7 660	0	0
1491	Avgifter för telekommunikation		96 677		92 273	108 619	0	0
1492	Försäljningsskatt på motorfordon		0		0	0	0	0
1500	Skatt på import	5 956 256	6 275 134	318 878	5 806 810	5 220 676	0	0
1510	Skatt på import		6 275 134		5 806 810	5 220 676	0	0
1511	Tullmedel		6 242 954		5 737 032	4 976 399	0	0
1512	Sockeravgifter		32 180		69 778	244 277	0	0
1513	Avgifter till EU:s omstrukturingsfond för sockersektorn				0	0	0	0
1600	Restförda och övriga skatter	3 407 314	8 095 641	4 688 327	8 640 622	11 263 788	-728 154	-28
1610	Restförda skatter		-4 321 261		-5 874 886	-6 616 613	0	0
1611	Restförda skatter, hushåll		-1 410 028		-1 535 108	-2 105 406	0	0
1612	Restförda skatter, företag		-2 911 234		-4 339 778	-4 511 207	0	0
1620	Övriga skatter, hushåll		4 508 280		3 045 029	2 930 025	-566 739	-28
1621	Omprövningar aktuellt taxeringsår		-93 612		11 242	-82 587	149 300	0
1622	Omprövningar äldre taxeringsår		774 577		3 579 489	49 582	0	0
1623	Anstånd		1 088 877		-2 604 728	428 852	0	0
1624	Övriga skatter		2 457 161		1 777 749	2 265 175	-728 315	-28
1625	Skattetillegg		147 658		147 658	137 059	10 599	0
1626	Förseningsavgifter		133 620		133 620	131 944	1 676	0
1630	Övriga skatter, företag		-1 125 380		3 815 774	7 430 652	-161 414	0
1631	Omprövningar aktuellt taxeringsår		-1 000 000		-1 140 787	-960 612	-140 787	0
1632	Omprövningar äldre taxeringsår		-982 718		3 340 735	-298 417	0	0
1633	Anstånd		-329 016		431 786	6 903 985	0	0
1634	Övriga skatter		112 097		105 724	248 568	-8 352	0
1635	Skattetillegg		811 684		840 792	1 353 522	-10 599	0
1636	Förseningsavgifter		262 572		237 523	183 606	-1 676	0
1640	Intäkter som förs till fonder		9 034 002		7 654 705	7 519 724	0	0
1641	Insättningsgarantavgifter		4 973 178		4 533 199	4 370 250	0	0
1642	Avgifter till Kärnavfallsfonden		3 466 764		2 451 051	2 478 449	0	0
1643	Bilskrottningsavgifter				0	0	0	0
1644	Batteriavgifter		5 041		4 451	4 869	0	0

Specifikation av inkomster i statens budget för budgetåren 2013-2015 med 2015 års inkomststruktur

<i>Tusental kronor</i>		Statens budget 2015	Utfall/Prognos 2015	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2014	Utfall 2013	2014 skillnad mot SBU 2014	2013 skillnad mot SBU 2014
1645	Kväveoxidavgifter		589 019		666 004	666 156	0	0
Totala skatteintäkter		1 745 951 172	1 787 676 013	41 724 841	1 669 921 974	1 609 900 563	7 671 393	0
Offentliga sektorns skatteintäkter		1 739 994 915	1 781 400 879	41 405 964	1 661 527 214	1 602 965 649	7 748 443	0
Statens skatteintäkter		862 073 505	904 731 758	42 658 253	829 615 815	798 108 104	7 730 420	0
1700	Avgående poster, skatter till EU	-5 956 256	-6 275 134	-318 877	-8 394 760	-6 934 914	77 050	0
1710	EU-skatter		-6 275 134		-8 394 760	-6 934 914	77 050	0
1711	EU-skatter		-6 275 134		-8 394 760	-6 934 914	77 050	0
1800	Avgående poster, skatter till andra sektorer	-877 921 410	-876 669 121	1 252 289	-831 911 399	-804 857 545	-18 023	0
1810	Skatter till andra sektorer		-876 669 121		-831 911 399	-804 857 545	-18 023	0
1811	Kommunala inkomstskatter		-652 913 330		-618 253 987	-597 339 591	-216 125	0
1812	Avgifter till AP-fonder		-223 755 791		-213 657 412	-207 517 954	198 102	0
1900	Periodiseringar	-2 957 224	-10 689 430	-7 732 206	-27 663 692	-20 812 645	-7 730 420	0
1910	Uppbördsförskjutningar		-7 540 330		-8 731 825	13 844 048	-7 651 925	0
1911	Uppbördsförskjutningar		-7 540 330		-8 731 825	13 844 048	-7 651 925	0
1920	Betalningsförskjutningar		-2 566 318		-18 926 362	-34 707 690	-78 494	0
1921	Kommuner och landsting		8 059 237		-8 027 334	-15 034 920	216 125	0
1922	Ålder pensionssystemet		365 036		-447 694	-164 591	-198 102	0
1923	Företag och hushåll		-11 354 738		-7 869 383	-20 173 620	0	0
1924	Kyrkosamfund		315 043		68 681	619 654	-19 467	0
1925	EU		49 103		-2 650 633	45 787	-77 050	0
1930	Anstånd		-582 781		-5 505	50 997	0	0
1931	Anstånd		-582 781		-5 505	50 997	0	0
2000	Inkomster av statens verksamhet	33 649 943	38 969 704	5 319 761	41 711 990	48 141 316		
2100	Rörelseöverskott		6 982 912		4 149 223	7 602 682		
2110	Affärsverkens inlevererade överskott		475 000		553 000	618 000		
2114	Luftfartsverkets inlevererade överskott							
2116	Affärsverket Svenska Kraftnåts inlevererade utdelning och inleverans av motsvari		475 000		553 000	618 000		
2118	Sjöfartsverkets inlevererade överskott							
2120	Övriga myndigheters inlevererade överskott		2 407 912		296 223	184 682		
2124	Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet		18 239		41 818	56 290		
2126	Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit		99 938		254 405	128 392		
2127	Inlevererat överskott från övriga myndigheter		2 289 735					
2130	Riksbankens inlevererade överskott		4 100 000		3 300 000	6 800 000		
2131	Riksbankens inlevererade överskott		4 100 000		3 300 000	6 800 000		
2200	Överskott av statens fastighetsförvaltning		259 882		487 624	456 538		
2210	Överskott av fastighetsförvaltning		259 882		487 624	456 538		
2215	Inlevererat överskott av statens fastighetsförvaltning		259 882		487 624	456 538		
2300	Ränteinkomster		1 345 195		2 074 436	6 019 926		
2314	Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen		4		10	13		
2316	Ränteinkomster på vattenkraftslån							
2320	Räntor på näringslån		-874		-899	-863		
2322	Räntor på övriga näringslån, Kammarkollegiet		-994		-993	-997		
2323	Räntor på övriga näringslån					0		
2324	Ränteinkomster på lokaliseringlån		116		84	121		
2340	Räntor på studielån		40 342		37 195	3 659 788		
2341	Ränteinkomster på statens lån för universitetsstudier och garantilån för studera							

Specifikation av inkomster i statens budget för budgetåren 2013-2015 med 2015 års inkomststruktur

<i>Tusental kronor</i>		Statens budget 2015	Utfall/Prognos 2015	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2014	Utfall 2013	2014 skillnad mot SBU 2014	2013 skillnad mot SBU 2014
Inkomsttitel								
2342	Ränteinkomster på allmänna studielån		40 342		37 195	39 739		
2343	Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988					3 620 050		
2390	Övriga ränteinkomster		1 305 727		2 038 140	2 361 000		
2391	Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering		1		4	6		
2392	Räntor på intressemedel							
2394	Övriga ränteinkomster		58 112		72 352	66 582		
2397	Räntor på skattekonton m.m., netto		1 247 614		1 965 784	2 294 412		
2400	Inkomster av statens aktier		19 520 615		12 435 929	20 654 852		
2410	Inkomster av statens aktier		19 520 615		12 435 929	20 654 852		
2411	Inkomster av statens aktier		19 520 615		12 435 929	20 654 852		
2500	Offentligrättsliga avgifter		8 490 482		8 307 513	11 070 343		
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter		936 010		838 541	800 797		
2522	Fastställande av åldersgränser för framställning i film		3 811		3 180	6 399		
2525	Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor		2 996 674		2 848 034	5 519 972		
2526	Utjämningsavgift från arbetslöshetskassor							
2527	Avgifter för statskontroll av krigsmaterielltillverkning		26 750		28 358	26 515		
2528	Avgifter vid bergsstaten		15 641		22 857	19 147		
2529	Avgifter vid patent- och registreringsväsendet		105 494		82 311	106 922		
2531	Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register		2 220		2 164	2 366		
2532	Avgifter vid kronofogdemyndigheterna		1 438 460		1 501 313	1 710 654		
2534	Avgifter vid Transportstyrelsen		1 452 694		1 516 122	1 558 823		
2535	Avgifter för statliga garantier							
2537	Miljöskyddsavgift		137 712		122 980	124 292		
2539	Taktavgift							
2541	Avgifter vid Tullverket							
2542	Patientavgifter vid tandläkarutbildningen		4 331		3 080	3 789		
2548	Avgifter för Finansinspektionens verksamhet		453 526		424 434	299 702		
2551	Avgifter från kärnkraftverken		282 886		281 307	285 278		
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter		406 445		424 931	404 710		
2553	Registreringsavgift till Fastighetsmäklarinspektionen		17 316		17 323	17 099		
2557	Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret		4 276		4 558	4 463		
2558	Avgifter för årlig revision		156 446		139 247	131 742		
2559	Avgifter för etikprövning av forskning		26 930		25 918	26 327		
2561	Efterbevaknings- och tillsynsavgifter		22 860		20 852	21 347		
2600	Försäljningsinkomster		67 645		62 226	53 953		
2624	Inkomster av uppörd av felparkeringsavgifter		67 234		61 987	53 880		
2625	Utförsäljning av beredskapslager					0		
2627	Offentlig lagring, försäljningsintäkter		411		240	73		
2700	Böter m.m.		1 243 064		1 129 917	1 373 053		
2711	Restavgifter och dröjsmålsavgifter		101 478		93 586	112 029		
2712	Bötesmedel		890 824		910 452	1 033 976		
2713	Vattenföreningssavgifter m.m.		82 928		-5 822	-5 969		
2714	Sanktionsavgifter m.m.		121 400		86 388	184 596		
2717	Kontrollavgifter vid särskild skattekontroll		46 434		45 314	48 421		
2800	Övriga inkomster av statens verksamhet		1 059 909		13 065 122	909 970		
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet		1 059 909		13 065 122	909 970		
3000	Inkomster av försäld egendom	15 000 000	133 645	-14 866 355	182 382	20 772 110		
3100	Inkomster av försälda byggnader och maskiner		10 961		28 053	70 582		
3120	Ställiga myndigheters inkomster av försälda byggnader och maskiner		10 961		28 053	70 582		

Specifikation av inkomster i statens budget för budgetåren 2013-2015 med 2015 års inkomststruktur

Tusental kronor		Statens budget 2015	Utfall/Prognos 2015	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2014	Utfall 2013	2014 skillnad mot SBU 2014	2013 skillnad mot SBU 2014
3125	Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter		10 961		28 053	70 582		
3200	Övriga inkomster av markförsäljning							
3211	Övriga inkomster av markförsäljning							
3300	Övriga inkomster av försäld egendom		122 684		154 329	20 701 528		
3311	Inkomster av statens gruvegendom							
3312	Övriga inkomster av försäld egendom		122 684		154 329	20 701 528		
4000	Återbetalning av lån	875 900	912 305	36 405	945 125	1 105 047		
4100	Återbetalning av näringslån		901		823	2 471		
4120	Återbetalning av jordbrukslån		311		474	679		
4123	Återbetalning av lån till fiskerinäringen		311		474	679		
4130	Återbetalning av övriga näringslån		590		349	1 792		
4131	Återbetalning av vattenkraftslån							
4132	Återbetalning av lån avseende såddfinansiering							
4136	Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet		69		69	38		
4137	Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk		149		-17	1 020		
4138	Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier							
4139	Återbetalning av lokaliseringlån		371		298	734		
4300	Återbetalning av studielån		711 372		817 627	968 014		
4311	Återbetalning av statens lån för universitetsstudier							
4312	Återbetalning av allmänna studielån		55		51	102		
4313	Återbetalning av studiemedel		711 317		817 576	967 912		
4500	Återbetalning av övriga lån		200 031		126 675	134 562		
4516	Återbetalning av utgivna startlån och bidrag							
4525	Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor		40 330		1 170	768		
4526	Återbetalning av övriga lån		159 701		125 505	133 793		
5000	Kalkylmässiga inkomster	9 998 000	9 748 094	-249 906	9 867 534	9 938 186		
5100	Avskrivningar och amorteringar		154 491		540 509	533 757		
5120	Avskrivningar på fastigheter		154 491		540 509	533 757		
5121	Amortering på statskapital							
5130	Uppdragsmyndigheters komplementkostnader		154 491		540 509	533 757		
5131	Uppdragsmyndigheters m.fl. komplementkostnader							
5200	Statliga pensionsavgifter		9 593 603		9 327 025	9 404 429		
5211	Statliga pensionsavgifter		9 593 603		9 327 025	9 404 429		
6000	Bidrag m.m. från EU	10 332 700	9 733 073	-599 627	11 863 594	10 265 016		
6100	Bidrag från EU:s jordbruksfonder		8 221 015		8 110 209	7 452 697		
6110	Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket		6 600 116		6 164 880	5 850 491		
6111	Gårdsstöd		6 271 956		5 859 430	5 670 637		
6112	Kompletterande åtgärder perioden 1995-1999							
6113	Övriga interventioner							
6114	Exportbidrag		121 682		124 138	98 019		
6115	Djurbidrag		349		-7	-85		
6119	Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket		206 129		181 319	73 554		
6120	Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen		1 620 899		1 945 329	1 602 207		
6121	Europeiska utvecklings- och garantifonden - utvecklingssektionen 1995 - 1999							
6122	Europeiska utvecklings- och garantifonden - utvecklingssektionen 2000 - 2006							
6123	Europeiska utvecklings- och garantifonden - garantisektionen 2000 - 2006		-232		-480	-884		

Specifikation av inkomster i statens budget för budgetåren 2013-2015 med 2015 års inkomststruktur

Tusental kronor		Statens budget 2015	Utfall/Prognos 2015	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2014	Utfall 2013	2014 skillnad mot SBU 2014	2013 skillnad mot SBU 2014
6124	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013				1 945 809	1 603 091		
6125	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014 - 2020		1 621 131					
6200	Bidrag från EU till fiskerieringen		103 283		38 158	93 520		
6211	Bidrag från Fonden för fiskets utveckling 1995 -1999							
6212	Bidrag från Fonden för fiskets utveckling 2000 - 2006				-12 331			
6213	Bidrag från Europeiska fiskefonden 2007-2013		81 872		50 490	93 520		
6214	Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014 - 2020		21 410					
6300	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden		508 981		1 395 219	1 291 714		
6311	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 1995 -1999							
6312	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000 - 2006							
6313	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013		405 529		1 330 824	1 291 714		
6314	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014 - 2020		103 452		64 395			
6400	Bidrag från Europeiska socialfonden		523 635		1 981 693	841 868		
6411	Bidrag från Europeiska socialfonden 1995 -1999							
6412	Bidrag från Europeiska socialfonden 2000-2006		-4 725			-25 719		
6413	Bidrag från Europeiska socialfonden 2007 - 2013		328 681		1 908 616	867 588		
6414	Bidrag från Europeiska socialfonden 2014 - 2020		199 680		73 077			
6500	Bidrag till transeuropeiska nätverk		123 084		293 572	393 448		
6511	Bidrag till transeuropeiska nätverk		123 084		293 572	393 448		
6900	Övriga bidrag från EU		253 076		44 744	191 769		
6911	Övriga bidrag från EU		253 076		44 744	191 769		
6912	Bidrag till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn							
7000	Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-83 523 685	-85 854 765	-2 331 080	-76 313 210	-76 979 334	0	0
7100	Tillkommande skatter		9 871 634		14 510 722	10 195 236	0	0
7110	<i>EU-skatter</i>		6 226 031		11 045 393	6 889 127	0	0
7111	Momsbaserad EU-avgift		0		5 251 622	1 714 238	0	0
7112	Tullmedel		6 193 851		5 723 993	4 908 370	0	0
7113	Jordbrukstullar och sockeravgifter		32 180		69 778	266 519	0	0
7114	Avgifter till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn		0		0	0	0	0
7120	<i>Kommunala utjämningsavgifter</i>		3 645 603		3 465 329	3 306 109	0	0
7121	Utjämningsavgift för LSS-kostnader		3 645 603		3 465 329	3 306 109	0	0
7200	Avräkningar		-95 726 399		-90 823 931	-87 174 570	0	0
7210	<i>Intäkter som förs till fonder</i>		-9 034 002		-7 654 705	-7 519 724	0	0
7211	Intäkter som förs till fonder		-9 034 002		-7 654 705	-7 519 724	0	0
7220	<i>Kompensation för mervärdesskatt</i>		-86 692 397		-83 169 226	-79 654 846	0	0
7221	Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter		-29 311 793		-28 711 694	-28 640 599	0	0
7222	Kompensation för mervärdesskatt, kommuner		-57 380 605		-54 457 532	-51 014 247	0	0
8000	Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	-8 431 911	-8 154 971	276 940	-4	-2 864	0	0
8111	Anställningsstöd		-7		-4	-2	0	0
8123	Jämställdhetsbonus		0		0	-2 863	0	0
8124	Sjöfartsstöd		-1 426 427		0	0	0	0
8125	Nystartsjobb		-6 670 237		0	0	0	0
8126	Stöd till yrkesintroduktionsanställning		-56 381		0	0	0	0
8127	Korttidsarbete		0		0	0	0	0
8128	Ersättning för höga sjuklönekostnader		-1 918		0	0	0	0

Specifikation av inkomster i statens budget för budgetåren 2013-2015 med 2015 års inkomststruktur

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2015	Utfall/Prognos 2015	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2014	Utfall 2013	2014 skillnad mot SBU 2014	2013 skillnad mot SBU 2014
Summa inkomster	837 017 228	859 529 413	22 512 185	790 209 536	790 534 936	64 570 626	90 221 676

Bilaga 2

Specifikation av utgifter i statens budget 2015

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
UO 1 Rikets styrelse	627 457	12 198 574	104 000	-86 498		12 843 533	12 280 790	82 216	-21 784	-562 742	-952 172	389 430	562 742
1 Statschefen	956	127 522				128 478	127 384	-138	-138	-1 094	-4 920	3 826	1 094
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	956	127 522				128 478	127 384	-138	-138	-1 094	-4 920	3 826	1 094
2 Riksdagen samt JO m.m.	130 991	1 733 758				1 864 749	1 750 121	16 363	16 363	-114 628	-166 640	52 012	114 628
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	62 156	851 870				914 026	876 043	24 173	24 173	-37 983	-63 539	25 556	37 983
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	42 913	705 646				748 559	701 118	-4 528	-4 528	-47 442	-68 611	21 169	47 442
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	14 960	90 000				104 960	87 311	-2 689	-2 689	-17 649	-20 349	2 700	17 649
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	10 962	86 242				97 204	85 649	-593	-593	-11 555	-14 142	2 587	11 555
3 Sametinget	-612	38 511				37 899	39 731	1 220	1 220	1 832	-1 783	3 615	-1 832
3:1 Sametinget	-612	38 511				37 899	39 731	1 220	1 220	1 832	-1 783	3 615	-1 832
4 Regeringskansliet m.m.	373 840	6 698 871	93 000	-123		7 165 588	6 834 082	135 211	42 211	-331 506	-532 472	200 966	331 506
4:1 Regeringskansliet m.m.	373 840	6 698 871	93 000	-123		7 165 588	6 834 082	135 211	42 211	-331 506	-532 472	200 966	331 506
5 Länsstyrelserna	36 420	2 534 405		-1 907		2 568 918	2 542 873	8 468	8 468	-26 045	-127 422	101 377	26 045
5:1 Länsstyrelserna m.m.	36 420	2 534 405		-1 907		2 568 918	2 542 873	8 468	8 468	-26 045	-127 422	101 377	26 045
6 Demokratipolitik	10 654	323 835	14 000	-9 496		338 993	329 472	5 637	-8 363	-9 522	-18 247	8 725	9 522
6:1 Allmänna val och demokrati	6 219	48 340	14 000	-6 219	0	62 340	52 732	4 392	-9 608	-9 608	-10 068	460	9 608
6:2 Justitiekanslern	1 135	39 923				41 058	41 002	1 079	1 079	-56	-1 254	1 198	56
6:3 Datainspektionen	3 180	44 033		-1 867		45 347	45 587	1 554	1 554	240	-1 081	1 321	-240
6:4 Svensk författningssamling	216	1 300		-216		1 300	1 106	-194	-194	-194	-233	39	194
6:5 Valmyndigheten	-1 290	19 039				17 749	18 163	-876	-876	415	-156	571	-415
6:6 Stöd till politiska partier	1 194	171 200		-1 194		171 200	170 881	-319	-319	-319	-5 455	5 136	319
7 Nationella minoriteter	844	119 417		-844		119 417	117 355	-2 062	-2 062	-2 062	-2 062	0	2 062
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	725	102 917		-725		102 917	101 292	-1 625	-1 625	-1 625	-1 625	0	1 625
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	119	16 500		-119		16 500	16 064	-436	-436	-436	-436	0	436
8 Mediefrågor	73 058	601 767		-73 279		601 546	521 747	-80 020	-80 020	-79 799	-97 792	17 993	79 799
8:1 Presstödsnämnden	375	6 842		-173		7 045	7 044	202	202	-1	-206	205	1

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

		Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
8:2	Presstödet	73 106	567 119		-73 106		567 119	486 733	-80 386	-80 386	-80 386	-97 400	17 014	80 386
8:3	Myndigheten för radio och tv	-423	27 806				27 383	27 971	165	165	588	-186	774	-588
9	Sieps samt EU-information	1 306	20 488	-3 000	-850		17 944	18 025	-2 463	537	81	-835	916	-81
9:1	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	1 306	20 488	-3 000	-850		17 944	18 025	-2 463	537	81	-835	916	-81
UO 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning		-795	14 599 753	1 500	-79 003		14 521 455	14 441 680	-158 073	-159 573	-79 775	-762 442	682 667	79 775
1:1	Statskontoret	7 683	88 429	5 000	-5 016		96 096	90 379	1 950	-3 050	-5 717	-8 260	2 543	5 717
1:2	Kammarkollegiet	1 382	54 459				55 841	50 332	-4 127	-4 127	-5 509	-7 143	1 634	5 509
1:3	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	432	7 150	2 000	-432		9 150	8 565	1 415	-585	-585	-1 500	915	585
1:4	Arbetsgivarpolitiska frågor	891	2 443		-891		2 443	1 479	-964	-964	-964	-975	11	964
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	-131 217	12 221 000				12 089 783	12 135 032	-85 968	-85 968	45 249	-565 801	611 050	-45 249
1:6	Finanspolitiska rådet	154	9 547				9 701	9 592	45	45	-109	-395	286	109
1:7	Konjunkturinstitutet	1 470	59 918	1 000			62 388	60 619	701	-299	-1 769	-3 567	1 798	1 769
1:8	Ekonomistyrningsverket	-919	158 422	-5 000			152 503	148 071	-10 351	-5 351	-4 432	-9 185	4 753	4 432
1:9	Statistiska centralbyrån	16 793	545 442		-281		561 953	545 448	6	6	-16 506	-32 869	16 363	16 506
1:10	Bidragsfastigheter	-82	339 500	500			339 918	338 604	-896	-1 396	-1 314	-11 499	10 185	1 314
1:11	Finansinspektionen	11 458	452 507	-2 000	-376		461 589	445 009	-7 498	-5 498	-16 580	-30 155	13 575	16 580
1:12	Riksgäldskontoret	65 958	304 474		-56 853		313 579	257 568	-46 906	-46 906	-56 012	-64 875	8 863	56 012
1:13	Bokföringsnämnden	1 451	9 683		-1 162		9 972	10 153	470	470	181	-109	290	-181
1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	427	2 370		-427		2 370	2 005	-365	-365	-365	-443	78	365
1:15	Riksrevisionen	18 595	314 446		-9 273		323 768	309 133	-5 313	-5 313	-14 635	-24 068	9 433	14 635
1:16	Finansmarknadsforskning	74	29 963		-74		29 963	29 253	-710	-710	-710	-1 600	890	710
Äldre anslag		4 656	0		-4 218		438	438	438	438	0	0	0	0
1:3	Verksamhetsstöd för den statliga budgetprocessen (2014)	4 656	0		-4 218		438	438	438	438	0	0	0	0
UO 3 Skatt, tull och exekution		342 462	10 573 781				10 916 243	10 753 599	179 818	179 818	-162 645	-479 859	317 214	162 645
1:1	Skatteverket	204 544	7 086 481				7 291 025	7 192 649	106 168	106 168	-98 376	-310 971	212 595	98 376
1:2	Kronofogdemyndigheten	47 701	1 805 940				1 853 641	1 787 123	-18 817	-18 817	-66 518	-120 696	54 178	66 518
1:3	Tullverket	90 217	1 681 360				1 771 577	1 773 827	92 467	92 467	2 249	-48 192	50 441	-2 249

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
UO 4 Rättsväsendet	317 543	40 757 864	47 000	-106 137	2 117	41 018 387	40 428 740	-329 124	-376 124	-589 647	-1 991 784	1 402 137	589 647
1:1 Polismyndigheten	18 011	21 159 726	2 000	-5 991		21 173 745	20 758 484	-401 242	-403 242	-415 262	-1 049 970	634 708	415 262
1:2 Säkerhetspolisen	22 728	1 142 065				1 164 793	1 146 529	4 464	4 464	-18 264	-52 526	34 262	18 264
1:3 Åklagarmyndigheten	6 466	1 396 032				1 402 498	1 355 938	-40 094	-40 094	-46 559	-88 440	41 881	46 559
1:4 Ekobrottsmyndigheten	-6 265	609 267				603 002	592 020	-17 247	-17 247	-10 982	-29 260	18 278	10 982
1:5 Sveriges Domstolar	113 356	5 370 755		-2 500		5 481 611	5 324 512	-46 243	-46 243	-157 099	-318 222	161 123	157 099
1:6 Kriminalvården	298 997	7 884 483	-42 000	-64 697		8 076 783	7 973 820	89 337	131 337	-102 962	-339 496	236 534	102 962
1:7 Brottsförebyggande rådet	2 650	97 107				99 757	96 853	-254	-254	-2 904	-5 817	2 913	2 904
1:8 Rättsmedicinalverket	27 463	371 005		-16 101		382 367	362 046	-8 959	-8 959	-20 321	-31 451	11 130	20 321
1:9 Gentekniknämnden	46	5 287				5 333	5 004	-283	-283	-328	-487	159	328
1:10 Brottsövermyndigheten	2 588	37 519		-1 473		38 633	36 244	-1 275	-1 275	-2 390	-3 516	1 126	2 390
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	7 007	122 241		-7 007		122 241	97 525	-24 716	-24 716	-24 716	-28 383	3 667	24 716
1:12 Rättsliga biträden m.m.	-184 388	2 468 657	30 000			2 314 269	2 544 319	75 662	45 662	230 049	-16 817	246 866	-230 049
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	-262	40 082	40 000		2 117	81 938	89 920	49 838	9 838	7 982	0	7 982	-7 982
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	7 106	20 374		-7 106		20 374	12 370	-8 004	-8 004	-8 004	-8 004	0	8 004
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete		7 157				7 157	7 156	-1	-1	-1	-216	215	1
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	1 559	18 368		-1 011		18 916	16 390	-1 978	-1 978	-2 526	-3 077	551	2 526
1:17 Domarnämnden	482	7 739		-251		7 970	8 121	382	382	151	-81	232	-151
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet		0	17 000			17 000	1 489	1 489	-15 511	-15 511	-16 021	510	15 511
UO 5 Internationell samverkan	354 109	1 919 062	50 000	-352 872		1 970 299	1 933 972	14 910	-35 090	-36 327	-88 152	51 825	36 327
1:1 Avgifter till internationella organisationer	325 154	1 328 554	87 000	-325 154		1 415 554	1 398 487	69 933	-17 067	-17 067	-59 534	42 467	17 067
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	2 718	158 287	-24 000	-2 718		134 287	132 957	-25 330	-1 330	-1 330	-4 599	3 269	1 330
1:3 Nordiskt samarbete	1 176	13 595		-1 176		13 595	12 919	-676	-676	-676	-1 084	408	676
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	1 679	3 826		-1 679		3 826	1 970	-1 856	-1 856	-1 856	-1 971	115	1 856
1:5 Inspektionen för strategiska produkter	263	30 242				30 505	29 649	-593	-593	-856	-1 763	907	856
1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning	-550	44 945	-1 500	-192		42 703	42 266	-2 679	-1 179	-438	-1 773	1 335	438

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)		24 402				24 402	24 402	0	0	0	0	0	0
1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)		15 675				15 675	15 675	0	0	0	0	0	0
1:9 Svenska institutet	1 715	96 346	-3 000			95 061	90 039	-6 307	-3 307	-5 022	-7 912	2 890	5 022
1:10 Information om Sverige i utlandet	217	14 475		-217		14 475	14 267	-208	-208	-208	-642	434	208
1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	21 736	188 715	-8 500	-21 736		180 215	171 342	-17 373	-8 873	-8 873	-8 873	0	8 873
UO 6 Försvar och samhällets krisberedskap	1 143 691	48 451 160	-4 000	-502 974		49 087 877	48 270 537	-180 623	-176 623	-817 340	-2 399 184	1 581 844	817 340
1 Försvar	576 081	44 590 269	-4 000	-268 053		44 894 297	44 398 431	-191 838	-187 838	-495 866	-1 965 094	1 469 228	495 866
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	252 426	24 364 329				24 616 755	24 885 126	520 797	520 797	268 371	-462 559	730 930	-268 371
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	255 535	1 878 835		-255 535		1 878 835	923 306	-955 529	-955 529	-955 529	-1 143 413	187 884	955 529
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	6 034	9 776 522				9 782 556	9 844 979	68 457	68 457	62 423	-230 873	293 296	-62 423
1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	34 980	6 547 158				6 582 138	6 745 409	198 251	198 251	163 271	-33 144	196 415	-163 271
1:5 Forskning och teknikutveckling	-8 228	591 440				583 212	583 678	-7 762	-7 762	466	-17 277	17 743	-466
1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	3 784	22 808		-3 167		23 425	17 807	-5 001	-5 001	-5 617	-6 301	684	5 617
1:7 Officersutbildning m.m.	7 324	207 795		-1 186		213 933	208 572	777	777	-5 361	-11 595	6 234	5 361
1:8 Försvarets radioanstalt	14 263	863 999				878 262	881 923	17 924	17 924	3 661	-22 259	25 920	-3 661
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	-1 417	175 058				173 641	168 956	-6 102	-6 102	-4 685	-9 937	5 252	4 685
1:10 Nämnder m.m.	316	5 801		-316		5 801	5 477	-324	-324	-324	-498	174	324
1:11 Internationella materielsamarbeten, industrifrågor m.m.	4 903	68 131	-3 000	-3 609		66 425	62 156	-5 975	-2 975	-4 269	-6 313	2 044	4 269
1:12 Försvarexportmyndigheten	1 319	67 828	-1 000			68 147	55 679	-12 149	-11 149	-12 468	-14 503	2 035	12 468
1:13 Förvarsunderrättelsesdomstolen	283	7 815		-54		8 044	7 004	-811	-811	-1 040	-1 274	234	1 040
1:14 Statens inspektion för förvarsunderrättelseverksamheten	4 560	12 750		-4 185		13 125	8 359	-4 391	-4 391	-4 765	-5 148	383	4 765
2 Samhällets krisberedskap	555 456	3 445 921		-231 271		3 770 106	3 451 507	5 586	5 586	-318 599	-418 766	100 167	318 599
2:1 Kustbevakningen	263 406	1 040 213				1 303 619	1 057 149	16 936	16 936	-246 470	-277 676	31 206	246 470
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	0	24 850				24 850	24 850	0	0	0	-746	746	0
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	142 985	21 080		-134 853		29 212	10 720	-10 360	-10 360	-18 492	-20 600	2 108	18 492
2:4 Krisberedskap	137 595	1 014 373		-92 527		1 059 441	1 023 729	9 356	9 356	-35 711	-66 143	30 432	35 711
2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet		34 000				34 000	34 000	0	0	0	0	0	0
2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal		224 171				224 171	224 171	0	0	0	0	0	0

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	6 276	1 043 555				1 049 831	1 034 838	-8 717	-8 717	-14 993	-46 300	31 307	14 993
2:8 Statens haverikommission	5 193	43 679		-3 890		44 982	42 050	-1 629	-1 629	-2 932	-7 300	4 368	2 932
3 Strålsäkerhet	11 097	362 131		-3 651		369 577	367 972	5 841	5 841	-1 605	-12 469	10 864	1 605
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	11 097	362 131		-3 651		369 577	367 972	5 841	5 841	-1 605	-12 469	10 864	1 605
4 Elsäkerhet	1 058	52 839				53 897	52 628	-211	-211	-1 270	-2 855	1 585	1 270
4:1 Elsäkerhetsverket	1 058	52 839				53 897	52 628	-211	-211	-1 270	-2 855	1 585	1 270
UO 7 Internationellt bistånd	383 362	29 508 686	-229 000	-37 077		29 625 970	32 213 121	2 704 435	2 933 435	2 587 150	-274 493	2 861 643	-2 587 150
1 Internationellt utvecklingssamarbete	382 951	29 508 686	-229 000	-36 667		29 625 970	32 213 121	2 704 435	2 933 435	2 587 150	-274 493	2 861 643	-2 587 150
1:1 Biståndsverksamhet	343 412	28 336 579	-237 100	-30 381		28 412 511	31 008 546	2 671 967	2 909 067	2 596 035	-208 965	2 805 000	-2 596 035
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	30 131	1 003 023	8 100	-810		1 040 444	1 032 155	29 132	21 032	-8 290	-60 312	52 022	8 290
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	324	14 353		0		14 677	14 665	312	312	-12	-443	431	12
1:4 Folke Bernadotteakademin	2 236	99 651				101 887	101 355	1 704	1 704	-532	-3 522	2 990	532
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	921	40 000				40 921	41 763	1 763	1 763	842	-358	1 200	-842
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	5 927	15 080		-5 477		15 530	14 636	-444	-444	-894	-894	0	894
Äldre anslag	411	0		-411						0	0	0	0
2:1 Reformsamarbete i Östeuropa (2013)	411			-411		0		0	0	0	0		0
UO 8 Migration	1 054 728	17 433 309	1 440 000	-961 426		18 966 611	18 725 366	1 292 057	-147 943	-241 245	-1 061 006	819 761	241 245
1:1 Migrationsverket	78 960	4 539 177				4 618 137	4 718 915	179 738	179 738	100 779	-35 396	136 175	-100 779
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	708 844	10 861 115	1 438 000	-708 844		12 299 115	12 405 242	1 544 127	106 127	106 127	-508 829	614 956	-106 127
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	-862	420 077	2 000	-1 672		419 543	416 451	-3 626	-5 626	-3 092	-15 694	12 602	3 092
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	65 333	559 541		-48 457		576 417	548 265	-11 276	-11 276	-28 152	-44 938	16 786	28 152
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	38 732	160 800		-38 732		160 800	99 175	-61 625	-61 625	-61 625	-66 449	4 824	61 625
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	95 343	382 150		-95 343		382 150	254 126	-128 024	-128 024	-128 024	-147 129	19 105	128 024
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	39 275	305 202		-39 275		305 202	236 591	-68 611	-68 611	-68 611	-77 767	9 156	68 611
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	24 019	205 247		-24 019		205 247	46 600	-158 647	-158 647	-158 647	-164 804	6 157	158 647
Äldre anslag	5 084	0		-5 084						0	0	0	0

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
1:9 Ramöverenskommelse om migrationspolitik (2014)	5 084			-5 084		0		0	0	0	0		0
UO 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	63 804	61 898 497	2 869 884	-1 402 435		63 429 750	64 978 556	3 080 059	210 175	1 548 806	-2 417 917	3 966 723	-1 548 806
1 Hälso- och sjukvårdspolitik	527 505	30 987 827	1 888 454	-825 965		32 577 820	33 764 493	2 776 666	888 212	1 186 673	-1 418 983	2 605 656	-1 186 673
1:1 Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	762	31 825				32 587	30 019	-1 806	-1 806	-2 568	-3 523	955	2 568
1:2 Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	335	67 887				68 222	63 766	-4 121	-4 121	-4 456	-6 334	1 878	4 456
1:3 Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	-3 513	132 882				129 369	128 396	-4 486	-4 486	-973	-11 973	11 000	973
1:4 Tandvårdsförmåner	458 840	5 785 510		-458 840		5 785 510	5 271 023	-514 487	-514 487	-514 487	-803 593	289 106	514 487
1:5 Bidrag för läkemedelsförmånerna	-316 310	20 960 000	1 690 129			22 333 819	24 468 582	3 508 582	1 818 453	2 134 763	-130 249	2 265 012	-2 134 763
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	118 767	1 244 704	198 325	-104 267		1 457 529	1 257 079	12 375	-185 950	-200 450	-200 450	0	200 450
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden	169 259	611 535		-169 259		611 535	456 752	-154 783	-154 783	-154 783	-185 360	30 577	154 783
1:8 Bidrag till psykiatri	41 246	841 893		-41 246		841 893	818 848	-23 045	-23 045	-23 045	-23 045	0	23 045
1:9 Prestationsbunden vårdgaranti		1 000 000				1 000 000	995 561	-4 440	-4 440	-4 440	-4 440	0	4 440
1:10 Bidrag för mänskliga vävnader och celler		74 000				74 000	74 000	0	0	0	0	0	0
1:11 Läkemedelsverket	2 498	123 190				125 688	122 066	-1 124	-1 124	-3 622	-7 318	3 696	3 622
1:12 E-hälsomyndigheten	55 621	114 401		-52 353		117 669	78 402	-35 999	-35 999	-39 267	-42 699	3 432	39 267
2 Folkhälsopolitik	100 539	634 690	4 350	-91 674		647 905	559 281	-75 409	-79 759	-88 624	-103 099	14 475	88 624
2:1 Folkhälsomyndigheten	8 865	369 523	1 000			379 388	374 706	5 183	4 183	-4 683	-15 727	11 044	4 683
2:2 Insatser för vaccinberedskap	84 654	85 000		-84 654		85 000	1 419	-83 581	-83 581	-83 581	-83 581	0	83 581
2:3 Bidrag till WHO	4 961	34 665	3 350	-4 961		38 015	37 959	3 294	-56	-56	-3 487	3 431	56
2:4 Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar	2 058	145 502		-2 058		145 502	145 197	-305	-305	-305	-305	0	305
3 Funktionshinderspolitik	1 693	235 911		-517		237 087	232 765	-3 146	-3 146	-4 322	-5 917	1 595	4 322
3:1 Myndigheten för delaktighet	1 693	53 169		-517		54 345	50 023	-3 146	-3 146	-4 322	-5 917	1 595	4 322
3:2 Bidrag till handikapporganisationer		182 742				182 742	182 742	0	0	0	0	0	0
4 Politik för sociala tjänster	-654 255	28 083 778	974 080	-420 552		27 983 050	28 452 962	369 184	-604 896	469 912	-792 578	1 262 490	-469 912
4:1 Personligt ombud	8 143	104 460		-8 143		104 460	97 248	-7 212	-7 212	-7 212	-7 212	0	7 212
4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	16 491	322 554		-16 491		322 554	295 031	-27 523	-27 523	-27 523	-27 523	0	27 523
4:3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	39 204	266 995		-39 204		266 995	279 957	12 962	12 962	12 962	-388	13 350	-12 962
4:4 Kostnader för statlig assistansersättning	-1 141 335	24 421 000	948 000			24 227 665	24 889 622	468 622	-479 378	661 957	-559 093	1 221 050	-661 957

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	140 241	1 360 180	60 080	-140 241		1 420 260	1 359 685	-495	-60 575	-60 575	-60 575	0	60 575
4:6 Statens institutionsstyrelse	50 859	880 154		-24 446		906 567	899 926	19 772	19 772	-6 641	-33 095	26 454	6 641
4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	68 675	487 215	-30 000	-68 675		457 215	393 884	-93 331	-63 331	-63 331	-63 331	0	63 331
4:8 Ersättning för vård i den sociala barn- och ungdomsvården	153 149	180 000		-123 149		210 000	180 270	270	270	-29 730	-29 730	0	29 730
4:9 Ersättningsnämnden	9 659	39 315				48 974	39 869	554	554	-9 106	-10 285	1 179	9 106
4:10 Myndigheten för internationella adoptionsfrågor	658	21 905	-4 000	-203		18 360	17 470	-4 435	-435	-890	-1 347	457	890
5 Barnrättspolitik	9 873	57 671		-9 891		57 654	44 503	-13 168	-13 168	-13 150	-13 867	717	13 150
5:1 Barnombudsmannen	-17	23 910				23 893	23 691	-219	-219	-202	-919	717	202
5:2 Insatser för att förverkliga konventionen om barnets rättigheter i Sverige	9 891	33 761		-9 891		33 761	20 813	-12 948	-12 948	-12 948	-12 948	0	12 948
6 Alkohol, narkotika, doping, tobak samt spel	32 708	258 863		-32 701		258 870	243 735	-15 128	-15 128	-15 135	-15 142	7	15 135
6:1 Alkoholsortimentsnämnden	189	234		-182		241	184	-50	-50	-57	-64	7	57
6:2 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, doping, tobak, samt spel	32 519	258 629		-32 519		258 629	243 552	-15 077	-15 077	-15 077	-15 077	0	15 077
7 Forskningspolitik	6 599	540 109				546 708	545 175	5 066	5 066	-1 533	-17 736	16 203	1 533
7:1 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning	-539	28 735				28 196	28 576	-159	-159	380	-482	862	-380
7:2 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	7 138	511 374				518 512	516 599	5 225	5 225	-1 913	-17 254	15 341	1 913
8 Socialstyrelsen	35 393	1 099 648	3 000	-17 385		1 120 656	1 135 641	35 993	32 993	14 985	-50 595	65 580	-14 985
8:1 Socialstyrelsen	-1 452	465 583	3 000			467 131	477 069	11 486	8 486	9 938	-36 620	46 558	-9 938
8:2 Inspektionen för vård och omsorg	36 845	634 065		-17 385		653 525	658 573	24 508	24 508	5 048	-13 974	19 022	-5 048
Äldre anslag	3 750	0		-3 750						0	0	0	0
2:3 Bidrag till Nordic school of public health NHV (2014)	3 750			-3 750		0	0	0	0	0	0		0
UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	-128 120	100 474 087	2 561 000	-335 475		102 571 492	102 603 099	2 129 012	-431 988	31 607	-4 162 439	4 194 046	-31 607
1 Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning	-112 808	92 526 573	2 414 000	-329 898		94 497 867	94 717 929	2 191 356	-222 644	220 062	-3 735 666	3 955 728	-220 062
1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	-12 964	34 610 700	2 482 000	-250 573		36 829 163	36 634 836	2 024 136	-457 864	-194 326	-1 780 761	1 586 435	194 326
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	-178 076	50 026 629	60 000	-604		49 907 949	50 549 654	523 025	463 025	641 705	-1 504 573	2 146 278	-641 705
1:3 Handikappersättningar	2 233	1 351 000		-2 233		1 351 000	1 352 815	1 815	1 815	1 815	-65 735	67 550	-1 815
1:4 Arbetskadeersättningar m.m.	-26 752	3 358 000				3 331 248	3 396 600	38 600	38 600	65 352	-88 248	153 600	-65 352

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

		Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
1:5	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	960	38 244		-960		38 244	37 498	-746	-746	-746	-2 611	1 865	746
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	101 791	3 142 000	-128 000	-75 528		3 040 263	2 746 525	-395 475	-267 475	-293 738	-293 738	0	293 738
2	Myndigheter	-15 312	7 947 514	147 000	-5 577		8 073 625	7 885 170	-62 344	-209 344	-188 455	-426 773	238 318	188 455
2:1	Försäkringskassan	-22 894	7 883 295	147 000			8 007 401	7 824 427	-58 868	-205 868	-182 974	-419 365	236 391	182 974
2:2	Inspektionen för socialförsäkringen	7 582	64 219		-5 577		66 224	60 743	-3 476	-3 476	-5 481	-7 408	1 927	5 481
UO 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	-784 207	38 015 425	595 200	-10 089		37 816 329	38 135 919	120 494	-474 706	319 590	-1 578 023	1 897 613	-319 590
1	Ersättning vid ålderdom	-810 268	37 481 600	595 200			37 266 532	37 580 809	99 209	-495 991	314 277	-1 567 303	1 881 580	-314 277
1:1	Garantipension till ålderspension	-457 493	15 878 500				15 421 007	15 760 966	-117 534	-117 534	339 958	-453 967	793 925	-339 958
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	-89 108	12 459 900				12 370 792	12 427 490	-32 410	-32 410	56 698	-566 297	622 995	-56 698
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	-260 500	8 338 100	588 200			8 665 800	8 588 937	250 837	-337 363	-76 863	-501 268	424 405	76 863
1:4	Äldreförsörjningsstöd	-3 167	805 100	7 000			808 933	803 416	-1 684	-8 684	-5 516	-45 771	40 255	5 516
2	Myndigheter	26 061	533 825		-10 089		549 797	555 109	21 284	21 284	5 312	-10 721	16 033	-5 312
2:1	Pensionsmyndigheten	26 061	533 825		-10 089		549 797	555 109	21 284	21 284	5 312	-10 721	16 033	-5 312
UO 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	58 726	83 124 698	394 500	-530 699		83 047 225	82 930 540	-194 158	-588 658	-116 685	-3 783 185	3 666 500	116 685
1:1	Barnbidrag	-97 866	25 839 595				25 741 729	25 764 074	-75 521	-75 521	22 344	-1 269 636	1 291 980	-22 344
1:2	Föräldraförsäkring	466 499	39 003 861	-35 000	-508 835		38 926 525	38 626 589	-377 272	-342 272	-299 936	-2 079 906	1 779 970	299 936
1:3	Underhållsstöd	-64 679	2 064 000	207 000			2 206 321	2 256 153	192 153	-14 847	49 832	-84 618	134 450	-49 832
1:4	Adoptionsbidrag	21 864	35 784	-500	-21 864		35 284	14 840	-20 944	-20 444	-20 444	-21 518	1 074	20 444
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	-254	904 600				904 346	904 916	316	316	570	-53 706	54 276	-570
1:6	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	-112 724	3 409 300	223 000			3 519 576	3 548 351	139 051	-83 949	28 775	-126 375	155 150	-28 775
1:7	Pensionsrätt för barnår		6 875 558				6 875 558	6 875 558	0	0	0	0	0	0
1:8	Bostadsbidrag	-154 115	4 992 000				4 837 885	4 940 059	-51 941	-51 941	102 174	-147 426	249 600	-102 174
UO 13	Integration och jämställdhet	758 240	16 747 043	13 800	-776 659		16 742 425	15 362 110	-1 384 933	-1 398 733	-1 380 315	-2 201 412	821 097	1 380 315
1	Integration	747 073	16 473 231	-11 200	-765 573		16 443 531	15 070 638	-1 402 593	-1 391 393	-1 372 893	-2 186 227	813 334	1 372 893
1:1	Integrationsåtgärder	37 151	43 930	30 000	-37 151		73 930	73 095	29 165	-835	-835	-835	0	835
1:2	Kommunersättningar vid flyktmottagande	462 917	9 450 532	60 000	-473 211		9 500 237	8 967 279	-483 253	-543 253	-532 959	-1 004 970	472 011	532 959

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	107 507	4 029 000		-107 507		4 029 000	3 686 549	-342 451	-342 451	-342 451	-543 901	201 450	342 451
1:4 Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	147 704	2 710 000	-117 000	-147 704		2 593 000	2 131 230	-578 770	-461 770	-461 770	-590 770	129 000	461 770
1:5 Hemutrustningslån	-10 169	217 469	15 800			223 100	196 655	-20 814	-36 614	-26 445	-37 318	10 873	26 445
1:6 Från EU-budgeten finansierade insatser för integration av tredjelandsmedborgare	1 964	22 300				24 264	15 831	-6 469	-6 469	-8 433	-8 433	0	8 433
2 Diskriminering	2 042	136 273		-1 960		136 355	139 132	2 859	2 859	2 777	-4 986	7 763	-2 777
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	358	97 665		-277		97 747	101 003	3 338	3 338	3 256	-4 507	7 763	-3 256
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	1 684	38 608		-1 684		38 608	38 129	-479	-479	-479	-479	0	479
3 Jämställdhet	9 125	137 539	25 000	-9 125		162 539	152 340	14 801	-10 199	-10 199	-10 199	0	10 199
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	9 125	137 539	25 000	-9 125		162 539	152 340	14 801	-10 199	-10 199	-10 199	0	10 199
UO 14 Arbetsmarknad och arbetsliv	3 544 785	67 783 102	1 531 000	-3 316 024		69 542 863	64 970 928	-2 812 174	-4 343 174	-4 571 936	-7 596 443	3 024 507	4 571 936
1 Arbetsmarknad	3 498 326	67 035 616	1 494 000	-3 297 115		68 730 826	64 213 497	-2 822 119	-4 316 119	-4 517 330	-7 523 395	3 006 065	4 517 330
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	249 733	7 235 571	210 000	-52 025		7 643 279	7 466 600	231 029	21 029	-176 679	-400 046	223 367	176 679
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	2 067 192	30 410 804	880 000	-2 067 192		31 290 804	28 988 157	-1 422 647	-2 302 647	-2 302 647	-3 748 389	1 445 742	2 302 647
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	620 426	9 276 180	354 000	-596 676		9 653 930	8 891 202	-384 978	-738 978	-762 728	-1 243 002	480 274	762 728
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	281 922	17 712 136		-281 922		17 712 136	17 160 196	-551 940	-551 940	-551 940	-1 212 802	660 862	551 940
1:5 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	240	115 064				115 304	114 184	-880	-880	-1 120	-4 572	3 452	1 120
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014-2020	40 629	186 000	50 000	-33 129		243 500	84 582	-101 418	-151 418	-158 918	-170 718	11 800	158 918
1:7 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	1 982	38 850		-912		39 920	38 339	-511	-511	-1 581	-2 746	1 165	1 581
1:8 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	1 919	63 418		-101		65 236	64 296	878	878	-940	-2 843	1 903	940
1:9 Bidrag till administration av grundbeloppet		54 490				54 490	54 490	0	0	0	0	0	0
1:10 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten		8 303				8 303	8 303	0	0	0	0	0	0
1:11 Bidrag till lönegarantiersättning	265 158	1 775 000		-265 158		1 775 000	1 231 093	-543 907	-543 907	-543 907	-721 407	177 500	543 907
1:12 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007-2013	-30 875	159 800				128 925	112 055	-47 745	-47 745	-16 870	-16 870	0	16 870
2 Arbetsliv	46 459	747 486	37 000	-18 908		812 037	757 431	9 945	-27 055	-54 606	-73 048	18 442	54 606
2:1 Arbetsmiljöverket	29 453	625 703	29 000	-4 453		679 703	642 097	16 394	-12 606	-37 606	-53 329	15 723	37 606
2:2 Arbetsdomstolen	1 611	31 683		-735		32 559	29 178	-2 505	-2 505	-3 381	-4 331	950	3 381
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	5 385	32 222	4 000	-5 385		36 222	32 793	571	-3 429	-3 429	-3 462	33	3 429

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
2:4 Medlingsinstitutet	10 010	57 878	-2 000	-8 335		57 553	49 715	-8 163	-6 163	-7 838	-9 574	1 736	7 838
2:5 Arbetslivspolitik		0	6 000			6 000	3 648	3 648	-2 352	-2 352	-2 352		2 352
UO 15 Studiestöd	1 042 408	20 302 280	664 400	-1 130 176		20 878 912	19 216 302	-1 085 978	-1 750 378	-1 662 610	-2 548 269	885 659	1 662 610
1:1 Studiehjälp	13 345	3 404 725	-91 000	-13 345		3 313 725	3 324 092	-80 633	10 367	10 367	-159 869	170 236	-10 367
1:2 Studiemedel	997 375	14 289 611	400 000	-1 044 050		14 642 936	13 037 138	-1 252 473	-1 652 473	-1 605 798	-2 191 100	585 302	1 605 798
1:3 Avsättning för kreditförluster	-26 461	1 371 607	419 200	-73		1 764 273	1 766 837	395 230	-23 970	2 564	-66 016	68 580	-2 564
1:4 Statens utgifter för studiemedelsrånor	-17 852	885 778	1 200	-7 087		862 039	802 662	-83 116	-84 316	-59 377	-103 666	44 289	59 377
1:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	8 908	61 150		-8 908		61 150	52 023	-9 127	-9 127	-9 127	-12 184	3 057	9 127
1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål		27 000				27 000	27 000	0	0	0	-1 350	1 350	0
1:7 Examenspremie		60 000	-60 000			0		-60 000	0	0	-3 000	3 000	0
1:8 Centrala studiestödsnämnden	67 029	188 647	-5 000	-56 714		193 962	192 930	4 283	9 283	-1 032	-10 464	9 432	1 032
1:9 Överklagandenämnden för studiestöd	65	13 762				13 827	13 620	-142	-142	-207	-620	413	207
UO 16 Utbildning och universitetsforskning	1 380 338	63 635 525	336 392	-1 049 837		64 302 418	62 953 894	-681 631	-1 018 023	-1 348 524	-2 123 608	775 084	1 348 524
1 Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	887 316	15 220 144	93 075	-847 759		15 352 776	14 248 791	-971 353	-1 064 428	-1 103 986	-1 441 679	337 693	1 103 986
1:1 Statens skolverk	8 283	540 257	-18 000			530 540	510 322	-29 935	-11 935	-20 218	-36 425	16 207	20 218
1:2 Statens skolinspektion	13 922	410 565	-11 900	-2 762		409 825	405 915	-4 650	7 250	-3 910	-15 870	11 960	3 910
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	3 473	693 182				696 655	681 715	-11 467	-11 467	-14 941	-35 729	20 788	14 941
1:4 Sameskolstyrelsen	-307	34 084				33 777	40 967	6 883	6 883	7 189	3 781	3 408	-7 189
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	519 590	3 710 955	-152 000	-509 990		3 568 555	2 851 151	-859 804	-707 804	-717 404	-849 200	131 796	717 404
1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	51 121	468 358		-51 121		468 358	415 100	-53 258	-53 258	-53 258	-66 200	12 942	53 258
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	2 224	4 054 500	24 500	-2 224		4 079 000	3 933 945	-120 555	-145 055	-145 055	-145 055	0	145 055
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	20 097	181 409		-20 097		181 409	180 648	-761	-761	-761	-6 203	5 442	761
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	9 196	92 412		-6 196		95 412	91 719	-693	-693	-3 693	-6 465	2 772	3 693
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	135 471	355 226	-61 000	-132 971		296 726	286 692	-68 534	-7 534	-10 034	-24 501	14 467	10 034
1:11 Bidrag till vissa studier	-378	19 525				19 147	16 626	-2 899	-2 899	-2 521	-3 107	586	2 521
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	2 226	102 257	5 000			109 483	108 791	6 534	1 534	-692	-3 760	3 068	692
1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning	122 270	2 395 504	301 475	-122 270		2 696 979	2 568 391	172 887	-128 588	-128 588	-237 598	109 010	128 588

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverförings-belopp
1:15 Särskilt utbildningsstöd	128	154 910		-128		154 910	155 330	420	420	420	-4 227	4 647	-420
1:17 Skolforskningsinstitutet		20 000	5 000			25 000	14 487	-5 513	-10 513	-10 513	-11 113	600	10 513
1:18 Lågstadielyftet		1 987 000				1 987 000	1 986 991	-9	-9	-9	-9		9
2 Universitet och högskolor	402 364	40 641 602	195 291	-134 891		41 104 366	40 872 576	230 974	35 683	-231 790	-286 111	54 321	231 790
2:1 Universitetskanslersämbetet	7 524	136 297		-3 455		140 366	136 846	549	549	-3 519	-7 608	4 089	3 519
2:2 Universitets- och högskolerådet	384	122 889				123 273	118 712	-4 177	-4 177	-4 560	-8 247	3 687	4 560
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 558 642	-1 281			1 557 361	1 557 361	-1 281	0	0	0	0	0
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 984 122				1 984 122	1 984 122	0	0	0	0	0	0
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 848 383	21 736			1 870 119	1 870 119	21 736	0	0	0	0	0
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	100 000	2 042 919				2 142 919	2 142 919	100 000	100 000	0	0	0	0
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 904 968	-3 634			1 901 334	1 915 529	10 561	14 195	14 195	14 195	0	-14 195
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 455 286				1 455 286	1 455 286	0	0	0	0	0	0
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 600 053	-19 950			1 580 103	1 580 103	-19 950	0	0	0	0	0
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 530 801				1 530 801	1 530 801	0	0	0	0	0	0
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 250 031	1 631			1 251 662	1 251 662	1 631	0	0	0	0	0
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 047 109				1 047 109	1 047 109	0	0	0	0	0	0
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 381 971	-2 510			1 379 461	1 379 461	-2 510	0	0	0	0	0
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		806 309				806 309	806 309	0	0	0	0	0	0
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		642 341	9 142			651 483	651 483	9 142	0	0	0	0	0
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 457 867				1 457 867	1 457 867	0	0	0	0	0	0
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 952	1 054 552	5 060			1 062 564	1 062 564	8 012	2 952	0	0	0	0
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 387 553				1 387 553	1 387 553	0	0	0	0	0	0
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		623 487	6 068			629 555	629 555	6 068	0	0	0	0	0
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		353 826				353 826	353 826	0	0	0	0	0	0
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		597 276	-1 605			595 671	595 671	-1 605	0	0	0	0	0
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		204 616				204 616	204 616	0	0	0	0	0	0

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		993 067	191			993 258	993 258	191	0	0	0	0	0
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå		285 795				285 795	285 795	0	0	0	0	0	0
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		708 944	1 608			710 552	700 468	-8 476	-10 084	-10 084	-10 084	0	10 084
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		221 253				221 253	221 253	0	0	0	0	0	0
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		518 487	4 613			523 100	523 100	4 613	0	0	0	0	0
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå		207 024				207 024	207 024	0	0	0	0	0	0
2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	6 362	258 898	8 955			274 215	262 804	3 906	-5 049	-11 411	-11 411	0	11 411
2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		84 952				84 952	84 952	0	0	0	0	0	0
2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		826 993	496			827 489	827 489	496	0	0	0	0	0
2:32 Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		119 938				119 938	119 938	0	0	0	0	0	0
2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	72 522	575 041	596	-15 639		632 520	544 532	-30 509	-31 105	-87 988	-87 988	0	87 988
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		88 917				88 917	88 917	0	0	0	0	0	0
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	4 428	191 622				196 050	196 050	4 428	4 428	0	0	0	0
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		48 091				48 091	48 091	0	0	0	0	0	0
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	615	89 574	3 202			93 391	93 686	4 112	910	295	295	0	-295
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning		26 117				26 117	26 117	0	0	0	0	0	0
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		443 104	5 497			448 601	448 601	5 497	0	0	0	0	0
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå		59 460				59 460	59 460	0	0	0	0	0	0
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		395 386	4 318			399 704	399 704	4 318	0	0	0	0	0
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå		55 564				55 564	55 564	0	0	0	0	0	0
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		419 791	4 552			424 343	424 343	4 552	0	0	0	0	0
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå		83 865				83 865	83 865	0	0	0	0	0	0
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		366 277	2 514			368 791	368 791	2 514	0	0	0	0	0
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå		55 785				55 785	55 785	0	0	0	0	0	0
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		352 583	5 041			357 624	357 624	5 041	0	0	0	0	0
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå		47 003				47 003	47 003	0	0	0	0	0	0

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	25 596	303 951	9 010			338 557	322 851	18 900	9 890	-15 706	-15 706	0	15 706
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå		41 171				41 171	41 171	0	0	0	0	0	0
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	16 744	335 247	6 286			358 277	353 656	18 409	12 123	-4 621	-4 621	0	4 621
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå		42 006				42 006	42 006	0	0	0	0	0	0
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	7 957	152 966				160 923	158 102	5 136	5 136	-2 821	-2 821	0	2 821
2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		8 259				8 259	8 259	0	0	0	0	0	0
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		60 852				60 852	60 852	0	0	0	0	0	0
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		4 944				4 944	4 944	0	0	0	0	0	0
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		122 384	313			122 697	122 697	313	0	0	0	0	0
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		8 352				8 352	8 352	0	0	0	0	0	0
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		383 000	-1 776			381 224	381 224	-1 776	0	0	0	0	0
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		49 551				49 551	49 551	0	0	0	0	0	0
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		23 731				23 731	23 731	0	0	0	0	0	0
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		9 295				9 295	9 295	0	0	0	0	0	0
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	13 548	2 929 890	14 218	-3 823		2 953 833	2 963 338	33 448	19 230	9 505	-11 186	20 691	-9 505
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	139 769	574 014	-14 000	-108 076		591 707	501 469	-72 545	-58 545	-90 238	-116 092	25 854	90 238
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	3 964	680 080	125 000	-3 898		805 146	785 975	105 895	-19 105	-19 171	-19 171	0	19 171
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning		2 397 080				2 397 080	2 391 414	-5 666	-5 666	-5 666	-5 666	0	5 666
3 Forskning	65 829	7 643 785	48 026	-42 853		7 714 787	7 707 294	63 509	15 483	-7 494	-388 495	381 001	7 494
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	8 380	5 617 028	1 975			5 627 383	5 620 242	3 214	1 239	-7 141	-288 242	281 101	7 141
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	-14 231	280 061	46 051		0	311 881	339 887	59 826	13 775	28 006	-1	28 007	-28 006
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	4 288	134 403		-277		138 414	140 424	6 021	6 021	2 010	-2 022	4 032	-2 010
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	8 807	349 950				358 757	365 027	15 077	15 077	6 270	-11 228	17 498	-6 270
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	793	26 780				27 573	27 709	929	929	136	-667	803	-136
3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	710	551 309		-710		551 309	554 378	3 069	3 069	3 069	-24 496	27 565	-3 069
3:7 Institutet för rymdfysik	540	51 410				51 950	51 993	583	583	43	-1 499	1 542	-43
3:8 Kungl. biblioteket	7 065	347 962				355 027	346 284	-1 678	-1 678	-8 743	-19 182	10 439	8 743

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
3:9 Polarforskningssekreteriatet	3 592	38 765				42 357	31 537	-7 228	-7 228	-10 820	-12 758	1 938	10 820
3:10 Sunet	-1 570	43 742				42 172	40 790	-2 952	-2 952	-1 382	-3 569	2 187	1 382
3:11 Centrala etikprövningsnämnden	2 423	9 234		-2 145		9 511	4 821	-4 413	-4 413	-4 690	-4 967	277	4 690
3:12 Regionala etikprövningsnämnder	7 941	40 569		-7 216		41 294	35 072	-5 497	-5 497	-6 223	-7 258	1 035	6 223
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	37 092	152 572		-32 505		157 159	149 132	-3 440	-3 440	-8 028	-12 605	4 577	8 028
4 Vissa gemensamma ändamål	21 226	129 994		-20 732		130 489	125 233	-4 761	-4 761	-5 255	-7 324	2 069	5 255
4:1 Internationella program	1 926	81 589		-1 926		81 589	80 948	-641	-641	-641	-641	0	641
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	18 806	30 886		-18 806		30 886	26 849	-4 037	-4 037	-4 037	-5 581	1 544	4 037
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	264	9 181				9 445	9 355	174	174	-91	-366	275	91
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	230	8 338				8 568	8 082	-256	-256	-487	-737	250	487
Äldre anslag	3 602	0		-3 602						0	0	0	0
1:13 Utveckling av vuxenutbildning m.m. (2014)	3 602	0		-3 602		0	0	0	0	0	0	0	0
UO 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	32 052	12 785 347	551 000	-15 470		13 352 929	13 280 502	495 155	-55 845	-72 427	-227 854	155 427	72 427
1 Kulturområdesövergripande verksamhet	7 218	1 754 159	31 250	-5 007		1 787 620	1 783 407	29 248	-2 002	-4 213	-57 392	53 179	4 213
1:1 Statens kulturråd	1 190	42 559	1 250			44 999	44 468	1 909	659	-531	-1 957	1 426	531
1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	60	195 788		-67		195 781	195 754	-34	-34	-28	-5 857	5 829	28
1:3 Skapande skola	990	173 571	10 000	-990		183 571	183 625	10 054	54	54	-5 153	5 207	-54
1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	609	37 979		0		38 588	38 239	260	260	-349	-1 489	1 140	349
1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	520	9 875		-520		9 875	8 284	-1 591	-1 591	-1 591	-1 887	296	1 591
1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet	-42	1 278 948	20 000			1 298 906	1 297 331	18 383	-1 617	-1 574	-40 392	38 818	1 574
1:7 Myndigheten för kulturanalys	3 891	15 439		-3 430		15 900	15 705	266	266	-195	-658	463	195
2 Teater, dans och musik	3 054	1 277 240		-163		1 280 130	1 277 908	668	668	-2 223	-11 210	8 987	2 223
2:1 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus, Drottningholms slottsteater och Voksenåsen		977 660				977 660	977 660	0	0	0	0	0	0
2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	163	189 064		-163		189 064	189 084	20	20	20	-5 652	5 672	-20
2:3 Statens musikverk	2 890	110 516				113 406	111 163	647	647	-2 243	-5 558	3 315	2 243
3 Litteraturen, läsandet och språket	2 088	314 242		-12		316 318	311 324	-2 918	-2 918	-4 994	-13 972	8 978	4 994

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	12	138 060		-12		138 060	137 961	-99	-99	-99	-3 791	3 692	99
3:2 Myndigheten för tillgängliga medier	470	118 189				118 659	115 489	-2 700	-2 700	-3 170	-6 716	3 546	3 170
3:4 Institutet för språk och folkminnen	1 606	57 993				59 599	57 874	-119	-119	-1 725	-3 465	1 740	1 725
4 Bildkonst, arkitektur, form och design	-591	80 753	750	-2		80 910	80 493	-260	-1 010	-417	-2 840	2 423	417
4:1 Statens konstråd	-223	8 130	750			8 657	8 783	653	-97	127	-117	244	-127
4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	-461	33 025				32 564	32 332	-693	-693	-232	-1 223	991	232
4:3 Nämnden för hemslojdsfrågor	91	11 463				11 554	11 243	-220	-220	-311	-655	344	311
4:4 Bidrag till bild- och formområdet	2	28 135		-2		28 135	28 134	-1	-1	-1	-845	844	1
5 Kulturskaparnas villkor	836	398 478		-53		399 260	396 311	-2 167	-2 167	-2 949	-14 867	11 918	2 949
5:1 Konstnärsnämnden	469	24 877		0		25 346	23 629	-1 248	-1 248	-1 717	-2 463	746	1 717
5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer	367	373 601		-53		373 914	372 682	-919	-919	-1 232	-12 404	11 172	1 232
6 Arkiv	-4 265	370 001				365 736	355 429	-14 572	-14 572	-10 306	-21 406	11 100	10 306
6:1 Riksarkivet	-4 265	370 001				365 736	355 429	-14 572	-14 572	-10 306	-21 406	11 100	10 306
7 Kulturmiljö	-3 852	926 955		-25		923 079	919 836	-7 119	-7 119	-3 242	-17 251	14 009	3 242
7:1 Riksantikvarieämbetet	-1 426	215 822				214 396	211 659	-4 163	-4 163	-2 736	-9 211	6 475	2 736
7:2 Bidrag till kulturmiljövård	-2 425	251 133		-25		248 683	248 177	-2 956	-2 956	-506	-8 040	7 534	506
7:3 Kyrkoantikvarisk ersättning		460 000				460 000	460 000	0	0	0	0	0	0
8 Museer och utställningar	13 974	1 393 708	5 000	-3 268		1 409 415	1 395 013	1 305	-3 695	-14 402	-47 361	32 959	14 402
8:1 Centrala museer: Myndigheter	13 923	1 010 957		-3 188		1 021 692	1 011 314	357	357	-10 379	-40 708	30 329	10 379
8:2 Centrala museer: Stiftelser		245 877				245 877	245 877	0	0	0	0	0	0
8:3 Bidrag till vissa museer		49 117				49 117	49 117	0	0	0	0	0	0
8:4 Riksställningar	905	43 261				44 166	39 746	-3 515	-3 515	-4 420	-5 718	1 298	4 420
8:5 Forum för levande historia	-933	44 416	5 000			48 483	48 960	4 544	-456	477	-855	1 332	-477
8:6 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80	80		-80		80		-80	-80	-80	-80	0	80
9 Trossamfund	4 149	94 834	7 000	-2 329		103 653	92 918	-1 916	-8 916	-10 735	-13 492	2 757	10 735
9:1 Nämnden för statligt stöd till trossamfund	-424	9 742				9 318	9 047	-695	-695	-272	-564	292	272
9:2 Stöd till trossamfund	4 572	85 092	7 000	-2 329		94 335	83 871	-1 221	-8 221	-10 463	-12 928	2 465	10 463

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
10 Film		309 644				309 644	309 644			0	0	0	0
10:1 Filmstöd		309 644				309 644	309 644	0	0	0	0	0	0
11 Medier	2 505	91 062		-64		93 503	85 773	-5 289	-5 289	-7 729	-10 044	2 315	7 729
11:1 Utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland		21 774				21 774	21 774	0	0	0	0	0	0
11:2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen		2 648				2 648	2 648	0	0	0	0	0	0
11:3 Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	64	383		-64		383	355	-28	-28	-28	-28	0	28
11:4 Statens medieråd	-600	17 101				16 501	16 409	-692	-692	-91	-604	513	91
11:5 Stöd till taltidningar	3 041	49 156				52 197	44 588	-4 568	-4 568	-7 610	-9 412	1 802	7 610
12 Ungdomspolitik	2 701	293 776		-1 764		294 714	292 648	-1 128	-1 128	-2 066	-3 066	1 000	2 066
12:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor	938	33 336				34 274	33 318	-18	-18	-956	-1 956	1 000	956
12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	1 764	260 440		-1 764		260 440	259 330	-1 110	-1 110	-1 110	-1 110	0	1 110
13 Politik för det civila samhället	931	1 833 621	357 000	-931		2 190 621	2 185 750	352 129	-4 871	-4 871	-8 710	3 839	4 871
13:1 Stöd till idrotten	235	1 705 751	52 000	-235		1 757 751	1 757 794	52 043	43	43	-67	110	-43
13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	283	32 164		-283		32 164	28 600	-3 564	-3 564	-3 564	-6 459	2 895	3 564
13:3 Bidrag för kvinnors organisering	405	28 163		-405		28 163	28 063	-100	-100	-100	-100	0	100
13:4 Stöd till friluftorganisationer		27 785				27 785	27 785	0	0	0	-834	834	0
13:5 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	0	15 000		0		15 000	15 000	0	0	0	0	0	0
13:6 Insatser för den ideella sektorn	8	24 758	305 000	-8		329 758	328 509	303 751	-1 249	-1 249	-1 249	0	1 249
14 Folkbildning	0	3 598 201	150 000	0		3 748 201	3 747 913	149 712	-288	-288	-791	503	288
14:1 Bidrag till folkbildningen		3 581 432	45 000			3 626 432	3 626 432	45 000	0	0	0	0	0
14:2 Bidrag till kontakttolkutbildning	0	16 769		0		16 769	16 481	-288	-288	-288	-791	503	288
14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen		0	105 000			105 000	105 000	105 000	0	0	0	0	0
15 Tillsyn över spelmarknaden	3 304	48 673		-1 851		50 126	46 134	-2 539	-2 539	-3 992	-5 452	1 460	3 992
15:1 Lotteriinspektionen	3 304	48 673		-1 851		50 126	46 134	-2 539	-2 539	-3 992	-5 452	1 460	3 992
UO 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	203 338	1 207 973	16 200	-162 062		1 265 449	1 074 116	-133 857	-150 057	-191 333	-223 958	32 625	191 333
1 Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet	200 460	990 704	16 200	-161 906		1 045 457	856 381	-134 323	-150 523	-189 076	-212 580	23 504	189 076

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
1:1 Bostadspolitisk utveckling	6 577	17 000		-6 577		17 000	10 086	-6 914	-6 914	-6 914	-6 914	0	6 914
1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	85 180	99 500		-85 180		99 500	6 037	-93 463	-93 463	-93 463	-93 463	0	93 463
1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	42 105	43 000		-42 105		43 000	550	-42 450	-42 450	-42 450	-42 450	0	42 450
1:4 Innovativt byggande	918	20 000				20 918	12 258	-7 742	-7 742	-8 659	-8 659	0	8 659
1:5 Boverket	28 135	224 948		-8 341		244 742	234 295	9 347	9 347	-10 447	-17 144	6 697	10 447
1:6 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	9 184	12 000		-9 184		12 000	7 801	-4 199	-4 199	-4 199	-4 559	360	4 199
1:7 Statens geotekniska institut	-778	44 532				43 754	43 978	-554	-554	224	-1 112	1 336	-224
1:8 Lantmäteriet	14 232	502 699				516 931	509 022	6 323	6 323	-7 909	-23 020	15 111	7 909
1:9 Statens va-nämnd	-212	9 025	1 200			10 013	9 718	693	-507	-295	-295	0	295
1:10 Stöd gällande utveckling i strandnära lägen	14 801	2 000		-10 201		6 600	3 607	1 607	1 607	-2 993	-2 993	0	2 993
1:11 Utvecklingsprojekt för jämställda offentliga rum	318	16 000		-318		16 000	15 808	-192	-192	-192	-192	0	192
1:13 Upprustning av skolkolor		0	15 000			15 000	3 221	3 221	-11 779	-11 779	-11 779	0	11 779
2 Konsumentpolitik	2 878	217 269		-155		219 992	217 736	467	467	-2 256	-11 377	9 121	2 256
2:1 Marknadsdomstolen	161	10 979		0		11 140	10 977	-2	-2	-163	-492	329	163
2:2 Konsumentverket	2 265	135 208				137 473	134 958	-250	-250	-2 514	-9 274	6 760	2 514
2:3 Allmänna reklamationsnämnden	-102	35 524				35 422	36 128	604	604	706	-360	1 066	-706
2:4 Fastighetsmäklarinspektionen	399	16 725		0		17 124	16 897	172	172	-226	-728	502	226
2:5 Åtgärder på konsumentområdet	155	15 459		-155		15 459	15 400	-59	-59	-59	-523	464	59
2:6 Bidrag till miljömärkning av produkter		3 374				3 374	3 374	0	0	0	0	0	0
UO 19 Regional tillväxt	111 916	2 700 801		-153 502		2 659 215	2 242 749	-458 052	-458 052	-416 466	-587 410	170 944	416 466
1:1 Regionala tillväxtåtgärder	-11 672	1 469 637		-43 218		1 414 747	1 410 065	-59 572	-59 572	-4 683	-151 651	146 968	4 683
1:2 Transportbidrag	80 007	400 864		-80 007		400 864	354 336	-46 528	-46 528	-46 528	-58 554	12 026	46 528
1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013	23 581	589 300		-15 277		597 603	384 984	-204 316	-204 316	-212 619	-212 619	0	212 619
1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014-2020	20 000	241 000		-15 000		246 000	93 364	-147 636	-147 636	-152 636	-164 586	11 950	152 636
UO 20 Allmän miljö- och naturvård	130 114	5 341 118	706 300	-48 976		6 128 557	5 938 407	597 289	-109 011	-190 149	-263 853	73 704	190 149
1 Miljöpolitik	126 242	4 652 742	706 300	-48 976		5 436 308	5 260 308	607 566	-98 734	-176 000	-229 053	53 053	176 000
1:1 Naturvårdsverket	2 731	378 259	15 000			395 990	397 272	19 013	4 013	1 282	-10 066	11 348	-1 282
1:2 Miljöövervakning m.m.	472	281 214	25 000	-472		306 214	302 581	21 367	-3 633	-3 633	-10 323	6 690	3 633

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
1:3	Åtgärder för värdefull natur	-2 119	649 535	110 000		757 416	737 897	88 362	-21 638	-19 518	-19 518	0	19 518
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	30 664	420 018		-1 084	449 598	445 648	25 630	25 630	-3 950	-3 950	0	3 950
1:5	Miljöforskning	16	75 990		-16	75 990	75 944	-46	-46	-46	-46	0	46
1:6	Kemikalieinspektionen	7 237	209 052	5 000	-748	220 542	215 906	6 854	1 854	-4 636	-10 908	6 272	4 636
1:7	Avgifter till Internationella organisationer	33 701	183 131	7 000	-20 201	203 631	202 996	19 865	12 865	-635	-6 126	5 491	635
1:8	Supermiljöbilspremie	720	215 000	132 000	-720	347 000	346 970	131 970	-30	-30	-30	0	30
1:9	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	4 525	219 104			223 629	221 052	1 948	1 948	-2 577	-9 150	6 573	2 577
1:10	Klimatanpassning	15 746	115 000		-15 868	114 878	116 152	1 152	1 152	1 274	-2 176	3 450	-1 274
1:11	Inspire	1 657	20 000		-1 657	20 000	19 333	-667	-667	-667	-1 267	600	667
1:12	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	4 353	666 565	20 000	-4 353	686 565	686 564	19 999	-1	-1	-1	0	1
1:13	Insatser för internationella klimatinvesteringar	-374	183 000		-565	182 061	182 993	-7	-7	933	-4 557	5 490	-933
1:14	Internationellt miljösamarbete	2 116	33 900	22 000	-2 116	55 900	52 534	18 634	-3 366	-3 366	-4 266	900	3 366
1:15	Hållbara städer	20 277	80 000			100 277	-6 033	-86 033	-86 033	-106 310	-106 310	0	106 310
1:16	Skydd av värdefull natur	-2 857	715 000	245 300		957 443	955 391	240 391	-4 909	-2 052	-2 052	0	2 052
1:17	Havs- och vattenmyndigheten	7 377	207 974		-1 176	214 175	208 036	62	62	-6 140	-12 379	6 239	6 140
1:18	Klimatinvesteringar i kommuner och regioner		0	125 000		125 000	99 071	99 071	-25 929	-25 929	-25 929	0	25 929
2	Miljöforskning	3 873	688 376			692 249	678 100	-10 276	-10 276	-14 149	-34 800	20 651	14 149
2:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader	-212	55 513			55 301	56 839	1 326	1 326	1 538	-127	1 665	-1 538
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	4 085	632 863			636 948	621 260	-11 603	-11 603	-15 688	-34 674	18 986	15 688
UO 21	Energi	241 791	2 469 609	-87 000	-163 746	2 460 654	2 290 726	-178 883	-91 883	-169 928	-281 980	112 052	169 928
1:1	Statens energimyndighet	8 506	274 028	-12 000	-123	270 411	264 591	-9 437	2 563	-5 820	-14 041	8 221	5 820
1:2	Insatser för energieffektivisering	44 034	243 000		-44 034	243 000	195 214	-47 786	-47 786	-47 786	-59 936	12 150	47 786
1:3	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	-280	10 000			9 720	9 195	-805	-805	-525	-825	300	525
1:4	Energiforskning	10 934	1 192 536		-4 132	1 199 339	1 140 468	-52 068	-52 068	-58 870	-118 497	59 627	58 870
1:5	Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av Barsebäcksverket	1 075	138 600		-1 075	138 600	140 548	1 948	1 948	1 948	-11 912	13 860	-1 948
1:6	Planeringsstöd för vindkraft	18	15 000		-18	15 000	14 392	-608	-608	-608	-608	0	608
1:7	Energimarknadsinspektionen	5 677	105 117		-2 539	108 256	108 242	3 125	3 125	-14	-3 168	3 154	14

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor													
	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
1:8	Energiteknik	3 860	140 000			140 000	134 710	-5 290	-5 290	-5 290	-9 490	4 200	5 290
1:9	Elberedskap	143 877	255 000			315 000	262 014	7 014	7 014	-52 986	-60 636	7 650	52 986
1:10	Avgifter till internationella organisationer	6 742	21 328			21 328	21 351	23	23	23	-617	640	-23
1:11	Laddinfrastruktur		75 000	-75 000		0		-75 000	0	0	-2 250	2 250	0
Äldre anslag		17 346	0							0	0	0	0
1:2	Regionala och lokala insatser för energieffektivisering (2014)	5 673				0		0	0	0	0		0
1:10	Energieffektiviseringsprogram (2014)	11 674				0		0	0	0	0		0
UO 22 Kommunikationer		2 501 181	48 870 983	579 000	-164 316	51 786 849	47 242 377	-1 628 606	-2 207 606	-4 544 471	-7 991 686	3 447 215	4 544 471
1 Transportpolitik		2 459 523	48 441 680	620 000	-125 806	51 395 396	46 877 692	-1 563 988	-2 183 988	-4 517 704	-7 954 872	3 437 168	4 517 704
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	-906 346	21 718 542		-936	20 811 260	19 490 526	-2 228 016	-2 228 016	-1 320 734	-2 568 230	1 247 496	1 320 734
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	1 216 905	19 581 798	620 000		21 418 703	20 705 980	1 124 182	504 182	-712 723	-2 722 340	2 009 617	712 723
1:3	Trafikverket	8 026	1 282 706			1 290 732	1 287 040	4 334	4 334	-3 693	-42 174	38 481	3 693
1:4	Ersättning för sjöräddning och fritidsbåtsändamål		388 308			388 308	388 308	0	0	0	0	0	0
1:5	Ersättning för viss kanal- och slussinfrastruktur		162 284			162 284	88 527	-73 757	-73 757	-73 757	-73 757	0	73 757
1:6	Driftbidrag till icke statliga flygplatser	41	80 013		-41	80 013	77 752	-2 261	-2 261	-2 261	-3 649	1 388	2 261
1:7	Trafikavtal	58 233	831 000		-58 233	831 000	779 529	-51 471	-51 471	-51 471	-76 401	24 930	51 471
1:8	Viss internationell verksamhet		25 155			25 155	25 437	282	282	282	-473	755	-282
1:9	Statens väg- och transportforskningsinstitut		46 525			46 525	46 525	0	0	0	-1 396	1 396	0
1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	303 447	348 500			651 947	123 084	-225 416	-225 416	-528 863	-539 318	10 455	528 863
1:11	Trängselskatt i Stockholm	1 558 873	1 005 058			2 563 931	1 006 742	1 684	1 684	-1 557 189	-1 575 711	18 522	1 557 189
1:12	Transportstyrelsen	122 619	2 019 977		-62 174	2 080 422	1 969 862	-50 115	-50 115	-110 560	-171 160	60 600	110 560
1:13	Trafikanalys	6 304	62 851		-4 423	64 732	63 427	576	576	-1 305	-3 191	1 886	1 305
1:14	Trängselskatt i Göteborg	91 421	888 963			980 384	824 955	-64 008	-64 008	-155 429	-177 071	21 642	155 429
2 Politiken för informationssamhället		41 659	429 303	-41 000	-38 509	391 452	364 685	-64 618	-23 618	-26 767	-36 814	10 047	26 767
2:1	Post- och telestyrelsen	537	27 487			28 024	27 937	450	450	-87	-912	825	87
2:2	Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade	7 663	138 278		-7 663	138 278	130 210	-8 068	-8 068	-8 068	-12 216	4 148	8 068
2:3	Grundläggande betaltjänster	16 305	35 500		-16 305	35 500	23 138	-12 362	-12 362	-12 362	-13 367	1 005	12 362
2:4	Informationsteknik och telekommunikation	2 345	18 844		-2 345	18 844	17 463	-1 381	-1 381	-1 381	-1 666	285	1 381

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
2:5 Driftsaker och tillgänglig elektronisk kommunikation	14 167	126 144	-6 000	-11 554		122 756	121 053	-5 091	909	-1 704	-5 488	3 784	1 704
2:6 Gemensamma e-förvaltningsprojekt av strategisk betydelse	642	83 050	-35 000	-642		48 050	44 885	-38 165	-3 165	-3 165	-3 165	0	3 165
UO 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	385 054	15 656 027	24 935	-688 539		15 377 477	13 397 561	-2 258 466	-2 283 401	-1 979 916	-2 465 303	485 387	1 979 916
1:1 Skogsstyrelsen	7 425	399 278	1 000			407 703	398 872	-406	-1 406	-8 831	-20 809	11 978	8 831
1:2 Insatser för skogsbruket	8 211	266 373	7 000	-6 511		275 073	248 381	-17 992	-24 992	-26 692	-26 692	0	26 692
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	-1 027	115 921				114 894	117 706	1 785	1 785	2 812	-666	3 478	-2 812
1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet		102 074				102 074	102 074	0	0	0	-3 200	3 200	0
1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	4 000	13 433				17 433	11 114	-2 319	-2 319	-6 319	-6 722	403	6 319
1:6 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	7 266	124 349		-7 269		124 347	122 599	-1 750	-1 750	-1 748	-5 478	3 730	1 748
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	2 344	37 778	10 000	-2 344		47 778	45 575	7 797	-2 203	-2 203	-3 336	1 133	2 203
1:8 Statens jordbruksverk	16 530	501 086				517 616	505 673	4 587	4 587	-11 943	-27 513	15 570	11 943
1:9 Bekämpande av växtskadegörare	15	5 000		-15		5 000	4 999	-1	-1	-1	-151	150	1
1:10 Gärdsstöd m.m.	-319 637	6 097 400		-530		5 777 234	5 607 203	-490 197	-490 197	-170 031	-474 877	304 846	170 031
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	13 063	129 000		-13 063		129 000	111 905	-17 095	-17 095	-17 095	-24 835	7 740	17 095
1:12 Finansiella korrigeringar m.m.	2 170	75 472		-2 170		75 472	56 825	-18 647	-18 647	-18 647	-20 911	2 264	18 647
1:13 Strukturstöd till fisket m.m.	21 209	46 105		-19 674		47 640	23 092	-23 013	-23 013	-24 548	-24 548	0	24 548
1:14 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	40 796	143 051		-29 496		154 351	51 144	-91 907	-91 907	-103 207	-103 207	0	103 207
1:15 Livsmedelsverket	5 600	303 139				308 739	303 464	325	325	-5 275	-14 369	9 094	5 275
1:16 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	3 873	50 160		-3 873		50 160	48 031	-2 129	-2 129	-2 129	-2 584	455	2 129
1:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	1 349	42 913		-1 349		42 913	42 891	-22	-22	-22	-1 309	1 287	22
1:18 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	297 546	2 740 505		-350 001		2 688 050	1 789 165	-951 340	-951 340	-898 885	-959 429	60 544	898 885
1:19 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	256 416	2 083 785		-246 416		2 093 785	1 427 122	-656 663	-656 663	-666 663	-703 946	37 283	666 663
1:20 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	5 776	32 830		-5 776		32 830	31 999	-831	-831	-831	-1 966	1 135	831
1:21 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.		4 116				4 116	4 116	0	0	0	-123	123	0
1:22 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.		1 029				1 029	1 029	0	0	0	-103	103	0
1:23 Främjande av rennäringen m.m.	-2 150	107 915		-52		105 713	110 701	2 786	2 786	4 988	-412	5 400	-4 988
1:24 Sveriges lantbruksuniversitet		1 716 438	6 935			1 723 373	1 723 373	6 935	0	0	0	0	0
1:25 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	14 279	515 700				529 979	507 332	-8 368	-8 368	-22 647	-38 118	15 471	22 647

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (AB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+AB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
1:26 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien		1 177				1 177	1 177	0	0	0	0	0	0
UO 24 Näringsliv	274 199	5 309 162	207 000	-203 166		5 587 194	5 475 250	166 088	-40 912	-111 944	-309 741	197 797	111 944
1 Näringspolitik	266 508	4 848 853	131 000	-199 099		5 047 262	4 943 334	94 481	-36 519	-103 927	-272 326	168 399	103 927
1:1 Verket för innovationssystem	-767	220 176				219 409	212 916	-7 260	-7 260	-6 493	-13 098	6 605	6 493
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	24 840	2 448 966	-30 000			2 443 806	2 442 904	-6 062	23 938	-902	-74 371	73 469	902
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel		615 907				615 907	615 907	0	0	0	-18 477	18 477	0
1:4 Tillväxtverket	6 117	268 960				275 077	269 165	205	205	-5 912	-13 981	8 069	5 912
1:5 Näringslivsutveckling	172 946	291 772	50 000	-152 366		362 352	344 651	52 879	2 879	-17 701	-33 540	15 839	17 701
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	2 909	81 503		-472		83 940	78 140	-3 363	-3 363	-5 800	-8 245	2 445	5 800
1:7 Turistfrämjande		109 824	30 000			139 824	139 824	30 000	0	0	-4 195	4 195	0
1:8 Sveriges geologiska undersökning	7 931	224 428		-1 228		231 132	224 273	-155	-155	-6 859	-13 592	6 733	6 859
1:9 Geovetenskaplig forskning	1	5 806				5 807	5 806	0	0	-1	-1	0	1
1:10 Miljöskring av oljelagringsanläggningar	1 750	14 000		-1 750		14 000	11 070	-2 930	-2 930	-2 930	-3 350	420	2 930
1:11 Patentbesvärslätten	2 334	19 238				21 572	19 998	760	760	-1 574	-2 151	577	1 574
1:12 Bolagsverket	-651	24 842				24 191	20 719	-4 123	-4 123	-3 471	-4 713	1 242	3 471
1:13 Bidrag till terminologisk verksamhet		4 288				4 288	4 288	0	0	0	0	0	0
1:14 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien		8 327				8 327	8 327	0	0	0	0	0	0
1:15 Konkurrensverket	1 711	215 192	-28 440			188 463	175 141	-40 051	-11 611	-13 322	-34 841	21 519	13 322
1:16 Konkurrensforskning	103	13 657				13 760	13 584	-73	-73	-176	-586	410	176
1:17 Upprustning och drift av Göta kanal		25 210				25 210	25 210	0	0	0	0	0	0
1:18 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	26 754	22 200	10 000	-22 754		36 200	21 851	-349	-10 349	-14 349	-15 015	666	14 349
1:19 Kapitalinsatser i statliga bolag	1 000	1 000		-1 000		1 000		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	0	1 000
1:20 Avgifter till vissa internationella organisationer	2 987	17 780		-2 987		17 780	15 765	-2 015	-2 015	-2 015	-2 015	0	2 015
1:21 Finansiering av rättegångskostnader	16 542	18 000		-16 542		18 000	2 228	-15 772	-15 772	-15 772	-17 572	1 800	15 772
1:22 Bidrag till företagsutveckling och innovation		197 777	71 000			268 777	268 777	71 000	0	0	-5 933	5 933	0
1:23 Upphandlingsmyndigheten		0	28 440			28 440	22 789	22 789	-5 651	-5 651	-5 651	0	5 651
2 Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	7 691	460 309	76 000	-4 067		539 933	531 916	71 607	-4 393	-8 017	-37 415	29 398	8 017
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	129	23 885				24 014	23 733	-152	-152	-281	-998	717	281
2:2 Kommerskollegium	3 461	83 553		-969		86 045	84 628	1 075	1 075	-1 416	-3 923	2 507	1 416

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2015

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
2:3	Exportfrämjande verksamhet	1 287	243 889	69 000	-1 287	312 889	307 884	63 995	-5 005	-5 005	-27 477	22 472	5 005
2:4	Investeringsfrämjande	1 003	57 410	5 000		63 413	62 410	5 000	0	-1 003	-2 653	1 650	1 003
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	1 811	20 517	2 000	-1 811	22 517	22 206	1 689	-311	-311	-2 363	2 052	311
2:6	Bidrag till standardiseringen		31 055			31 055	31 055	0	0	0	0	0	0
UO 25	Allmänna bidrag till kommuner	0	91 441 002	10 663 000	0	102 104 002	102 036 640	10 595 638	-67 362	-67 362	-205 083	137 721	67 362
1:1	Kommunalekonomisk utjämning	0	87 722 687		0	87 722 687	87 722 687	0	0	0	-26 332	26 332	0
1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	0	3 712 965		0	3 712 965	3 645 603	-67 362	-67 362	-67 362	-178 751	111 389	67 362
1:3	Bidrag till kommunalekonomiska organisationer		5 350			5 350	5 350	0	0	0	0	0	0
1:4	Stöd till kommuner och landsting		0	863 000		863 000	863 000	863 000	0	0	0	0	0
1:5	Tillfälligt stöd till kommuner och landsting		0	9 800 000		9 800 000	9 800 000	9 800 000	0	0	0	0	0
UO 26	Statsskuld räntor m.m.	18 758 704	20 526 200	8 800 000	-18 759 136	29 325 768	21 935 912	1 409 712	-7 390 288	-7 389 856	-9 441 776	2 051 920	7 389 856
1:1	Räntor på statsskulden	18 729 068	20 371 000	8 800 000	-18 729 068	29 171 000	21 796 897	1 425 897	-7 374 103	-7 374 103	-9 411 203	2 037 100	7 374 103
1:2	Oförutsedda utgifter	-432	10 000			9 568		-10 000	-10 000	-9 568	-9 868	300	9 568
1:3	Riksgäldskontorets provisionsutgifter	30 068	145 200		-30 068	145 200	139 015	-6 185	-6 185	-6 185	-20 705	14 520	6 185
UO 27	Avgiften till Europeiska unionen	-3 728 478	40 126 178	3 728 478		40 126 178	44 231 504	4 105 326	376 848	4 105 325	-280 140	4 385 465	-4 105 325
1:1	Avgiften till Europeiska unionen	-3 728 478	40 126 178	3 728 478		40 126 178	44 231 504	4 105 326	376 848	4 105 325	-280 140	4 385 465	-4 105 325
(A)	Summa Utgiftsområden (UO 1-27)	29 068 403	873 857 246	35 564 589	-31 036 295	2 117	907 456 061	889 344 896	15 487 650	-20 076 939	-18 111 165	38 588 007	18 111 165
(B)	Förändring av anslagsbehållningar		-4 586 975				-4 586 975	0	4 586 975	4 586 975	4 586 975		-4 586 975
(C)	Förändring av anslagsbehållningar UO 26		-6 000				-6 000	0	6 000	6 000	6 000		-6 000
(D)	Summa utgifter (A+B+C)	29 068 403	869 264 271	35 564 589	-31 036 295	2 117	902 863 086	889 344 896	20 080 625	-15 483 964	-13 518 190	38 588 007	13 518 190
(E)	Utgiftsområden exkl. statsskuld räntor m.m. (A-UO 26)	10 309 699	853 331 046	26 764 589	-12 277 158	2 117	878 130 293	867 408 984	14 077 938	-12 686 651	-10 721 309	36 536 087	10 721 309
(F)	Riksgäldskontorets nettoutlåning		321 629				321 629	10 094 216	9 772 587	9 772 587	9 772 587		
(G)	Kassamässig korrigerings		0				0	-7 259 707	-7 259 707	-7 259 707	-7 259 707		
(H)	Budgetens utgifter m.m. (D+F+G)	29 068 403	869 585 900	35 564 589	-31 036 295	2 117	903 184 715	892 179 406	22 593 506	-12 971 083	-11 005 309	38 588 007	11 005 309
(I)	Ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten		267 831 000					267 466 191	-364 809				
(J)	Takbegränsade utgifter (E+B+I)		1 116 575 071					1 134 875 176	18 300 105				
(K)	Marginal till utgiftstaket		41 424 929					23 124 824	-18 300 105				
(L)	Utgiftstak (J+K)		1 158 000 000					1 158 000 000	0				

Bilaga 3

Specifikation av bemyndiganden 2015

Bilaga 3 Specifikation av bemyndiganden 2015

Tusentals kronor

Utgiftsområde	Anslag		Beställnings- bemyndiganden	Utestående åtaganden 2015-12-31
1 Rikets styrelse	6:6	Stöd till politiska partier	171 200	129 098
Totalt UO 1			171 200	129 098
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1:10	Bidragfastigheter	30 000	0
Totalt UO 2			30 000	0
4 Rättsväsendet	1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	20 000	0
Totalt UO 5			20 000	0
5 Internationell samverkan	1:11	Samarbete inom Östersjöregionen	159 500	198 872
Totalt UO 5			159 500	198 872
6 Försvar och samhällets krisberedskap	1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	66 000 000	63 847 915
	1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	19 500 000	16 755 919
	2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	30 000	20 904
	2:4	Krisberedskap	712 000	634 056
	3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	55 000	46 495
Totalt UO 6			86 297 000	81 305 289
7 Internationellt bistånd	1:1	Biståndsverksamhet	71 071 000	56 189 923
	1:5	Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	25 000	21 280
Totalt UO 7			71 096 000	56 211 203
8 Migration	1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	198 000	670
Totalt UO 8			198 000	670
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1:8	Bidrag till psykiatri	21 200	17 316
	2:2	Insatser för vaccinberedskap	510 000	0
	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	500 000	429 928
	4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	50 400	49 984
	7:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	961 000	933 965
Totalt UO 9			2 042 600	1 431 193
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	3 250 000	2 951 119
Totalt UO 10			3 250 000	2 951 119
13 Integration och jämställdhet	1:4	Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	3 500 000	468 059
	3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	27 239	10 500
Totalt UO 13			3 527 239	478 559
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	7 010 000	4 111 790
	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	13 000 000	11 750 774

	1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014-2020	2 000 000	1 865 378
	1:7	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9 000	7 223
	1:10	Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	33 212	33 212
	2:1	Arbetsmiljöverket	18 400	18 391
Totalt UO 14			22 070 612	17 786 768
15 Studiestöd	1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	4 000	2 904
Totalt UO 15			4 000	2 904
16 Utbildning och universitetsforskning	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	2 716 000	1 771 436
	1:6	Särskilda insatser inom skolområdet	34 000	31 107
	1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.	415 000	270 023
	1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	266 000	74 260
	1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning	3 725 000	3 711 575
	1:17	Skolforskningsinstitutet	5 000	0
	1:18	Lågstadielyftet	2 000 000	0
	2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	60 000	42 478
	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	20 084 000	16 762 467
	3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	1 835 000	1 633 565
	3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	1 600 000	1 217 665
	3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	2 000 000	1 775 483
	4:1	Internationella program	153 000	90 276
Totalt UO 16			34 893 000	27 380 335
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1:3	Skapande skola	100 000	0
	1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 000	7 422
	2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	137 000	102 324
	3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	25 000	20 000
	5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	136 000	96 242
	7:2	Bidrag till kulturmiljövård	80 000	71 814
	12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	100 000	100 000
	13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	32 000	27 701
	13:3	Bidrag för kvinnors organisering	29 000	19 927
	13:5	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	15 000
	14:1	Bidrag till folkbildningen	13 000	0
	14:2	Bidrag till kontakttolkutbildning	30 000	19 500
Totalt UO 17			706 000	479 930
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	60 200	10 783
	1:4	Innovativt byggande	10 000	6 411
	1:10	Stöd gällande utveckling i strandnära lägen	2 000	
	1:11	Utvecklingsprojekt för jämställda offentliga rum	10 000	6 223
	1:13	Upprustning av skollokaler	150 000	4 017
Totalt UO 18			232 200	27 434
19 Regional tillväxt	1:1	Regionala tillväxtåtgärder	2 895 000	1 934 170
	1:4	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014-2020	3 550 000	3 164 000
Totalt UO 19			6 445 000	5 098 170

20 Allmän miljö- och naturvård	1:2	Miljöövervakning m.m.	100 000	60 307	
	1:3	Åtgärder för värdefull natur	350 000	225 904	
	1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	1 040 000	840 171	
	1:5	Miljöforskning	102 000	100 363	
	1:10	Klimatanpassning	50 000	870	
	1:12	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	215 000	198 583	
	1:13	Insatser för internationella klimatinvesteringar	1 700 000	1 384 635	
	1:14	Internationellt miljösamarbete	23 000	2 732	
	1:16	Skydd av värdefull natur	45 000	40 940	
	1:18	Klimatinvesteringar i kommuner och regioner	300 000	187 077	
	2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	1 600 000	1 071 332	
	Totalt UO 20			5 525 000	4 112 914
	21 Energi	1:2	Insatser för energieffektivisering	384 000	114 737
		1:3	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	7 500	3 880
1:4		Energiforskning	3 500 000	1 902 114	
1:8		Energiteknik	140 000	130 315	
1:9		Elberedskap	330 000	158 779	
1:10		Avgifter till Internationella organisationer	30 000	28 239	
1:11		Laddinfrastruktur	150 000	0	
Totalt UO 21			4 541 500	2 338 064	
22 Kommunikationer	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	94 800 000	84 906 004	
	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	18 008 000	17 463 500	
	1:7	Trafikavtal	7 500 000	6 408 100	
	1:11	Trängselskatt i Stockholm	12 500 000	10 928 600	
	1:14	Trängselskatt i Göteborg	4 000 000	2 540 000	
	2:2	Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade	170 000	167 280	
	2:3	Grundläggande betaltjänster	36 000	32 751	
	2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	110 000	71 442	
Totalt UO 22			137 124 000	122 517 677	
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	1:2	Insatser för skogsbruket	120 000	45 506	
	1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	102 000	67 641	
	1:13	Strukturstöd till fisket m.m.	194 000	0	
	1:14	Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	915 000	0	
	1:18	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	13 306 115	417 853	
	1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	9 681 705	286 472	
	1:20	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	175 000	115 000	
	1:25	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 400 000	732 552	
Totalt UO 23			25 893 820	1 665 024	
24 Näringsliv	1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 100 000	2 069 585	
	1:5	Näringslivsutveckling	241 000	91 250	
	1:9	Geovetenskaplig forskning	5 000	4 525	
Totalt UO 24			2 346 000	2 165 360	
Totalt			406 572 671	326 280 582	

Bilaga 4

Realekonomisk fördelning av statens budget 2011-2015

Bilaga 4

Realekonomisk fördelning av statens budget 2011-2015

Realekonomisk fördelning av statens budget 2011-2015

Miljoner kronor

Realekonomisk art	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Förändring 2014-2015	Procentuell förändring 2014-2015
Transfereringar	605 756	581 692	562 373	541 248	536 217	24 064	4,1
<i>varav till</i>							
Hushållssektorn	304 050	299 582	295 489	289 762	283 197	4 468	1,5
Kommunala sektorn	164 760	148 986	140 851	133 838	136 695	15 774	10,6
Företagssektorn	34 036	36 981	35 942	33 691	33 579	-2 945	-8,0
Ålderspensionssystemet	22 459	21 399	19 788	21 011	20 771	1 059	5,0
Statliga ideella organisationer	4 583	4 408	4 032	3 848	3 745	175	4,0
Internationell verksamhet	75 869	70 336	66 270	59 097	58 229	5 533	7,9
varav till EU-institutioner	44 232	41 553	37 412	31 452	30 498	2 679	6,4
Konsumtionsutgifter	221 450	214 320	208 448	201 536	193 448	7 129	3,3
<i>varav</i>							
Löner inklusive sociala avgifter	122 043	119 927	115 936	112 341	108 421	2 116	1,8
Omkostnader för konsumtion	67 164	64 193	63 536	62 356	58 859	2 971	4,6
Lokaler	17 436	17 142	16 496	16 445	15 981	294	1,7
Utgifter för försvarsändamål							
Sociala naturaförmåner	14 807	13 058	12 480	10 394	10 187	1 749	13,4
Investeringsverksamhet	28 766	28 978	25 150	25 843	24 078	-212	-0,7
Räntor	23 294	5 589	23 352	31 698	39 390	17 705	316,8
<i>varav</i>							
Räntor på statsskulden	21 797	3 200	16 694	27 299	34 374	18 597	581,2
Finansiella transaktioner	10 079	10 293	8 066	10 763	8 344	-214	-2,1
Summa utgiftsområden	889 345	840 872	827 388	811 088	801 478	48 473	5,8

Utgiftsområden inom statens budget realekonomiskt fördelade för 2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Transfereringar	Konsumtions- utgifter	Investerings- verksamhet	Räntor	Finansiella transaktioner	Total
1 Rikets styrelse	1 274	10 639	30	-1	338	12 281
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	12 145	2 210	8	8	72	14 442
3 Skatt, tull och exekution	55	10 247	30	0	422	10 754
4 Rättsväsendet	198	38 556	266	23	1 386	40 429
5 Internationell samverkan	1 623	305	2	0	4	1 934
6 Försvar och samhällets krisberedskap	967	37 765	8 285	21	1 232	48 271
7 Internationellt bistånd	29 931	2 273	1	0	7	32 213
8 Migration	8 497	10 029	58	3	139	18 725
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	57 176	7 710	15	0	77	64 979
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	93 792	8 162	13	-4	639	102 603
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	37 581	532	3	0	20	38 136
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	82 930			0	0	82 931
13 Integration och jämställdhet	13 131	2 033	0	0	198	15 362
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	52 025	12 672	46	2	225	64 971
15 Studiestöd	16 413	740	1	803	1 260	19 216
16 Utbildning och universitetsforskning	19 147	41 362	421	28	1 996	62 954
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	10 959	2 210	20	0	92	13 281
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	75	962	9	0	29	1 074
19 Regional tillväxt	2 075	143	1	-1	25	2 243
20 Allmän miljö- och naturvård	1 806	3 895	177	1	60	5 938
21 Energi	1 218	1 004	4	0	65	2 291
22 Kommunikationer	3 755	22 004	19 349	612	1 522	47 242
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	9 340	3 926	18	1	112	13 398
24 Näringsliv	3 377	2 069	10	0	19	5 475
25 Allmänna bidrag till kommuner	102 037					102 037
26 Statsskuldsräntor m.m.				21 797	139	21 936
27 Avgiften till Europeiska unionen	44 232					44 232
Summa	605 756	221 450	28 766	23 294	10 079	889 345

Transfereringar till hushåll 2011-2015

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Förändring 2014-2015	Procentuell förändring 2014-2015
2	1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	12 128	11 835	11 340	11 181	10 660	292	2,5
7	1:1	Biståndsverksamhet	3 266	3 703	3 338	3 377	3 093	-436	-11,8
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	29 784	28 589	27 107	25 915	24 286	1 195	4,2
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	33 781	29 573	25 914	23 131	20 332	4 208	14,2
10	1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	44 436	45 069	46 279	47 855	50 893	-633	-1,4
10	1:4	Arbetskkadeersättningar m.m.	3 151	3 370	3 606	3 752	3 938	-219	-6,5
11	1:1	Garantipension till ålderspension	15 761	16 539	16 751	18 035	18 485	-778	-4,7
11	1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	12 427	13 035	13 883	14 226	14 439	-608	-4,7
11	1:3	Bostadstillägg till pensionärer	8 589	8 493	8 182	7 949	7 594	96	1,1
12	1:1	Barnbidrag	25 764	25 220	24 723	24 281	24 140	544	2,2
12	1:2	Föräldraförsäkring	35 699	34 712	33 960	31 961	30 835	987	2,8
12	1:6	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	3 285	3 061	2 920	2 777	2 632	224	7,3
13	1:3	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	3 687	2 685	1 668	855	263	1 002	37,3
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	26 945	28 202	30 653	28 920	28 783	-1 257	-4,5
15	1:2	Studiemedel	10 748	10 993	10 742	10 480	10 201	-245	-2,2
		Övriga anslag	34 600	34 502	34 422	35 069	32 623	98	0,3
		Totalt	304 050	299 582	295 489	289 762	283 197	4 468	1,5

Transfereringar till kommuner 2011-2015

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Förändring 2014-2015	Procentuell förändring 2014-2015
8	1:2	Ersättningar och bostadskostnader	6 423	3 818	3 036	2 612	2 518	2 606	68,3
9	1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	24 469	21 546	20 825	22 151	22 557	2 922	13,6
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	1 127	1 499	1 404	1 138	777	-372	-24,8
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	-4 894	-4 795	-4 652	-4 472	-4 425	-99	2,1
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	971	1 166	990	1 320	1 127	-195	-16,7
10	1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	1 870	2 237	1 238	913		-366	-16,4
13	1:2	Kommunersättningar vid flyktmottagande	8 963	6 968	5 539	3 888	4 199	1 995	28,6
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	2 393	2 549	2 552	2 445	2 332	-156	-6,1
14	1:12	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007-2013	54	519	700	784	671	-465	-89,5
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 802	1 158	541	118	251	644	55,6
16	1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 902	3 688	3 669	3 657	3 655	214	5,8
16	1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning	1 312	1 641	1 818	988	1 833	-329	-20,0
16	1:18	Lågstadielyftet	1 713					1 713	
25	1:1	Kommunalekonomisk utjämning	87 723	90 128	85 603	81 975	85 003	-2 406	-2,7
25	1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	3 646	3 465	3 306	3 157	3 015	180	5,2
25	1:5	Tillfälligt stöd till kommuner och landsting	9 800					9 800	
		Övriga anslag	13 485	13 399	14 281	13 165	13 182	86	0,6
Totalt			164 760	148 986	140 851	133 838	136 695	15 774	10,6

Transfereringar till företag 2011-2015

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Förändring 2014-2015	Procentuell förändring 2014-2015
1	8:2	Presstöd	487	519	518	535	565	-32	-6,2
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	3 064	2 885	2 275	1 644	1 402	179	6,2
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	12 145	12 203	11 702	11 113	10 600	-58	-0,5
14	1:12	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007-2013	26	231	313	405	385	-206	-88,9
16	1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning	950	849	794	682	771	101	11,9
19	1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013	91	326	494	522	753	-235	-72,2
22	1:7	Trafikavtal	764	796	770	738	692	-32	-4,1
23	1:10	Gårdsstöd m.m.	5 606	6 149	5 916	5 918	6 340	-542	-8,8
23	1:18	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 679	2 953	3 093	2 868	2 834	-1 275	-43,2
23	1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 362	2 243	2 309	2 540	2 484	-880	-39,3
24	1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	1 236	1 164	1 072	921	794	72	6,2
		Övriga anslag	6 626	6 662	6 687	5 804	5 959	-36	-0,5
		Totalt	34 036	36 981	35 942	33 691	33 579	-2 945	-8,0

Lön inkl. sociala avgifter 2011-2015

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Förändring 2014-2015	Procentuell förändring 2014-2015
1	4:1	Regeringskansliet m.m.	4 286	4 460	4 137	3 998	3 752	-174	-3,9
3	1:1	Skatteverket	5 699	5 538	5 451	5 408	5 129	161	2,9
4	1:1	Polismyndigheten	15 283	15 374	14 989	14 719	14 167	-91	-0,6
4	1:2	Säkerhetspolisen	793	650			660	143	21,9
6	1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	12 004	11 697	11 375	11 177	10 882	306	2,6
7	1:1	Biståndsverksamhet	735	830	866	1 098	838	-94	-11,4
8	1:1	Migrationsverket	3 019	2 306	2 005	1 684	1 504	713	30,9
9	4:6	Statens institutionsstyrelse	659	1 713	1 634	1 519	1 496	-1 055	-61,6
10	2:1	Försäkringskassan	5 592	5 588	5 411	5 238	5 138	4	0,1
14	1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	5 661	5 265	5 362	5 305	4 313	396	7,5
16	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	3 127	2 637	2 848	3 077	3 259	490	18,6
		Övriga anslag	65 185	63 868	61 858	59 117	57 284	1 317	2,1
		Totalt	122 043	119 927	115 936	112 341	108 421	2 116	1,8

Transfereringar per utgiftsområde 2011-2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Förändring 2014-2015	Procentuell förändring 2014-2015
1 Rikets styrelse	1 274	1 665	1 273	1 288	1 315	-391	-23,5
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	12 145	11 847	11 354	11 194	10 670	298	2,5
3 Skatt, tull och exekution	55	53	88	89	127	2	3,5
4 Rättsväsendet	198	226	252	220	232	-28	-12,5
5 Internationell samverkan	1 623	1 359	1 496	1 209	1 559	264	19,4
6 Försvar och samhällets krisberedskap	967	1 110	1 062	1 113	1 077	-143	-12,9
7 Internationellt bistånd	29 931	28 649	28 474	27 875	26 962	1 282	4,5
8 Migration	8 497	5 298	4 260	3 655	3 243	3 198	60,4
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	57 176	53 915	51 770	51 797	49 768	3 260	6,0
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	93 792	90 252	87 729	86 476	87 890	3 540	3,9
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	37 581	38 791	39 475	40 797	41 052	-1 210	-3,1
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	82 930	80 809	78 533	75 579	71 994	2 121	2,6
13 Integration och jämställdhet	13 131	10 214	7 583	4 947	4 640	2 917	28,6
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	52 025	54 542	56 298	54 646	52 193	-2 517	-4,6
15 Studiestöd	16 413	16 558	16 419	16 424	16 340	-145	-0,9
16 Utbildning och universitetsforskning	19 147	16 129	15 255	14 053	14 875	3 018	18,7
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	10 959	10 559	10 511	10 163	9 801	400	3,8
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	75	94	54	81	214	-19	-20,4
19 Regional tillväxt	2 075	2 643	3 029	3 188	2 998	-567	-21,5
20 Allmän miljö- och naturvård	1 806	1 125	999	784	1 089	681	60,5
21 Energi	1 218	1 410	1 434	1 527	2 006	-193	-13,7
22 Kommunikationer	3 755	3 818	3 407	2 583	1 707	-63	-1,7
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	9 340	12 096	11 993	12 004	12 464	-2 756	-22,8
24 Näringsliv	3 377	3 366	3 296	2 966	3 381	11	0,3
25 Allmänna bidrag till kommuner	102 037	93 599	88 915	85 138	88 022	8 438	9,0
26 Statsskuldräntor m.m.		10	3	1	0	-10	-100,0
27 Avgiften till Europeiska unionen	44 232	41 553	37 412	31 452	30 596	2 679	6,4
Summa utgiftsområden	605 756	581 692	562 373	541 248	536 217	24 064	4,1

Konsumtion per utgiftsområde 2011-2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Förändring 2014-2015	Procentuell förändring 2014-2015
1 Rikets styrelse	10 639	10 879	10 186	9 890	9 543	-239	-2,2
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	2 210	2 173	2 102	2 158	2 126	38	1,7
3 Skatt, tull och exekution	10 247	9 847	9 812	9 637	9 175	400	4,1
4 Rättsväsendet	38 556	38 065	37 191	36 203	35 171	491	1,3
5 Internationell samverkan	305	298	323	335	328	8	2,6
6 Försvar och samhällets krisberedskap	37 765	37 074	35 758	36 883	36 348	692	1,9
7 Internationellt bistånd	2 273	2 345	2 278	2 407	2 207	-72	-3,1
8 Migration	10 029	7 072	5 466	4 469	4 236	2 956	41,8
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	7 710	7 546	7 135	6 798	6 655	164	2,2
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	8 162	8 130	8 012	7 617	7 116	32	0,4
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	532	501	490	520	508	32	6,3
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn							
13 Integration och jämställdhet	2 033	1 838	1 144	698	348	194	10,6
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	12 672	12 136	13 204	11 760	10 904	536	4,4
15 Studiestöd	740	689	680	696	698	51	7,5
16 Utbildning och universitetsforskning	41 362	40 798	39 507	37 414	36 469	564	1,4
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	2 210	2 140	2 090	2 034	2 023	69	3,2
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	962	947	906	813	815	14	1,5
19 Regional tillväxt	143	221	216	189	194	-77	-35,0
20 Allmän miljö- och naturvård	3 895	3 711	3 615	3 734	3 643	184	5,0
21 Energi	1 004	1 223	1 071	1 024	876	-218	-17,8
22 Kommunikationer	22 004	20 651	21 585	20 517	18 351	1 353	6,6
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	3 926	4 003	3 760	3 859	3 766	-78	-1,9
24 Näringsliv	2 069	2 033	1 916	1 881	1 947	36	1,8
25 Allmänna bidrag till kommuner					1		
26 Statskuldräntor m.m.							
27 Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	221 450	214 320	208 448	201 536	193 448	7 129	3,3

Investeringar per utgiftsområde 2011-2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Förändring 2014-2015	Procentuell förändring 2014-2015
1 Rikets styrelse	30	23	11	15	19	7	29,1
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	8	8	4	13	15	-1	-9,3
3 Skatt, tull och exekution	30	29	21	19	57	1	2,0
4 Rättsväsendet	266	223	278	243	208	43	19,1
5 Internationell samverkan	2	1	1	1	1	1	141,8
6 Försvar och samhällets krisberedskap	8 285	8 594	7 207	6 053	5 467	-309	-3,6
7 Internationellt bistånd	1	2	4	1	2	0	-25,2
8 Migration	58	35	20	24	11	22	63,3
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	15	24	18	21	26	-9	-35,9
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	13	16	17	13	11	-3	-19,0
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	3	3	4	10	9	0	-9,4
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn							
13 Integration och jämställdhet	0	0	0	0	2	0	63,8
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	46	30	29	64	54	16	52,4
15 Studiestöd	1	2	0	0	0	-1	-62,0
16 Utbildning och universitetsforskning	421	315	257	1 003	984	106	33,8
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	20	25	26	18	21	-5	-21,2
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	9	8	11	42	26	1	17,1
19 Regional tillväxt	1	1	0	0	1	0	-6,6
20 Allmän miljö- och naturvård	177	184	798	206	263	-7	-4,1
21 Energi	4	10	25	13	25	-6	-61,0
22 Kommunikationer	19 349	19 404	16 389	18 055	16 844	-54	-0,3
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	18	22	19	19	19	-4	-16,2
24 Näringsliv	10	18	9	7	11	-8	-44,2
25 Allmänna bidrag till kommuner							
26 Statsskuldsräntor m.m.							
27 Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	28 766	28 978	25 150	25 843	24 078	-212	-0,7

Ränta och Övrigt finansiellt per utgiftsområde 2011-2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Förändring 2014-2015	Procentuell förändring 2014-2015
1 Rikets styrelse	338	335	352	335	312	2	0,7
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	79	94	2 592	145	82	-15	-15,6
3 Skatt, tull och exekution	422	454	467	528	551	-32	-7,1
4 Rättsväsendet	1 409	1 680	1 577	1 547	1 553	-271	-16,1
5 Internationell samverkan	4	5	6	5	4	-1	-22,2
6 Försvar och samhällets krisberedskap	1 253	1 200	1 383	1 413	1 261	53	4,5
7 Internationellt bistånd	7	31	18	-85	26	-23	-76,0
8 Migration	142	145	124	99	82	-3	-2,0
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	78	103	72	74	89	-26	-25,0
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	636	638	637	748	783	-2	-0,3
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	20	18	17	14	20	2	9,7
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	0	0	0	0	0	0	142,0
13 Integration och jämställdhet	198	172	108	1 108	-22	27	15,4
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	227	192	190	163	134	35	18,0
15 Studiestöd	2 063	2 705	3 468	3 947	4 775	-642	-23,8
16 Utbildning och universitetsforskning	2 024	2 178	1 466	1 366	1 358	-154	-7,1
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	92	102	103	103	107	-10	-10,2
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	29	27	29	45	55	1	4,8
19 Regional tillväxt	24	14	25	31	30	9	63,3
20 Allmän miljö- och naturvård	61	65	-605	107	73	-4	-6,4
21 Energi	65	215	84	149	11	-150	-69,9
22 Kommunikationer	2 134	2 089	2 274	1 707	1 807	45	2,2
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	114	82	235	505	123	32	39,6
24 Näringsliv	19	22	26	1 029	29	-2	-11,1
25 Allmänna bidrag till kommuner							
26 Statsskuldsräntor m.m.	21 936	3 315	16 771	27 380	34 492	18 621	561,7
27 Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	33 373	15 882	31 418	42 462	47 735	17 492	110,1

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.